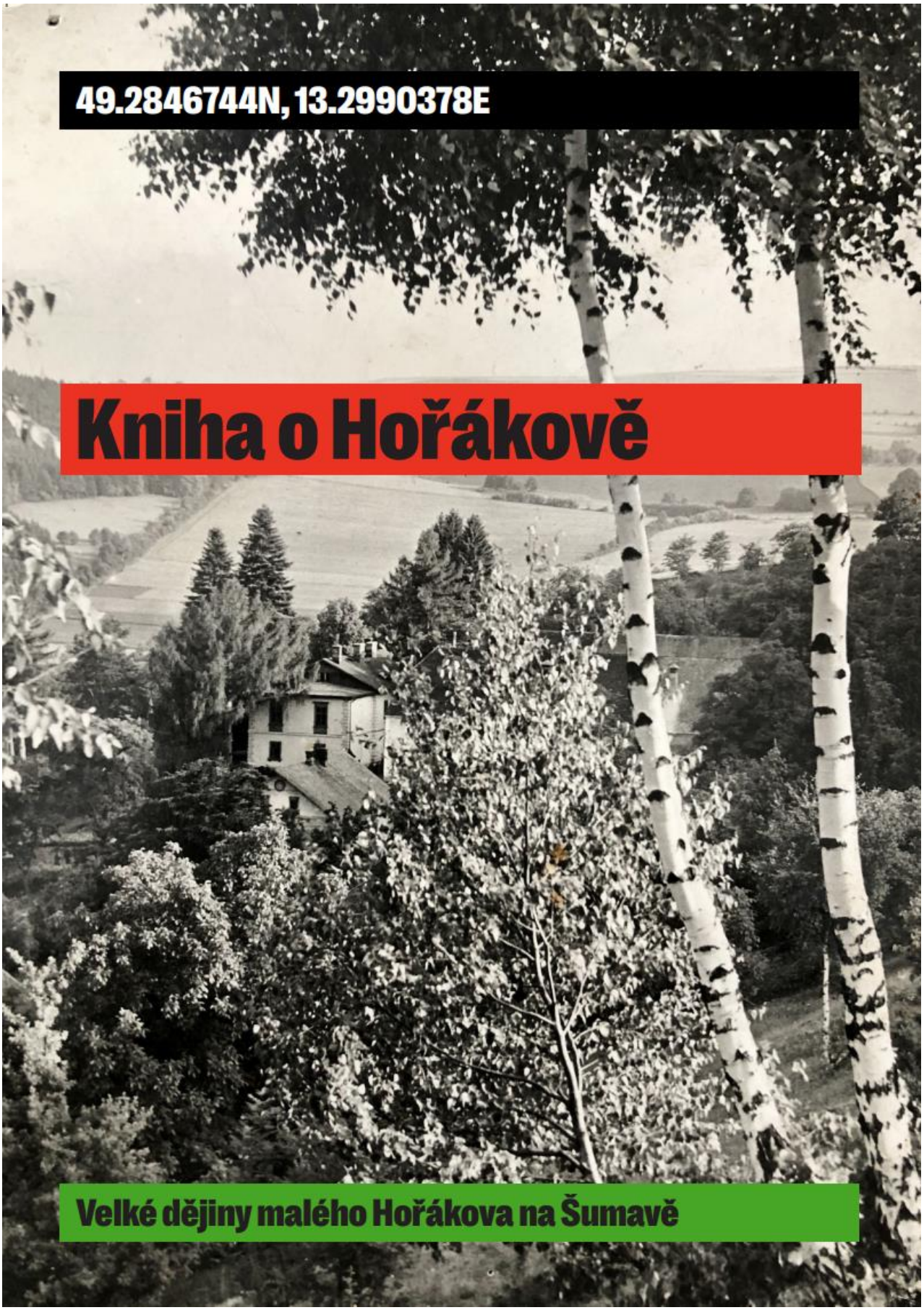

49.2846744N, 13.2990378E

Kniha o Hořákově

Velké dějiny malého Hořákova na Šumavě

© Jiří Kuděla, 2022

Kniha o Hořákově

(velké dějiny malého Hořákova na Šumavě)

**Všem obyvatelům, rodákům, přátelům
a příznivcům Hořákova na Šumavě, jeho bližšího
i vzdálenějšího okolí, pro potěchu, radost
a poučení na základě archivních materiálů, dostupné literatury
a vyprávění pamětníků sepsal
Jiří Kuděla, z rodu urbánkovského.**

Hořákov, Praha / 1980–2022

Verze – Vánoce 2022

Hořákov, 1899, Nejstarší známé zobrazení hořákovského zámku(uprostřed) na litografické pohlednici Běšin a okolí z dílny vídeňského Karla Schwidernocha (sbírka Rainera Seiberta)

Hořákov, 1901, Nejstarší známý fotografický pohled na obec zaslaný hrabětem Josefem Czerninem (zároveň autorem fotografie). Vlevo zámek, za ním hospodářský dvůr. V popředí vpravo dvůr Králů/Hejlů (čp. 6), zcela vpravo dvůr Králů (část domu čp. 9). Úplně uprostřed pohledu za zdí dům zahradníka čp. 8. Nad Hořákovem se zvedá tehdy holý vrch Hajný (639 m. n. m.), soukromá sbírka.

OBSAH:

Slovo k čtenářům	7
Hořákov v pramenech a literatuře	9
První historické zmínky o Hořákovu	13
Hořákovský katastr, jeho proměny a vývoj osídlení	19
Majitelé svobodného statku Hořákov a osady Hořákov v průběhu staletí	31
Náboženské a školské poměry	81
Demografické poměry - obyvatelé Hořákova	91
Přírodní, ekonomické a sociální poměry	100
Místní názvy v Hořákově, jazyk jeho obyvatel	103
Židé v Hořákově a okolí	109
Lidé – střípky vzpomínek	113
Závěr	118

Přílohy

Soupisy obyvatelstva – 1880, 1890, 1910, 1921	120
Poznámky k rodopisu některých hořákovských rodin (Královi, Hejlovi, Urbánkovi, Majerovi, Kolářovi, Hejdovi, Kordikovi, Löfflerovi)	150
Obrazové přílohy	180
Prameny, literatura, poděkování	215
Edice některých písemných pramenů týkajících se Hořákova	217
Foto na závěr	249

Velké dějiny malého Hořákova

Slovo k čtenářům

Při pohledu na podtitul zde předkládané Knihy o Hořákově si laskavý čtenář možná asi pomyslí, proč „Velké“ dějiny „malého“ Hořákova?[1] Co tím asi autor myslel? Věz tedy, milá přítelkyně, milý příteli Hořákova a jeho historie, že jde o záměr. Neb každý, kdo vyrostl v Hořákově, ví, že nelze psát o dějinách Šumavy a Pošumaví v klasickém, již dávno překonaném regionálním rámci jakožto o dějinách Klatovska, Sušicka či např. Horažďovicka, ale že nejsmysluplnější metodou je postupovati čistě „hořákovocentricky“, tj. od velkých dějin malého až nejmenšího Hořákova, k poměrně velkým dějinám celého údolí Drnového potoka, od Čachrova na jihu, Běšin na severu, Brtí na západě a Úlohu na východě. Následně pak k menším dějinám šumavského Hvozdu od Železné Rudy na jihu až po bránu Šumavy, zvanou Klatovy, na severu. Možná pak, jen tímto přísně centrickým pohledem, lze pochopit dějiny celého regionu, potažmo pak snad i zemí Koruny české, Evropy, celého světa, třeba i vesmíru. ☺

Ne, nesměj se prosím čtenáři! Tento pohled totiž nejlépe odpovídá pohledu obyčejného, normálního obyvatele Hořákova, tak jak mu byl po celá staletí dán přírodními a historickými okolnostmi a také možná Boží prozřetelností. ☺

„Hořákovští“, obyvatelé Hořákova, tedy lidi „Hořákojc“, „v Hořákově“, stejně tak jako „Běšíňácí“, „Brťácí“, „Čachrovácí“, „Troslavácí“, „Kúzácí“ či odkudkoliv jinde, vnímali po staletí svůj svět jako to, co je bezprostředně obklopuje, kam mohli dojít za prací nebo za svými bližními, do kostela, na hřbitov, nejvýše pak na nejbližší panský či jiný úřad. Obecní humna byla po staletí hranicemi jejich nejpřirozenějšího, užšího světa. To za nimi

[1] Tato studie vychází z práce, kterou v rámci semináře o historické topografii (seminář na katedře pomocných věd historických a archivního studia FF UK vedl v té době PhDr. Jaroslav Kašpar, CSc.) autor napsal v roce 1980. Tehdy i nyní si byl vědom, že nemohl a nemůže obsáhnout všechny historické prameny a že vzhledem k jejich fragmentárnosti, roztříštěnosti a složitému vyhledávání jde o nekonečnou práci, či přinejmenším práci na mnoho let. První verze této studie (na základě zmíněné seminární) vznikla již v roce 2011 jako novoroční pozdrav hořákovským sousedům, měla cca 30 stran a věnována byla památce Marie Martincové, roz. Urbánkové (1913-1990), babičky autora. Další verze vznikaly v následujících letech, poslední v roce 2018. Tato verze z roku 2022 je věnována i památce matky autora, Miloslavě Kudělové, roz. Martincové (1935-2017).

už byl svět, kosmos jiný, mnohdy velmi vzdálený, cizí, často i nepřátelský, proto někdy pro ně i mnohdy nepochopitelný.

Byť byl tento svět obyvatel Hořákova (dosaď si Běšiny, Čachrov, Úloh nebo jakoukoliv jinou zdejší obec v blízkém okolí) z pohledu našeho 21. století velice omezený, nebyl méně bohatý na city a pocity, zážitky a události, byl to prostě svět našich předků. A jako takový ho chce pisatel P. T. obecenstvu v největší možné přesnosti, nicméně zároveň ve vší autorské skromnosti co nejlépe představiti.

V této práci se zabývám velkou historií malého Hořákova od počátků, tedy od té doby, kdy o něm či jeho okolí existují nějaké písemné prameny až zhruba do poloviny století dvacátého.

Najde-li ctěná čtenářka či ctěný čtenář v tomto skromném díle nějaké chyby, nepřesnosti či omyly, prosím je o shovívavost a o jejich opravu, nejlépe na autorovu adresu (j.kudela@seznam.cz). Stejně vítaná jsou na této adrese jakákoliv doplnění, poukázání na neznámé či nedoceněné prameny a literaturu, reprodukce fotografií, map, rodinných dokumentů apod.

Najdou-li čtenáři v této práci nějakou novou, neznámou informaci, poučení, či dokonce zalíbení, bude to pro autora tím největším potěšením a nejlepší odměnou za léta bádání a sepisování.

Hořákov v pramenech a literatuře

Asi třináct kilometrů na jih od Klatov, přímo nad jednou ze starých stezek spojující české vnitrozemí s odlehlými prostorami bývalého Královského Hvozdu, dnešní Šumavy, stojí od středověku malá osada Hořákov. Jedna z mnohých, kterých jsou v této oblasti desítky, ale přesto, stejně jako ty ostatní, také něčím zvláštní. Leží na východní straně údolí, v němž vyvěrá jeden z pramenů Drnového potoka (německy Rasenbach), v údolí uzavřeném na východní straně Bruskovským lesem s dominantními vrchy Bruskovem (707 m. n. m.) a Pavlovem (726 m. n. m.), na západě Hajným (629 m) a Horou (639 m) a na jihu vrchem Hvězdníkem (Šternekem, 824 m. n. m.).

Nachází se přesně na půli cesty mezi starobylými Běšinami a strategickým městysem Čachrovem, hájícím vstup na šumavské pláně. Zde, na východním svahu pnoucím se k vrchu Hajný, je roztroušeno malé osídlení. Spolu se dvěma samotami (Spolkou a Na Kobyle /Štoudní/) se katastr této malé osady rozkládá asi na šesti, sedmi kilometrech čtverečních ve výšce od cca 520 do 750 metrů nad mořem (49.2848264N, 13.2993703E).

Hořákov je osadou obce Běšiny, ke které má po staletí velmi blízký vztah.
Jeho osudy byly často svázány s vlastníky běšinského panství a Hořákov od nepaměti náležel k běšinské farnosti. Podobně silné spojení však má tradičně i s Čachrovem, k němuž Hořákov více než sto let jako obec připadal (1850-1961) a k jehož duchovní správě patrně ve středověku také patřil. Hořákovský katastr sousedí s katastry obcí Běšiny, Březí, Brtí, Čachrov a Kuzí, s nimiž měl samozřejmě Hořákov v historii také úzké všestranné vztahy.

Primárních pramenů k dějinám Hořákova (nejen) ve středověku je pohříchu velmi málo. Jde v podstatě jen o několik zmínek v berních rejstřících Plzeňského kraje ze 14. století, v deskách dvorských a nic více. Hořákov je pak popsán v Berní rule z roku 1653, visitacích a dalších fasích, jež následovaly – v tereziánském a josefinském katastru. Také v deskách zemských a následně už jen v jediné knize majetkových změn, uložené ve státním plzeňském archivu. Žádný archiv hořákovského statku se nedochoval, také patrně proto, že hořákovský svobodný dvůr měnil relativně často majitele a zbytek

vesnice připadal tu k jednomu, tu k druhému panství (jejichž archívy se též nedochovaly nebo jen ve velmi skromných zbytcích).

Zajímavou oporou pro zkoumání historie Hořákova jsou poměrně v úplnosti od druhé poloviny 17. století zachované matriky této obce (buď samostatně nebo v rámci dalších matrik farnosti běšinské) a matriky obcí okolních, především farnosti Čachrov, Javorná, případně Strážov, Dešenice, Kolinec, Velhartice a Týnec. Dále jsou to samozřejmě tzv. císařské otisky stabilního katastru a obecně starší mapová zobrazení. Řadu podnětů pro tuto studii přinesly farní kroniky a pamětní knihy z Běšin, Čachrova a Strážova. Další informace autor nalezl v archivu kolineckého panství a v urbářích a pozemkových knihách bystřických, čachrovských, dešenických, strážovských a týneckých.

Nějaké zajímavé dokumenty byly určitě v archivu posledního majitele statku, Adalberta (Vojty) Schönborna. Ty ale patrně vzaly za své v chaotické poválečné době a následně při převzetí hořákovského zámku do rukou státu, jako se to ostatně stalo osudným i hořákovské zámecké knihovně.[2] Je možné, že některé dokumenty mohly zůstat v rukou manželky a dcery Adalberta Schönborna a v pozůstalostech jejich potomků mohou být dodnes.

Autorovi se ale přesto podařilo najít v jedné soukromé sbírce některé dopisy, korespondenční lístky a pohlednice, které byly napsány Josefem Czerninem, Rosinou Czerninovou, Adalbertem Schönbornem a jeho bratrem Zdenkem. Adresáty této korespondence byly nejrůznější osoby, jen některé písemnosti však mají přímou souvislost s Hořákovem. Nicméně byly použity i pro tuto studii.[3]

---

[2] Mašek, P.: Zámecká knihovna Hořákov. Památky a příroda, 1989, č. 4., s. 224. Z vyprávění pamětníků je zřejmé, že knihovna byla částečně devastována již po roce 1946, po nuceném odchodu manželky a dcery hraběte Adalberta Schönborna z Hořákova, stejně jako mobiliář a další vybavení zámečku. Pisatel si pamatuje malé zbytky knihovny (většinou romány) ještě ze svých návštěv zámečku v 60. a 70. letech minulého století.

[3] Soukromá sbírka šlechtické korespondence 20. století v rukou Davida Konečného. Jde asi o 20 dopisů Josefa Czernina adresovaných různým lidem, Adalbertu a Zdenko Schönbornovi, vzájemná korespondence obou bratrů, asi 10 kusů + část korespondence Rosiny Czerninové (provdané Schönbornové) z let přibližně 1903 až 1907. Všechny písemnosti mají vesměs rodinný charakter, s obecnými poznámkami.

Co se týče dosavadní literatury o Hořákovu, je dlužno říci, že kromě výše zmíněného článku o zámecké knihovně a drobných poznámek o této obci v kompendiích, případně topografických příručkách (Schaller, Sommer, Sedláček a další) a jen okrajově v krásné literatuře[4], nevěnoval kupodivu Hořákovu nikdo zatím žádnou pozornost ☺, a to ani v souvislosti s blízkými Běšinami, přehled jejichž dějin shrnul pilný badatel Václav Kubernát.[5] Jedinou čestnou výjimkou jsou poémy irského vergiliologa a básníka světového jména Jamese Henryho (1798-1876), který Hořákovu věnoval laskavou poznámku (včetně důrazu na správnou výslovnost jména Hořákov) v básnickém cestopise z roku 1860, v němž popisoval své putování z Drážďan do Benátek přes západní Čechy a Šumavu. Mluví zde též o Běšinách a velice laskavě pak o Čachrovu, kde přenocoval.[6]

Carries his mitre, one his pastoral staff,
Two pages bear his train up, clouds of incense,
From silver censers flung, precede and follow.
Which is the God? Which is it has the worship,
He or the bit of kneaded flour and water
He carries in the monstranz? Every knee
Bows as he passes, every head is bared.
To kiss his garment's hem, to touch the cross
Broidered in gold on his white satin shoe
Is a foretaste of heaven. That man 's a fool
Who dreams of shorter path to power and honor
Than through the temple of the people's God.
Caesar was high priest ere he was dictator.

At half past nine set out, at half past one,
— Little of new observed upon the way,
Except Parnassia spangling white the marsh,
And plots of flowering poppies the bauer's heart
Gladdening with promise of the racy oil,
And further on, upon the left, the church
And dorf and meierhof of Bieschin,
And further on still, on the right, the real
Wide branching antlers of the painted stag
Upon the Wirthshaus' wall of Hořakow [1] —
Dine in the rural inn zum Grünen Baum
In Czachrau village, high on the steep hill.
We sit in th' inner Stube, the host's bedroom,
Amidst old chests of drawers and brown oak tables
And three-legged stools, and hard, wood-bottomed chairs.
A crucifix in one corner on the wall,
Up near the ceiling; in the opposite corner,
A churn-dash and a churn half full of milk;
A trestle in the middle. On the trestle
A keg of beer whence ever and anon
The landlord's son, a tall, gaunt youth of twenty,
In long blue stockings, short black leather breeches,
And shirt-sleeves, draws for the guests in the outer stube.

[1] Pronounced Horschakof ř being pronounced like rsch.

20

Celou část této básně předkládáme laskavému čtenáři v novodobém překladu do češtiny (přeložil a přebásnil Dr. Tomáš Kafka):

[4] A. V. Šmilovský, Starohorský filosof; V. a Z. Nekvasilové, Šumavské halali, Praha 1943.

[5] Historie obce Běšiny, obec Běšiny 2002, 56 s.

[6] Henry James, Thalia petasata iterum; or, A foot journey from Dresden to Venice, described on the way in verse. Leipzig 1877, s. 20-22. Za upozornění na tuto skvělou skutečnost děkuji velkému čachrovskému patriotovi Janu Kynčlovi. „And further on still, on the right, the real / Wide branching antlers of the painted stag / Upon the Wirthshaus´wall of Hořakov“ /Pronounced Horschakof ř being pronounced like rsch/. („A ještě dál, vpravo, skutečné / široce rozvětvené paroží malovaného jelena / na zdi hořakovské hospody" /Vyslovuje se Horschakof ř se vyslovuje jako rsch).

„A pak vlevo kostel, ves a dvůr v Běšinách
A dále, po pravici, skví se pravé
Paroží malované vysoké
Na hospodské zdi v Hořákově.
Povečeřet v Čachrově, nahoře na kopci
Ve venkovském hostinci U zeleného stromu.
Sedíme v úzké světnici, hostitelově ložnici
V hájemství starých komod a dubových stolů
A trojnožek a tvrdých, dřevěných křesel.
V rohu na zdi krucifix,
Až u samého stropu: v opačném rohu,
Máselnice zpola plná mléka;
Vprostřed trnož. A na trnoži
Sud piva, co čas od času
Hospodářův syn, vysoký hubeňour, kolem dvaceti.
V modrých punčochách, černých kraťasech,
S krátkými rukávy, natáčí do džbánu
Pro hosty za rohem, co síla stačí, z každého pokaždé
Nejdřív sám upije, jakoby host jinak mohl být otráven
Nebo by pivo se rozlilo po stole.
Sám v rukou mládence, stále ho vidím
Kterak se krčí, umně svou hlavu
Pod krovem sklání a kterak pádí,
V rukou džbány, z vnitřní světnice
Do té postranní, jen jeden skok,
Ganymedes z Čachrova, tam na kopci nahoře.“

Bohužel podobně skoupá jako k Hořákovu byla historická věda a krásná literatura i k dalším obcím v okolí. Dokonce bohužel i k mnohem větším obcím, jako je např. Strážov. Jsou ale i výjimky, např. dodnes poutavá monografie městyse Čachrova z pera Jaroslava a Otakara Brůhových a velice fundované dějiny Javorné.[7] Tyto dvě monografie jsou tak jedinými, skutečně ucelenými a vydanými monografiemi obcí z jižního Klatovska, a to nejen z údolí Drnového potoka. Přitom právě tato oblast, mezi starobylým královským městem Klatovami na severu a Královským hvozdem na jihu (dnešní západní část

[7] Brůhové, Jaroslav a Otakar, Čachrov, Městys na Šumavě, Klatovy 1941, 97 s.; Kudrlička, Vilém. Javorná…zapomenutý kout Šumavy. Praha: TEPS místního hospodářství, 1981.

Národního parku Šumava), na bývalé jazykové hranici, se přímo nabízí k hlubšímu, důkladnějšímu zpracování.

Nicméně v posledních desetiletích se přeci jen začíná projevovat hlubší zájem o malá místa Klatovska, viz například velmi povedené dějiny Kolince z pera Františka Máry a Jana Vícha, přístupné na internetu[8] a další práce, včetně některých diplomových pracích o Čachrovsku[9].

Práce bratří Brůhových, stejně jako dějiny kolinecké byly inspirací i pro tuto studii, která není tímto ukončena, je stále otevřeným tvarem, protože vznikala a vzniká jen v ukradených chvilkách, jako patriotická záliba autorova. A vzniká velmi těžce, především proto, že vzhledem k torzovitosti dochovaných pramenů, bádání o dějinách Hořákova nebylo a není jednoduché.[10] Předkládaná práce proto bude dělat exkurze i do historie obcí s Hořákovem sousedících, případně s ním nějak historicky či jinak souvisejících.

Následující pokus o vylíčení dějin Hořákova je proto založen takřka výhradně na výše zmíněných pramenech a literatuře. Rozhodně není vyloučeno, že se ještě nějaké autentické dokumenty k historii Hořákova mohou najít, především v rodinných archivech šlechtických rodin, které držely hořákovský statek, či jejich přízně, ale je to poměrně málo pravděpodobné, protože šlo o jen relativně drobný statek bez většího významu v rámci celé země i regionu, ale pro nás, hořákovské patrioty, významu nesmírného…

První historické zmínky o Hořákovu

Oblast jihozápadních Čech byla v historii osídlována v několika etapách. V první fázi raného středověku zde existovala jen malá, roztroušená osídlení, přiléhající k hlavním stezkám jdoucím do Bavor a dále. V 12. až 14. století tyto stezky začíná chránit

[8] https://www.kolinec.eu/pisemnosti/mara-1.htm

[9] Jejich přehled viz www.cachrov.cz.

[10] Ze všech bývalých patrimoniálních a obecních archivů se právě pro oblast jižního Klatovska nedochovalo příliš mnoho. Archivy velkostatků Hořákov, Březí, Čachrov disponují jen necelým tuctem pozemkových knih od 17. do 19. století. Archiv statku běšinského je pak zcela nicotný, obsahujíc pouze pomálu materiálu až z první poloviny 20. století. Celou situaci pak jen zachraňují dochované knihy statku týneckého. Nemnoho pramenů v přímé či nepřímé souvislosti s Hořákovem a dalších blízkých obcí, lze pak nalézt ještě v archivu statku kolineckého, případně bystřického. Nejde ale až na výjimky o primární prameny.

hradní soustava (např. Pajrek, Klenová, Velhartice, Kašperk). V téže době, v éře zakládání královských měst (Domažlic, Klatov, Sušice) začínají v jejich okolí vznikat malé rytířské statky, koncentrující na sebe osídlení a také se etabluje první síť plebánií, které postupně přerostou v síť farností. Jak se člověk dostával stále výše, vcházel i do té doby nedotčeného masivu Královského Hvozdu (Hvozdu, Hwozd, Polesí), který byl po staletí takřka nepropustnou hradbou království. Jednou z bran do Hvozdu se stává právě údolí Drnového potoka s Běšinami a Čachrovem, s vlastními kostely (sv. Bartoloměje a sv. Víta) a tvrzemi. Mezi nimi pak stojí drobný Hořákov, který je s oběma místy spoután tisíci nitkami a jehož historie nás tolik zajímá.

Hořákov je poprvé zmiňován v berních rejstřících Plzeňského kraje v roce 1379 (v té době vládl českému království teprve rok osmnáctiletý Václav IV., syn císaře Karla IV.).

Jsou zde zmiňovány tři dvory Božetěcha, Haška a Přecha. V bezprostřední blízkosti Hořákova jsou pak zmíněny v Běšinách statek Častovoje, Drslava a svobodný dvůr Sudy. U Čachrova, jako majetku pána Viléma (Kanického z Čachrova), vesnice Přeskonice (?), Březí, Jesení, Němčice, Radimov a Křištín. Úloh jako majetek jistého Nětěcha, Vrhaveč spolu s Radinovy a Javorem majetek Bohuslava a Volkmara, vesnice Neznašov pak v majetku Protivy. [11]

Mladý Václav IV. (1361 – 1419)

[11] Emler, Josef, Ein Bernaregister des Pilsner Kreises vom Jahre 1379, Prag 1876, s. 10-11, 14-15.

V Archivu českém, v první knize provolacích desk dvorských z let 1380 až 1394 je uveden v roce 1392 patrně první dosvědčený majitel hořákovského statku, jakýsi Jan Strkovec z Hořákova (Jan Strkowecz de Horzakow), který vystupoval v dědickém řízení po Ofce ze Stříteže.[12] Dále byl Hořákov připomenut i v druhé knize provolací k roku 1400: *„Ve vesnici Hořákově zemřel Maně, bylo (to) vyhlášeno listinou v Klatovech o sobotě po svátku sv. Urbana (29. 5. 1400). Jeho majetek a dědictví jakáž už byla, v hodnotě jedné kopy grošů, připadly právem panu králi."* Král pak měl tento majetek darovat jakýmsi Vilémovi a Hrochovi z Kněžic. Proti tomu se ale ohradili - zvedli odpor - páni z Vrše, kterým nakonec byla dána přednost, takže Vrš se Stěchonem (Styechone) byli nakonec uvedeni do tohoto majetku.[13]

O půl století později, k roku 1459, je ve čtvrté knize provolací desk dvorských tato zmínka: *„Zemřel Mikuláš z Hořákova, z vesnic Hořákova a /S/Polky. Jeho majetek a dědictví jak v Hořákově, tak Spolce, obdělávaný, poplužní dvůr[14], v Hořákově dvory selské s daní, poli, loukami, pastvinami, rybníky, potoky, lesy a vším příslušenstvím právoplatně připadly panu*

---

[12] Archiv český XXXI, Desky dvorské, Kniha provolací I. z let 1380-1394. s. 132-133, „In villa Trzietez Offka decessit. Dotalicium ipsius, quod Petro marito suo habuit intabulatum, in d. regem devolutum est. Litera proclamacionis is Sussiscz sabbato proximo post festum Philippi et Jacobi (4. 5. 1392) emanavit. Przibik de Krutienicz defendit hereditates predictas, asserens dictam Offkam nullum dotalicium legitimum in antedictis hereditatibus habere, et offert se probaturum per tabulas terre. Terminus docendi in crastino dedicacionis Pragensis (2. 10. 1392). Item Jan Strkowecz de Horzakowa nomine orphanorum prefate Offcze dictum dotalicium defendit, asserens dictos orphanos esse legitimos et veros heredes eiusdem dotalicii prenotati; et si oportunum fuerit, probaturos se offerunt. Terminus ad statuendum orphanum et docendum in crastino dedicacionis Pragensis (2. 10. 1392). Item Blazko de Trzietez nomine Zigmundi orphani de ibidem defendit dotalicium prefatum, asserens antedictam dotalicium esse in eundem orphanum legitime devolutum post Offkam matrem orphani supradicti; et si oportunum fuerit, probare se offerunt. Terminus ad statuendum orphanum et docendum in crastino dedicaionis Pragensis (2. 10. 1392). Item Blazko de Trzietez defendit dotalicium prenotate Offcze, asserens se melius ius habere ad idem dotalicium, quam dominus rex aut aliquis post eum post Offkam uxorem suam legitimam; de hoc offert se probaturum per testes. Terminus ad inponendum et statuendum testes in crastino dedicacionis Pragensis (2. 10.). In eodem termino orphani prefate Ofcze comparuerunt. Data est litera inquisicionis ad Bornikonem purgravium in Tusta, ut scrutaretur in eodem districtu, si orphani fuerunt ab ipsa Offka matre sua divisi, vel si commanserunt ei usque ad exterminium vite sue. ¨Significo vobis, quia indagavi et scrutatus sum de bonis orphanorum de Strzietez certessime, quia eadem domina de Strietez pro dotalicio post se dědit V sexag. gr.; residuum quidquid est, pertinet et debet esse orphanorum ibiem. Illud mihi bene constat'. (ex mandato domini Strnadi. Ad relacionem viceiudicis curie). Et ob hoc datum est eisdem orphanis pro iure obtento et dederunt memoriale. A. d. MCCCXCIII feria secunda post conductum pasche (14. 4. 1393).

[13] Archiv český 37/3. Desky dvorské království českého, díl III., Druhá kniha provolací z let 1411-1448, Praha 1941, s. 237.

[14] Poplužní, tedy panský dvůr, dvůr s polnostmi obdělávaný vrchností nebo v její režii. Kmecí dvůr – selský, poddanský dvůr.

králi. A nejjasnější kníže a pan král Jiří (Poděbradský) výše jmenované statky věnoval svou listinou Janu Hlaváčovi z Mašťova za jeho prokázané služby. Bylo vyhlášeno v Klatovech v sobotu, 16. června 1459.“[15]

72. *[230]* In villis Horzakow et Polka Nicolaus de Horzakow decessit. Cuius bona et hereditates, videlicet in Horzakowie et Polcze curia arature, in Horzakowie curie rusticales cum censu, agris, pratis, pascuis, piscinis, rivis, silvis et omnibus aliis pertinenciis ad dominum regem legittime sunt devoluta. Et ser^{mus} princeps et dominus rex Georgius prenominata bona dedit Johanni Hlawacz de Masstiowa pro serviciis suis graciose per litteram suam.[1] Litt. procl. in Klathowiam[2] emanavit sabbato in crastino s. Viti *[16. června]* anno etc. LIX^{0}.

[Juxta:] Johanni Hlawacz E XVIII.[1]
Vide inductum H IX.[3]

[1]) *Darovací list královský jest zapsán v DD. 26 na l. E XVIII (str. 149) a praví se v něm:* Georgius *atd.* Nobili Johanni de Hazmburg ceterisque officialibus curie reg. *atd.* Omne

Archiv Český. XXXVII. 136

V deskách dvorských se dále dozvídáme, že Jan Hlaváč z Mašťova[16] si statky formálně převzal přibližně po roce, a to konkrétně 29. května 1460: *„totiž v Hořákově dvůr poplužní, na němž sedí Ondřej, dvory kmecí, na nichž sedí Jan řečený Bydlas, Pecha, řečený Telček, Petr, řečený Moravec, ve Spolce (in Zpolcze) ves celá, dvory kmecí s poli, lukami atd. (kromě věna, které má na těch statcích zapsáno Anna Hořákovská).“* Statky byly (kromě věna Anny z Hořákova) odhadnuty na 100 kop grošů.

1082 *Kniha provolací IV. z let 1453—1480:*

ius, quod nobis ut regi Bohemie competit in villis Horzakow et Polka, curia arature in Horzakow et curiis rusticalibus, censu, agris, pratis, *atd.*, per mortem Nicolai de Horzakow ad nos devolutis, fideli n. dil. Johanni Hlawacz de Masstiow dedimus . . . graciose. Mandamus igitur vobis *atd.* Pres. sub n. reg. sigilli appressione *atd.* Datum Prage die XII iunii a. d. MCCCCLIX, regni n. a. secundo. Commissio propria domini regis. — *Nad opisem poznamenáno:* In Klathowiam.

[2]) *Nad řádkou poznamenáno:* fides facta.

[3]) *V DD. 23 jest na uv. l. H IX (str. 216) zaznamenáno, že komorník Valentin uvedl Jana Hlaváče z Mašťova v držení dědin ve vsích Hořákově a Spůlce, které po smrti Mikuláše z Hořákova připadly králi, totiž: v Hořákově dvůr popl., na němž sedí Ondřej, dvory kmecí, na nichž sedí Jan řeč. Bydlas, Pecha řeč. Telček, Petr řeč. Moravec, v Spulce* (in Zpolcze) *ves celá, dvory kmecí s pl., poli, lukami atd. (kromě věna, které má na těch statcích zapsáno Anna Hořákovská). Statky ty (kromě věna Anny z Hořákova) byly Janovi Hlaváčovi odhádány ve stu kop grošů.* Actum feria V post Vrbani *[29. května]* a. d. MCCCCLX.

[15] Archiv český 37/2, Čtvrtá kniha provolací desk dvorských z let 1453-1480, Praha 1941, s. 1081.

[16] Vladykové z Mašťova pocházeli z Mašťova u Podbořan.

Co z těchto sporých zápisů můžeme vyčíst? Že již ve 14. století byl v Hořákově menší vladyčí statek a několik dalších selských statků, které byly poddány konkrétnímu vladykovi, rytíři, kterým byl jakýsi Jan Strkovec z Hořákova. V 15. století byl vnímán Hořákov jako jedno malé panství skládající se ze dvou samostatných entit – Hořákova a Spolky. Na nich hospodařili – na panském poplužním dvoře Ondřej, na selských gruntech poddanských pak Jan, Pecha a Petr. Když majitel, vladyka či zeman zemřel bez mužských potomků, přešel statek právem odúmrti na krále, který jej mohl darovat někomu z příbuzenstva zemřelého, ale také někomu zcela cizímu.

Musel ovšem přitom respektovat i majetek provdaných či neprovdaných žen z rodin předchozích majitelů, kterým bylo zaručeno na statku jejich příslušné věno, jako tomu bylo i v případě Anny z Hořákova. Podobně tomu bylo i na řadě drobných, menších i větších statků v okolí[17], což dosvědčují mnohé zápisy jak v provolacích deskách dvorských, tak v dskách (deskách) zemských.

V roce 1459 vládl českému království již rok Jiřík z Poděbrad (1420 – 1471)

[17] Zápisy pro Běšiny, Brtí, Chlístov, Kozí, Kunkovice, Malonice, Rajsko, Úloh a další vesnice v okolí. DD 37/2, s. 1105, 1108-1109, 1113, 1170.

Z těchto skromných informací, které jsou k dispozici, se zdá, že se v Hořákově postupně vyvinula zvláštní majetkoprávní situace. Na místě staršího dvora, snad malé tvrze vystavěné někdy ve 14. století zdejšími drobnými zemany se konstituoval samostatný statek (zemské desky, později vložka č. 591), jenž často střídal majitele. Vedle toho pak byly už v Hořákově jen tři až čtyři větší dvory (a také dva, později jen jeden na samotě Spolka), které však nutně nepatřily pod jurisdikci samostatného statku hořákovského a připadaly buď spolu s dvorcem, nebo samostatně k různým panstvím.

Hořákov se tedy patrně již od pozdního středověku dělil na samostatný, vladyčí či rytířský statek (jenž byl nezávislým subjektem) a zbytek, tedy několik dalších usedlostí, jež byly součástí rytířského statku nebo byly částí nějakého jiného panství (běšinského, kolineckého, týneckého).

Podle dosavadního zkoumání není Hořákov zmiňován až do 17. století v žádných centrálních fondech a pozemkových knihách. Je to způsobeno výše uvedenou specifickou situací tohoto osídlení. Je možné, že pokud byl Hořákov součástí běšinského panství, byl uváděn v jeho pozemkových a dalších knihách, ale ani archiv tohoto patrimonia se nedochoval. Musíme se proto zatím spolehnout jen na velmi kusé informace několika málo pramenů a určitou historickou dedukci.

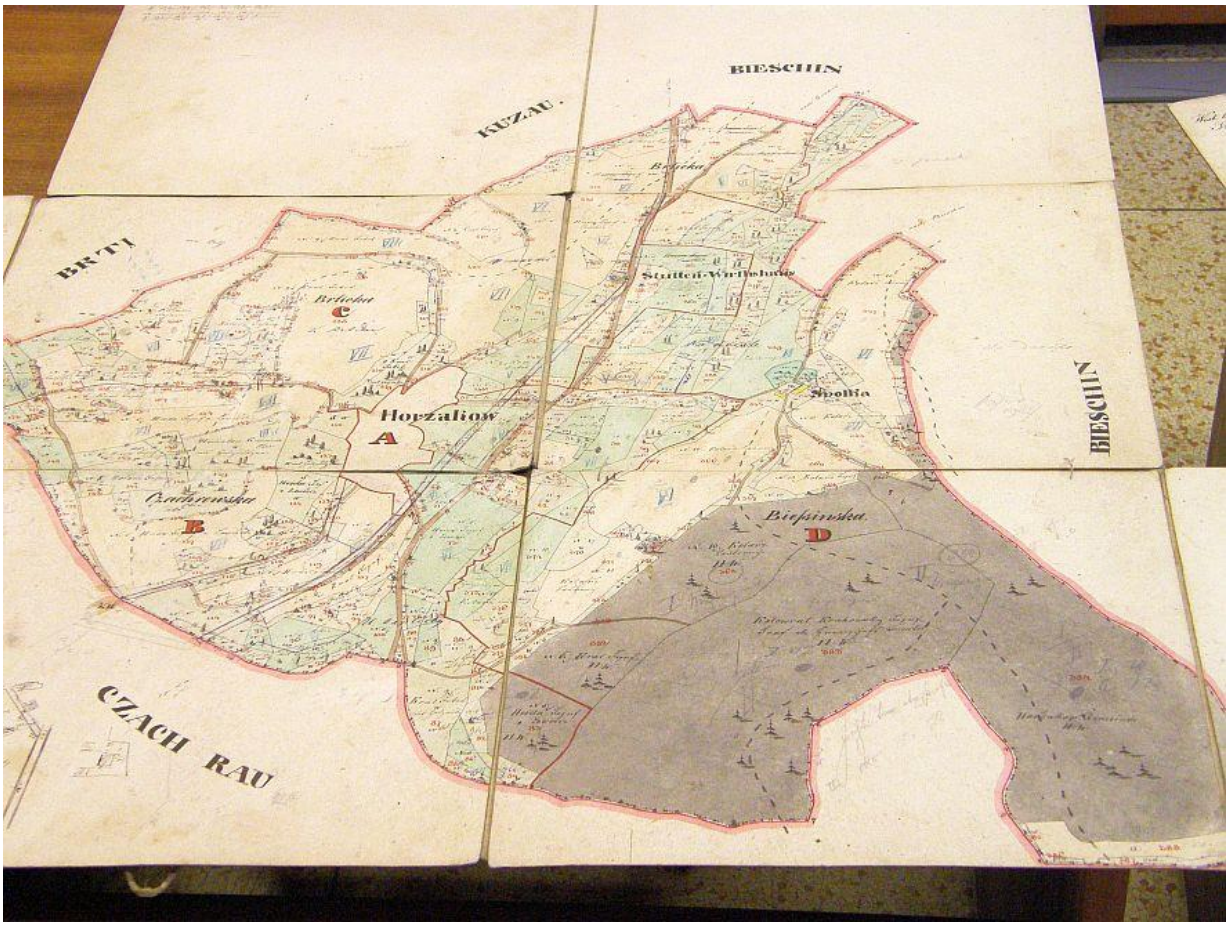

Originál hořákovského stabilního katastru, celá obec, Národní archiv České republiky), 1837, foto J. Kuděla

Hořákovský katastr, jeho proměny a vývoj osídlení

Popisy hořákovského katastru jdou zprostředkovaně už od první poloviny 17. století. Podle nich se zdá, že v Hořákově se z hlediska jeho pozemkového vývoje po staletí opravdu prakticky nic neměnilo. Okolo centrální návsi byly shromážděny hlavní tři, čtyři dvory, ležící v severojižní přímce na svahu, asi 200 metrů souběžně nad prastarou zemskou pasovskou stezkou. Jejich bezprostřední zázemí, tj. zahrady, hospodářská stavení, lesíky pro palivové dříví a menší políčka, to vše se vešlo do prostoru mezi zmiňovanou stezkou a přírodní hřeben lemující jako malý ochranný val osadu směrem k západu s vrchem Hajným jako jeho dominantou.

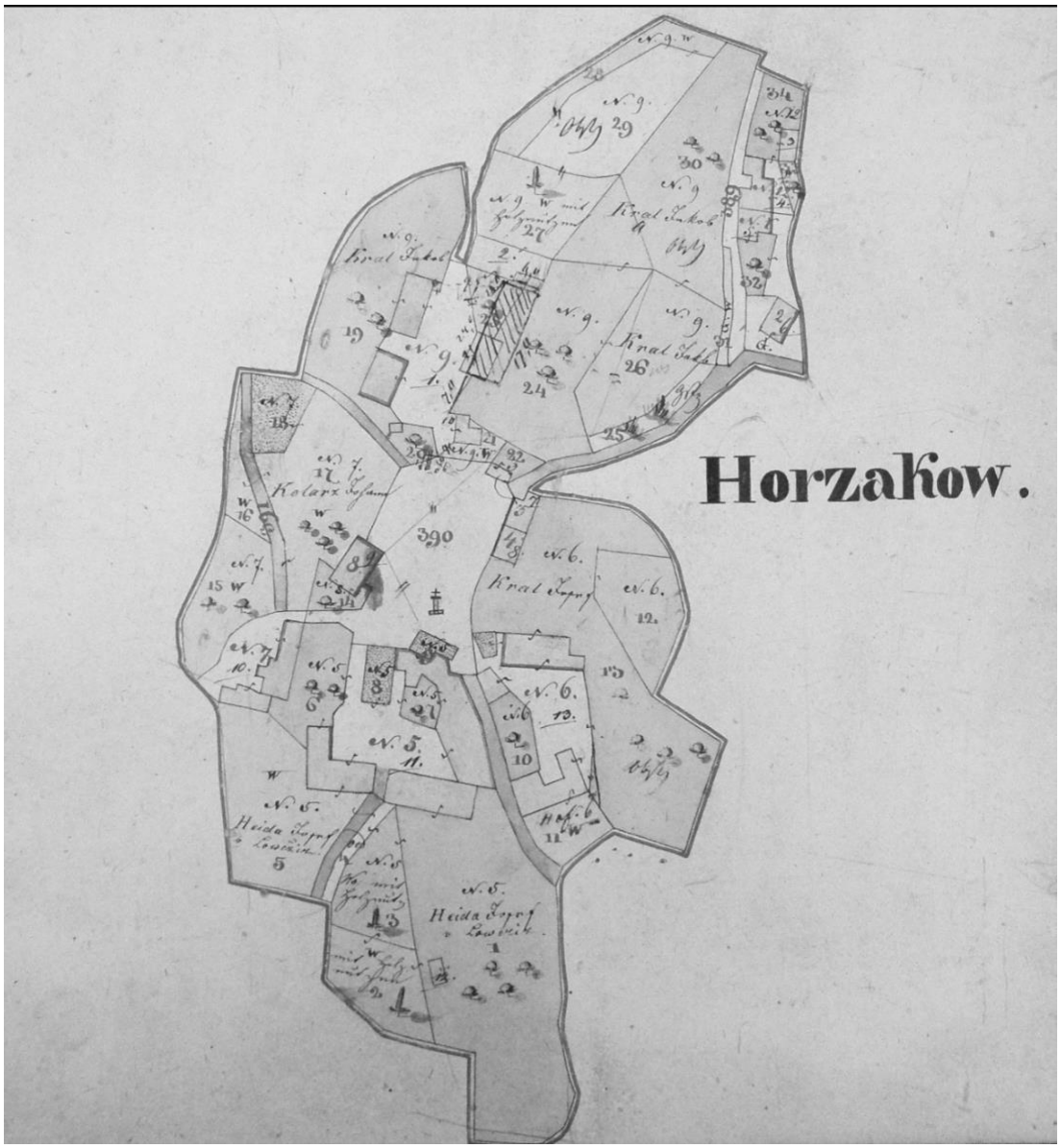

Intravián hořákovského stabilního katastru, situace 1837

Následuje výřez z tohoto intraviánu v barvě. Na obrázku je možno dobře pozorovat hořákovskou náves, vyznačená dodnes stojící Boží muka a budovy okolo návsi. Dobře je vidět dispozice statku Hejdů z Lovčic (čp 5) dole a uprostřed, statek Hejlů (čp. 6), domy čp. 7 a 8, stejně jako původně vrchnostenské, žlutě zobrazené dřevěné chalupy čp. 3 a čp. 4 (patřící ke statku čp. 5). Stodola sedláka Josefa Krále/Hejla byla dvakrát větší než domky čp. 3 a 4.

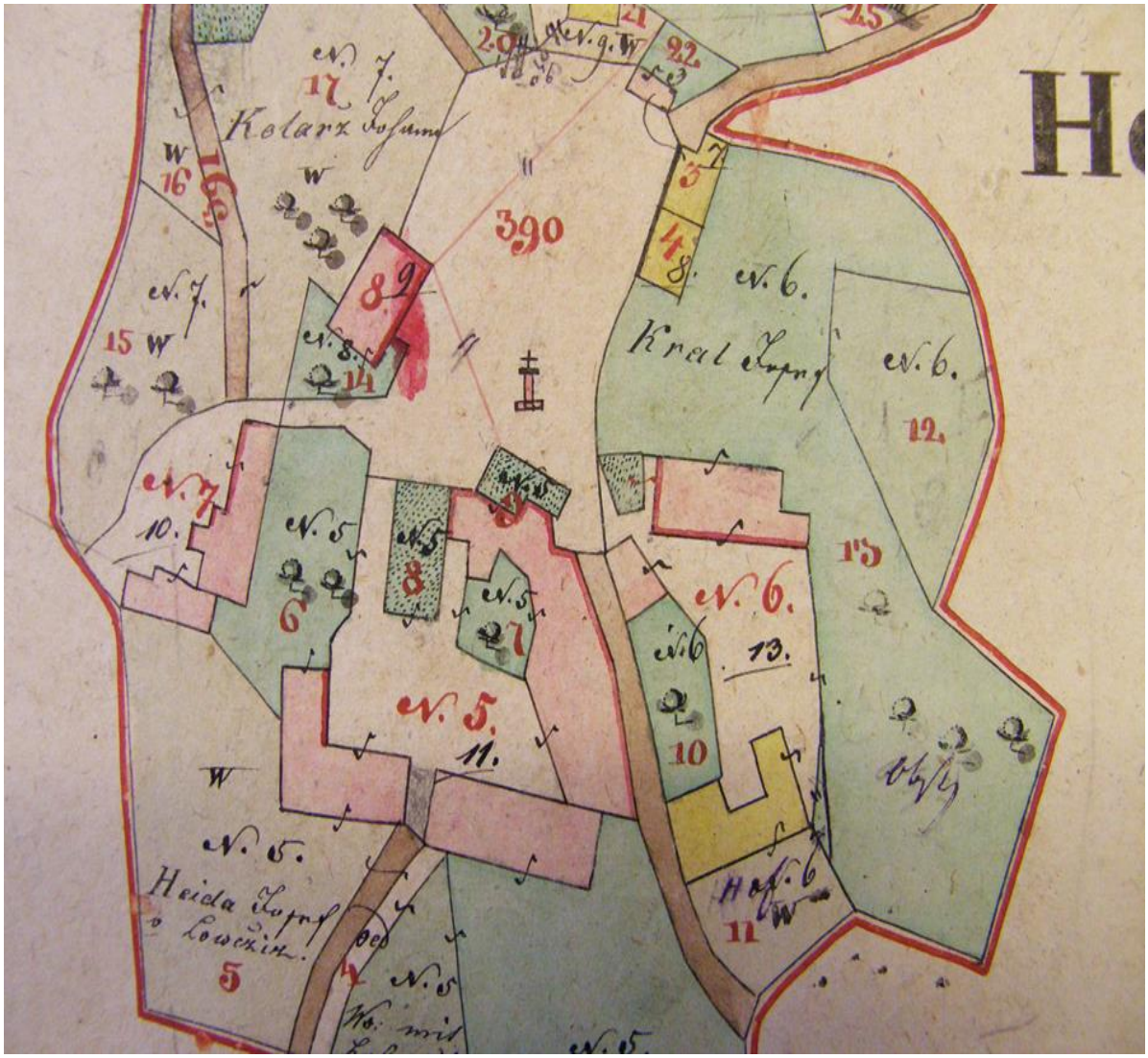

Vedle této vesničky Hořákov tu byla výše zmiňovaná samostatně ležící usedlost Spolka (též Polka), položená asi kilometr od centrálního hořákovského osídlení směrem na východ, přes údolí Drnového potoka, na úbočí vrchu Pavlov. Spolka se přitom původně dělila na Dolní a Horní Spolku, přičemž ta dolní byla patrně přímo u potoka („v olší / ve volší“), kde bývaly i tři menší rybníčky a možná kdysi dávno i mlýn. Spolka byla s Hořákovem spojena cestou, která pak přes Spolku vedla dále na severovýchod, do blízkého Úloha.

Statky na Spolce patřily k těm větším. Spojením Dolní a Hořejší Spolky na konci 17. století se Spolka, vedle gruntu Králů, stala jedním z největších gruntů v okolí.

Spolka, čp. 10, v r. 1837, v té době v majetku Vavřince Koláře, NA ČR, originál stabilního katastru.

Hořákov byl propojen s nejbližším osídlením několika stezkami. Byly to cesty, které sledovaly logiku největší účelnosti, tj. aby co nejrychleji dosáhly další lidská obydlí. Pasovská stezka nejdříve nevedla přesně v linii dnešní státní silnice, ale z Klatov přes Radinovy přímo do Běšin. Šla okolo Šáleného mlýna, Nové Pily, Nové hospody k centrálnímu běšinskému osídlení, které bylo až za potokem, pak se stáčela doprava a v linii bývalé Hluboké cesty nejkratším směrem k Hořákovu a pak prakticky rovnoběžně s ním stáčejíc se mírně k Pavlovu. Dále šla za Hořákovem ke kapličce Panny Marie Klatovské a směrem vzhůru okolo Pavlovského lesa na Čachrov. Když se začaly v 18. století stavět císařské, státní silnice, byly samozřejmě přizpůsobovány více terénu a lepším možnostem údržby. Tak vznikl úsek císařské silnice okolo lesa Macova (ten byl ještě v katastru obce Kuzí!), k dnešní Štoudni a dále prakticky přímo až k „hejlovské“ kapličce Panny Marie Klatovské, odkud šla silnice při okraji lesa rovnou směrem k Čachrovu. V 50. a 60. letech 19. století došlo k dalším úpravám státní silnice (začátek byl v letech 1855/56), která dostala dnešní profil, hlavně serpentiny umožňující lépe zdolávat

poměrně velké stoupání na šumavské pláně a do Královského hvozdu (nová silnice tak byla za Hořákovem odkloněna vpravo).

Hořákov byl stále ale nejkratším směrem spojen tzv. Hlubokou cestou s Běšinami (a tak tomu bylo až do 70. let 20. století, kdy byla cesta svévolně zavezena a přirozená komunikace po staletí spojující Běšiny s Hořákovem prakticky zanikla, o její obnovení nyní obyvatelé Hořákova usilují). Tato cesta ústila kousek pod dnešní Štoudní (samotou Na Kobyle), zde překračovala císařskou silnici, a ještě na počátku 20. století šla dále podél olšin a před tzv. vrchnostenskými chalupami na okraji Hořákova se dělila (dnes dvůr Františka Majera). Její jedna větev šla přímým směrem, procházela okolo bývalých vrchnostenských chalup a ústila na hořákovské návsi. Druhá větev odbočovala před bývalou urbánkovskou stodolou vpravo směrem vzhůru, uhýbala asi po padesáti metrech vlevo, šla až ke dvoru Králů a dále pak pokračovala po další pravotočivé zatáčce jako komunikace směrem do Brtí. Do Běšin se dalo jít také výše zmíněnou cestou přes Spolku, tato cesta se zároveň využívala k rychlému dosažení Úloha a Tvrdoslavi (Troslavi).

S Brtím a dále Strážovem byl Hořákov spojen dvěma cestami – jednou, výše zmíněnou, která šla od Králova statku přes tzv. „brtskou fluru“ (tedy bývalou alejí a cestou po lukách), druhou pak v linii dnešní cesty na „Morávku“ a dále skrze les. Do Brtí se ovšem dalo jít i cestou přímo z hořákovské návsi (okolo dnešní zdi), do kopce a za obecním lesem mezi poli pod vrchem Hajný, tedy vlastně přesně po rozhraní pozemků hořákovského zemskodeskového statku a polí připadajících dvoru sedláka Krále (čp. 9).

Do Březí vycházela cesta z Hořákova směrem na jih, přímo mezi poli a opět co nejkratším směrem.

Do Čachrova byla nejdůležitější cestou zmíněná hlavní, později říšská silnice (zvaná Pasovská stezka), která až do počátku 60. let 19. století šla přímým směrem okolo kapličky, po rubu lesa Pavlovského vrchu stále vzhůru. S říšskou (státní silnicí) byl Hořákov spojen výše zmíněnou Hlubokou cestou, další spojkou vedoucí prakticky kolmo od silnice okolo obecní pastoušky až na náves a konečně cestou jdoucí mezi zdí hořákovského statku a Hejlovy (Královy) usedlosti. Vyústění této cesty k říšské silnici bylo asi 30 metrů níže, než je tomu dnes. Končená výstavba nové státní (erární) silnice v letech 1860/1861 změnila i tyto poměry. Silnice šla nově kousek za usedlostí Štoudní (Na kobyle) více vzhůru směrem k Hořákovu a na úrovni dnešního vyústění místní

komunikace pod Hejlovským statkem zcela opustila původní směr a Hořákov obcházela širokou zákrutou. Nový průběh státní silnice rozdělil některé pozemky, takže muselo v roce 1861 dojít k jejich novému přeměření a erár také tehdy musel nahradit ztráty, které tím majitelům vznikly (konkrétně oběma sedlákům Králům a tehdejšímu majiteli statku Kordikovi).

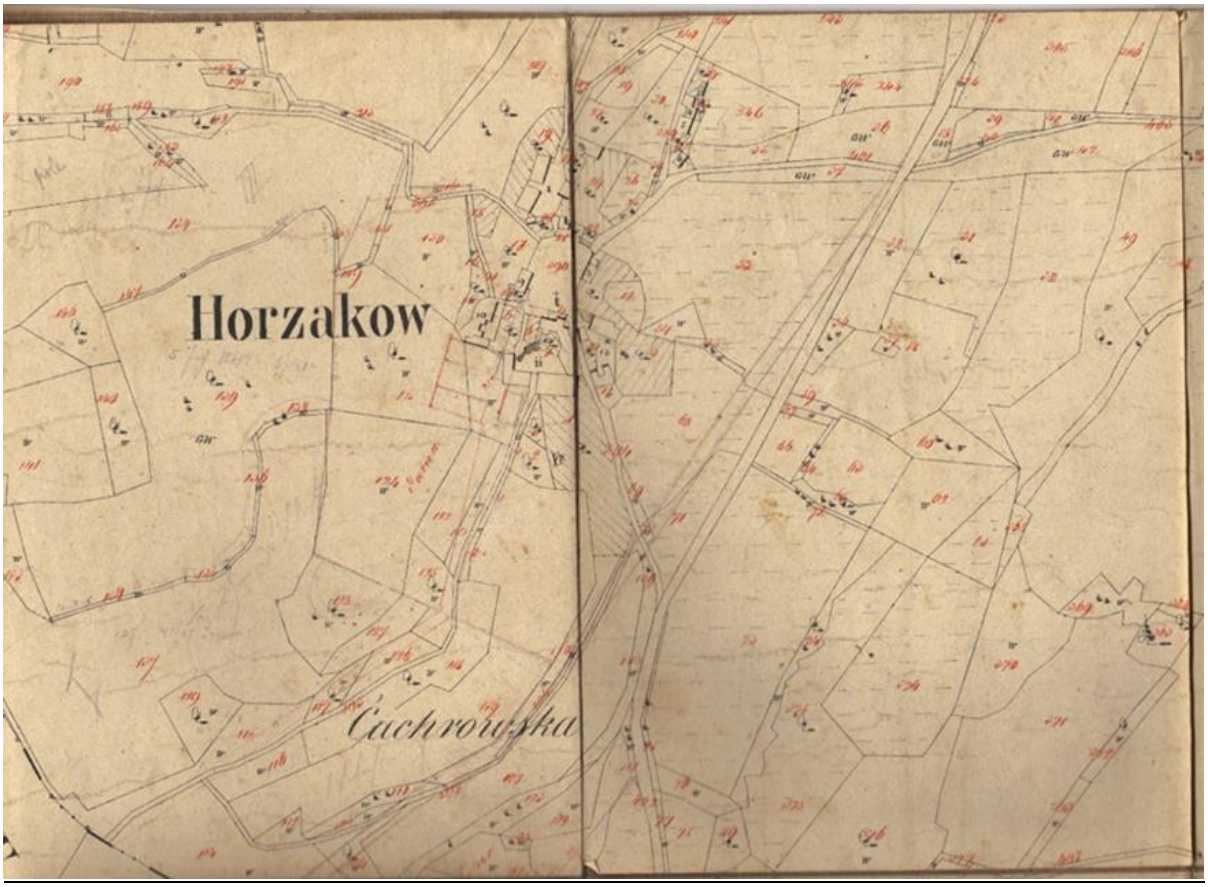

Plán Hořákova na základě stabilního katastru. cca 1860, soukromá sbírka Slávka Krále

Na obrazu Hořákova se toho po řadu staletí příliš neměnilo. Usedlosti byly patrně až hluboko do 18. století výhradně dřevěné, kromě budovy malého statku/tvrze. Stabilní katastr z roku 1837 však ukazuje, že obytné budovy dvou selských statků /obou Králů, čp. 6 a 9/, původně vrchnostenské domky čp. 3 - 4 a samozřejmě i sídlo majitele statku, tedy tvrz, byly již zděné, respektive postavené z kamene. Spolka sedláka Jana Koláře byla dřevěná, dvě obydlí domkářů a chalupníků byly také jen ze dřeva. V roce 1818 k dosavadním domům přibyla zděná budova nové zájezdní hospody Na Kobyle (Štoudeň, nyní nový dům manželů Dubských, čp. 13), která byla založena přímo u císařské silnice,

na vrchnostenském pozemku horákovského statku v majetku Hejdů z Lovčic (viz níže v kapitole Majitelé svobodného statku Hořákova).

Prastarou situaci hořákovského intraviánu jasně odrážejí i mapy stabilního katastru z roku 1837 (viz přílohy). Zřetelně je na nich vidět půdorys dnes neexistující starobylé malé tvrze, či statku ve tvaru neúplného obdélníku otočeného směrem k východu.

Podle dnešních poměrů šlo o sídlo o velikosti přibližně 30 x 25 metrů s vnitřním dvorem, z něhož vycházela cesta na jih (k pozemkům statku a následně s napojením na hlavní silnici směrem k Čachrovu, případně na cestu do Březí). Byla to asi jednopatrová budova, možná, že směrem k návsi byla nějaká menší věž, jak by o tom mohla svědčit tamní část půdorysu stavby.

Jestli tvrz zachycená stabilním katastrem byla ona původní gotická nebo později přestavovaná již asi nikdy nezjistíme. Jisté je však to, že až v době Kordiků[18] (v letech cca 1845 – 1870) byla celá tvrz snesena, zbořeny byly i další budovy tohoto dvora a proměněna kompletní situace hořákovského intraviánu. To zahrnovalo i výstavbu nové hraniční zdi objímající celý statek, změny cest a původního účelu jednotlivých parcel apod. Zanikl původní dvůr čísla popisného 5 (vrchnostenský, původně patrně dvůr Bukovanský), dvůr čp. 7 (možná původně dvůr Peltovský, později dvůr chalupníka Koláře, vykoupen Kordikem) a dům čp. 8 (vykoupen Kordikem od rodiny Šimků). Místo toho byl vystavěn nový zámeček (jeho dnešní střední část, patrně na základech pozdně středoveké budovy), který zdědil číslo původního dvora čp. 5, velký hospodářský dvůr a ratejna s čp. 7, dům zahradníka s čp. 8 a dům kočího s čp. 11 (čp. 11 měl původně po určitou dobu výměnek postavený na Spolce). Nová zeď také ohraničila dříve volné vstupy ke dvorům a zanikla zároveň jedna původní komunikace – cesta do vrchnostenského dvora byla posunuta asi o 10 metrů na západ a vozová cesta spojující původní dvůr čp. 7 (v době vzniku stabilního katastru ještě v majetku Jana Koláře) s cestou na západní pole zanikla (viz překrytí stabilního a současného katastru – příloha).

[18] Kordikové byli v držení Hořákova prakticky 50 let a velice ho změnili. Kordikové pocházeli původně ze Všerub, šlo o zbohatlé mlynáře a měšťany. Protože se vždy deklarovali jako Němci, používám jejich rodinné jméno v podobě „Kordik“ a ne ve zčeštělé „Kordík“.

Kordikové vystavěli na svou dobu moderní hospodářský dvůr, který stál přímo proti zámku a skládal se ze dvou stejných, proti sobě stojících budov o šířce cca 20 a délce 50 metrů (viz v plánku níže červeně).

Přední část budovy vpravo sloužila jako ratejna pro ubytování čeledě a jejích rodin pracující na statku. Bydlelo zde až sedm rodin, něco okolo 20 až 25 osob. Ratejna měla dvě patra a byla podsklepená (prostory pro uložení brambor, řepy a zelí a ovoce). V přízemí, pod nímž byly sklepy, byla komora na otop, společná chodba s kamny, jedna menší a dvě větší místnosti (cca po 25 m2). Z přízemí se šlo dřevěnými schody okolo výklenku s tzv. šafářským zvonem (svolávali se s ním lidé do práce) na půdu ratejny, kde se částečně skladovalo i seno a krmení a odtud do oddělené dřevěné půdní vestavby, v níž byl další byt pro čeleď s velkými kachlovými kamny, na nichž se dalo spát. V ratejně bydlel i šafář. Před ratejnou, vpravo od vjezdu na dvůr, byla i malá zahrádka, kterou využívali nádeníci pracující na statku. Jako záchod sloužilo po celé století velké hnojiště, které bylo umístěno v prostoru, kde byl dříve statek čp. 7 zbořený Kordikem. Na hnojišti trůnily dvě dřevěné boudy.

Hned za ratejnou byla tzv. „řezárna“, tedy místnost na přípravu krmiva pro dobytek. Následovaly dvě velké stáje pro krávy a jalovice, nad nimiž byly v podkroví prostor pro ukládání sena. Ve dvoře vpravo stálo několik přístavků, kde se ukládalo zemědělské nářadí. Byly zde i kurníky.

Pravá část dvora měla svoji symetrickou část vlevo. Její užití však bylo jiné. Tam kde byla vpravo ratejna, se vlevo nacházely (a stále nacházejí) dvě velké klenuté stáje pro koně, z nichž jedna byla vozovnou pro kočár, později pro automobil. Nad nimi byla velká sýpka přístupná ze dvora stále existujícím dřevěným schodištem, pod nímž se krčil malý přístavek, který snad sloužil jako dočasná ubytovna pro nádeníky pracující nárazově na statku. Budova vlevo pak pokračovala dvěma velkými stodolami, kde se skladovalo seno pro dobytek a také tam bylo asi ukládáno dřevo na topení. Na dvoře u levé budovy, mezi oběma stodolami, byly ještě dva zvláštní přístavky, kam se uklízely hospodářské vozy a různé náčiní.

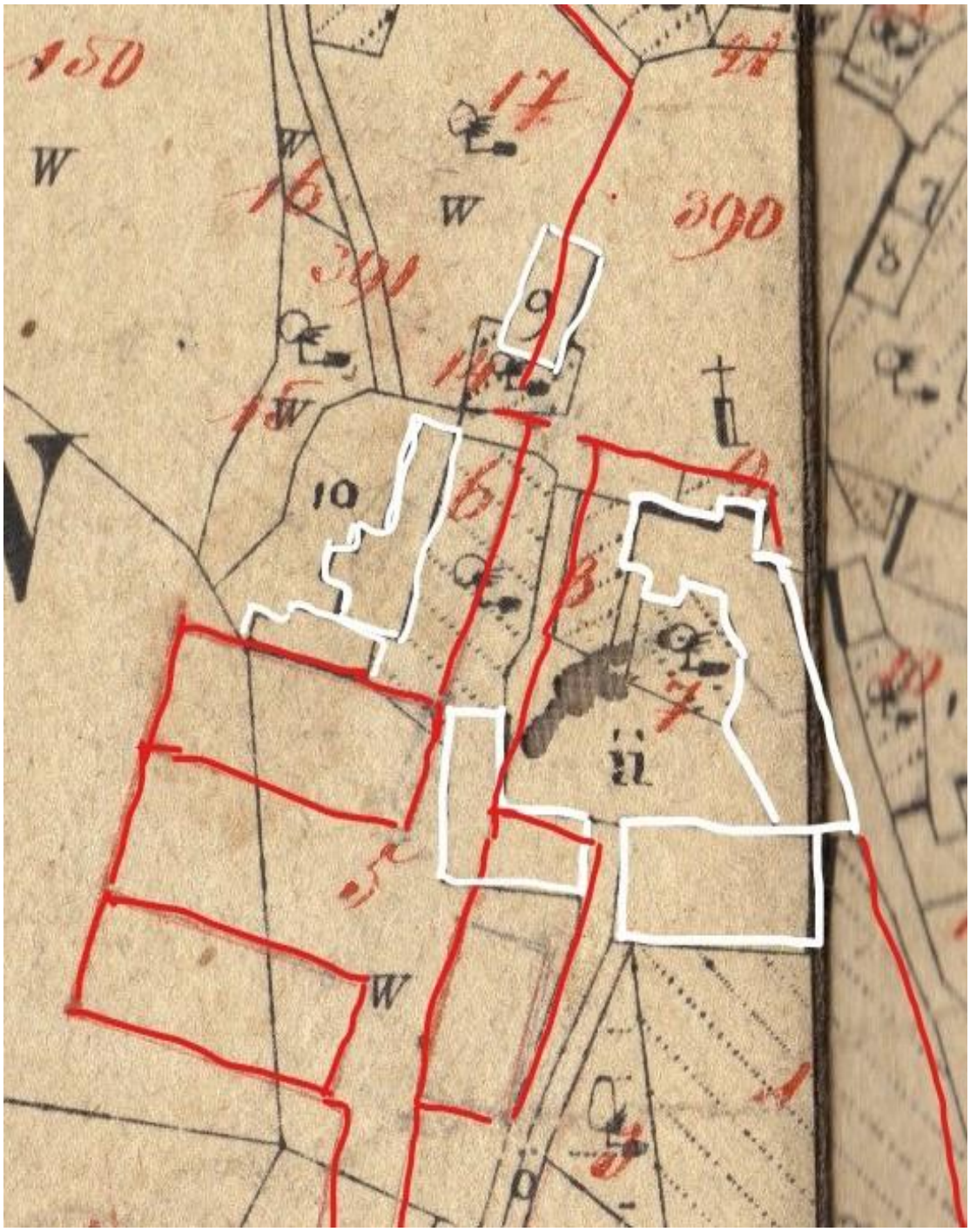

Bílou barvou půdorys původní dispozice hořákovského dvora Hejdů z Lovčic a dvou menších dvorů, červenou nový dvůr kordíkovský a zámeček, později rozšířený za Černínů.

Vedle zámku a dvora vybudovali Kordici i velkou kolnu pro uložení vozů, saní a sena, a to po pravé straně cesty nad zámkem. Okolo byla velká „Hořejší zahrada“ s ořešáky a nad ní tzv. Čihadlo/Číhátko, kde byl sklípek, do něhož se ukládalo krmení pro lesní zvěř. Pod samotným zámkem byla parková úprava s okrasnou zahradou (později zde

Czerninové vybudovali tenisový kurt), vlevo pak proslulá zeleninová zahrada, jíž vévodil dosti velký skleník a za zámkem vpravo ovocná „Panská“ zahrada,. Další, menší skleník byl i na zahradě s ořešáky, zde byly také dva velké kurníky, z jednoho se dochovaly dodnes nepatrné zbytky. U domu zahradníka (čp. 8) byl velký, samostatně stojící holubník.

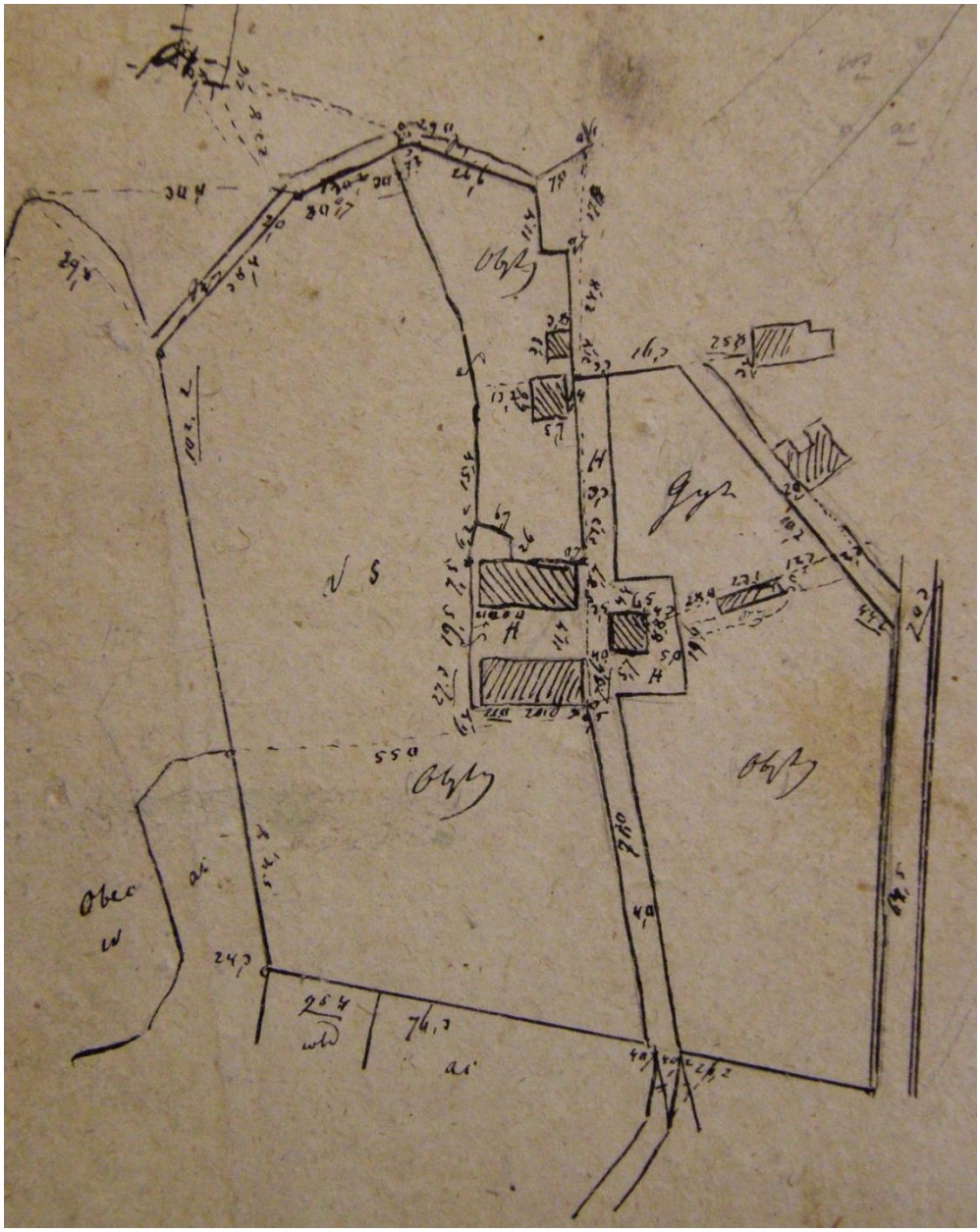

Hrubý nákres dispozice nově vzniklého dvora čp. 7, protilehlého zámečku a dalších dvou budov (dům zahradníka, nové čp. 8 a kočího, nové čp. 11) a nové kamenné zdi ohraničující úžší panský dvůr, nákres perem na originále hořákovského katastru, cca 1860-1865. Vpravo nahoře je vidět dvůr čp. 6 (Hejlovský).

Hořákovský dvůr, jeho okrsek, v němž byl zámek, malý park, sady, zeleninová zahrada, lesík, hospodářský dvůr, obydlí pro čeleď, zahradníka i kočího byl ohraničený velkou, poměrně vysokou zdí a fungoval tak do jisté míry jako uzavřená entita. Tu jistou uzavřenost způsobovala i skutečnost, že vstup skrze zeď do dvora zabezpečovala z návsi tzv. „Dolejší vrata“ (přímo proti domu čp. 8) a „Hořejší vrata“ směrem cestou do Březí a Čachrova. Obojí vrata na mohutných železných pantech se na večer zavírala a otvírala opět až brzy ráno, kdy bylo potřeba jít znovu do polí. Dnes jsou z nich zachovány jen mohutné kamenné sloupy.

Je potřeba ještě říci, že Kordikové a následně Czerninové se zasloužili o rozvoj Hořákovat také tím, že vybudovali první skutečný vodovod, který později využívala celá obec a nejenom „panský dvůr“. S přívodem vody potrubím se zlepšilo nejen zásobování vodou statku, ale také hygienická úroveň celého dvora. Do zámku byla přivedena voda do přízemí (velká kuchyně) a v prvním patře dokonce vznikla na tu dobu moderní koupelna a dvě splachovací toalety. A to v době, kdy standartní toaletou byly ve zbytku Hořákova, jak již výše naznačeno – stejně jako všude tehdy na venkově - buď přímo příroda, zahrada, hnojiště nebo maximálně dřevěná budka na něm. Tak tomu bylo až do 60. let 20. století, kdy si i poslední obyvatelé pořídili své vlastní koupelny a splachovací toalety, snad jen s výjimkou Jaroslavy Martincové a Barbory Aschenbrennerové, které žily v bývalé ratejně a užívaly stále jen „suchý záchod“.

Právě Kordikové a Czerninové zcela změnili, ale zároveň stabilizovali podobu hořákovského katastru a především jeho intraviánu na mnoho desetiletí. Menší změny přišly ještě na konci 19. století, kdy byl hořákovský zámeček dostavován (k centrální budově byla přistavěna dvě nová křídla), kdy byl rozdělen dům čp. 12 (původně židovský dům I. a II., bývalá draslárna a vinopalna) na dva (čp. 12 a čp. 14) a pak až ve třicátých letech 20. století, během druhé světové války a po ní. Tehdy byl v roce 1931 vystavěn vrchnostenským šafářem Jiříkem (jenž do té doby bydlel ve vrchnostenské ratejně) dům čp. 15, za druhé světové války byl přestavěn dům pro deputátníky čp. 16 (dnes Kubátovi) a zcela přestavěna byla bývalá ratejna ve dvoru Králů (čp. 17). Další výstavbu zažil Hořákov až v roce 1991/2 (čp. 18 – Martincovi/Kudělovi), v roce 2008 (čp. 19 - Potužákovi), v roce 2009 až 2018 (částečná rekonstrukce a rozdělení Hejlovského dvora, /staro/nové čp. 1 – Královi, Doubkovi) a v letech 2018 až 2022 (nová výstavba na základech čp. 13 – manželé Dubští).

Přehled vývoje hořákovského osídlení,
podrobněji v kapitole „Obyvatelé Hořákova“

14. století – vladyčí dvůr a neznámý počet dalších usedlostí

1379 – tři doložené dvory

1459 – jeden panský dvůr a tři dvory poddanské v Hořákově a dva dvory na Spolce

1654 – dvůr panský, dva dvory rolnické v Hořákově, dva dvory svedené (původně opuštěné) – Bukovanský a Peltovský, ve Spolce – dva dvory

1700 – samostatný panský dvůr Hejdovský (vytvořený z jednoho dvora panského a a jednoho či dvou svedených gruntů), dva dvory a dva chalupníci v Hořákově, jeden dvůr ve Spolce

1734 – dtto

1777 – první číslování – čp. 1 – 10 + dva židovské domy č. I a II

1820 – čp. 1 – 13 (čp. 11 výměnek na Spolce, čp. 12 vinopalna a potašárna (původně židovské domy I a II, čp. 13 hostinec)

1837 – čp. 1 – 13

1862 – dtto

1882 – čp. 1 – 14

1900 – dtto

1921 – dtto

1931 – čp. 1- 15 (čp. 15 dům šafáře Jiříka, dnes Majerovi)

1941 – čp. 1 – 17 (čp. 16 původně dům pro deputátníky, dnes Kubátovi a čp. 17 – bývalá ratejna u Králů)

1992 – čp. 1 – 18 (čp. 18 – Martincovi/Kudělovi)

2008 – čp. 1- 19 (čp. 19 – Aleš Potužák)

Majitelé svobodného statku Hořákov a vesničky Hořákov v průběhu staletí

Běšínové z Běšin, Kocové z Dobrše

Jak bylo výše řečeno, Hořákov je zmiňován, stejně jako Běšiny, již v roce 1379, kdy byl patrně samostatným zemanským dvorem. Pak se ale asi stal součástí běšinského panství. Běšínové z Běšin byl staroslavný rytířský rod, který dal českým zemím a regionu jihozápadních Čech řadu významných úředníků. V roce 1382 byly Běšiny majetkem pana Jeníka Mnicha z Běšin, v jehož erbu, ve dvě půle rozděleném, byla černá medvědí tlapa ve zlatém poli a stříbrný buvolí roh v poli černém. Roku 1395 držel Běšiny Milota z Běšin, po něm od roku 1404 jeho synové Jiřink a Jan, řečený Hlávka. V letech 1423 až 1444 zde vládli Jan starší a Jan mladší, 1444 až 1465 Vilém, 1465 až 1484 Milota a Václav. Toto období husitské a pohusitské určitě muselo vtisknout pečeť i Hořákovu, vzhledem k angažovanosti Klatovska a Sušicka v husitských válkách.

V letech 1484 až 1519 spravovali zboží běšinské bratři Jiřík, Zbyněk a Jindřich zvaný Jeptiška. Po nich Milota a Jindřich, za něhož roku 1578 vyhořel kostel sv. Bartoloměje, který se jako farní kostel při Podolí připomíná již před rokem 1370 (kdy zde byla asi plebánie) a byl patrně farností pro celé široké okolí. Syn Jindřichův Adam zemřel roku 1591. Jeho nástupcem se stal Jindřich, za jehož dědiců přešly Běšiny r. 1612 nakrátko do majetku německého rodu Lamingarů z Albenreithu (Eva Běšínová byla manželkou jednoho z nich), v jejichž držení byly až do roku 1626. Poté uvázali se v držení Běšin páni Kocové z Dobrše a na Úloze, když se za Adama Havla Koce z Dobrše podruhé provdala Eva Běšínová. Toto manželství bylo bezdětné a statek proto přešel na Jaroslava Jáchyma Koce. Kocové z Dobrše tak byli pány na Běšinech a také Hořákově až do roku 1678.[19] Prvním z nich byl Adam Havel Koc z Dobrše, po něm pak jeho synovec Jaroslav Jáchym (zemřel 1656). Roku 1678 se Běšiny staly majetkem Viléma Albrechta Krakovského z Kolovrat a byly až do roku 1924 součástí týneckého panství, později velkostatku. Historií Běšin se bude autor podrobněji věnovat v další publikaci věnované pouze této obci.

[19] V té době patřilo k majetku běšinskému: tvrz, dvůr a ves Běšiny, záduší svatého Bartoloměje, dvory Hubenov, Úloh, Javoří, Rejský, Zahrádka a Tvrdoslav, což vše roku 1678 koupil pan Vilém Albrecht Kolowrat. V držení tohoto rodu byly Běšiny do 1. listopadu 1924, tj. více jak 250 let!

Erb Běšínů z Běšin

Koců z Dobrše

Kocové z Dobrše ještě více rozšířili dědictví po Běšinech z Běšin, zvláště se jim pak paradoxně dařilo za třicetileté války. Brzy si měli sáhnout na ještě větší panství, než bylo to běšinské. Pomohly jim v tom konfiskace majetku po potlačení stavovského povstání. Do konfiskačního koše spadl i majetek Václava Otakara Perglara z Perglasu, který postupně přišel nejen o své panství Velhartice, Mokrosuky a Tedražice, ale též o Kolinec. Toto panství získal Martin Hoef-Huerta, po něm ale byl v rukou Magdaleny Perglarové a v únoru 1624 se statek Kolinec stal majetkem její dcery Eleonory a tím i Eleonořina manžela Jindřicha Koce z Dobrše, pána na běšinském panství.[20] Roku 1650, když zemřel Jindřich Koc, se pánem na Kolinci stal jeho syn, výše zmíněný hrabě Jaroslav Jáchym Koc z Dobrše, který tedy tak držel panství Kolinec, Běšiny a též vesnici Hořákov.

Za třicetileté války nicméně byly poměry na území dnešního Klatovska velice nepříznivě. Roku 1640 se na Sušicku rozložilo císařské vojsko generála Piccolominiho, do Klatov v letech 1641, 1645 a 1648 vpadli Švédové. Po zpustošení Klatov opanovali také Sušici a celé široké okolí obou měst až k bavorské hranici, kde všude nacházíme opuštěné a zaniklé grunty. V té době utrpěl i Kolinec, který byl kromě Hor Matky Boží a Velhartic nejvíce zpustošen. "V tomto městečku obyvatelé veskrze skrovné možnosti jsou a

[20] První písemná zmínka o Kolinci pochází z r. 1290, kdy je zde jmenován Svojše ze Städlinu. Toto německé jméno označovalo původní osadu, v této době už nejspíše městečko německých kolonistů, kteří se usadili na rýžovištích zlata kolem říčky Ostružná. O raném osídlení této lokality svědčí nejenom zbytky rýžovnických sejpů, ale i původně románský kostel sv. Jakuba. Městečko na přelomu 13. a 14. stol. patřilo nejspíše pánům z Kolince, ovšem brzy je v držení vystřídala některá z českých královen a Kolinec (Städlin) se stal věnným městečkem, jak se tradičně usuzuje z nejstaršího dochovaného pečetidla ze 14. stol., respektive z jeho opisu „S. COLONIE MINORIS REGINE“. Později byl Kolinec v držbě pánů z Velhartic a patřil k velhartickému panství. R. 1371 se Jan z Velhartic, syn známého Buška z Velhartic, ujímá dědictví po svých dvou zemřelých bratrech a mezi toto dědictví patřil i Kolinec. Od r. 1390 resp. od r. 1395 patřil Kolinec pánům z Hradce, a to až do roku 1453. V období po roce 1453 až 1506 byly Velhartice i Kolinec v držbě Děpolta z Rýzmberka a jeho dvou synů Viléma a Půty. V l. 1506–1507 propustil král Vladislav Jagellonský Kolinec z manství a postoupil jej jako samostatné panství Zdeňkovi Lvovi z Rožmitálu. Od jeho syna Adama získal Kolinec r. 1549 jeden z věřitelů zadluženého rožmitálského panství Václav Vintíř z Vlčkovic, jehož rodu patřil Kolinec do roku 1610. V letech 1610–1623 byl Kolinec ve vlastnictví Perglarů z Janovic jako součást panství Tedražice.

chudobně se obírají," píše se v berní rule z roku 1654. V tomto roce, kdy v Kolinci ještě sídlí Jaroslav Jáchym Koce z Dobrše, patří do kolineckého katastru také vsi Nemilkov, Zahrádka a Radvanice. Kolinec tehdy klesl na pouhou vesnici. Po smrti Jaroslava Jáchyma v roce 1656 získává tvrz i městečko Kolinec jeho žena Kateřina Eleonora z Klenové. Brzy se provdala za Kryštofa Rudolfa Karla ze Svárova, na něhož svůj majetek převedla. Když podruhé ovdověla (v roce 1663), provdala se za hraběte Maxmiliána Rudolfa z Gutštejna. Kolem roku 1666, kdy byl dosud pohořelý a zpustlý kolinecký zámek nahrazen novým kamenným zámeckým objektem, byly ke kolineckému panství připojeny další vsi: Střítež, Podolí, Hořákov a zdejší dvůr Bukovanský. Hořákov patrně též utrpěl třicetiletou válkou. Zanikl dvůr Peltovský i Pachmanovský (staly se později součástí samostatného statku Hejdů z Lovčic), dva samostatné, válkou zpustošené a napůl opuštěné dvory na Spolce se spojily v jeden. Roku 1677 předává Kateřina z Klenové kolinecké panství svému druhému manželovi hraběti z Gutštejna. Za něho byla kolineckým potvrzena 14. 7. 1677 jejich privilegia králem Leopoldem I. Od hraběte z Gutštejna koupil Kolinec Karel Fruwein z Podolí, patrně v roce 1690. V roce 1678 přechází běšinské panství na Kolowraty, Hořákov však zůstává součástí kolineckého panství.

Fruweinové z Podolí, Terziové de Sissa, Taaffové, Kollowratové

Jak již bylo výše zmíněno, v roce 1690 se stal vlastníkem Kolince, a tedy i vrchností v Hořákově, Karel Fruwein z Podolí. Tento Fruwein /někdy psáni i jako Fruvein/ byl potomkem pražského měšťana Martina Fruweina, jenž v době souzení stavovských povstalců po Bílé Hoře spáchal sebevraždu a do Pošumaví se „stáhla“ z Prahy jeho rodina. Zde nebyli tak na očích a mohli si vybudovat další existenci.

Erb Fruweinů z Podolí, vlastnoruční zápis a kresba Martina Fruweina s přípisem „Pomni na smrt“, 1609. List ze šlechtického ilustrovaného památníku Jana Jiřího ze Švamberka, SOkA Jindřichův Hradec.

Karel Fruwein však již roku 1695 zemřel a kolineckou tvrz i městečko zdědily jeho děti. Ty velmi rychle prodaly Kolinec i se vsí Ujčínem hraběti Quiddu Terzi di Sissa, c. k. nejvyššímu veliteli hannoverského pluku kyrysníků (17. pluk), který k panství připojil Vlčkovice. Po jeho smrti v roce 1699 spravoval kolinecké statky jeho synovec Mario, následně Anna Maria Terzi de Sissa. Pak byl až do roku 1795 pánem na Kolinci a vrchností sedláků a chalupářů v Hořákově jeho syn František (Francesco). Terziové di Sissa, stará šlechtická rodina z okolí Parmy, byli tedy vrchností v Hořákově přesně celé století.

Erb rodiny Terzi di Sissa

Roku 1795 získal panství kolinecké baron Kryštof Villani z Kundratic a po něm následovalo v rychlém sledu množství majitelů: 1799–1802 Arnošt z Manasser, 1803 baron Maria Johann von Apfalthern, 1803–1805 Arnošt Malovec, 1806 spoluvlastníci Nádherný, Kořínek a Novák, 1806–1809 Jan Schmiedt, 1809–1815 Alois Tesař. V letech 1815–1835 ho vlastnil hrabě Karel z Pöttingu, od něhož statek koupil hrabě Ludvík Taaffe. Jeho syn Jindřich byl posledním šlechtickým majitelem panství Kolinec a také hořákovskou vrchností, a tak to bylo až do zrušení poddanství a roboty v roce 1848.

Erb hrabat a vikomtů Taaffe

Dlužno ještě na konec této kapitoli říci, že Fruweinové sice prodali statek Podolí, ale jistý Oldřich Benjamin Fruwein /syn Karla Fruweina/ si již v roce 1715 koupil statek Čachrov a v roce 1719 statek Březí, oba bezprostředně sousedící s jejich bývalým

majetkem v Hořákově. Fruweinové oba statky drželi až do roku 1747. Pak je získali Horové z Ocelovic a 29. června 1792 v nucené dražbě bohatí všerubští měšťané otec Václav Kordík (Wenzl Kordik) a jeho syn Jan. Kordikovi v roce 1845 zakoupili statek Hořákov, v roce 1891 opustili Čachrov, ale Březí drželi jejich dědicové až do roku 1945, kdy byl poslední majitel, Wenzel Kordik, odsunut, respektive se spasil útěkem do Německa.

Hejdové z Lovčic, majitelé samostatného zemskodeskového statku Hořákov

Jak již výše zmíněno, ještě v první polovině 17. století pařil Hořákov jako celek k panství běšinskému pánů Koců z Dobrše. Brzy sem ale určitou souhrou okolností přišli drobní šlechtici, Hejdové z Lovčic (Heyda von Lowczitz). Možná, že tu již v té době získali nějaký opuštěný grunt, či přímo statek spojený s tvrzí. O Hejdech z Lovčic (Lobčic) víme poměrně dost díky tzv. Martinickému palatinátu, přehledu povýšení do šlechtického stavu a s tím spojených udělených erbů, které udělil hrabě z Martinic.[21] V tomto přehledu figurují i Hejdové. **Jan Hejda z Lobčic (Hans Heyda)**[22] byl profesionálním vojákem. V císařské armádě sloužil dle narace vlastní nobilitační listiny od roku 1593 až 1602 v Uhrách v bojích proti Turkům, zúčastnil se během devíti let devíti polních tažení a všech nejdůležitějších bitev, které se zapsaly do dějin tureckých válek (u Stoličného Bělehradu, Hatvanu, Granu, Filakova, Rábu a Pešti). Sloužil v Hodického pluku[23], poté v Münichreuterově (?) pluku, v pluku Jindřicha Matyáše z Thurnu[24], v pluku plukovníka Teuffela a nakonec plukovníka Pětipeského[25]. Tento Jan Hejda měl z manželství s Annou

[21] VÝTAH Z: MICHAL FIALA-JAN LOCH: MARTINICKÝ PALATINÁT. HERALDICKÁ ROČENKA 2008, S. 24-94.

[22] Též z Lovčic.

[23] Šlo patrně o císařský pluk pod velením plukovníka Václava Hodického z Hodic, případně jeho syna Jiřího.

[24] Jindřich Matyáš, hrabě Thurnu (Heinrich Matthias von Thurn, 1567-1640), slavný císařský a později stavovský válečník, jeden z "prapůvodců třicetileté války", vyznamenal se jako plukovník jízdy v bitvě u Rábu /Raab, Györ/, kde v jeho pluku bojoval i Jan Hejda. U Rábu velel císařské armádě Adolf Schwarzenberg.

[25] Patrně Václav Pětipeský z Chyše a Egerberka, císařský rytmistr a plukovník bojující v Uhrách proti Turkům. Zemřel v roce 1602.

Marií roz. Oppl von Petersdorf[26], kterou si vzal roku 1615, řadu dětí, na Klatovsku jsou uváděni Albrecht Jiří, Dorota a Václav Ladislav[27]. Zemřel před rokem 1650, pohřben byl v Praze[28]. Další z nobilitovaných Hejdů, **Václav Hejda z Lobčic,** je připomínám jako hejtman lobkovických panství Beřkovice a Byšice[29]. Dne 7. ledna 1647 byl jemu a jeho staršímu bratru Janovi udělen erb a šlechtický predikát. Udělil mu ho sám proslulý výše zmíněný Jaroslav Bořita z Martinic (1582 – 1649), jeden z defenestrovaných v roce 1618, pán na Opálce a Strážově, a to na základě práva palatinátu, které obdržel 26. září 1633.[30]

---

[26] Národní archiv České republiky (NA ČR), Praha, sbírka Dobřenský, inv. č. 331 – Hejda z Lovčic (dcera Wolfa O. v. P. a Anny von Rausendorf). Opplové z Petersdorfu byli v té době majiteli statku Nebužely a Jenichov na Mělnicku.

[27] Tamže; viz též Vavřínek (2007).

[28] Tamže; - v Praze zřejmě bydlel na postranním právu kláštera Matky Boží Sněžné – zde je uváděn jako držitel domu Hans Hejda, snad táž osoba [Líva (1949), s. 91]; není však vyloučeno, že zemřel mimo Prahu a zde byl pak pohřben.

[29] Beřkovice uvádí NA Praha, Dobřenský, inv. č. 331 – Hejda z Lovčic; Byšice jsou zmíněny v narraci.

[30] **29.** fol. 92 - 95'; **1647. leden, 7. Hradčany**
Jaroslav Bořita, říšský hrabě z Martinic, uděluje **Hanßi Heydovi** a jeho bratru **Wenzelovi** erb a predikát **von Lobczicz**.

Wir Jaroslaus Borzita des Heyl[igen] Röm[ischen] Reichs Graff von Martinicz (...). Bekhennen hiemit offentlich, und thuen kundt allermen[n]iglich (...). Wan Wür dann, auf die bey Uns von dem Ehrsamben und Nambhafften Hanßen Heyda beschehenen hochfleißige bitt und seinethalben eigelangte ansehenliche Intercessiones, güetlich angesehen und betrachtet die erbarkeit, redligkeit, löbliche Tugentliche Sitten, so Wür an ihme theils selbst in der that erfahren, theils von anderen glaubwürdigen Personen umbständlich rühmen hören, und es schrifftlich mit mehrerm authentice selbsten gesehen und gelesen, wie das gemeldter Hanß Heyda in Ihrer May[estät] Wailandt Kaysers Rudolphi des Andern, Hochlöblichster gedächtnuß, und des hochlöblichsten Erzhauß Österreich Kriegsdiensten von iugendt auf in allerunderthanigsten getrew sich gebrauchen laßen, und insonderheit wider dem allgemeinem Christlichen Erbfeindt, den Türcken, underschiedlich Neün Veldtzüge gethan, als nemblich von Anno 1593 biß Anno 1602, anfangs unter dem hodiczkischen Regiment und des Rittmeisters Zuckart Compagni ein Jahr, volgendts unter des Obristen Münichreüters Regiment und Rittmeisters Hanßen von Bubna compagni zwey Jahr lang, nachmahls unter des von Turn Regiment und Rittmeistern Niclaßen von Bubna Compagni drey Jahr, item unter des Obristen Teüffels Regiment zwey Jahr und das Neündte Jahr unter dem Obristen Pietipesky, auch bey allen vorgangenen Haubtschlachten, als nemblich vor Weisenburg, Hatwan, Gran, Fileck, Rab und Pest, auch sonst in anderen allen und ieden damahls vorgefallenen occasionen bey tag und nacht sich befunden, und allzeit wol, dapfer und redlich verhalten, darüber dann er von allen obgedachten Regimentern seine ehrliche Abschied, Paßport und guete zeügnußen erlangt und bekom[m]en. Lezlich hat er sich in diesem Königreich ehrlich verheürathet, und biß dato iederzeit durch allerhandt seine lobwürdige Tugenden und redliche aufrichtigkeit bey meniglich belobt und beliebt gemacht. Ingleichen auch sein iüngster Brueder Wenzel Heyda ihme wol nachgeschlagen und von iugendt auf in vornember herrn Diensten viel lange Jahr, zu Friedens- und Kriegszeiten, sich gebrauchen laßen, und überal zu ihren sattsamben contento löblich verhalten, solches auch der zeit noch bey Ihrer Fürstl[ichen] Gn[ade] Herzogen zu Sagan und Regierern des hauses Lobkowic etc. vor einen Hauptman der Herrschafft Bischiz würcklich continuiret. Dannenhero die ungezweifelte Hoffnung zu schöpfen, es werden Ihrer Kay[serlicher] und Königl[icher] May[estät] deroselben Erben und Nachkomen, Römischen Kaysern und königen zu Böhem, auch dero hochlöblichstem Erzhauß Österreich, diese beede Brüeder iederzeit ganz beständig trew verbleiben underthenigsten

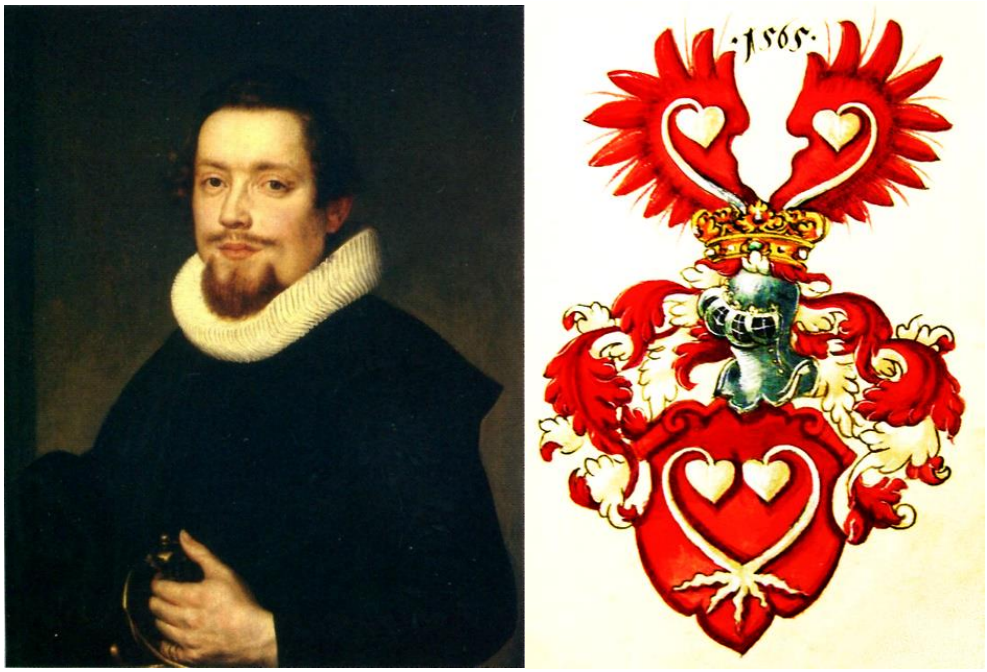

Jaroslav Bořita z Martinic (1582-1649) a erb Martiniců, on sám udělil v roce 1647 erb Hejdům z Lovčic

---

dienstbarkeit, devotion und gehorsambs, beynebens auch gegen Uns und Unserem Gräfflichen Hauß aller dienst und willfährigkeit höchlich erbieten, auch77 solches wol thuen können, mögen und sollen. Als haben Wür mit wolbedachtem mueth, reiffer erwegung und rechtem wißen mehrermeltem Hanßen Hayda, sambt obgedachtem seinem Brueder Wenzel Hayda, auch allen deroselben iezigen und künfftigen ehelichen Leibs Erben und derselben Erbens Erben, Mann- und Weibs Personen, für und für diß nachbeschriebene Wappen und Cleinodt, nemblich Ein in drey theil abgezeigneten Kriegsschildt, in deßem rechten roth- oder Rosinfarben Feldt ein Türckischer Kopf mit einem weiß oder Silberfarben Türckischen bunt. Zur lincken auch roth- oder Rosinfarben seiten ein entblöster halbaußgestreckter Manns Arm, in der handt einen bloßen Ungärischen Sabel haltend. In dem mittlern weiß- oder Silberfarben, und zwar unten breit- oben aber hinauf spizig- und also dreyeckichtem Feld, ein grüener Apfelbaum mit weiß- oder Silberfarben früchten oder Äpfeln zusehen. Ob dem Schildt stehet ein frey- offener Helm, so zu beyden seiten mit Roth- oder Rosin- auch weiß oder Silberfarben Helmdecken und einer daraufstehenden guldenen Königlichen Cron geziert ist. Auß welcher entspringt zur rechten ein rothes Büffelhorn und zur lincken ein schwarzer halber Adlers fliegel. In der mitte aber erzeigt sich ein aufrecht doch seitenwarts stehender und zum streit gerüster weißer Löw mit offenem Rachen und darauß geschlagenen Rothen zungen, auch außgestreckten Prazen und daran Silbernen Clauen, auch hinaufwarts stehenden Wädel. In maßen diß ganze Wappen in der mitte dieses Briefs von seinen natürlichen farben durch des Mahlers handt mit sonderem fleiß eigentlich außgestrichen vor augen zubefinden ist, von newem güetlich gegönnet, erlaubt, verliehen und gegeben. Wie Wür dann ihnen Hanßen Heyda und gedachten seinen Bruder Wenzel Hayda, sambt allen ihren iezig- und künfftigen ehelichen Leibs Erben und deroselben Erbens Erben, Mann- und weibs Personen, für und für zu wahren und rechten des heyl[igen] Röm[ischen] Reichs, auch anderer Ihrer Kay[serlicher] May[estätt] Erb Königreich, Fürstenthümber und Landen Wappen- und Lehensgenoßen leüthen, in crafft allerhöchstbesagter Ihrer Kay[serlicher] May[estät] uns allergnädigst ertheilten gewalts, machen, erheben, darzu würdigen und schöpfen (...). Zu noch mehrerer zeüg- und gedächtnuß sein Hanßen Haydae, auch deßen Bruders Wenzels, auch deren VorÄltern, wolverhaltenen Tugendlichen Wandels gönnen, geben und erlauben Wür hiemit wißentlich und wolbedächtlich, das Sie beede Gebrüeder, auch ihre iezige und künfftige eheliche Leibs Erben und ganze Posterität Mann- und Weibsgeschlechts, sich mit dem zunamen von Lobczicz schreiben, nännen, tituliren und deßen sich, wan und wo Sie wöllen, gebrauchen können und mögen. (...) Geben zu Prag in Unserm Hauß ob dem Hradschin (...), den Siebenden Januarii (...) im Sechzehen hundert Sieben und Vierzigisten Jahr.

Znak vypadal takto - červený štít, rozdělený stříbrnou špicí. Vpravo se nachází hlava Turka ve stříbrném turbanu, vlevo je obnažená paže, držící uherskou šavli. Ve špici je zelená jabloň se stříbrnými plody. Na štítě spočívá korunovaná turnajová přílba s červenostříbrnými přikrývadly. Klenotem je vpravo červený roh, vlevo černé křídlo, mezi nimi stříbrný lev s červeným jazykem.[31] Predikát „von Lobczicz", tedy „z Lovčic", se podle názoru autora tohoto pojednání vztahuje k Lovčicím u Plánice. Plánické panství patřilo za třicetileté války právě uděliteli erbu a predikátu Hejdům, tedy Jaroslavu Bořitovi, říšskému hraběti z Martinic. Je možné, že Jan Hejda stál v Martinicových službách a k Lovčicím měl nějaký vztah.

Zajímavé je, že Hejdové jsou ve svědečných a doporučujících přípovědích tehdejších šlechticů v roce 1647 označováni jako „čestní" a „důvěryhodného původu", jejich předkové měli být „stavu vyššího vladyckého", ale odchodem ze země prý měli zchudnout a ztratit nárok na svůj erbovní stav.[32]

Erb Hejdů z Lovčic

[31] August Sedláček popisuje znak podle „opisu v držení rodiny" s následujícími odchylkami: příjemcem je Jiří Albrecht H., poddaný liblického panství propuštěný z poddanství roku 1639, paže je obrněná, jabloň vyrůstá z pahorku, lev v klenotu je rostoucí [Sedláček (1925) s. 431-432]; Siebmacher uvádí správně palatinátní udělení i jména příjemců, k jabloni přidává pahorek a lev je rostoucí [Meraviglia-Crivelli (1886), s. 9, tab. 8]. Viz obrazová příloha.

[32] Siegenfeld, Alfred Anthony, Genealogisches Taschenbuch der Adeligen Häuser Österreichs, Wien 1905, s. 307-308.

Hejdové, bojovníci proti Turkům, se však na Šumavu a do Hořákova mohli dostat jen s přispěním dalších okolností. A jednou z nich byl jejich vztah k Bukovanským z Bukovan.

Někdy před rokem 1654 získali totiž od Jaroslava Jáchyma Koce z Dobrše, majitele panství Běšiny, hořákovský, tzv. Pachmanovský grunt **Bohumil /Bohuslav/ a Anna Salomena Bukovanská z Bukovan, rozená Czerninová z Chudenic a na Hořákově**.[33] Bohuslav Karel Bukovanský byl synem Jaroslava Bukovanského Pinty z Bukovan (zemřel 1633) na Žihobcích a Řetči. Jeho strýc (bratr otce Jaroslava) byl Václav Bukovanský (zemřel 1632), který pojal za manželku Alenu Saloménu Czerninovou z Chudenic

[33] **Bukovanští z Bukovan** je jméno staročeské vladycké rodiny. Erbem rodu byl štít křížem rozdělený na čtyři pole, v prvním a čtvrtém poli byla stříbrná konvice(pinta), ostatní pole byla stříbrná, klenotem byla stříbrná konvice s kytkou (chocholem). Konvici se říkalo pinta. Odtud bylo také jejich příjmení Pinta z Bukovan. Jejich předkové nosící na štítu konvici sídlili v Obděnicích, Mirovicích, Skvořeticích a jiných sídlech. Z rodu vladyků Obděnských pocházeli bratři Bohuslav, Oldřich a Sigmund Bukovanští Pintové z Bukovan, připomínaní už roku 1414. O jejich synech nic není známo. Uváděna je jen Kateřina z Kotouně, vdova po Sigmundovi. Zemřela před rokem 1476. V roce 1481 koupil Jindřich Bukovanský Pinta z Bukovan obec Životice. Jan Bukovanský Pinta z Bukovan (1534–1571) držel kromě Bukovan Životice, Újezdec, Kraštice a Kraštičky a přikoupil roku 1547 Zbynice. Jeho manželkou byla Lidmila Nebílovská z Drahobuze. Jeho syn Přibík držel Zbynice za otcova hospodaření a v roce 1581 přikoupil Kozárovice, o tři roky později Nestrašovice, za další dva roky Těchničský Újezd. Se svojí manželkou Justýnou Vamberskou z Rohatce zplodil třináct dětí. Nejdříve se mu narodil syn Jindřich, jenž byl pokřtěn na Zbynicích a kmotrem mu byl Blažej Angelik, měšťan z Březnice. Ten se vyznamenal jako práč, ale také jako hrdinský vojín. Roku 1596 padl u Jágru v bitvě s Turky. Přibíka, který roku 1601 zemřel, přežilo šest synů a dcery. Nejznámější je Johanka, manželka Viléma Chanovského z Dlouhévsi a Regina - manželka Václava staršího Vratislava z Mitrovic. Jan, nejstarší Přibíkův syn, jenž ho přežil, dostal při bratrském dělení roku 1601 část Bukovan, přikoupil roku 1604 část Lešetic, a skrze svou manželku Elišku Smrčkovou z Mnichu (ovdovělou roku 1609 a zemřelou roku 1628) byl ve spoludržení statku Krašovic. Roku 1610 byl komisařem při obraně českých stavů a ke sklonku svého života byl místopísařem. Nemajíc děti, odkázal Bukovany, Zahrádku, Řeteč své manželce a zemřel roku 1619. Jeho bratr Adam koupil roku 1609 statek Suchomasty a roku 1620 ves Radouš, což mu bylo oboje roku 1622 zabráno. Žil ještě roku 1624. Jaroslav, třetí bratr, dostal Řeteč, kterou pak přepustil Janovi, a koupil roku 1616 Žihobeč. Roku 1622 byl odsouzen kvůli podpoře stavovského povstání a byl mu zabaven majetek. Čtvrtý bratr Zikmund se po roce 1616 nepřipomíná. Pátý bratr Václav byl roku 1622 osvobozen od pokuty za účast v povstání a po smrti Elišky Bukovanské Pintové z Bukovan se uchýlil do Bukovan. Byl c. k. radou a zemřel roku 1632. Jeho manželka Aléna (též Anna) Šaloména Černínová z Chudenic dědila Bukovanský statek, neboť šestý bratr Jan zemřel ještě před Václavem a nebylo tudíž mužského potomka z Přibíkovy pošlosti, který by byl Bukovany dědil. Václav měl dceru Maxmiliánu Alžbětu, jejím manželem byl Jiří Václav Černín z Chudenic, zemřel roku 1687. Další dcera se jmenovala Anna Lidmila, která zdědila roku 1644 statek Chlumín a ten odkázala svému manželovi Kašparu Zdeňkovi Kaplíři ze Sulevic. Ten zemřel v roce 1646. Z jiné zchudlé linie pocházel Václav, který zemřel roku 1548 a jeho synové Havel a Jiří. Jejich potomci byli bezpochyby Bukovanští Pintové z Bukovan pozdější, jako Jaroslav Ignác (1677), Maxmilián (1678), František Václav (1721) a bratři František Karel a Jan Antonín (1764). František Karel držel statek Horní Těšov, který po něm převzali roku 1799 jeho děti Jan Jáchym, Antonie a Inocencie, ale roku 1801 jej prodali. O jejich potomstvu není známo nic.

(zemřela 1657).[34] Bukovanští byla drobná středočeská šlechta s majetky od Příbrami až po Březnici. Stejně jako Hejdové i oni se zúčastnili válek proti Turkům.

Erb Bukovanských Pintů z Bukovan, Archiv Národního muzea (ANM), heraldická sbírka

Anna Salomena získala v Hořákově vedle Pachmanovského gruntu v roce 1655 i vedle ležící dvůr tzv. Peltovský /dnes žádný z gruntů nemůžeme přesněji identifikovat, patrně byly na katastru hořákovského panského dvora/. Peltovský grunt dle darovací listiny Jaroslava Jáchyma Koce z Dobrše dostal původně od běšinského pána jeho vojenský druh, jistý Kristián Rosa, polní trubač (Feldtrompeter)[35]. Ten ho však hned prodal právě Anně Saloméně Bukovanské.[36] V obou případech šlo patrně o tzv. „svedené“

[34] Tyto i další informace jsem těžil především z výborné rigorózní práce Mgr. Františka Koreše, Paměti Přibíka a Jana Bukovanských Pintů z Bukovan. Univerzita České Budějovice 2018.

[35] Feldtrompeter byla nižší důstojnická hodnost v rakouských plucích kyrysníků a dragounů. Trubači dávali klíčové signály regimentu, často se účastnili i vyjednávání, byli považováni za více než obyčejné vojáky.

[36] **Opis kšaftovní listiny Jaroslava Jáchyma z Dobrše ve prospěch Anny Salomeny Bukovanské z Bukovan. Kniha kontraktů Hořákov**.

My, Jeho Milosti Císařské rychtář, purkmistr a rada královského města Klatov, jsouce s náležitou poctivostí žádáni od urozené paní Anny Salomeny Bukovanské rozené Czernínky z Chudenic a v Hořákově, tímto listem obecně především a zvláště tu, kdež by /kdy/koliv toho potřeba nastala, vysvědčujeme, že následující list v řeči německé na jisté dva dvory a grunty ji svědčící se svým pravým celým a neporušeným originálem, kterýž jsme očitě viděli a četli i také sekret a písmo ruky vlastní někdy Jeho Milosti pana pana Jaroslava hraběte z Dobrše (titul) (vzácné paměti nám hrabě dobře známé jest) se ve všem od slova k slovu, zcela a zouplna srovnává jmenovitě:

Ich Jaroslau Joachim des Heiligen Römischen Reichs Graf von Dobrsch, Herr zu Bieschin, Kolinetz, und Nemilkaw, der Röm. Kaiserlichen Majestät Hofrat und Cammerer, Rechtsbeisitzer im Königreich Böhmen, bekenne kraft dieses Briefs, für mich und meine Erben, wann und was von nöthen sein möchte, nach deme ich weilandt **meinem lieben getreuen Christian Rosa Feldtromppeter**, seiner mir treu geleisten Dienst

grunty, tedy pozemky původně rustikální, poddanské, které byly ale z různých důvodů opuštěné a převzaté vrchností, tedy Koci z Dobrše. Jaroslav Koc z Dobrše pak mohl v březnu 1655 s lehkým srdcem znovu potvrdit, že předal oba grunty, peltovský i pachmanovský paní Anně Salomeně Bukovanské a jejím potomkům a to se vším, co k nim připadá, bez jakýchkoliv robotních a dalších závazků, daní a kontribucí, s poli, loukami, pasekami, ovocnými sady, kusem pstruhového potoka a dvěma rybníčky. A to vše zdarma. Jaroslav Koc z Dobrše si dal jedinou podmínku – kdyby chtěli někdy potomci Bukovanských hořákovský statek prodat, měli čtvrt roku před prodejem o svém úmyslu informovat běšinskou vrchnost, která měla mít na statek předkupní právo. Anna Saloména Bukovanská si nechala pravost tohoto dokumentu potvrdit radou města Klatov ještě v roce 1661.

Právě přes Annu Saloménu Bukovanskou se dostali Hejdové z Lovčic do Hořákova. Výše zmíněný **Jan Hejda**, první pán z Lovčic, zemřel v roce 1650 nebo později v Praze. Jeho syn **Albrecht Jiří** (nar. patrně 1619), získal v roce 1645 pražské měšťanské právo,

---

halber **einen Bauernhof in meinem Dorf Horzakow, Peltowsky gennant**, sambt aller Zugehör frei ohne Scharwerk und Zinsen, auch aller Contributien Bewschwernäss, erblichen geschenkt, und er solchen eine Zeit posediret, hernach aber denselben, der wohledler geborener **Frau Anna Salomena Bukowanskin geborener Czernin von Chudenitz um bahre Ausszahlung verkauft hat**, dass ich nicht allein mit solchem ihren Kauf wohl zufrieden bin, sondern gemelter Frauen Bukowanskin samt ihren Erben wegen ihrer, und ihres Herren Ehegemahls, bequemerer Wohnung und Unterhalt, nach **darzu einen anderen neben diesem liegenden Bauernhof, Namens Pahmanowsky (welchen ich zu vor eine Zeit ihren Herren, dem Herren Bohuslaw Bukowansky (titul) in Bestandt gelassen)**, sambt darzu allen und jeden Zugehör, auch ohne alle Roboten, Zinsen, Scharwercken, und Kriegseinquartierung, und besonders ohne Zahlung von den beiden Höfen, jetzt und ins Künftigen aller königlicher Landsteuerauflagen, Kriegs und anderer Contribution (welche ich samt meinen Erben und künftigen Posessoren, der Herrschaft Bieschin, selbster auf mich nehmen, und in allenfalls vorstehen sollen). Wohlbedächtlich erblichen geben, abtretten und völlig schänken thue, also und der gestalt, das sie samt ihren Erben und nachkommenden, diese beide Höfe, Gründte und Boden zusammen (wie sie es auch albereit wirklichen possedirt) mir der Gemeinfeldern, Äckern, Obstgarten, Wiessen, Höltzern und Streuchern, samt dem oberhalb liegenden Gestreich oder Paseka, auch in dem Wiessen einen Stück Forellebachl, und zwey kleinen Teuchl, und sonsten aller Gerechtigkeit, ohne aller Menscheneintrag und Hinderung besitzen, und als Ihr Eigenthumgenüssen solle und möge jetzt und zukünftigen Zeiten. Jedoch mit diesem gewaltigen Vorbehalt wann gedachte Frau Bukowanskin, aber die Ihrigen abgenannte Hof, Grundt und Boden so sei wenn es wolle ins künftig wieder verkaufen wollten, so sind sie schuldig, vor allen andern, der Obrigkeit der Herrschaft Bieschin, ein Viertljahr zuvor solches ankundigen, und dahero solle gemelte Obrigkeit zu Bieschin, mit der bahrer und biliger Bezahlung). (Was und wieviel, wie auch des Gebaus und besserungs halber, dies alles damals Wert zu sein, von ehrlichen unpartaischen dar zu beiderseits erwählten, Personen erkannt würdt) zu kaufen, vor Anderen den Vorgrif haben, dessen zu urkundt habe ich diessen Brief mit meinem Gräffl(ichen) Insiegel und eigener Handunterschrift bekräftiget, so geschehen Bieschin den 23. Marti 1655. Jaroslav Graf von Kocz.

Čemuž tak a nejinak jest, na potvrzení toho jsme k tomuto vidimus pečet naši větší městskou vědomě přitisknouti dali. Jakž se stalo v Městě Klatovech, ve středu po památce svatého Lukáše Evangelisty Páně Léta šestnáctistého šedesátého prvního. Concordat cum originali in Authentico producto. J. W. Weywoda.

ale koupí domu v Klatovech se **roku 1648 stal klatovským měšťanem.** V roce **1671 koupil** nedaleký zemskodeskový statek **Dlažov** od Adama Stanislava Příchovského z Příchovic a na Dlažově také na konci roku 1684 zemřel. V roce 1648, brzy po příchodu do Klatov, se **oženil s Kateřinou Uršulou** (? 1629 – 24. 11. 1678 v Klatovech), dcerou **Viléma Kouska ze Sobětiček** (zemř. 1635), pána na Lhotce (dnes Černé Krávy), Neznašovech, Vrhavči a Radinovech.[37] Žili pak spolu na panském dvoře ve Vítkovicích (asi 10 km východně od Klatov), který vznikl někdy před rokem 1654 z tamních pustých selských dvorů Vaňašovského a Vobranovského. Ten (a asi i zbytek vsi) zřejmě získal urozený pan Vojtěch Hejda a sídlil tu i se svou rodinou, osobními sloužícími a zaměstnanci.[38] Měli spolu šest dětí: Kateřinu Evu (1649-1685), **Františka Václava Jana** (po 1640 – 1708)**,** Viléma Tomáše (1651-1652), Alžbětu Sidonii (nar. po r. 1653), Bětušku (zemř. 1654) a Dorotu Ludmilu (1657-1685). Právě **František Václav Jan Hejda z Lovčic**

---

[37] V té době už toto malé panství patřilo bratrovi nebo strýci Kateřiny Uršuly, Janu Adamovi Kouskovi ze Sobětiček, jak to dokládá Soupis poddaných podle víry z roku 1651. K panství Lhotka (dnes Černé Krávy) tehdy patřilo i Kozí, grunty v Čeleticích, Jarkovicích i na Onom Světě.

V místech, kde se nachází samota Černé Krávy, stávala ve středověku vesnice Lhotka, později zvaná Kouskova Lhota podle rodu Kousků ze Sobětiček. Jejím prvním známým majitelem byl Milota Beneda ze Šťáhlav připomínaný roku 1501. Po něm je v letech 1521–1523 jako majitel vesnice uváděn Jan Beneda, který zemřel před rokem 1539 a zanechal po sobě dceru Lidmilu ze Šťáhlav. Ta přislíbila Hynku Černínovi z Chudenic, že mu věnuje polovinu majetku, který získá od svých příbuzných. Později odmítla dohodu splnit a učinila tak až po rozhodnutí soudu v roce 1539. K jejímu panství patřily kromě tvrze a dvora vesnice Radinovy (Radoňov) s Neznašovem a části Vrhavče a Lhotky. Nedokázala však statek udržet, a proto jej roku 1544 prodala Janu Kouskovi ze Sobětiček, přičemž je poprvé zmíněna tvrz. Jan Kousek ze Sobětiček byl původem klatovský měšťan, ale roku 1529 jej Jiří ze Sobětic přijal za strýce. Jan Kousek tak získal erb. S manželkou Lidmilou z Římku měl pět synů. Z nich se jako pán na Lhotce uvádí roku 1559 nejstarší Václav. V roce 1570 rozšířil své panství o Onen Svět, Jarkovice a Šmejsárovský mlýn na potoce Bystrý. Nejspíše v témže roce se bratři rozdělili o majetek tak, že Lhotka připadla Jakubu Kouskovi, který zemřel před rokem 1607. Měl syny Jindřicha, Viléma a Daniela, z nichž nejstarší Jindřich spravoval panství. Zúčastnil se stavovského povstání, za což byl jeho statek převeden na manství. Zemřel roku 1621 a panství tvořené Lhotkou, Neznašovem, Vrhavčí a Radinovy o pět let později přijali v léno jeho bratři Vilém a Daniel Kouskové. Po Vilémově smrti statek přijali v léno jeho synové Jan Adam, Vilém Daniel, Albrecht Hynek a Jindřich Jaroslav. V roce 1652 dosáhli za určitý poplatek propuštění statku z manství. V roce 1655 se o panství dělili bratři Jan Adam a Albrecht Hynek. Jan Adam Kousek zemřel roku 1657 poté, co byl raněn v Hořejší Lhotce. Vdova Apoléna z Janovic s nezletilými dětmi potom vedla spor s Albrechtem Hynkem o dědictví. Nakonec jí na základě soudního rozhodnutí z roku 1662 připadlo 500 kop míšeňských a Kubanovský dvůr v Neznašově. Apolénin syn Ladislav Vilém Kousek prodal v roce 1667 svou část Lhotky Vilému Albrechtovi Krakovskému z Kolovrat, který ji brzy poté prodal Albrechtu Hynku Kouskovi. Vymínil si pouze, že bude moc používat část příkopu k vedení vody na své pozemky. Albrech Hynek Kousek zemřel roku 1686 a vdova Kateřina Polyxena Kousková z Perglasu musela z finančních důvodů téměř celé panství prodat Vilému Albrechtovi Krakovskému z Kolovrat. Ten poté Lhotku natrvalo připojil k týneckému panství. Tvrz poté ztratila svůj význam a začala chátrat. Na konci osmnáctého století byly její zbytky upraveny na sýpku.

[38] Rožmberský, Petr, Zmizelé šlechtické sídlo ve Vítkovicích, in Hláska, Zpravodaj Klubu Augusta Sedláčka, Plzeň 2016, s. 60-61.

(František Hejda) si 19. února **1686 vzal** v Týnci u Klatov **Františku Maxmiliánu Bukovanskou z Bukovan, dceru Bohuslava Karla Bukovanského Pinty z Bukovan** a na Hořákově (zemř. 10. 7. 1662 v Klatovech) **a jeho manželky Anny Salomény, roz. Czernínové z Chudenic** (zemřela 29. 7. 1703 v Klatovech).[39] Anna Saloména je uváděna 16. prosince 1675 jako kmotra při křtu dcery tehdejšího běšínského správce Václava Radonického.[40] Její dcera Františka přinesla do manželství s Hejdou jako věno právě hořákovský zemskodeskový statek. Někdy na počátku 90. let 17. století se manželé definitivně přestěhovali do Hořákova. To jasně dokazují i matriční záznamy. V nejstarší dochované matrice běšinské je záznam z roku 1692 o narození dcery Františka Hejdy z Lovčic a jeho manželky Františky Pintovny Bukovanské z Bukovan a na Hořákově.

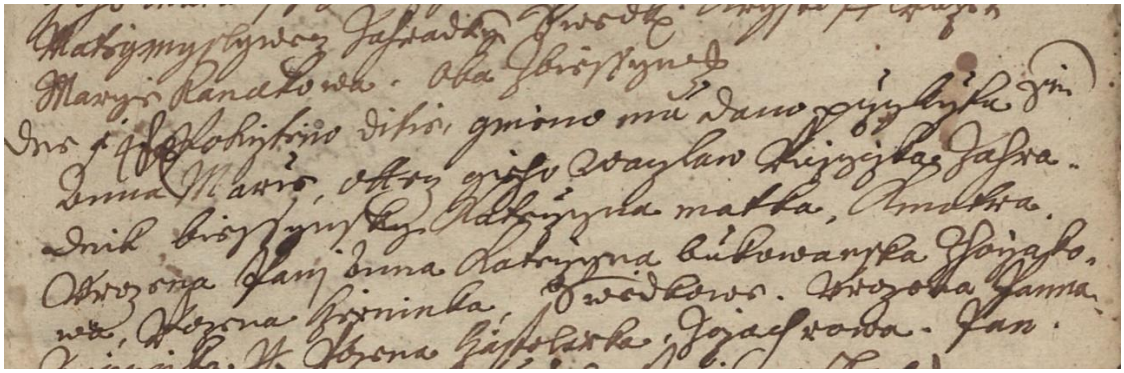

Anna Bukovanská z Hořákova, rozená Czerninka, jako kmotra Anny Marie, dcery Václava Růžičky, zahradníka běšinského, Matrika Běšiny 01, 1683

Shrnujíce řečeno: svedení opuštěných, původně poddanských gruntů na vrchnost (patrně v důsledku třicetileté války), následné legáty Jaroslava Jáchyma Koce z Dobrše z poloviny 17. století a příchod Hejdů do Klatov právě na konci 30. leté války, způsobily zvláštní rozdvojenou hořákovskou majetkoprávní situaci. V Hořákově vznikl samostatný zemskodeskový statek (bývalá tvrz a jeden až dva svedené grunty), který patřil jednomu majiteli, zatímco okolní vesnické dvory byly v poddanství k jinému panství (Běšiny,

[39] Družbové byli pan Pin z Pinau (patrně Bünau z Bünau) a pan Hozlauer z Hozlau, družičkou byla sestra Františky Bukovanské.

[40] Matrika Běšiny 01: *„13. Decembris 1675, pokřtěna jest dcera slovutného pana Václava Radonického, toho času správce běšinského, paní manželky jeho, jméno její jest bylo Anna Marie, dcerce na křtu svatém jméno jí dáno Kateřina Saloména, kmotra její jest byla urozená paní Anna Salomena rozena Czerninka z Chudenic a na Hořákově, svědkové byli při tom urozená panna Kunikunta Velebnická, panna J. M. paní Wratislawový na Běšinech. Druhý svědek byl urozený pan rytíř Ladislav Kousek ze Sobětiček z Neznašov“.*

Podolí, pak Kolinec a nakonec Týnec). František Václav Hejda z Lovčic vlastně postupoval podobným způsobem, jako jeho otec Albrecht Georg (Vojtěch Jiří), který se podobným způsobem usadil ve Vítkovicích na Klatovsku.

Hořákovský svobodný zemskodeskový dvůr tak byl samostatným statkem, v rukou potomků Hejdů z Lovčic. Rok 1647 (rok nobilitace Hejdů) je v pozdějších dokumentech týkajících se Hořákova, dokonce i v matričních údajích, zmiňován jako datum, kdy měli do svých rukou dostat samostatný svobodný dvůr právě Hejdové z Lovčic. Nebylo tomu ale tak, bylo to spíše jen přání otcem myšlenky. Hejdové v Hořákově možná vlastnili jen nějaký dvůr a později se sňatkem mezi Františkem Hejdou a Františkou Maxmiliánou Bukovanskou domohli zbytku. Na základě všech výše uvedených údajů, je možno spekulovat, že Hejdové z Lovčic se v Hořákově (možná na staré tvrzi) usadili skutečně již po roce 1648, že Bukovanští z Bukovan získali do roku 1655 v téže vsi dva bývalé selské grunty od Koců z Dobrše (Pachmanovský a Peltovský) a že ke spojení těchto majetků a vytvoření samostatného zemskodeskového dvora došlo výše zmíněným sňatkem.

Hejdové a jejich potomci pak svobodný hořákovský dvůr drželi další dvě století. Nejdříve to byl **František Hejda z Lovčic** (zemřel 11. 12. 1708), po něm **Maxmilián Hejda** (Hořákov 1689 - 24. 3. 1757, pohřben v běšinském kostele), dlouho pak statek vlastnil jeho syn **Václav Hejda** (Hořákov 1722 - 5. 2. 1809, pohřben u sv. Bartoloměje nad Běšinami) a následně **Josef Jáchym Hejda** (31. 12. 1762 Hořákov - 20. 6. 1821 Hořákov) a dále **Josef Albrecht Hejda** (2. 6. 1814 Hořákov - 28. 8. 1884 Klatovy).

Velmi aktivní ve správě hořákovského statku byl především Václav Hejda. Někdy v druhé polovině 18. století pozval na svůj majetek dvě židovské rodiny a nechal patrně postavit i vrchnostenské chalupy č. 1 - 4 (č. 2 sloužila později jako obecní pastouška). Ke konci 18. století se Václav Hejda z Lovčic této části svého majetku začal zbavovat. Jako první prodal 16. října 1780 svému poddanému Maxmiliánu Šimkovi vrchnostenskou chalupu čp. 3 (na hořákovské návsi) za 50 zlatých bez polí a luk. Podle znění kupní

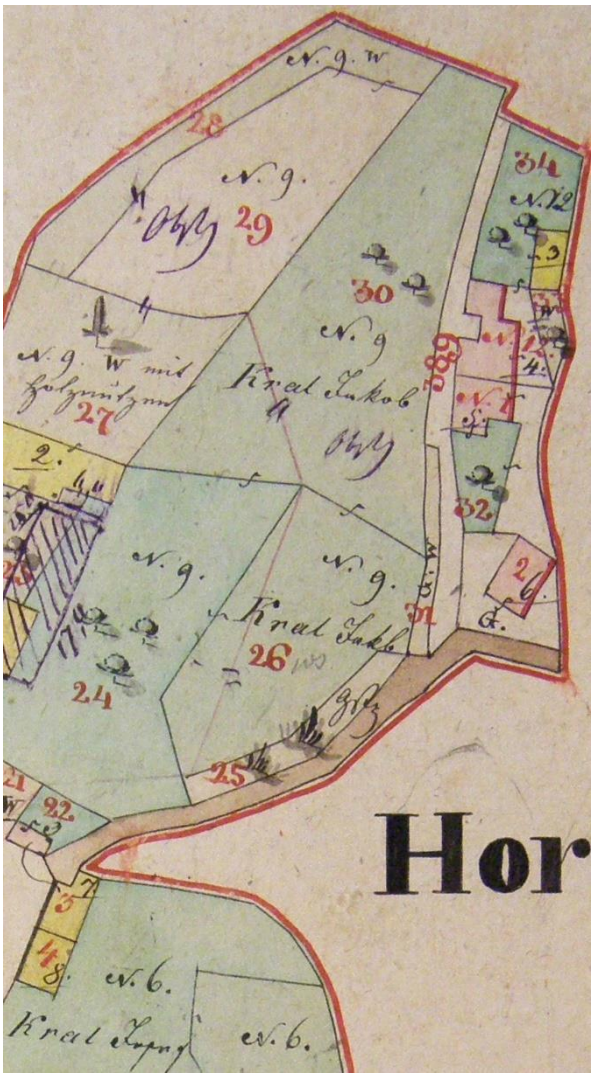

smlouvy se Šimek měl chovat poctivě, nesměl nikoho podezřelého ve své chalupě přechovávat. A kdyby se poctivě nechoval, on či jeho potomci měl/i dostat své peníze nazpátek a chalupu vrátit. Kromě toho byl povinen 6 dnů ročně robotovat (3 dny na žně, 3 dny na sena) a mimo tento závazek ještě platit 2 zlaté ročně on i jeho potomci.

Vrchnostenské chalupy v Hořákově na detailu stabilního katastru z roku 1837, odshora dolů, čp. 12 (draslárna, dnes Fr. Majer – původně židovské chalupy I. a II.), čp. 1 (dnes Fr. Majer), čp. 2 (bývalá obecní pastouška), vše zděné budovy, dřevěné čp. 3 a čp. 4 na návsi.

Za více než osmnáct let, 16. ledna 1798, prodal Václav Hejda z Lovčic svému poddanému Františkovi Královi vrchnostenskou chalupu č. 1 (dnes neexistující, parcela ve dvoře Františka Majera) za 115 zlatých. Tuto sumu František Král složil hotově. Kromě toho byl povinen ročně platit 4 zlaté (2 na sv. Jiří, 2 na sv. Havla) k rukám vrchnosti a povinně robotovat 6 dnů a být připraven i jindy přijít pomáhat za úplatu. Co nejpřísněji se mu zakazovalo držet na této chalupě podezřelé lidi.

Jen čtyři dny poté, 20. ledna 1798, Václav Hejda z Lovčic prodal poslední vrchnostenskou chalupu čp. 4 (sousedící s čp. 3 na návsi) Josefu Tůmovi za 115 zlatých. Tůma hned složil 90 zlatých, ostatních 25 zlatých měl zaplatiti do sv. Havla roku 1800. Každoročně měl ještě platit 4 zlaté vrchnosti (po 2 zl o sv. Jiří a sv. Havlu). Šest dnů roboty ročně, přijít pracovat na výzvu, kdykoliv vrchnost poručí. Případný prodej této chalupy musel Josef Tůma nahlásit vrchnosti, a pokud: *„by se kupec takovej vrchnosti nelíbil, tehdy takovej prodej žádnou platnost nemá…“.* Nesměl přechovávat žádné podezřelé lidi atd.

Podobné výkupy z robotních povinností a získávání původně vrchnostenských chalup do osobního vlastnictví poddaných rolníků probíhaly samozřejmě i v okolí Hořákova – v Běšinech, Březí i na Čachrově.

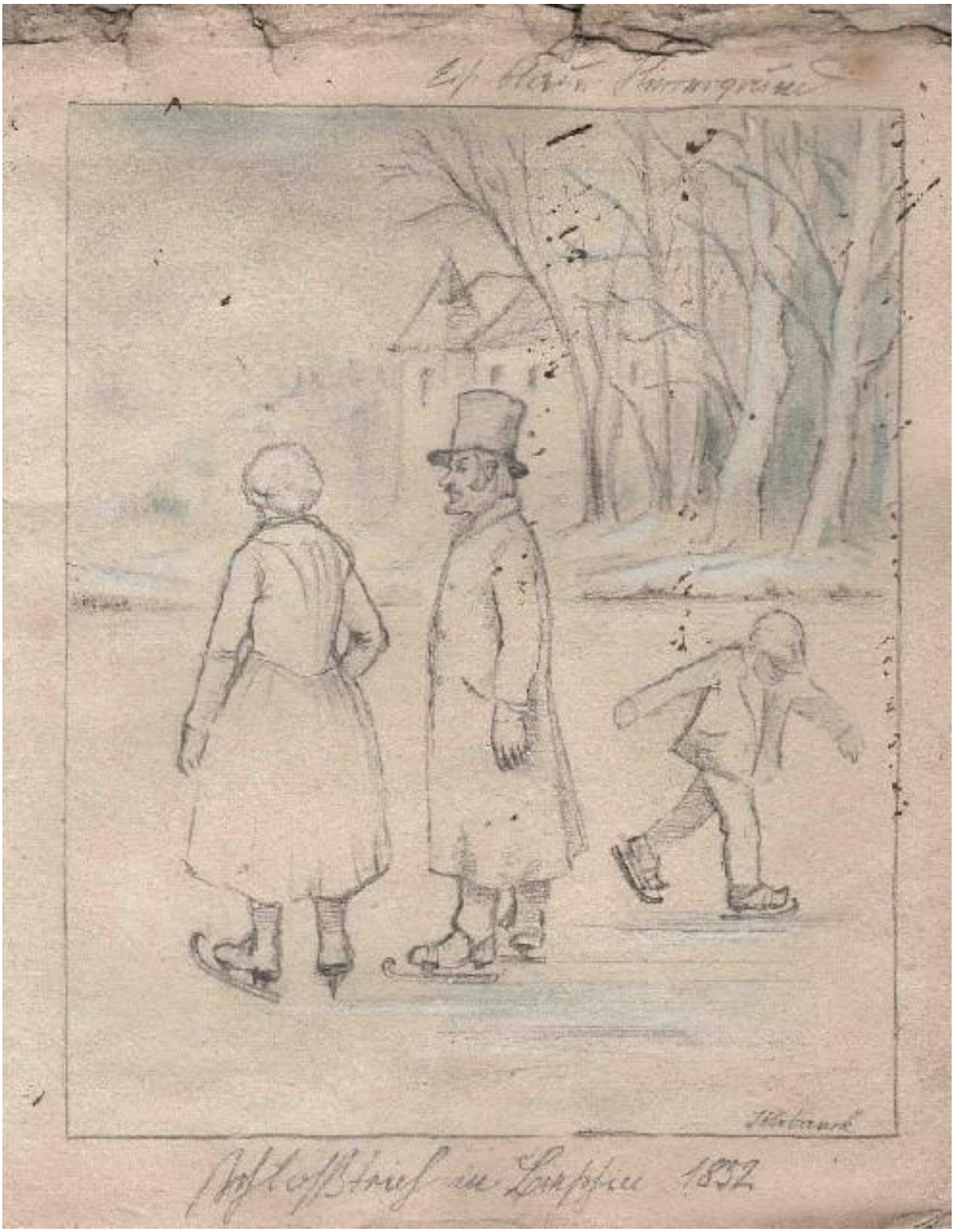

Schlossteich in Bieschin / Zámecký rybník v Běšinech 1852, J(ohann) Urbanek, kresba stříbrnou tužkou, vyvýšení bělobou (soukromá sbírka)

Václav Hejda z Lovčic (1722 - 1809) odkázal v roce 1798 hořákovský dvůr synu **Josefovi**. Statek měl v té době hodnotu 4000 zlatých. **Josef Jáchym Hejda z Lovčic** (1762 - 1821) se zato zavázal do konce života živit svého otce Václava, tetu Barboru (sestru otce Václava, nar. 1730), odpřísáhl starat se o svého bratra Maxmiliána (nar. 1760), který byl mentálně postižený („ein blödsinniger Mensch"), až do konce jeho života ho *„držet při sobě"* a po jeho smrti převzít bratrův podíl. Po smrti všech jmenovaných (zakrátko či zadlouho) se měl stát jediným majitelem dvora Hořákov. Také se měl starat o svou sestru Helenu (nar. 1758) a držet jí při sobě, dokud se neosamostatní.

Josef Jáchym Hejda z Lovčic měl **dvě nemanželské děti s Annou Tomanovou ze sousedního Brtí**[41], které po sňatku s ní 8. 10. 1814 uznal za své (byla to dcera Barbora /1811/ a syn Josef /1814/). Po sňatku se jim ještě narodili Rudolf (1816) a Inocencie (1819). Sňatek Hejdy s dcerou poddaného z panství Opálka byl asi v místních poměrech něčím poměrně nevídaným, byť sám majitel svobodného statku byl vlastně jen velkým sedlákem. O tom, že to ale asi nečinilo problémy Hejdovým kontaktům s jinými šlechtici v okolí, svědčí i ta skutečnost, že na svatbě byl Hejdovi za svědka Josef Arnošt, hrabě Kollowrat, majitel rozsáhlého panství Týnec. S Annou Tomanovou - Hejdovou přišli do Hořákova i někteří její příbuzní. Tomanové a jejich potomci jsou pak v Hořákově doloženi až do konce 19. století.[42]

Josef Jáchym Hejda z Lovčic učinil také poslední výrazný krok v hospodaření statku za panství Hejdů. V roce 1818 nechal zřídit na svém vlastním pozemku, přímo u zemské silnice zájezdní hostinec „Na kobyle" /Auf Stutten/.[43]

---

[41] Anna se narodila v Brtí, 28. 2. 1781 v rodině Jana a Ludmily Tomanových z čp. 12 (dnes čp. 11).

[42] Např. 27. 2. 1821, tedy jen 4 měsíce před smrtí Josefa Jáchyma Hejdy, zemřel v Hořákově jeho švagr Antonín Toman. V matričním zápise se píše, že zemřel v 38 letech na tuberkulózu jako vysloužilý voják pluku lehkého jezdectva knížete Rosenberga („ausgedienter Kapitulant von k. k. leichter Reiterey Regiment Fürst Rosenberg"). Tento bratr Anny Tomanové měl v té době ale již 42 let (narodil se totiž v Brtí 18. 8. 1778).

[43] Z jednoho zápisu hořákovské knihy kontraktů se zdá, že hostinec měl také název „Zum Hirschen", tedy „U jelena", posléze se ale vžilo pojmenování „Na kobyle", „Na kobylách" („An Stute/n"), z toho vznikla „Štoudeň", „Na Štoudni".

Hostinec „Na kobyle“ (Štoudeň), v roce 1837 (vlevo zděná budova), výřez z mapy stabilního katastru.

Bylo to dobré místo pro formany, kteří vozili své zboží z šumavských plání do Klatov a zpět. Povolení krajského úřadu ke zřízení „šenku“ u tehdy nové říšské silnice bylo uděleno 27. 6. 1818. Již 15. srpna téhož roku Josef Hejda toto právo prodal za 500 zlatých jakémusi Johannu Karlovi, když s ním uzavřel smlouvu o vystavění hostince a jeho dalším provozování. Johann Karl měl na vrchnostenském Hejdově pozemku o rozloze 333 čtverečních sáhů[44] zbudovat podle schváleného plánu nový dům, hostinec čp. 13, měl právo držet dvě krávy (za jejich krmení vrchnostenským senem měl platit 4 zlatého ročně) a brát pivo odkud se mu zachce (ovšem do té doby, než vrchnost znovu nezřídí svůj pivovar).[45] Za to měl platit na pozemkové 12 a na pivní dani 50 zlatých ročně v půlročních splátkách k rukám vrchnostenské pokladny. Johann Karl měl navíc povinnost odebírat pálenku výhradně z hořákovské vrchnostenské palírny (tu provozovala rodina zmíněného Jakuba Löfflera) a nesměl u hospody chovat „ani vepřový ani drůbeží dobytek“. Vrchnost si také vyhrazovala nahlížet do jakýchkoliv smluv, jež měly doprovázet případné majetkové změny v souvislosti s tímto hostincem a také veškeré náklady s tím spojené měly jít na vrub budoucího majitele a ne vrchnosti.

[44] Sáh (Klafter) – vídeňský sáh byl tehdy přibližně 1,8 m. Šlo tedy o pozemek rozlohy přibližně 625 metrů čtverečních.

[45] Z toho je jasně vidět, že Hejdové měli ambici zřídit i v Hořákově vlastní pivovar po vzoru některých okolních obcí (Březí, Čachrov).

Necelého půl roku poté, 1. ledna 1819, prodal se souhlasem hořákovské vrchnosti Johann Karl již vystavěnou hospodu Michaelu Koppovi[46] za 2350 zlatých, a to se všemi povinnostmi a právy vyplývajícími z první smlouvy.[47] Tato hospoda se pak stala na dlouhá desetiletí vítanou zastávkou formanů i pocestných a pivo sem dodával výhradně čachrovský pivovar, protože z hejdovských plánů postavit pivovar i v Hořákově nakonec nic nebylo.

Pivo tu zřejmě chutnalo i slavnému irskému básníkovi Jamesi Henrymu, když se tu zastavil 20. srpna 1860 na své cestě z Běšin do Čachrova (a následovně do Cvizlu, tedy Zwieselu) a složil báseň „Advice" („Rada").[48]

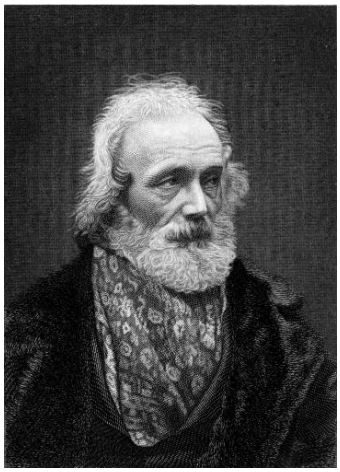

"Useless is wise advice and thrown away
Unless the advised 's as wise as the adviser,
For in that case alone the advice is taken;
Useless is wise advice and thrown away
If the advised 's as wise as the adviser,
For in that case no wise advice is needed;
Thrown away, then, and useless in all cases
Is wise advice, and he 's a fool who gives it."
I said, and closed the book I had in hand,
And read no more, and went upon my way
Rejoicing in mine own thoughts. Courteous reader,
Do thou the same by me, and I 'll not blame thee.

Walking from Bieschin to Czachrau (Bohemia), Aug. 20, 1860.

James Henry (1798-1876), slavný irský básník, obdivovatel krás Hořákova a Čachrova

[46] Michael Kopp (1786 - zemř. v Hořákově 1856) byl stejně jako Johann Karl německého původu, všechny smlouvy, které uzavíral, byly sepsány německy a jím také německy podepsány. Rodina Koppů zůstala v Hořákově přes sto let, později se deklarovali jako Češi.

[47] V hostinci byly tehdy 3 velké stoly, 6 lavic s opěradly, 20 skleněných půlčíků s uchy a dokonce jedny nástěnné hodiny!

[48] James Henry, Poematia, Dresden, C. C. Meinhold & Sons, 1866. Za upozornění na tuto pozoruhodnou skutečnost vděčím Janu Kynčlovi z Čachrova.

"Zbytná je rada, hned zahozená / pokud sám nejsi moudrý jak rádce / jen tehdy snad může byt doceněna / zbytná je rada, hned zahozená / pokud sám nejsi moudrý jako rádce / tehdy však bývá jen zbytnost sama / Zahozena a zbytnost sama / je každá rada, jen blázen ji dává"/ Řek' jsem a zavřel já další knihy/ dost bylo čtení, a šel cestou svou / s radostnou myslí. Čtenáři drahý / učiň to samé, já chápu tvůj soud.
Cestou z Běšin do Čachrova (Bohemia), 20. srpna, 1860." (přeložil a přebásnil Dr. Tomáš Kafka)

Hejdové prodali 15. ledna 1845 svůj svobodný zemskodeskový dvůr **Dr. Josefu Lumbemu** (profesoru University Karlovy, pozdějšímu majiteli malonického statku[49]) za 12.000 zlatých konvenční měny. Dvůr patrně prodaly děti Josefa Hejdy z Lovčic, protože to bylo lepší řešení než malý majetek dělit.[50]

Josef Lumbe (1801-1879), krátkodobý majitel hořákovského statku

Kordikové / Kordíkové

Již 6. prosince 1845 prodal Josef Lumbe hořákovský dvůr **Peteru Kordikovi /Kordíkovi/** (majiteli Čachrova) za stejnou sumu, tj. 12.000 zl. Sám Peter Kordik a jeho potomci pak drželi Hořákov dalších 40 let. Kordikové pocházeli ze Všerub, respektive

[49] **Josef Tadeáš Lumbe, šlechtic z Malonic** (26. únor 1801 Praha – 1. červen 1879 Malonice) byl český profesor přírodních věd, přednášející na *Českém stavovském polytechnickém ústavu* polní hospodářství. Zároveň byl v letech 1848-64 i jeho ředitelem. Po dokončení filosofických studií se roku 1824 stal adjunktem na fysicko-matematické stolici na Universitě Karlově. V letech 1826-34 byl vychovatelem u sv. pána Lexy z Aehrenthalu - v souvislosti s návštěvami statku Doksany, patřícího jeho zaměstnavateli, se Lumbe začal zabývat problematikou hospodářství do té míry, že byl v roce 1832 jmenován řádným profesorem hospodářství na pražské polytechnice. Po mnoho let byl také presidentem Vlastenecké hospodářské společnosti. Roku 1867 byl za zásluhy a rozvoj průmyslu a zemědělství v Čechách povýšen do šlechtického stavu s přídomkem „z Malonic". Od roku 1846 vlastnil zámeček v Malonicích na Klatovsku. V majetku dědiců zámeček zůstal až do roku 1945, do 1. světové války zde také provozovali pivovar. Poslední majitelkou byla Marie Lumbe z Malonic, jako deklarovaná Němka byla po válce z Malonic vyhnána. Lumbeho vila (v dnešní podobě z roku 1852), uprostřed Lumbeho zahrad v areálu Pražského hradu je dnes rezidencí českého prezidenta.

[50] Hejdové z Lovčic žili pak dále v Klatovech a vymřeli v této linii až na konci druhé světové války, viz přílohy této práce.

Myslíva u Všerub a z poddanských sedláků se postupně vyšvihli mezi všerubské měšťanosty, zbohatli a to jim umožnilo investovat i mimo svůj rodný kraj. Od roku 1792 tak postupně zakoupila rodina statek Čachrov a Březí, Hořákov, Chlístov (1852), později Svinnou a Keply u Javorné (1860) a nakonec také Hořejší Krušec u Hartmanic.

Jen tři roky poté, co se pány v Hořákově stali Kordikové, zasáhly i do údolí Drnového potoka vzrušené revoluční události roku 1848. Jak vypráví tehdejší farář běšinský: *„Rok tento byl rok všeobecného zmatku a nepořádku, nebo s milostivým udělením konstituce nastala nevázaná svoboda, tak že lidé nikomu co povinni, nikomu poddáni býti se domnívali. Proto přestali ihned robotovat. Kněz mohl je poučovat jakkoliv, nevěřili mu, kněží prý drží s pány, za pravdu měli to, co jim světoběhlí flamendří vyprávěli, ti prý poví člověku ryzou pravdu. V Běšinech přestali robotovat, když jeden, jenž se honosil, že umí číst česky, německy i latinsky, ujišťoval, že byl v Klatovech, a tam na vratech že stojí tištěno na velikém archu, že robota již jest zrušena a já k poučení celé u něho shromážděné společnosti, objasňoval a dokazoval, že jsem tentýž arch četl, a jej popisoval, přisvědčoval sice, ale když jsem řekl, že se mejlí, že na archu tam stojí, že půjde z Prahy deputace k Císaři Pánu a mezi jiným také žádati bude, aby robota zrušena byla za mírnou náhradu, neuvěřil. Abych ho přesvědčil, vyzval jsem jej, by druhý den jel se mnou na ten arch se podívat do Klatov, slíbil sice, že pojede, ráno však nejel, ale jel jiný, a když tento arch ten v Klatovech přečetl, a co týkalo roboty, doslovně si opsal a doma pak onomu čtenáři sdělil, pravil nyní jest svoboda tisku, proto tam na ty vrata dali zas něco jiného…“.*[51]

Za Kordiků došlo k velké proměně statku i celého Hořákova. Po zrušení poddanství, robotních povinností a zavedení obecního zřízení v roce 1850 a nového systému okresní a soudní správy v roce 1855 se Hořákov stal součástí čachrovské obce, s níž pak sdílel osud celých sto let.

Mělo to svou logiku, protože Kordik byl majitel Březí, Hořákova i Čachrova a je proto pravděpodobné, že se sám podílel na rozhodnutí přičlenit Hořákov k nově zřízené čachrovské obci. Nahrávala tomu i skutečnost, že hořákovský zemskodeskový statek byl od poloviny 17. století samostatný, nepatřil tedy k Běšinám a že zbylé usedlosti byly poddané kolineckému, respektive podolskému panství. Z hlediska církevní správy sice

[51] Kronika fary Běšiny, 1838-1959, SOA Klatovy, zápis faráře Matěje Laitla z roku 1848. Matěj Laitl se narodil 10. 9. 1811 v Kolovči, vysvěcen na kněze v Budějovicích 25. 7. 1836, od 24. 4. 1845 farář v Běšinech.

Hořákov spadal do farnosti běšinské, ale někteří farníci měli své hroby na Čachrově. Proto vytvoření obce čachrovské v kordikovském stylu bylo celkem srozumitelné. Kordik, jak výše zmíněno, ostatně systematicky zvětšoval svůj majetek nákupy různých nemovitostí v celém bližším i širším okolí a investicemi do svých statků (v Chlístově např. zavedl v roce 1880 první parní mlátičku).

I v Hořákově měl Kordik velké plány a podřídil jim i velkorysý projekt areálu svého statku. Potřeboval přitom vyřešit konkurenci, sousedství jednoho pololáníka v čp. 7 a chalupníka v čp. 8, kteří byli bezprostředními sousedy samostatného zemskodeskového statku Hořákov.

Statek čp. 7 vlastnila dlouho rodina Kolářů, kteří byli příbuzní Kolářů ze Spolky. Tomuto statku se po staletí říkalo u Turků. Je možné, že to je připomínka toho, že kdysi tento statek patřil někomu, kdo bojoval proti Turkům, jako ostatně i zakladatel statku Hejda z Lovčic. Na počátku roku 1850 tento polodvorní statek (s 15 jitry polí a luk) koupil jistý Václav Mužík za 2000 zlatých. V červnu 1857 ho prodal své tchýni Rosálii Kolářové za 1700 zlatých a ta ho již měsíc poté, 19. července 1857 prodala Petru Kordíkovi za více jak dvounásobnou cenu 3600 zlatých. Sousední chalupa čp. 8 patřila v té době jistému Janu Novákovi, který ji nakonec v říjnu 1864 prodal Petru Kordikovi za 400 zlatých.[52]

Kordik tak postupně zaokroužil svůj majetek v Hořákově, což mu nakonec umožnilo i jasné oddělení vlastního dvora od zbytku vesničky hraniční zdí, která existuje v různém stavu dochovanosti dodnes.

[52] Viz Kolinecká gruntovní kniha č. 7, SOA Klatovy.

Peter Kordik, jako majitel statků Čachrov, Březí a svobodného dvora Hořákov, Urbanek/Kriehuber 1854

Jeho velkorysé, možná až příliš ambiciózní plány ho však postupně finančně zruinovaly. Kordik se totiž snažil vybudovat okolo plánované trasy železnice na Železnou Rudu své malé podnikatelské impérium. Klíčovou pozici v tom měl mít Čachrov, ale vedle nestálo ani Březí, ani Hořákov.

V 50. a 60. letech 19. století Kordik investoval velké peníze do přestavby čachrovského zámku, tvrze v Březí, hořákovského statku (výše zmíněné změny[53]) a nejrůznějších dalších aktivit (např. vápenek) značné sumy. Musel si proto půjčovat stále větší peníze, do zástavy pak dával svůj nemovitý majetek. Nakonec 8. dubna 1872 postoupil Petr Kordik své manželce **Alžbětě Kordikové,** (roz. Fürtsch z Koutu na Šumavě) hořákovský dvůr v hodnotě 12.600 zl. Šlo patrně o pokus vyvázat se z přímé odpovědnosti k některým finančním závazkům.

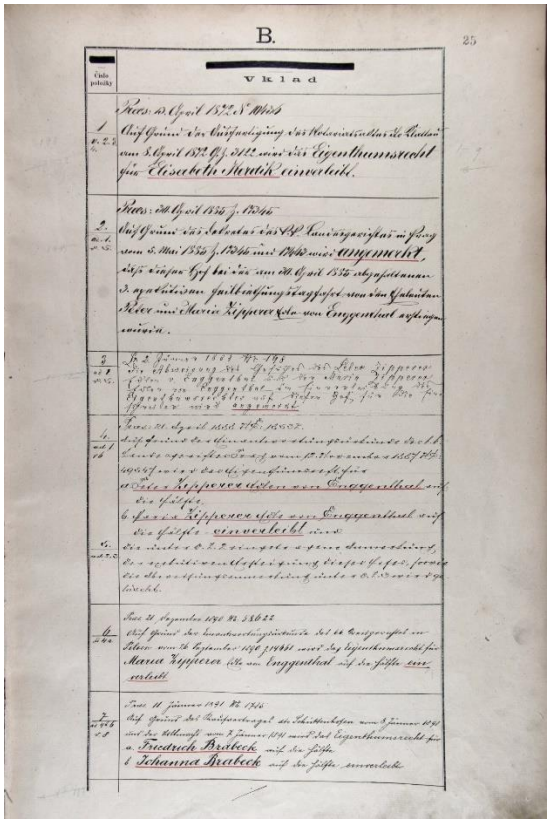
B.

25

Číslo položky | Vklad

Z katastrální knihy hořákovské, vlastnické změny v letech 1872 -1891

Ještě 1. srpna 1873 přikoupila Alžběta Kordiková ke statku Hořákov tzv. Javoří Horu (z katastru obce Brtí) od hohenzollernské správy v Bystřici.[54] Šlo o lesní pozemek o velikosti téměř 34 jiter (hektarů). Kordikovský majetek se však dostával do stále větších

[53] Peter Kordik mj. v roce 1855 odkoupil od Michaela Koppa hostinec Na Štoudni. Kopp se po 35 letech držení zájezdního hostince této své živnosti vzdal za 2240 zlatých a právo zde dožít se svou manželkou Margarethou. Kordik pak hostinec pronajímal různým nájemcům.

[54] Topog. č. 656, parc. 805, 806. Tento majetek byl intabulován 26. 12. 1874 a stal se součástí hořákovského katastru.

potíží, úměrně k tomu, jak ztroskotávaly Kordikovy velkolepé plány okolo neuskutečněné železnice přes Čachrov na Železnou Rudu.

V roce 1874 se vyměřovala možná trať železnice Klatovy – Železná Ruda směrem na Běšiny, Hořákov, Spolku, Rejsko, přes údolí nad Úloh, k Podolí a dále. Ani toto řešení tratě - bezprostředně se blížící Hořákovu – se nakonec neuskutečnilo a Kordik skončil s prázdnou. V té době již budoval nedaleko od poslední zatáčky na státní silnici pod Čachrovem - na kraji lesa s vyhlídkou do údolí - vlastní rodinnou kryptu v klasicistním stylu.[55]

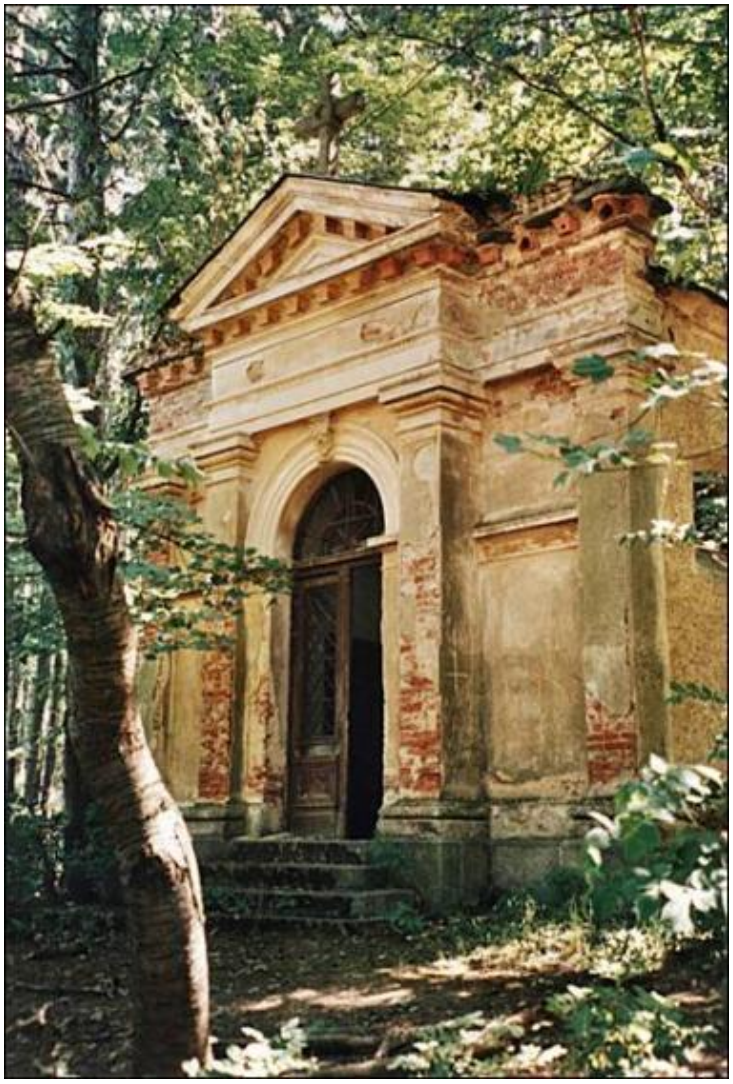

Krypta Kordiků pod Čachrovem

[55] O rodu Kordiků, jejich majetku a kryptě pojednám v další připravované práci, tentokrát o Čachrovu.

Zde, nedaleko od plánované zastávky železniční trati a vlastní vápenky, měl postupně spočinout celý kordikovský rod, který tak silně poznamenal celé okolí. V hrobce však skončilo jen několik Kordiků. Jejich problémy totiž vyvrcholily v roce 1884 exekucí na celý majetek rodiny.[56]

V čachrovské farní kronice doslova tehdejší farář Matějíček píše: *„Rok 1885 byl pro zdejšího statkáře pana Petra Kordika velmi osudný. Nikoli lehkomyslností, marnivostí, nýbrž nešťastným obmyslem na větší zisky, nerozvážnými stavbami, rozmnožováním a přikupováním menších hospodářství, ku kterému účelu si peníze na vysoké úroky od židů vypůjčil, přišel o všecky své statky a o svůj majetek: během ½ roku se jeden statek po druhém, jedno hospodářství po druhém v exekuční dražbě prodalo, nejprve byl prodán Dražský mlýn u Beňov, který koupil při 3. dražbě pod cenou bývalý sládek klatovský jménem Boubal (Boubek?). Pak se prodal při 3. exekuční dražbě statek Chlístov, který koupil František, syn pana Petra Kordika za 39.000 zlatých a v kratičkém čase jej pak prodal apatikáři z Klatov panu Slotykánu (?) vydělav 4000 zlatých. Pak se prodala v 3. exekuční dražbě Svinná za 128.000 zlatých, kterou koupil vojenský vrchní lékař ve výslužbě z Prahy jménem Sartoty či Sutory (Sartori, pozn. JK) maje na svém pojištěných 50.000 zlatých. Nechtěje s požadavkem svým propadnouti, licitoval, až byl krytý, a proto koupil Svinnou s vápenným lomem příliš draze a utrpěl znamenitou ztrátu na svém požadavku. Pak se prodal Čachrov v létě 1885 v třetí exekuční dražbě a syn pána Petra pán František Kordík podporován od některých příznivců a přátel shledav potřebné koupil statek Čachrov za 110.000 zlatých, z čehož měli v neštěstí a nouzi postavení páni rodiče nevyslovitelnou radost, že mohou opět ve svém bývalém majetku zůstati. Při tomto prodeji Čachrova propadlo však mnoho věřitelů. Podle rozpočtu propadlo přes 80.000 zlatých. Ze židoských věřitelů propadl jen jeden s nepatrnou částkou, ostatní byli křesťané méně zámožní, pak někteří příbuzní Kordíkův – berní úřad – pojišťovna Triestská – městská spořitelna v Mostě (Brüx) a jiných více.* ***V kratičkém čase po prodeji Čachrova prodal se při třetí exekuční dražbě statek Hořákov, který koupil zeť pána Petra Kordíka – Generalmajor dělostřelectva pán Peter Zipperer z Enggenthalu přebývaje toho času v Pressburgu v Uhřích za 36.000 zlatých pro svou paní manželku Marii, rozenou Kordíkovou, aby měla jedenkrát své vlastní vdovské sídlo.*** *V měsíci červenci 1885 prodal se při třetí exekuční dražbě dvůr Köpplen (Keply) za 15.000 zlatých, pak Svinský dvůr a jedno menší hospodářství… Byl to tedy rok osudný, bolestný. Komu by se*

[56] Bylo to kvůli pohledávce MUDr. Eugena Sartoriho ve výši 50.000 zl. (tato pohledávka byla vložena do pozemkových knih už v roce 1880) a dalších věřitelů, včetně např. běšinské školní rady.

nejvíce za vinu klásti mělo, že tyto veškeré statky na mizinu přišly, na jejichžto zlepšení v každém ohledu pan Peter Kordik mnoho, ba velmi mnoho peněz vynaložil, musí prozatím zůstat tajemstvím, a jen toliko se osměluji psáti: Při vší bývalé slávě a zdánlivém štěstí, scházelo požehnání Boží!".[57]

Přes všechny tyto problémy zažívali hořákovští, čachrovští a další obyvatelé zdejšího údolí na konci století jednu velkou slávu, když se 22. dubna 1891 konala po téměř 30 letech v čachrovské farnosti biskupská vizitace. Českobudějovický biskup Martin Josef Říha po návštěvě běšinské farnosti odjel do Čachrova, kde se za velké slávy, mší, biřmování, přehlídky hasičů, školních dítek, návštěv kostela, hřbitova, kampeličky a lampionovém průvodu setkal i se statkáři z okolí – Václavem Kordikem z Březí, Františkem Kordikem z Čachrova, Augustinem Kordikem z Hořákova. Byla to už ale labutí píseň kordikovského století v Čachrově a takřka 50 let v Hořákově. V červnu 1891 byl prodán, jak již výše zmíněno, ve veřejné dražbě velkostatek Čachrov za 80.000 zlatých spořitelně v Mostu. A důstojný pán, František Blahovec, pokračovatel kroniky čachrovské mohl napsat: *„Rodina Kordíků, která zrovna sto let Čachrov měla, byla velmi upřímná spořádaná, pohostinná, ke konci tísnil ji tlak finanční, kterýž omlouvá ji od mnohých věcí, které ve zlém jim byly vytýkány. Nyní jsou ve Vídni. Velmi dobře jsem vycházel s ctěnou rodinou tou, byl jsem vždy mile vítán, ač Němci byli, ale velmi spravedliví a snášenliví k národnosti české, to byli vzorem."* ***„Téhož roku 1891 prodala Excellence paní Marie Zippererová roztomilý stateček Hořákov panu Bedřichu Brabkovi, muži upřímně katolickému, jehož rodina jest vzornou!".***

Zippererové, Brabeckové (Brábkové)

Jak již bylo výše uvedeno, dvůr Hořákov byl nakonec v dražbě dne 30. dubna 1885 získán manželi **Peterem a Marií Zippererovými z Enggenthalu**. Bohužel toho zatím o nich, ani dalších majitelích, manželích **Brabeckových** (**Brábkových)**, příliš nevíme.[58]

---

[57] Farní kronika čachrovská, s. 113, zápis z 30. ledna 1886.

[58] Zippererovi byli příbuzensky spojeni s Kordiky. Kordikové byli kořeny ze Všerub, Zippererové z okolí Nýrska (Chudenín, Prenet atd.). Peter Zipperer Edler von Enggenthal (2. 4. 1826 - 26. 4. 1889), dělostřelecký důstojník, generálmajor, od 1. 11. 1887 feldmaršál poručík ad honorem v pensi, si vzal za manželku dceru Petra Kordika, Marii Kordikovou (nar. 15. 1. 1848). Šlo tedy v případě Hořákova o přátelské převzetí majetku v rámci rodiny. Bedřich Brabek (Brabeck) byl bývalý úředník na panství hraběte Lamberga v Nezamyslicích a technický inženýr. Majitelem statku Hořákov byl vlastně jen několik let. V roce 1896 koupil od Mostecké banky velkostatek Čachrov (banka ho získala z konkursní podstaty kordíkovské) a v roce 1897 prodal Hořákov Josefu, hraběti Czerninovi.

Brábek (psán i jako Brabeck, Brabek) o hořákovský statek pečoval a je ze sporých zmínek zřejmé, snažil se i ve zdejších společenských podmínkách aktivně pracovat.[59] Na svém zámečku hostil i významnější osobnosti. Např. 2. a 3. června 1894 houslového virtuosa Václava Koptu, který přijel do Hořákova ze svého statečku v Podmoklech u Sušice.[60]

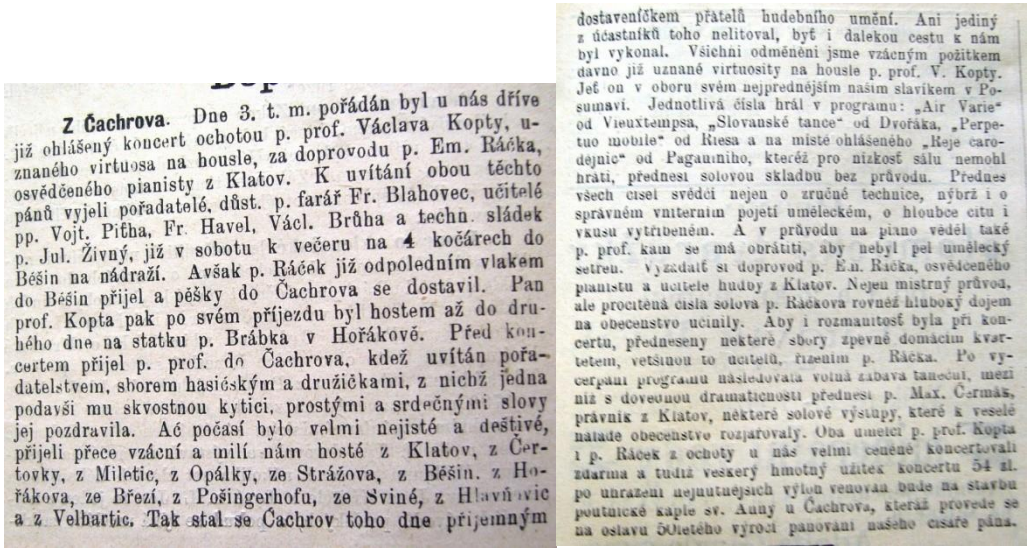

Z Čachrova. Dne 3. t. m. pořádán byl u nás dříve již ohlášený koncert ochotou p. prof. Václava Kopty, uznaného virtuosa na housle, za doprovodu p. Em. Ráčka, osvědčeného pianisty z Klatov. K uvítání obou těchto pánů vyjeli pořadatelé, důst. p. farář Fr. Blahovec, učitelé pp. Vojt. Pitha, Fr. Havel, Václ. Brůha a techn. sládek p. Jul. Živný, již v sobotu k večeru na 4 kočárech do Běšin na nádraží. Avšak p. Ráček již odpoledním vlakem do Běšin přijel a pěšky do Čachrova se dostavil. Pan prof. Kopta pak po svém příjezdu byl hostem až do druhého dne na statku p. Brábka v Hořákově. Před koncertem přijel p. prof. do Čachrova, kdež uvítán pořadatelstvem, sborem hasičským a družičkami, z nichž jedna podavši mu skvostnou kytici, prostými a srdečnými slovy jej pozdravila. Ač počasí bylo velmi nejisté a deštivé, přijeli přece vzácní a milí nám hosté z Klatov, z Čertovky, z Miletic, z Opálky, ze Strážova, z Běšin, z Hořákova, ze Březí, z Pošingerhofu, ze Sviné, z Hlavňovic a z Velbartic. Tak stal se Čachrov toho dne příjemným dostaveníčkem přátelů hudebního umění. Ani jediný z účastníků toho nelitoval, byť i dalekou cestu k nám byl vykonal. Všichni odměněni jsme vzácným požitkem dávno již uznané virtuosity na housle p. prof. V. Kopty. Jeť on v oboru svém nejpřednějším naším slavíkem v Posumaví. Jednotlivá čísla hrál v programu: „Air Varie" od Vieuxtempsa, „Slovanské tance" od Dvořáka, „Perpetuo mobile" od Riesa a na místě ohlášeného „Reje čarodějnic" od Paganiniho, kteréž pro nízkosť sálu nemohl hráti, přednesl solovou skladbu bez průvodu. Přednes všech čísel svědčí nejen o zručné technice, nýbrž i o správném vniterním pojetí uměleckém, o hloubce citu i vkusu vytříbeném. A v průvodu na piano věděl také p. prof. kam se má obrátiti, aby nebyl pel umělecký setřen. Vyžádal si doprovod p. Em. Ráčka, osvědčeného pianistu a učitele hudby z Klatov. Nejen mistrný průvod, ale procítěná čísla solova p. Ráčkova rovněž hluboký dojem na obecenstvo učinily. Aby i rozmanitosť byla při koncertu, předneseny některé sbory zpěvné domácím kvartetem, většinou to učitelů, řízením p. Ráčka. Po vyčerpání programu následovala volná zábava taneční, mezi níž s dovednou dramaticností přednesl p. Max. Čermák, právník z Klatov, některé solové výstupy, které k veselé náladě obecenstvo rozjařovaly. Oba umělci p. prof. Kopta i p. Ráček z ochoty u nás velmi ceněné koncertovali zdarma a tudíž veškerý hmotný užitek koncertu 54 zl. po uhrazení nejnutnějších výloh věnován bude na stavbu poutnické kaple sv. Anny u Čachrova, kteráž provede se na oslavu 50letého výročí panování našeho císaře pána.

Zpráva o návštěvě V. Kopty v Hořákově a jeho vystoupení na Čachrově. Šumavan, 3. 6. 1894 (archiv V. Zahrádky)

Václav Kopta (1845-1916)

[59] Friedrich Brabeck se narodil 22. 7. 1852 ve Frauenthalu, Staintzu ve Štýrsku.

[60] Václav Kopta (21. března 1845, Kožlany - 16. července 1916, Santa Monica, Kalifornie) byl český houslista a hudební pedagog v USA.

Brábkovi také přispěli na výstavbu kaple sv. Anny na vrchu Pavlově v roce 1895 a na její vybavení. V prosinci téhož roku koupili od mostecké spořitelny i statek Čachrov. 26. června 1896 se také Brabkovi spolu s mnoha farníky čachrovskými a běšinskými zúčastnili prvního organizovaného procesí a poutě ke kapli sv. Anny. Nicméně již v červenci 1897 získal hořákovský zemskodeskový statek za 53.000 zlatých **František Josef Czernin z Chudenic**, pocházející z vinořské větve rozvětveného a staroslavného rodu.[61]

Czerninové z Chudenic

Josef Czernin (často psán také jen jako Franz Josef Czernin) byl synem vinořského velkostatkáře Ottokara Eugena Czernina (1809-1886), poslance českého zemského sněmu a rakouské Říšské rady. V mládí se sice Franz Josef nesmazatelně vyznamenal jako nadporučík windischgrätzských dragounů během prusko/rakousko – dánské války v bitvě u Vejle (březen 1864), kde byl těžce zraněn a padl do dánského zajetí, ale jako poslední dítě svého významného otce, ověnčen slávou a v hodnosti rytmistra vzal rád za vděk státní službou a stal se zemským úředníkem a císařským dvorním radou.[62]

V době, kdy se Josef Czernin blížil k důchodu, rozhodl se dopřát si vlastní statek. Nevíme, proč jeho volba padla právě na Hořákov. Mohlo v tom hrát roli nějaké doporučení od známých ze šlechtických rodin Klatovska (možná od Schönbornů, se kterými se vinořští Czerninové přátelili) možná dokonce i sentiment, že tento dvůr kdysi patřil v 17. století Czerninům. V každém případě to byl statek, který si mohl dovolit tento šlechtic ve státních službách koupit a zaplatit, protože šlo – ve srovnání s jinými statky, ne-li panstvími – opravdu jen o relativně velmi malý majetek.

[61] (Praha 20. 2. 1842-Praha 27. 1. 1923); za manželku si vzal u pražského svatého Petra 18. 1. 1870 Marii, hraběnku Des Fours-Walderode zu Mont und Athienville (*Praha 25. 6. 1850, +Praha 22. 5. 1923).

[62] Franz Josef Czernin byl pátým dítětem a druhým synem Ottokara Eugena Czernina z Vinoře (1809-1886). Jeho prvorozený bratr Theobald (Děpold) je prapradědečkem dnešního senátora Tomáše Czernina (nar. 1962 v Plzni).

Erb Czerninů z Chudenic

Hořákovskému majetku se v každém případě velmi věnoval, byť bylo jeho stálé bydliště v Praze, v Ostruhové (Nerudově) ulici čp. 18. Na Šumavě pobýval hlavně v jarních a letních měsících a někdy i kvůli podzimním a zimním honům. Patrně až za jeho doby byl dostavěn hořákovský zámeček, který získal dvě nová malá křídla a vnitřní úpravy, jež umožňovaly pohodlný život majiteli i jeho hostům.

Pohled zaslaný Rosině Czerninové z rakouského Gmundenu do Hořákova, 1898 (za zmínku stojí, že podán byl 2. 10. 1898 a na nádraží v Běšinech (kde byla poštovní přepážka) došel již druhý den, 3. 10. 1898..

Ti sem přicházeli za společenskou zábavou, lovem (Czernin upravil část svých pozemků jako malou oboru, navíc měl právo honitby v okolních katastrech), ale též sportem – v dolní části pozemku zřídil tenisový kurt, jenž byl oblíbenou zábavou nejen jeho samého, ale i celé jeho rodiny, rádi také všichni lyžovali. Czerninova manželka Marie,

roz. Desfours, založila na zámku pěknou knihovnu. Czerninova dcera Rosina byla nadšenou tenistkou a také cyklistkou., stejně jako její o tři roky starší bratr Franz, který se ale tolik v Hořákově nezdržoval, protože na přelomu 19. a 20. století studoval práva v Praze.[63]

Rosine Czernin, v roce 1897, jako sedmnáctiletá, soukromá sbírka

V jejích denících z let 1903 – 1904 je plno záznamů o celkem náročných i velmi náročných cyklistických tůrách, které sama nebo se svými přáteli podnikala po okolí – nejčastěji do Klatov, ale také do kopce na Čachrov nebo přes Přeštice až do Dolní Lukavice. Jezdila i přes Strážov a Janovice do Bezděkova (viz několik ukázek v příloze, v edici dokumentů). Czerninové často jezdili s koňským spřežením do Klatov za známými, na krátké cesty (např. na nádraží do Běšin) používali párek poníků.

[63] JUDr. Franz Josef Czernin, nar. 24. 5. 1878 v Praze, v schönbornském domě v tehdejší Ostruhové, nyní Nerudově ulici. Po absolvování práv pracoval jako koncipista c. k. místodržitelství v Praze. Za války, v roce 1916, nastoupil do armády k 1. pluku polního dělostřelectva. Dne 24. září 1917 si vzal u sv. Mikuláše na Malé Straně za manželku Wilhelminu Clanner von Engelshofen (nar. 10. 9. 1894), dceru významného továrníka a velkostatkáře. Zemřel v Londýně 17. 10. 1963.

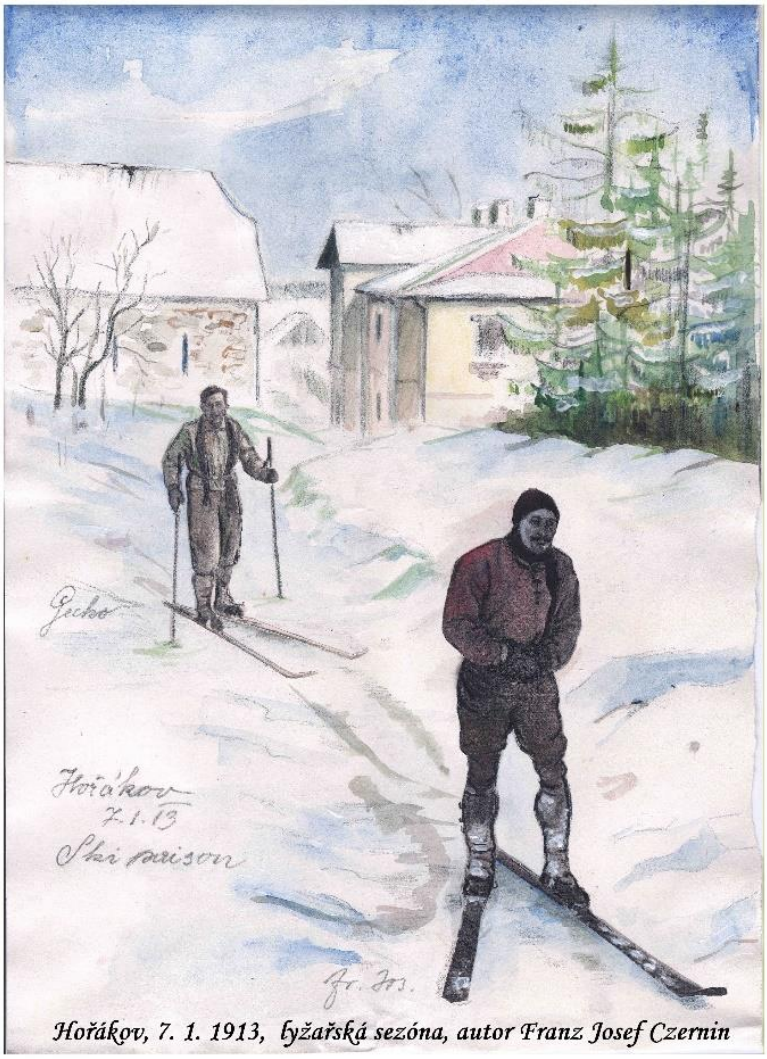

Lyžařská sezóna 1913 v Hořákově. Zdenko Schönborn a Franz Josef Czernin ml. na lyžích nad zámkem.

Czernin se svým statkem pyšnil, během přibližně třiceti let nechal vydat asi čtyři druhy pohlednic, na nichž je jeho hořákovský zámeček vidět.[64]

Hořákovští Czerninové se stýkali především s příbuznými, dalšími šlechtickými rody z okolí a celého Klatovska a obecně s okresní smetánkou. Do Hořákova za nimi přijížděli i přátelé až z Prahy a Vídně. Mezi všemi se ale vyjímali především lukavičtí, respektive malesičtí Schönbornové. Hrabě Karl Franz Schönborn[65] a jeho děti, Terezie,

[64] Jde o litografickou pohlednici Běšin, na níž je hořákovský zámek jako jedna z hlavních pozoruhodností okolí + další 3 fotografické pohlednice (na jedné je pohled na Hořákov, fotografie je cca z roku 1900 /viz počátek této studie/; další ukazuje pohled na zámeček a interiér hlavního salónu, cca z téže doby; další ukazuje zahradní frontu zámku, patrně z roku 1917/1918).

[65] Karl Franz, hrabě Schönborn-Wiesentheid (Praha, 10. 4. 1840 – 29. 5. 1908). Měl z prvního manželství s Johannou, princeznou z Lobkovic, šest dětí, z druhého, se Zdenkou, hraběnkou ze Sternbergu, další tři – Terezii (1878-1949), Zdenka (1879-1960) a Adalberta (Malesice 16. 8. 1881, + Klatovy 18. 1. 1946).

Zdenko a Adalbert (Vojtěch) zajížděli do Hořákova pravidelně. Czerninové a Schöbornové se samozřejmě znali z pražské i klatovské společnosti. Malesice a Běšiny nebyly ostatně tolik vzdálené. Obě rodiny se často setkávaly v Malesicích, v Dolní Lukavici, na dostizích v Klatovech, organizovaných tamní posádkou dragounů, na klatovských tenisových turnajích, ale také na různých dalších akcích – při rodinných událostech všeho druhu - v divadle, na bálech apod. Svědčí o tom ostatně části dochovaného deníky Rosiny Czerninové, která se nakonec vdala za Adalberta (Adu) Schönborna. Jeho bratr Zdenko Schönborn navíc v nedalekém Chlumu u Hartmanic vlastnil tamní statek a s Josefem Czerninem se velmi spřátelil. Je pravděpodobné, že i tímto způsobem došlo k seznámení mezi Rosinou Czerninovou a Adalbertem Schönbornem.

Adalbert Schönborn v roce 1895 a 1901, soukromá sbírka.

Adalbert (Vojtěch)[66], jenž vystudoval, stejně jako jeho bratr Zdenko v Praze práva, se zasnoubil s Czerninovou dcerou Rosinou[67].

Dne 18. června 1907 se vzali v běšinském kostele. Odstěhovali se do Lince, kde začal v září téhož roku Vojtěch Schönborn svou dráhu úředníka v hornorakouské zemské správě. Narodily se jim zde obě děti, Josefína i Karel [68].

Rosina, hraběnka Czerninová a Adalbert, hrabě Schönborn jun., snoubenci, 1907

[66] Adalbert Schönborn uměl plynně česky (kromě toho samozřejmě německy, také francouzsky a anglicky), stejně jako jeho dcera Josefína (Pepina) a často se podepisoval jako Vojtěch Schönborn. Jako voják nedosáhl žádné velké kariéry, po službě u 13. pluku dragounů byl nejdříve zařazen do zálohy zeměbrany jako poručík, ale i odsud byl vyřazen už v roce 1910 jako služby neschopný.

[67] Rosina, hraběnka Czerninová z Chudenic, (Praha 14. 10. 1880, + 23. 9. 1926 Skočice u Vodňan).

[68] Maria Josefine Rosine Zdenka Aloisia, hraběnka Schönborn-Wiesentheid (1. 6. 1908 Linec – 10. 9. 1980 Villach); Maria Carl Zdenko Adalbert Markus, hrabě Schönborn-Wiesentheid (25. 4. 1910 Linec – 26. 7. 1991 Bad Reichenhall).

Hrabě Adalbert Schönborn docela dobře postupoval ve své kariéře, již během 1. světové války se stal okresním komisařem v hornorakouském Welsu a nakonec, v roce 1921, okresním hejtmanem tamtéž. Do Hořákova zajížděli s manželkou patrně jen kvůli návštěvám rodičům. Stýkali se také s rodinou bratra Zdenka, který měl, jak bylo výše zmíněno, malý statek v nedalekém Chlumu (Chumo) u Hartmanic.

Rosine, hraběnka Schönbornová, roz. Czerninova se svými dětmi Josefínou (Pepinou) a Karlem, cca 1912.

Hořákovští Czerninové, jako velmi zbožní lidé, se poměrně intenzivně zajímali o život běšinské i čachrovské farnosti, hraběnka Czerninová pravidelně obdarovávala oba kostely různými textiliemi, ornáty a finančními obnosy.[69]

[69] Viz běšinská farní pamětní kniha 1838-1959, Státní okresní archiv v Klatovech. Např. zápis z roku 1898 : *„… Paní hraběnka Czerninová i v tomto roce obmyslila kostel náš novými dary; věnovala oltářní plátno s krajkou, koupila pro oltář P. Marie Lourdské antipendium a ze staré kasule bílé pořídila novou hedvábnou fialovou s bílým prostředkem, použivše jen na tento prostředek vyšívaných květů, které z prostředka bílé kasule vypárala a na novou přešila; vše ostatní je nové…“*; z roku 1899: *„… Paní hraběnka Czerninová na Hořákově sama zhotovila pro zdejší kostel novou bílou atlasovou kasuli, jejíž střed je zdoben křížky žlutým hedvábím*

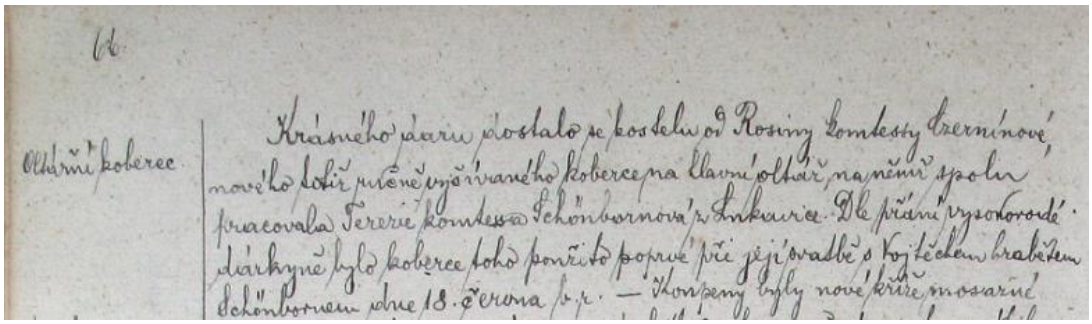
Oltární koberec

Krásného daru dostalo se kostelu od Rosiny komtessy Czerninové, nového totiž ručně vyšívaného koberce na hlavní oltář, na němž spolu pracovala Terezie komtessa Schönbornová z Lukavice. Dle přání vysokorodé dárkyně bylo koberce toho použito poprvé při její svatbě s Vojtěchem hrabětem Schönbornem dne 18. června t. r. — Zhotoveny byly nové kříže mosazné

Záznam o ručně vyšívaném koberci před hlavní oltář běšinského kostela, daru komtesy Czerninové.

Hrabě Josef Czernin se svým vlivem postaral též o to, aby bylo schváleno a i ze státních prostředků financováno rozšíření běšinského kostela cca o 6 metrů, což se stalo v roce 1902. Byl aktivní při řešení místních problémů, podporoval hasiče i další spolky. Svědčí o tom i to, že se 17. 6. 1900 stal čestným členem sboru dobrovolných hasičů v Čachrově.

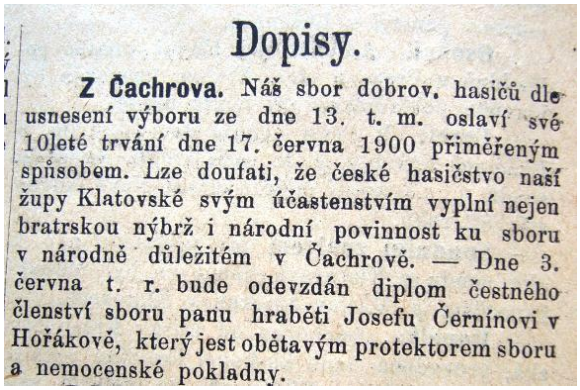
Dopisy.

Z Čachrova. Náš sbor dobrov. hasičů dle usnesení výboru ze dne 13. t. m. oslaví své 10leté trvání dne 17. června 1900 přiměřeným spůsobem. Lze doufati, že české hasičstvo naší župy Klatovské svým účastenstvím vyplní nejen bratrskou nýbrž i národní povinnost ku sboru v národně důležitém v Čachrově. — Dne 3. června t. r. bude odevzdán diplom čestného členství sboru panu hraběti Josefu Černínovi v Hořákově, který jest obětavým protektorem sboru a nemocenské pokladny.

---

vyšívanými. Pěkné této kasule ku přání šlechetné dárkyně poprvé užito bylo o zdejší pouti 2. července…“; další zápis z téhož roku 1899: *„… Šlechetného příkladu matky své paní hraběnky Czernin z Hořákova následuje i dcera její komtesa Rosina; sama totiž zhotovila pěkný bílý pluviál tak vyšívaný jako jest kasule od paní hraběnky darovaná a věnovala jej kostelu našemu. Pan hrabě Josef Czernin, majitel statku Hořákova, postavil v měsíci srpnu t. t. veliký dřevěný kříž ve své zahradě s tělem Ukřižovaného z plechu zhotoveným; kříž viděti jest velmi dobře z oken zámku a to neučinil pan hrabě věru při své známé zbožnosti bez příčiny…“*; rok 1900 : *„… k vánočním svátkům zaslala paní hraběnka Marie Czernin z Prahy nový koberec na stupně hlavního oltáře; bylo ho třeba, neb červené sukno, které o velkých svátcích na stupně oltářní se prostíralo, bylo již uprostřed prošlapáno….“*; rok 1900: *„dne 15. července 1900 konala se v Klatovech oslava konce století… konán manifestační průvod farností… zúčastnila se celá rodina pana hr. Czernina z Hořákova…“; „… o nápravu oltáře P. Marie Lourdské… se postarala paní hr. Marie Czernin se svým synem právníkem Františkem, hr. Czerninem. Látku s oltáře sňali a sami celý oltář bíle natřeli, pozlacené ozdoby vyčistili a oltář do náležitého pořádku přivedli…“, „… k vánocům zaslala paní hr. Marie Czernin z Prahy nové jesličky s Jezulátkem, prosíc, by se u jesliček těch postavených na oltáři P. Marie Lourdské konala pobožnost ‚sv. cesty Betlémské‘, jako se koná v chrámě redemptoristů u sv. Kajetána v Praze..“;* rok 1901 *„ … Pěkný dar našemu kostelu přivezla po zimním pobytu z Prahy komtessa Rosina Czernin, totiž novou kasuli barvy červené. Kasule má střed květnatě hedbávím a vlnou vyšívaný, postranní pak části hedvábné, lyonskými žlutými portami lemované… kasule dle přání šlechetné dárkyně poprvé upotřebeno o svatodušním Božím Hodě…“*; z roku 1907: *„… Krásného daru dostalo se kostelu od Rosiny, komtessy Czernínové, nového totiž ručně vyšívaného koberce na hlavní oltář, na němž spolupracovala Terezie komtessa Schönbornová z Lukavice. Dle přání vysokorodé dárkyně bylo koberce toho použito poprvé při její svatbě s Vojtěchem hrabětem Schönbornem dne 18. června t. r. …“.*

Výstřižek z deníku Šumavan (15. 6. 1900) o čestném členství hraběte Josefa Czernina v čachrovském sboru dobrovolných hasičů (archiv Václava Zahrádky).

První světová válka vnesla své těžké stíny i do Hořákova. Většina dospělých mužů narukovala do armády. František Kolář, majitel dvora ve Spolce padl do italského zajetí a v něm také - patrně v roce 1916 – zemřel. Václav Urbánek bojoval na haličské frontě a vzpomínal, jak „neustále utíkal před Rusy", vrátil se však domů v pořádku. František Majer bojoval v řadách 11. pěšího pluku a také se vrátil. A vrátili se do jiného světa. Vznikla Československá republika, v zemi řádila „španělská" chřipka a drahota. Vše bylo najednou zcela jiné. I v Hořákově.

V roce 1923 zemřel pán na Hořákově, hrabě Josef Czernin a necelé čtyři měsíce po něm i jeho manželka, Marie. V dědickém řízení došlo mezi Rosinou a jejím bratrem Františkem Josefem k dohodě, že celý hořákovský statek (desky zemské, vložka č. 591) převezme právě Rosina. Vojtěch Schönborn se proto nakonec rozhodl vzdát svého místa ve Welsu a jako rakouský občan se s rodinou usadil v Hořákově a začal zde hospodařit.

Dědické řízení po Josefu Czerninovi a jeho manželce Marii nebylo ještě definitivně ukončeno, když se ve Skočicích u Vodňan zabila v autě jejich dcera Rosina Schönbornová a v dalším dědickém řízení hořákovský statek jako celek přešel na jejího manžela Adalberta Schönborna. Zachovalý pozůstalostní spis dává poměrně unikátní vhled do majetkových poměrů majitelů hořákovského statku v polovině 20. let minulého století.[70]

Dědice po Josefu Czerninovi zastupoval JUDr. Václav Schedlbauer z Prahy II, který se později staral i o pozůstalost po Marii Czerninové. Franz Josef Czernin (Josef, k. u. k. Geheimrat a. D., Praha 20. 2. 1842) zemřel 27. 1. 1923 v Nerudově ulici 18, v Praze, na Malé Straně. Bylo mu 80 let. Pohřben byl na Olšanech, o pohřeb se postaral známý pražský pohřební závod Karla Fuchse ml. z Betlémského náměstí. Pohřební průvod šel z redemptoristického kostela sv. Kajetána v Nerudově ulici až na Olšany.[71]

---

[70] Spis Zemského soudu v Praze, A 3/23, Pozůstalost po Františku Josefu Czerninovi, Archiv hlavního města Prahy. Za zpřístupnění tohoto spisu jsem povinován díky Mgr. Janu Rybovi.

[71] Pohřeb stál 7.980 Kč (vytištěno bylo 400 parte v němčině, 200 v češtině). Prakticky stejnou sumu (7.752 Kč) pak stál náhrobek z černé karpatské žuly, který připravila firma Jana Rady ze Žižkova. Palmare advokáta Schedlbauera bylo ve výši 2.220 Kč.

Josef Czernin po sobě zanechal závěť, jejíž první znění napsal již 19. 11. 1907 v Hořákově a upravil ho dodatky v roce 1911 a 1922 (vyškrtl, že má být provedeno bodnutí jehlou do srdce, aby se zabránilo zdánlivému úmrtí a pohřbení zaživa a také to, že chce být pohřben na hřbitově nebo v kryptě ve Vinoři u Prahy, kde se narodil). Jeho dědici byli manželka Marie, roz. Desfours Walderode (71 let), syn JUDr. František Josef Czernin (44 let), soukromník v Praze (majitel statku Merklína), dcera Rosine Czernin – Schönborn (42), žena okresního hejtmana ve Welsu, hraběte Adalberta Schönborna, vychovatelka jeho dědí Emiliana Steinitzová (52) a kuchařka Anna Pokorná (ta dostala jednorázově podle závěti 5.000 Kč). Emilie Steinitzová měla dostávat doživotní rentu 1200 korun ve čtvrtletních splátkách, Rosina měla dostat prelegát 80.000 korun. Ve svém dopise dětem z roku 1911 Franz Czernin napsal, že si přeje, aby po jeho smrti převzal hořákovský statek (zapsaný ve vložkách zemských č. 591) syn František, ale že to může být i Rosina, pokud se tak domluví. Stejně tak mu nebude vadit, když se Hořákov prodá, protože nemá žádný zvláštní zájem na tomto statku a ani na tom, aby zůstal v rodinném majetku. K dědictví se nakonec přihlásily jen obě děti, pozůstalá Marie Czerninová se dědictví vzdala.

V červenci 1923 se potomci F. J. Czernina dohodli, že dcera Rosina převezme hořákovský statek a její bratr František zbytek pozůstalostní masy. Hodnota pozůstalosti byla podle odhadu 991.000 Kč – statek Hořákov, dům v Hořákově, vklady, losy, pohledávky atd. (z toho Hořákov 350.000 Kč).

Soupis pozůstalosti poskytuje dobrý pohled na osobní věci zemřelého Czernina. V příborech a špercích zanechal věci v hodnotě více jak 3000 Kč, přičemž nejdražší byl stříbrný servis asi za 600 Kč a dvoje zlaté hodinky po 300 Kč. Zůstalo po něm 5 obleků, 4 svrchníky, 12 košil, 2 kožichy, 10 párů bot atd., vše v hodnotě 2.500 Kč. V Hořákově bylo kromě rozličného nábytku nepříliš velké ceny i 10 olejomaleb, 30 litografií a několik starých perských koberců, celkem v hodnotě 11.800 Kč. Celkově všechny závazky od menších pohledávek až po pohřeb, léčebné výlohy, právnické zastupování a daně byly ve výši 99.000 Kč.

Podle dohody z 31. 10. 1923 si nakonec dědici rozdělili pozůstalost tak, že Rosina převzala Hořákov v hodnotě 290.000 Kč a též zlato a příbory oceněné asi na 3.500 Kč. Její

bratr František převzal vše, co zbylo (včetně akcií, obrazů, peněz, šatstva atd.) v hodnotě 113.000 Kč. Mimosoudně si mezi sebou vyrovnali prelegát pro Rosinu ve výši 80.000 Kč.

Ve prospěch pozůstalého Františka Josefa Czernina šlo ještě zůstavitelské právo 60.000 Kč z legátu, který určil v roce 1888 Ottokar Czernin z Chudenic (z Vinoře) svému synovi Josefu Czerninovi.

Schönbornové

Jak již bylo výše řečeno, úmrtí Josefa Fr. Czernina a jeho manželky Marie následovalo prakticky vzápětí po sobě. Manželé Schönbornovi převzali proto Hořákov někdy na konci roku 1923. Za necelé 3 roky po té zahynula Rosina Schönbornová při automobilové nehodě ve Skočicích u Vodňan a roku 1927 se tak jediným majitelem Hořákova stal právě **Adalbert (Vojtěch) Schönborn – Wiesentheid.**

Historický erb rodu Schönborn-Wiesentheid

Žil zde se svou dcerou Josefínou, syn Karel, který vystudoval práva, pracoval v Německu. Schönborn na svých pozemcích pěstoval nejrůznější plodiny a choval hovězí dobytek. U zámku byla velká zahrada se skleníkem a dva ovocné sady. Již od Kordiků

pracoval v Hořákově zámecký zahradník, který měl k ruce i dva učedníky. Tato tradice se udržela až do roku 1945. Se svými dělníky a zaměstnanci měl hrabě Schönborn dobré vztahy, platil za dobromyslného a přejícího člověka, který se dal i snadno oklamat.

Hořákovský zahradník se svými pomocníky u zámeckého skleníku, soukromá sbírka Franrtiška Majera

Schönborn byl stejně jako jeho zemřelá manželka sportovní člověk. Pravidelně hrál tenis na vlastním kurtu, v roce1929 podpořil cyklistický závod Klatovy-Běšiny-Hořákov. Vypsal dokonce prémii pro závodníka, který jako první přijede k hořákovskému zámku.

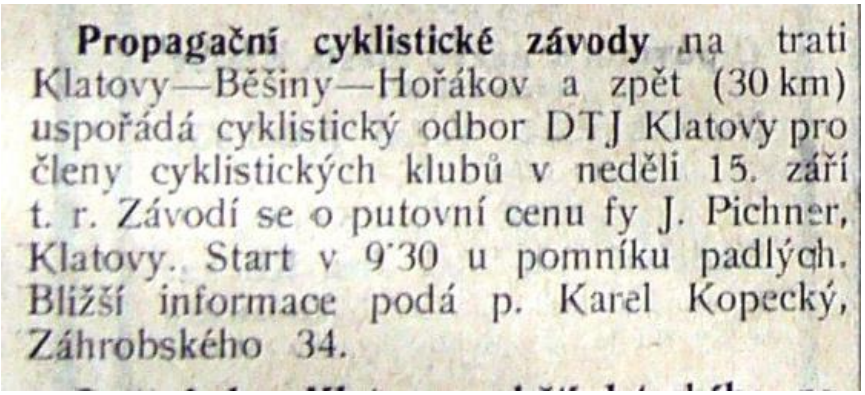

Propagační cyklistické závody na trati Klatovy—Běšiny—Hořákov a zpět (30 km) uspořádá cyklistický odbor DTJ Klatovy pro členy cyklistických klubů v neděli 15. září t. r. Závodí se o putovní cenu fy J. Pichner, Klatovy. Start v 9'30 u pomníku padlých. Bližší informace podá p. Karel Kopecký, Záhrobského 34.

Cyklistický závod Klatovy-Běšiny-Hořákov, 15. září 1929, (Šumavan 1929, archiv V. Zahrádky).

V době mnichovské krize, patrně 10. září 1938, Schönborn s rodinou uprchl do Německa. V okolí se mluvilo o tom, že spolu s dalšími statkáři v Pošumaví usiloval o to, aby byly připojeny k Německé říši Čachrov, Březí, Hořákov a další obce. Určitou dobu po Mnichovu strávil na Poschingerově dvoře v Javorné, u statkáře Müllera. Povídalo se, že spolu s ním se tam scházeli i lidé jako Lumbe z Malonic či Schreiner z Nemilkova. Jestli to byla pravda nebo to byla součást nějaké poválečné legendy, se již dnes asi nedozvíme.

Nicméně do Hořákova se i s dcerou Josefínou vrátil až 28. listopadu 1938, kdy už bylo jasné, že Hořákov, Čachrov, Březí i další statky zůstanou v Protektorátu Čechy a Morava, a ne v Říši. Druhý den ráno se přihlásil na okresním úřadě v Klatovech a odpoledne na četnické stanici v Čachrově. Okresní úřad považoval za účelné dvakrát vyzvat obecní úřad v Čachrově, aby se zajistila bezpečnost hraběti Schönbornovi.[72]

Za druhé světové války se hrabě Vojtěch Schönborn znovu oženil. Vzal si 1. června 1941 (v den třicátých třetích narozenin své dcery Josefíny) baronku Selinu Ringhofferovou (Horky nad Jizerou, 8. 9. 1911 – Praha, 19. 10. 1953), která byla o třicet let mladší než on. Se Selinou se přestěhoval do Hořákova a žili tam společně s komtesou Josefínou a bývalou vychovatelkou svých dětí paní Emilianou Steinitzovou (nar. 1868 v Praze) až do konce války. Podle policejních přihlášek soudě, se hraběnka Schönbornová během války několikrát na několik týdnů přihlásila v bytě své matky v pražské Bubenči.[73] Posléze u ní žila také po smrti svého manžela v lednu 1946.[74]

---

[72] *„… Pečujte s největší vážností o jeho bezpečnost, ježto každý nerozumný pokus nebo útok by mohl míti následky pro obce velmi nedozírné za nynější tísnivé situace. Upozorněte i starostu obce a osady, aby působili svým vlivem na občanstvo, aby nedošlo k nějakému incidentu a pořádek aby nebyl porušen…",* Okresní úřad Klatovy, 28. 11. 1938, č. 2545 pres. SOA Klatovy, OÚ Klatovy. Za upozornění na tento dokument děkuji ing. Václavu Zahrádkovi z Čachrova.

[73] (Bubeneč čp. 638, Fliegerstrasse 24, později Krále Alexandra 24, později Titova 24, dnes Jugoslávských partyzánů č. 24).

[74] Policejní přihláška Seliny Schönbornové, Národní archiv ČR.

Selina Schönborn, roz. Ringhoffer, 40. léta 20. století, policejní přihlášky Praha, NA ČR

Vojtěch Schönborn za války žil svůj život hospodáře na statku. Po okupaci zbytku Československa vstoupil do NSDAP (1. dubna 1939), o dva roky později se stal tzv. Blockleiterem (stranickým lokálním důvěrníkem) pro obce Čachrov, Chlístov a Úloh. Staral se o místní úřední záležitosti říšskoněmeckých občanů a členů strany, vybíral příspěvky na zimní pomoc apod. Jako bývalý důstojník začal i údajně cvičit oddíly landšturmu a hitlerjugendu, ale nejsou pro to žádné spolehlivé důkazy. Již 6. května 1945 dopoledne ho přišli do Hořákova zatknout samozvaní revolucionáři, vedení pověstným hrubiánem řezníkem Josefem Matějkou (zvaným Kofr) z Čachrova/Jesení a policisty z Klatov: okresním štábním strážmistrem Rudolfem Komárkem (z Čachrova) a štáb. strážm. Karlem Jarešem. Ti Schönborna převezli do vazby Krajského soudu v Klatovech. Ač byl Schönborn oblíben a nikdo mu nemohl vytknout nic podstatnějšího, velmi mu uškodil jeho „útěk“ do říše v září 1938, jeho údajné snahy o další revizi hranic ve prospěch Německé říše a především fakt, že byl – byť nejnižším – funkcionářem nacistické strany.

Soudní proces s Adalbertem (Vojtou), hrabětem Schönbornem

V soudním procesu Mimořádného lidového soudu v Klatovech byl Schönborn souzen a nakonec 19. 11. 1945 odsouzen na 3 roky vězení a konfiskaci veškerého majetku. V první obžalobě byl obviňován z toho, že byl funkcionářem NSDAP a především, že se aktivně snažil získávat a přemlouvat Čechy, aby se vzdali české národnosti a stali se Němci. Mělo jít o manželku bývalého čachrovského starosty Františku Brůhovou (ta odmítla proti Schönbornovi vypovídat), Františku Jiříkovou z Hořákova čp. 15, o Adolfa Kupku a Karla Šupa z Čachrova.

Soud nakonec zjistil, že v případě Františky Jiříkové z Hořákova šlo o změnu občanství v pracovní knížce, na což nemohl mít hrabě Schönborn přímý vliv, v případě Adolfa Kupky o snahu vylhat se tímto ze skutečnosti, že sám Kupka se přihlásil jako říšskoněmecký příslušník a v případě Šupa o to samé. Schönbornovi naopak přítížilo svědectví čachrovské školnice Barbory Pojarové (čp. 5), svědčící o tom, že se Schönborn aktivně účastnil některých schůzek a slavností místních Němců v čachrovské německé škole. Také se měl podle čachrovských četníků několikrát podepisovat na poště jako „Ortsleiter“ a přemlouvat další Čechy, aby se přihlásili za Němce – např. kočího Roberta Markse a další.

Selina Schönbornová se manželovi snažila všemožně pomoc a během jeho dlouhé půlroční vyšetřovací vazby sehnala svědky, kteří byli ochotni potvrdit, že *„můj manžel nikdy proti českému národu ani proti žádné osobě české národnosti nepřátelsky nebo zaujatě nevystupoval…“.* Mezi svědky byl J. Wild, ředitel měšťanské školy v Čachrově (ten nakonec u soudu nesvědčil, protože mu nebylo pozvání doručeno), J. Koubek, sedlák a bývalý starosta v Čachrově a J. Chalupský, rolník v Čachrově. Dále se za Schönborna stavěli obyvatelé Čachrova poštmistr ve výslužbě Julius Živný, kovář František Brůha (čp. 34), Vojtěch Chalupský (čp. 9), hořákovští obyvatelé Karel Jiřík a Václav Kubát (oba čp. 7), Josef Jiřík (čp. 13), Matěj Hrach (čp. 10) a několik klatovských občanů a dalších obyvatel z okolí Čachrova. Ti všichni 3. září 1945 prohlásili, že *„… pan Vojtěch Schönborn, jeho manželka Selina Schönbornová, rozená Ringhofferová a jeho dcera Josefina Schönbornová, všichni bytem v Hořákově, okres Klatovy, po celou dobu, kterou tam bydlí, obzvláště pak za války se chovali stále korektně a poctivě k nám, nebyli vyzývaví, s českými lidmi mluvili česky a nemůžeme sobě na ně stěžovati. Vojtěch Schönborn sám pokud mohl, auta používati dovážel české nemocné do nemocnice do Klatov.*

Takový typ automobilu měl hrabě Adalbert Schönborn, Tatra 12, poznávací značky O-XVIII-471 (informace a archiv Václava Zahrádky)

Pomáhal českým lidem v případě nemožnosti dodání kontigentu. Zachránil osobním zákrokem české lidi od prací zákopových. Případný přebytek kontigentu rozdělil stejným dílem zřízencům statku jak německým, tak i českým…". Při soudu pak někteří svědci podrobněji rozvedli různé pomoci, které se ze strany Schönborna dostávalo za války Čechům, vyzdvihovali především „vytažení z práce v Rajchu pana Majera, zedníka z Hořákova", skromné chování hraběte, vstřícnost, pomoc při zvládání zemědělských dodávek, připravenost každému pomoci, včetně intervencí ve prospěch některých zatčených v době protektorátu.

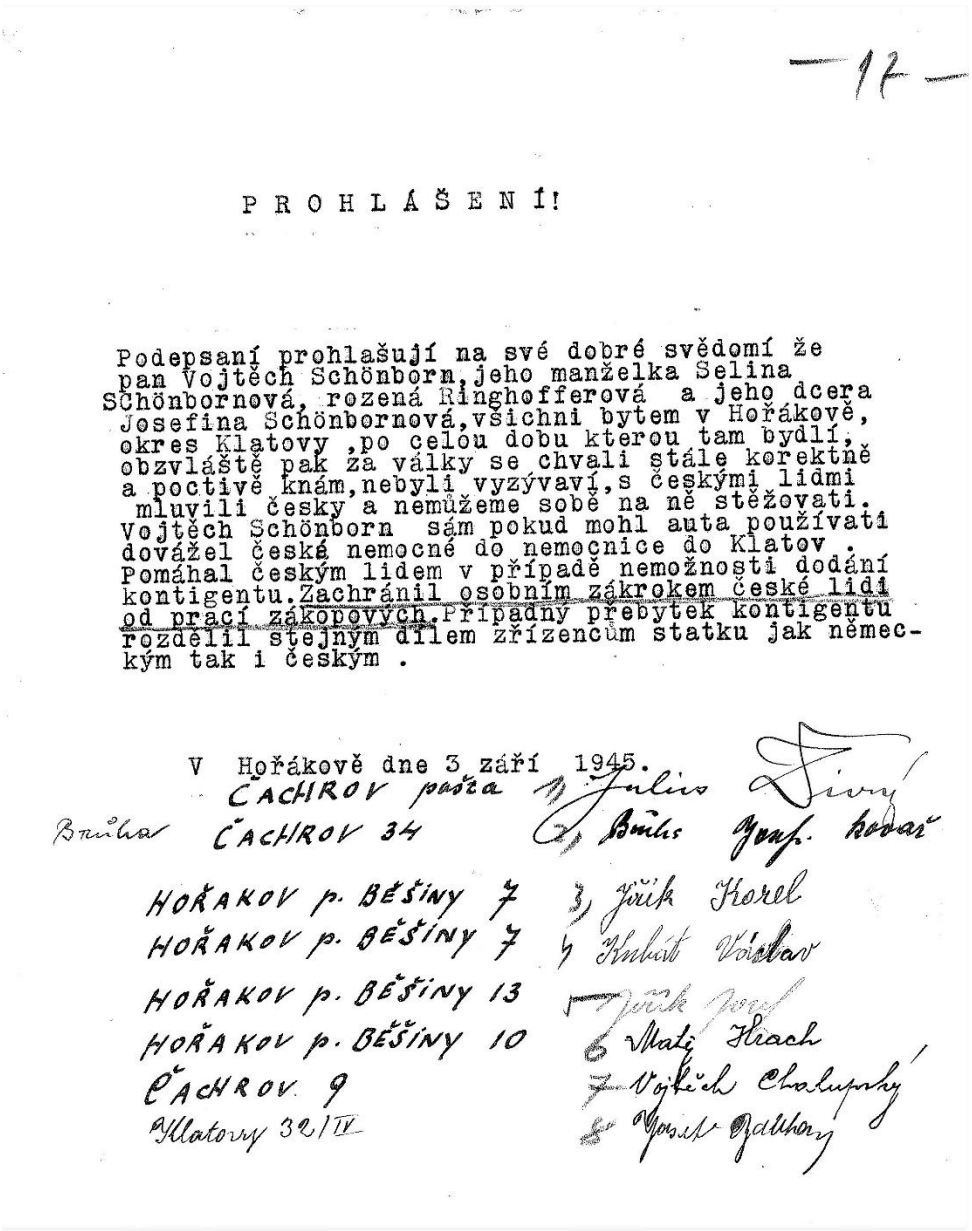

— 17 —

PROHLÁŠENÍ!

Podepsaní prohlašují na své dobré svědomí že pan Vojtěch Schönborn, jeho manželka Selina Schönbornová, rozená Ringhofferová a jeho dcera Josefina Schönbornová, všichni bytem v Hořákově, okres Klatovy, po celou dobu kterou tam bydlí, obzvláště pak za války se chvali stále korektně a poctivě knám, nebyli vyzývaví, s českými lidmi mluvili česky a nemůžeme sobě na ně stěžovati. Vojtěch Schönborn sám pokud mohl auta používati dovážel česká nemocné do nemocnice do Klatov. Pomáhal českým lidem v případě nemožnosti dodání kontigentu. Zachránil osobním zákrokem české lidi od prací zákopových. Případný přebytek kontigentu rozdělil stejným dílem zřízencům statku jak německým tak i českým.

V Hořákově dne 3 září 1945.

ČACHROV pošta 1 Julius Živný
Bruha ČACHROV 34 2 Bulis Jos. kovář
HOŘAKOV p. BĚŠINY 7 3 Jirík Karel
HOŘAKOV p. BĚŠINY 7 4 Kubát Václav
HOŘAKOV p. BĚŠINY 13 5 Jirík Josef
HOŘAKOV p. BĚŠINY 10 6 Matěj Kiach
ČACHROV 9 7 Vojtěch Chalupský
Klatovy 32/IV 8 Josef Zdibory

Prohlášení ve prospěch Adalberta Schönborna podepsané obyvateli Hořákova a Čachrova

Hlavní soudní přelíčení se nakonec konalo 19. listopadu 1945 od 8,30 do 14,30 hod.[75] Adalbert Schönborn byl nakonec prohlášen vinen tím, že:

„I. v době zvýšeného ohrožení republiky a sice od r. 1941 byl jako Blockleiter činovníkem organisace Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei /NSDAP/ v Čachrově, Chlístově a Hořákově a že tak spáchal zločin proti státu podle § 3, odst. 2 dekr. presidenta republiky ze dne 19. června 1945, č. 16 Sb. o potrestání nacistických zločinců a

[75] Schönborna hájil obhájce ex offo JUDr. Ervín Flat z Klatov. Členové Mimořádného lidového soudu byli – Dr. Behenský předseda, Ing. Pohl, Jaroslav Maulis, Alfred Šebek a Vilém Pacovský jako přísedící.

jejich pomahačů a odsuzuje se podle § 3, odst. 2 téhož dekr. s použitím § u 16, odst. 2 retr. dekr. do těžkého žaláře v trvání tří roků. Podle § 14 písm. a/ retr. dekr. pozbývá obžalovaný občanské cti na dobu tří roků. Podle § 14, písm. c/ cit. dekr. propadá veškeré jmění obžalovaného ve prospěch státu. Podle § 55 a/ tr. z. započítává se obžalovanému do trestu vyšetřovací vazba od 6. 5. 1945 – 11 hodin do 19. 11. 1945 – 13 hodin.

II. Naproti tomu se obžalovaný ***zprošťuje,*** *že v době zvýšeného ohrožení republiky podporoval nacistické hnutí tím, že v Čachrově v r. 1940 snažil se přiměti Františku Brůhovou a v roce 1941 nátlakem přiměl Adolfa Kupku, aby se přihlásili o německou příslušnost. V r. 1941 dal v Hořákově Františku Jiříkovou bez jejího vědomí zapsati jako německou státní příslušnici, v r. 1941 hrozbou nutil Karla Šupa, aby dal dítě do německé školy, jinak že mu bude odebráno, čímž měl spáchati zločin podle §3, odst. 1 retr. dekr…". V objasnění rozsudku k těmto odmítnutým obviněním bylo uvedeno, že:*

„… pokud jde o obvinění uvedená v prvé části obžaloby, že totiž obžalovaný také propagoval a podporoval nacistické hnutí tím, že Adolfa Kupku nátlakem přiměl a Františku Brůhovou snažil se přiměti, aby se přihlásili o německou příslušnost, že dal Františku Jiříkovou zapsati bez jejího vědomí za německou státní příslušnici a že hrozbou nutil Karla Šupa, aby dal dítě do německé školy, popřel obžalovaný svoji vinu ve všech těchto případech. Věrohodnou výpovědí svědkyně Františky Brůhové je prokázáno, že se jí obžalovaný jednou ptal, zda by se nechala zapsati jako Němka, že jí pak i na její zápornou odpověď nechal v bytě přihlášku o německou příslušnost, svědkyně tuto pak spálila a také to obžalovanému řekla, když se jí ptal, zda již přihlášku vyplnila. V tomto jednání obžalovaného, které se omezilo jen na dotaz vůči svědkyni Brůhové a zanechání přihlášky k německé příslušnosti neshledává soud úsilí, jaké má na mysli ustanovaní § 3, odst. 1 o propagaci a podpoře nacistického hnutí.

Z výpovědi svědků Karla Šupa a jeho manželky Marie Šupové vychází, že prve jmenovaný jest Čech, jeho manželka pak původem Němka, jejíž rodiče rovněž Němci žijí v Dešenicích, že k těmto dali oba manželé o své újmě na vychování svého nejstaršího syna Karla, který zůstal v Dešenicích až do svého 7. roku. Tehdy se vrátil k rodičům na Čachrov, protože musel jíti do školy. Ježto neuměl česky, začal navštěvovati školu německou v Čachrově. Když se manželé Šupovi přestěhovali do Běšin, dali syna do české školy. Tuto školu opustil asi po dvou měsících podle tvrzení Šupova proto, že obžalovaný říkal matce dítěte Marii Šupové, že dítě musí jíti do německé školy, když ona je Němka, podle svědectví Šupové, které se podle dojmu jeví také věrohodnějším, proto, že sám učitel z české školy v Běšinech svědkyni upozornil, že hoch nemůže do této školy chodit, když ona je německou

příslušnicí. Poté i obžalovaný ji upozorňoval, že musí dát hocha do německé školy. Podle určité výpovědi Marie Šupové byl to však vrchní správce velkostatku Čachrov Němec Buchleitner, který jí jednou říkal, že musí posílat děti do německé školy a neučíni-li to, že ji k tomu přinutí.

Je tedy tvrzení obžaloby i svědka Karla Šupa, který ostatně ani netvrdí, že by mu byl obžalovaný hrozil nějako újmou pro případ, že nedá dítě do německé školy, vyvráceno jednak svědectvím Marie Šupové jednak nepochybným faktem, že sami rodiče dítěte manželé Šupovi dali toto o vlastní újmě na výchovu do ryze německého prostředí a když mělo jíti do školy, dali je do školy německé, protože neumělo vůbec česky….. Pokud jde o případ Františky Jiříkové, bylo sice touto jako svědkyní prokázáno, že na vyzvání obžalovaného odevzdala tomuto svoji pracovní knížku a že v ní pak měla, když ji od něho obdržela zpět, vepsánu německou státní příslušnost, obžalovaný však popřel, že by k tomuto vyznačení došlo jeho zásahem nebo z jeho podnětu a tvrdí, že si knížku od svědkyně vyžádal na základě výzvy pracovního úřadu v Klatovech, kam ji musel předložiti ještě s pracovními knížkami svých dvou zaměstnankyň Hartlové a Altmannové a že mu není vůbec známo, kým a za jakých okolností došlo v knížce Jiříkové k vyznačení německé státní příslušnosti. Toto hájení obžalovaného nebylo během celého řízení ničím vyvráceno a nemohl jej proto soud shledati ani v tomto případě viným zločinem propagace nebo podpory nacismu. Konečně pokud jde o případ Adolfa Kupky, potvrdil sice tento jako svědek, že mu obžalovaný vícekrát domlouval, aby se i on přihlásil k německé národnosti, když jeho rodiče i sourozenci jsou Němci. Svědek prý tomuto nátlaku dlouho odolával, ale konečně mu podlehl, když mu matka sdělila, že podle informace získané od obžalovaného nemohou mu jako Čechovi předati svoji chalupu.

Tato výpověď svědka Kupky nejeví se soudu věrohodnou a spolehlivou jednak proto, že svědek vypovídal neurčitě a nejistě, jednak jeho výpověď při hlavním přelíčení odporuje tomu, co o příčině svého rozhodnutí přihlásiti se k německé národnosti udal vyšetřující komisi ONV v Klatovech dne 11. 8. 1945. Tehdy výslovně uvedl, že v roce 1940 při příležitosti udělení mateřského kříže svědkově matce, navštívili tuto Němci Kaemel, Schreiner a Brejšková, že tito naléhali na svědkovu matku, aby se svědek dal k Němcům, upozorňovali ji, že toho bude později litovat, neučíni-li tak a že svědek teprve po stálém a stálém naléhání a i vyhrožování zakolísal a začal s manželkou o přestupu uvažovati, že zvláště pak zakolísal, když mu obžalovaný řekl, že jako Čech nemůže poděditi hospodářství po Němcích. Ze samotné výpovědi svědka Kupky je viděti, že se tomuto při rozhodování, má-li zůstati Čechem či se přihlásiti za Němce, nejednalo o nic jiného než, aby získal majetek po rodičích. To je

ovšem pohnutka, která svědka po stránce mravní dokonale charakterizuje. Z celého jeho bývalého jednání a chování, že se dnes snaží odstranit neblahé následky svého přestupu k německé národnosti jakýmsi neodolatelným nucením, jehož původcem byl obžalovaný. Nemohl proto soud ani v tomto případě zjistiti z výpovědi svědka Kupky, že to byla činnost obžalovaného, která působila tak neblaze na vnitřní rozhodnutí svědkovo přihlásiti se k německé národnosti. Informoval-li obžalovaný svědka nebo jeho matku, že jako Čech nemůže dostati v době nacistického režimu majetek po rodičích Němcích, stalo se tak podle pravdy a skutečného tehdejšího stavu. Nemůže proto být ani v tomto sdělení obžalovaného spatřována nějaká propagace nacistického hnutí. Byl proto obžalovaný v tomto směru obžaloby zproštěn podle § 259/2 trestního řádu ...".

Zjevně tedy soud nemohl dokázat Schönbornovi žádné větší kontakty s nacisty a nějakou klíčovou roli mezi okresními nacisty. Ve vězení však již 18. ledna 1946 zemřel, hlas lidu pravil, že na následky tam prožitého utrpení a snad i fyzického násilí.

Po smrti hraběte Schönborna jeho manželka Selina a dcera Josefína těžce přežívaly. Směly zůstat v hořákovském zámečku, ale žily tam společně s rodinou národního správce Jana Martince a jeho rodinou až do svého odchodu na konci roku 1946.[76]

[76] Jan Martinec pocházel ze starého evangelického rodu Martinců, původem z Mělnicka. Kořeny rodiny sahají do Velkého Újezda, Nebužel a Jenichova. Jeho předek, praprapradědeček Václav Martinec, rychtář ve Velkém Újezdě, byl jeden z prvních, kdo podepsal tzv. toleranční přihlášku na tehdejším hořínském panství. Rodina po tři staletí hospodařila na statku čp. 37 ve Velkém Újezdě, otec Jana Martince, Václav Martinec, se přiženil do Jenichova čp. 12. Jan Martinec vystudoval hospodářskou školu na Mělníce, absolvoval vojenskou službu a jako mladý hospodářský adjunkt přišel pracovat počátkem 30. let 20. století na běšinský statek, který měl tehdy v nájmu od Isidora Sterna pan Václav Liska. V Běšinech se také seznámil s Marií Urbánkovou.

Jan Martinec (1907 Jenichov u Mělníka – 1969 Hořákov), člen Obrany národa (skupina majora Jaromíra Orta /1897-1942/), vězněn - květen 1942 – květen 1945, dvojnásobný nositel Československého válečného kříže 1939, národní správce na statku Hořákov – Březí, samostatný zemědělec, později člen Jednotného zemědělského družstva Hořákov (Běšiny), aktivní myslivec.

Komtesa Josefína (Pepina) odešla do Rakouska, o jejích dalších osudech kromě toho, že se nikdy neprovdala a zemřela v roce 1980 ve Villachu, nám není nic známo. Selina Ringhofferová zůstala v Praze, patrně kvůli tomu, že nechtěla opustit svou matku Marii-Annu, rozenou Nostitz-Rieneck. Selina byla velmi nemocná, anemická. Od roku

1947 pak byla ve své vlasti cizinkou, byla už jen rakouskou občankou. Podařilo se jí najít místo na rakouské ambasádě, kde pracovala až do své předčasné smrti v roce 1953.[77]

Josefínin bratr Karel se 24. dubna 1935 oženil v německém Wuppertalu (Barmenu) s Ilse Pfarrovou[78]. Jejich dcera Isolda, první vnučka hraběte Schönborna, však zemřela v roce 1936, brzy po narození. Další dcera, Edda Marie, se narodila v roce 1938. Karl Schönborn se rozvedl se svou ženou Ilsou v roce 1951. Znovu se oženil v roce 1961 s jistou Annelore Dicke, s níž už neměl děti. Zemřel 26. července 1991 v Bad Reichenhallu v Německu. Ještě před svou smrtí se mu podařilo zastavit se v Hořákově a promluvit s Jaroslavou Martincovou, která se po válce velmi přátelila s jeho sestrou Josefínou.

Po odsouzení Vojtěcha Schönborna byl jeho veškerý majetek zkonfiskován státem. Jan Martinec, bývalý hospodářský adjunkt ze statku Běšiny, který byl 3 roky vězněn v koncentračních táborech, byl jmenován hospodářským správcem statku Hořákov-Březí (březský statek byl konfiskován jeho majiteli Wenzelu Kordikovi, který stačil utéci do Německa). Zemědělská půda a lesy byly rozděleny v rámci pozemkové reformy. Stejně tak majetek dvou německých hořákovských rodin, které byly „odsunuty“ (Altmannovi, Hartlovi).

Všichni obyvatelé Hořákova, jak sedláci, tak domkáři či bezzemci dostali pozemkové příděly (například Jaroslava Martincová, která patřila k jedněm z „dosídlenců pohraničí“), většinou v rozsahu cca 10 hektarů. V roce 1953 bylo i v Hořákově založeno Jednotné zemědělské družstvo, do něhož nakonec vstoupili se svým majetkem všichni hořákovští zemědělci. Družstvo spíše neprosperovalo a v roce 1958 se spojilo s JZD Běšiny. V 60. letech se situace v družstvu trochu stabilizovala, díky státním dotacím. V hořákovském zámku byl nejdříve byt národního správce, později dětská ozdravovna, po

[77] K tomu Lidový soud civilní, sp. zn. 77 D 581/53, jde jen úmrtní záznam, protože byla Selina Schönbornová nemajetná. Selina Schönborn, roz. Ringhoffer, nar. 8. 9. 1911 v Horce nad Jizerou, + 18. 10. 1953, úřednice rakouského vyslanectví, státní občanství rakouské, vdova po Vojtěchu S. (+ 1946), bytem Praha 6, Jugoslávských partyzánů 24 (v podnájmu); jedinými příbuznými byli sourozenci - Anna Scheibenhofová, 46 l, Vídeň I., Renngasse 14, Leopoldina Ringhofferová, 44 l, Štýrský Hradec, Korblergasse 100 a dr. Christiana Dodererová, Norimberk, Blumenstrasse 7; majetek - "nejnutnější šactvo"; "Pohřeb vypraven úřadem." "Řízení o projednání dědictví se dle par. 320 o.s.ř. zastavuje pro nedostatek jmění 27. 11. 1953".

[78] Ilse Pfarr (2. 12. 1908 – 11. 7. 1990).

jejím zrušení byl zámek po několik desetiletí prostorem, kde žily až 4 rodiny, většinou pracující v JZD.

Po roce 1989 a restituování majetku se JZD Běšiny bolestivě transformovalo, dřívější pozemky byly vráceny restituentům. Někteří na nich začali hospodařit, velká většina je však pronajala. Hořákovský zámek se stal majetkem Rainera Seiberta z Kolína nad Rýnem. Pan Seibert ho velice pečlivě obnovil a tím zachránil před jistou zkázou. Té však neušla část bývalého hospodářského dvora (bývalá ratejna a řezárna) ve vlastnictví Jana Martince, když v roce 1995 vyhořela a byla stržena, takže Hořákov ztratil část své typické dominanty.

Náboženské a školské poměry v Hořákově

Náboženské

Obyvatelé Hořákova byli, kam paměť sahá, vždy katolické víry a vyznačovali se velkou zbožností. Jestli do kraje zavítal vliv víry protestantské, těžko lze souditi, protože nejsou pro zdejší obce zachovány soupisy poddaných podle víry z roku 1651, ani další prameny. Zdejší vrchnost však patřila výlučně z dob existujících pramenů ke katolické straně, takže asi ani jejich poddaní na tom nebyli jinak. Je ale možné, že vliv husitství a protestanství se projevil i zde v 15. a v 16. století, protože víme, že jak v blízkých obcích a městech (např. Dešenicích, v Klatovech, v Sušici), ale též mezi šlechtici (Czernínové, Bukovanští, Fruweinové, Perglasové a další) měli protestanté dosti stoupenců a některé blízké farnosti (např. dešenická) prošly rekatolizací.

Nicméně podle dokumentů, kterými skutečně disponujeme, byli hořákovští po staletí drtivou většinou věrnými katolíky. Královi horní (čp. 9) pravidelně přispívali běšinskému i čachrovskému kostelu, jsou o tom zmínky v obou farních kronikách. Jakub Král v roce 1849 se svou matkou věnovali běšinské faře např. celých 120 zlatých do sbírky farnosti na zřízení vymalované křížové cesty uvnitř kostela. Veškerá sbírka mezi farníky tehdy vynesla přes 250 zlatých, za něž byla křížová cesta pořízena a sedlák Král se na ní podílel celou polovinou... Královi měli v běšinském kostele vždy svou vyhrazenou lavici a po celé generace se zúčastňovali nedělních a velkých bohoslužeb.

Ale ani další farníci nezůstávali stranou. František Kolář z Hořákova (čp. 7) odkázal v roce 1854 farnosti běšinské 60 zlatých na fundační mše. Hejlovi (Královi z čp. 6)

vystavěli na návsi již někdy v 18. století, pod tehdejším malým rybníčkem, přímo u starého dvora boží muka zasvěcená sv. Janu Nepomuckému. V 19. století pak na rozcestí staré čachrovské a úložské cesty postavili malou kapličku zasvěcenou Panně Marii Klatovské. Královi z čp. 9 pak v roce 1867 nechali vztyčit na návsi u vchodu do svého dvora velký kamenný krucifix a vedle něj malou zvoničku, na níž se vyzvánělo klekání.

Majitelé statku byli také štědří k oběma farnostem. Podíleli se na různých darech, přispívali na procesí, velkým darem pak byl např. příspěvek rodiny Brabeckových na postavení kaple sv. Anny na vrchu Pavlov.

Jak Kordikové, tak později Czerninové byli donátory obou farností. Ještě do 80. let 20. století bylo možno vidět v zahradě zámku velký plechový krucifix, který byl původně polychromovaný.

Ve vedení běšinské a čachrovské farnosti se od 17. století, kdy jsou zachovány první matriky, vystřídala celá řada zajímavých osobností, studium jejich života a působení si vyžádá ještě další bádání. Obě farnosti vyrostly z prastarých plebánií a jejich obvody se v historii mírně měnily, a to nejen podle potřeb osadníků. Vliv na to měla především normální dostupnost (např. osada Kozí patřila po staletí k farnosti strážovské, ačkoliv to bylo mnohem blíže do Běšin, podobně tak Tvrdoslav patřila k Běšinám, ač to bylo blíže do Čachrova) tak také to, jak se měnilo administrativní uspořádání (klatovský a prácheňský kraj), měnila se hranice panství a také se proměňovala podoba duchovní správy (budějovická diecéze, plzeňská diecéze). Nejstarší kostely ve správě plebánií byly na blízkých vrších – kostel sv. Bartoloměje nad Běšinami a patrně kostel zasvěcený sv. Vítu poblíž Čachrova. Teprve po zakořenění farností a jejích obvodů můžeme mluvit o tom, že pro hořákovské se stala zcela klíčovou farnost běšinská, pod niž spadali, ale v 18. až v 19. století vzrostl i význam farnosti čachrovské, která sama doznala značné proměny a zmenšení, když od ní po založení samostatné farnosti javorenské (zejbyšské) odpadla duchovní správa Královského hvozdu (po r. 1740), tedy králováckých rychet Zejbiš, Kochánov a Zhůří. Dalšími farnostmi, které byly v bezprostředním kontaktu s Běšinami a Čachrovem byly farnosti Velhartice, Strážov, Týnec, Dešenice a Nýrsko (později i Děpoltice a Hojsova Stráž). Mezi těmito farnostmi byly čilé kontakty, jejich faráři si nejvíce vypomáhali, podnikali vizitace, případně vzájemně komutovali (vyměňovali si farnosti).

Místní faráři měli rozsáhlou práci. Každodenní duchovní správa farnosti s více než tisícem duší (jako v případě Běšin nebo Čachrova), kde musel farář vést mše a obcházet

nejrůznější vzdálená místa a samoty, vítat rodící se a vyprovázet umírající, udílet svátosti (někdy bylo takových úkonů i několik denně) a ještě vést matriční a další agendu, byla velmi náročná. Dobré svědectví o tom podávají matriky a také dochované farní a školské kroniky. Farní školy byly totiž prvními školami i v údolí Drnového potoka.

Mezi faráři běšinskými zaznamenáváme v druhé polovině 17. století jakéhosi **Václava Ignáce Missingera** Klatovského, který byl v roce 1679, v době založení první dochované běšinské matriky duchovním běšinským i čachrovským. Dále po něm byl v 90. letech farářem **Jindřich (Hendrik) Hubka** z Čerčic, ve stejné době byl na Čachrově farářem jistý **František Táborský**. Od roku 1698 byl běšinským farářem **Matěj Jan Václav Švechnař,** po něm administroval faru jistý **Weinfurter**, než byl poslán do Dešenic. Následoval ho **Filip Marian Rable** (1702) a od roku 1705 **Jan Josef Kilinker (Killinger),** který vykonával duchovní službu v údolí Drnového potoka tařka 40 let. Po něm přišel v roce 1743 **Ignác Macháček**, původem z Prahy, a hned poté další dlouholetý správce běšinské farnosti **František Josef Pelikán** z Kutné Hory.

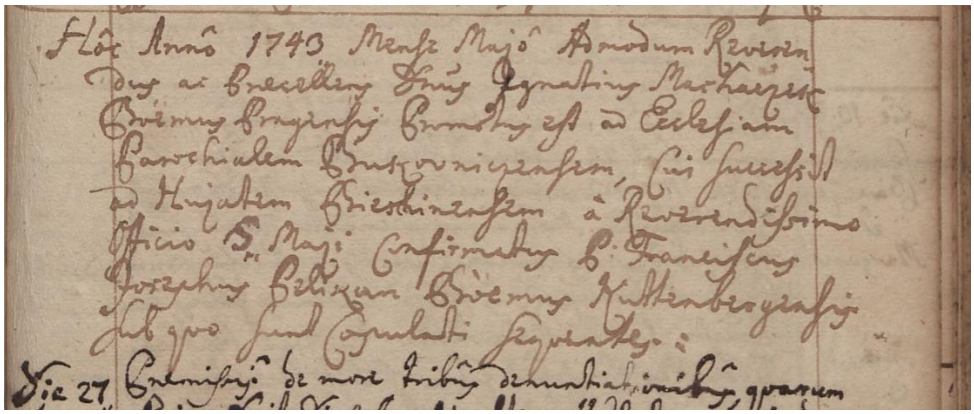

Záznam v běšinské matrice z roku 1743 o předání farnosti mezi Ignácem Macháčkem a Josefem Pelikánem.

Elementární škola, kam docházely děti z širokého okolí, fungovala při běšinské faře a patrně i při té čachrovské již od josefinských dob. Někdy ve dvacátých letech 19. století byla postavena první malá dřevěná škola vedle farnosti v Běšinech. Farář Laitl nechal v roce 1847 opravit tuto školu, měla dvě světnice a jednu místnost jako byt pro učitele. Další změny na školní budově přišly v roce 1857 a 1858, kdy byla přestavěna, učitel dostal trochu větší místnost a děti jednu velkou školní třídu.

V letech 1845 – 1858 byl běšinským farářem Laitl, pak odešel do Velhartic a z nich do Běšin přešel farář **Alois Tonner**, který však již 27. března 1862 zemřel (bylo mu jen 43 let).

Šimon Mottl, kooperátor klatovský, byl následně ustanoven administrátorem farnosti běšinské. Dne 24. června 1862 se uskutečnila generální vistitace vikariátu provedená biskupem Janem Valeriánem Jirsíkem, a to na linii Velhartice – Běšiny – Týnec – Čachrov. Zde bylo 26. 6. biřmováno 360 osadníků běšinských.

Dne 5. 7. 1862 byl jmenován běšinským farářem **Jakub Kubernát** (nar. 14. 12. 1832 v Neznašovech, vystudoval gymnasium v Klatovech, první rok teologie v Praze pak v Budějovicích, 1. 8. 1858 vysvěcen na kněze). Následně byl kaplanem farnosti Týnecké u vikáře Josefa Formánka. Dne 28. 8. 1859 vstoupil k benediktinům v klášteře na Slovanech v Praze a chtěl se stát profesorem klasických jazyků na gymnasiu. Pak těžce v únoru 1860 onemocněl, 4 měsíce byl v nemocnici v klášteře, následně v nemocnici U milosrdných bratří v Praze. Pak ho převezli zpět na Týnec, kde se zotavil a na konci září 1860 byl ustanoven kooperátorem v Myšenci u Písku. Mezitím ale tamní farář zemřel, tak se stal jako velmi mladý administrátorem velké fary o 2600 duších, kde byl až do 10. 2. 1861. Od 16. 2. 1861 byl podruhé kaplanem v Týnci u vikáře Formánka. Sám o tom podrobně a barvitě psal: *„Sotva jsem tu byl rok spokojeně kaplanoval, o faře ani nesnil, hle! nenadále se rozstůně nejmladší farář na patronátě, a v 10 dnech jestě běšinské obročí uprázněno! Jakožto jediný kaplan musel jsem se ucházeti o patronátní faru a dle stávajícího církevního práva jsem byl jediný oprávněným kandidátem. Nemělo to jíti ale jak z kola – per aspra ad astra!“.*[79] Kubernát v pamětní knize farnosti běšinské líčí, jak těžká byla jeho cesta na tuto farnost. Protože patronátní pán, tj. hrabě Kollowrat Krakovský jmenoval pod vlivem jakéhosi svého sloužícícího jiného faráře, byť na toto místo měl nárok jako kaplan právě Kubernát. Nakonec musela pomoci intervence samotného biskupa Valeriána Jirsíka. Kubernát se tedy ujal farnosti, která měla takřka 1800 duší. Snažil se zlepšit stav obce věřících i fary samotné. Nechal opravit oltářní obraz sv. Bartoloměje, v březnu 1863 zakoupil za 16 zlatých a 56 krejcarů porta *„zvláštní obraz – barvotisk – ve skvostném rámci, představující křest knížete Bořivoje a sv. Lidmily vydaný v Olomouci“*. Dne 31. 5. 1864 zemřel Josef Arnošt Kolowrat Krakovský v Týnci. Majitelem a patronem fary se stal jeho bratr Karel Kolowrat Krakovský. V témže roce bylo přifařeno k běšinské farnosti Kuzí, které o to dlouho usilovalo. Od roku 1864 také přešel patronát nad školou z farnosti na obec. Kubernát to komentoval lakonicky *„Vederemo!“* („uvidíme“). V červnu bylo při farnosti zřízeno růžencové bratrstvo vedené Václavem Kovářikem, chalupníkem z Ouloha

[79] Kronika fary Běšiny 1838-1959, kronika farní a obecní školy Běšiny 1860-1909.

(Úloha) čp. 4. Dne 23. 7. 1865 byl posvěcen velký železný kříž s kamenným podstavcem u vchodu do dvora Jakuba Krále, gruntovníka v Hořákově č. 9. V červenci až v říjnu 1865 řádil ve farnosti tyfus (v Běšinech onemocnělo 38 lidí, v Hořákově 11, v Rejsku 7, nejvíce dospělých, zemřelo toliko devět). Celkem v roce 1865 zemřelo 63 osob. Od roku 1857 byly hraběcí dvory v Běšinech, Úloze a Hubenově propachtovány jakémusi Rauchovi, po něm, v roce 1865 převzal pacht jistý Václav Veber ze Srní, *„muž to rozšafný a upřímný katolík, proto co osadník velevítaný“.*

Dne 8. prosince 1864 zažil farář Kubernát nečekané dobrodružství. Zaklepalo u něj pět Poláků, *„uprchlých z Králové Hradce, utíkajíce do Bavor. Měl jsem proto výslech u politického úřadu jako jiných farářů více, kde podobní nešťastníci noclehovali. Facit byl – výnos místodržitelsva, abychom budoucně byli ostražitější! Silvestr byl pro mne smutný – zemřel mi toho dne milovaný otec, přesídliv ke mně teprve před 2 měsíci. Odpočívejž v pokoji!“.*

V letech 1865 – 1866 byla založena stromovka u školy, podél zahrady čp. 31 (Píchovec). V roce 1868 byl obstarán nový zvon po prasklém prostředním zvonu. Farář ho objednal z Vídeňského Nového Města. Opraven byl v té době i oltář sv. Jana /dělal to sušický malíř Karel Šlechta/. Na různé opravy dali více jak 20 zlatých dva největší gruntovníci Král z Hořákova a Spolka z čp. 10, kteří *„měli v kostele své stolice“.*

Roku 1868 zasáhla kraj vichřice a následná kůrovcová kalamita, vysekání farního lesa a prodej dřeva pod cenou.

V roce 1869 se stal největším donátorem kostela František Kolowrat Krakovský, bratr majitele, velkopřevor rytířského řádu maltézského v Praze. V témže roce zemřel majitel panství Karel K. Krakovský a statek byl dán do administrace advokátní, která se snažila všude šetřit i na nadačních a patronátních penězích pro farnost. V tomto roce předal farář škole svou dosavadní školní knihovnu, bylo to více než 60 svazků, většinou náboženské literatury.

Prakticky celý rok 1868 provázela také jedna pro faráře nepříjemná a vleklá událost – pře s hostinským Jakubem Löfflerem. *„Největší usedlostí v Běšinech byla hospoda č. 14 sousedící severně s kostelem. Záležela z hospody, hospodářských stavení s bytem a zvláštním výminkářským stavením. Bezdětná majitelka, vdova po Zachariáši Levém, darovala celou živnost své neteři, provdané za Jana Slámu, hospodářského ředitele v Trhanově, který ji brzy prodal posavadními pachtýři Vácslavu Boublíkovi, rodilému z Jindřichovic. Aby hospodářství snáze zaplatil, odprodal tento hospodu židu Jakubu*

Leflerovi z Hořákova za 1400 zlatých pod číslem domu 70. Nový šenkýř chtěl vedle samé kostelní věže stojící a k hospodě jeho příslušící krámec, jenž o sobě sousedem u kostela neslušným byl, přestavěti v dřevárnu, uvnitř pak umístiti chlívky! Vyloudiv lstivě povolení ku stavbě, dal se ihned do díla. Nezbývalo leč se opříti se vší rázností. Na můj protest proti povolení k stavbě nezákonnitě udělenému, zapovědělo obecní představenstvo co stavební úřad další práci, když pak se Lefler toho odvolal, vyslal okresní výbor zvláštní komisi, která zamítnuvši rekurs, uznala za právo, aby bylo zbořeno, co se vystavělo, krám aby opět zůstal krámem. Že celá událost nebyla bez nepříjemností, pomluv atd., zvláště když druhá strana měla kořalku apod., lze se domysliti, avšak kostel se uhájil, to stačilo". „Roku 1868 známý Jakub Lefler, majitel hospody č. 70, odprodané od usedlosti čís. 14, zazdil dvéře ze společného dvořiště do hospody vedoucí, takže se nyní jenom dolejšími dvéřmi ze strany kostela do hospody mohlo choditi. Poznenáhla si zaváděl větší obchod v obilí, píci a dříví, a jezdil touže stranou k svému příbytku, a to i času nedělního. Že taková hřmotná jízda, skládání a nakládání na vozy vedle dveří sakristie ku cti chrámu Páně nesloužily, lze si snadno pomysliti. Podal jsem na ten nešvár stížnost obecnímu výboru, v němž jsem po více let zasedal, upozorniv, jaké následky by měla tato nebývalá cesta pro celou budoucnost, načež dostal Lefler zápověď, když pak, jak se při jeho neústupnosti předvídalo, zápovědi nedbal, byla mu cesta dne 30. června dřevěnými sloupky zamezena. Lefler žaloval pro rušení držby a uvedl obec a mne do nového procesu, o kterém se předkem předvídalo, že bude dlouho trvati…".

V roce 1872 si ale farář spravil náladu. Byly pořízeny nové hodiny na kostel s novou věžičkou – šlo o velký náklad, okolo 500 zlatých, pomohl i Alois Piskáček, tehdejší učitel klavíru a varhanní hry na pražské konzervatoři, bratr běšinského učitele Václava Piskáčka.

V roce 1873 vypukly v obci neštovice, spor s Löfflerem dále pokračoval, vyřešen v černu t. r. rozhodnutím o vystavění zdi oddělující kostelní věž od krámce a také vchodu do hospody, zeď byla hotova v říjnu t. r.

V říjnu 1873 navštívil farář s nájemcem běšinského statku Siegreichem vídeňskou světovou výstavu.

Kubernát v kronice pro rok 1874 zaznamenává: „začátkem června měřili tudy z Klatov ku Kolinci železniční trať, jednou východně od Běšin pod samým Hubenovem, ku Stráním a k Podolí, později západně k Hořákovu, Spolce, Rejsku, odtud přes údolí nad Úloh, pod Zloměhlavem opět k Podolí: ku stavbě to nepřišlo".

V roce 1875 se konala další biskupská vizitace. Farář nejdříve proti vizitaci protestoval s tím, že má faru chudou, vše pronajaté, faru skromnou atd. *„Vizitace ale potvrzena, 11. června odpoledne v 16 hod. biskup od Velhartic přijel. Mnoho výzdoby na návsi, 34 bíle oděných družiček. Bohoslužby, biřmování, zkoušení žáků, večeře s čachrovským farářem Matějčkem, javorenským kooperátorem Petrem Goetzem a biskupem. 12. června se dostavili chlístovští a čachrovští farníci, bohoslužby, biřmování atd. 917 biřmovanců, z toho 400 běšinských.“*

Poslední biřmování před tímto bylo v Běšinech 16. 6. 1876, uděloval je Jan Ondřej Antonín Kayser, generální vikář arcibiskupství pražského a udělil sv. svátost 915 biřmovancům.

Roku 1875 nastal další spor s hospodským Löfflerem o nově vystavěnou kůlnu a dvě okna. Prohrál s farou za 3 roky. Téhož roku zakoupena požární stříkačka. Byla starého typu s pákami po obou stranách, ale stála jen 300 zlatých.

Ve dnech 13. – 28. 8. 1875 procestoval farář Kubernát Bavorsko, Švýcarsko a přes Pomohaní a Bavorsko se vrátil zpět.

Roku 1876, 22. října, byla uskutečněna **komutace** s dešenickým farářem Josefem Hausmannem. Oba faráři si vyměnili místa. Kubernát šel na většinově německou faru dešenickou a Hausmann přešel z Dešenic na většinově českou běšinskou. **Josef Hausmann** se narodil 12. 4. 1825 v Hoříně u Mělníka. Teologii studoval v Praze, tam 11. 5. 1848 vysvěcen. Od listopadu 1851 byl zámeckým kaplanem a vychovatelem u knížete Hohenzollerna v Bystřici u Nýrska. Dne 21. listopadu 1853 byl ustanoven farářem v Dešenicích. Od 1. 1. 1857 byl vikariátním sekretářem, od 20. 7. 1862 biskupským notářem, od 10. 7. 1873 biskupským vikářem a konsistorním radou. V říjnu 1876 komutoval s farářem Kubernátem, v Běšinech byl až do 6. 7. 1893 kdy rezignoval pro nedoslýchavost a odstěhoval se do Klatov. Tam zemřel 30. 3. 1905. Byl znalý vícero jazyků, mluvil plynně francouzsky, psal do Blahověstu a časopisu Katolického duchovenstva, byl to patrně v historii běšinské farnosti její nejvzdělanější a nejaktivnější pastýř.

Farář Hausmann do pamětní knihy zapisoval poměrně velmi málo. Jeden zápis ale hořákovské musí zajímat: *„Dne 28. července 1889 slavil zde p. Páter Josef Král z Hořákova svou primici, kterýžto studoval v Štýrském Hradci. Tato velkolepá slavnost přilákala velké množství lidu z daleka.“* Josef Král (nar. 1867) byl synem tehdejšího hospodáře čp. 9 v Hořákově Jana Krále. Josef Král se později stal farářem v Močidlanech.

V roce 1891 se ve farnostech běšinské i čachrovské opět konala vizitace, tentokrát biskupa budějovického Josefa Martina Říhy.

V roce 1893 došlo k rozšíření běšinského hřbitova.

Téhož roku také Farář Kubernát odešel na odpočinek a od 6. července 1893 se stal farářem **Emanuel Červený**. Narodil se 13. 1. 1865 na Týnci, studoval gymnasium v Klatovech 1878-1886, 20. 7. 1890 vysvěcen na kněze v Budějovicích. Od října téhož roku byl kaplanem týneckého děkana Josefa Formánka (ten zemřel 24. 1. 1892). Pak administroval a kaplanoval novému týneckému faráři Josefu Brennerovi, do té doby faráři v Rejštejně. Instalován byl farářem běšinským 12. 11. 1893. *„U přítomnosti několika kněží, pozvaných hostí, četných družiček, školní mládeže, zdejších i jiných osadníků instalační řeč měl a posvátné obřady vykonal vikář Petr Götz (vikář strážovský, předtím kaplan na Javorné). Osadníci oslavili den ten ověnčením svých obydlí, před farou postavili slavobránu, večer před slavností sbor hasičský s hudbou a lampiony vykonal slavnostní průvod.“*

V roce 1897 do běšinské farní kroniky páter Červený zapsal: *„statek Hořákovský, dříve náležející Kordíkovi z Čachrova, byl od několika let majetkem Bedřicha Brabka, bývalého úředníka na panství hraběte Lamberga v Nezamyslicích. Bedřich Brabek, koupiv loňského roku od banky Mostecké velkostatek Čachrov, odhodlal se prodati Hořákova a prodej tento provedl letošního roku v měsíci červenci. Statek Hořákova koupil od něho Josef hrabě Czernin z Chudenic za 53.000 zlatých rakouského čísla“.*

Červený byl správcem běšinské farnosti až do počátku druhé světové války.

Teprve vznik samostatné československé republiky a s ní spojené československé církve husitské začal narušovat dosavadní homogenní obraz římsko-katolické celistvosti zdejších farníků. Hořce o tom píše sám farář Červený ve farní kronice běšinské v letech 1920 až 1921, když z církve římsko-katolické vystoupilo více farníků (cca 30 osob) a přešlo k církvi českobratrské nebo československé a někteří další se prohlásili úplně bez víry. To mělo samozřejmě vliv i na vyučování náboženství ve škole a přinášelo podle faráře Červeného do obce zkázu a uvolnění mravů. Další lidé přestupovali k „Čechoslovákům“ také v dalších letech, přestupy pokračovaly i po druhé světové válce, kdy samozřejmě přibylo i mnoho vystoupení z církve. Tento trend se ale v Hořákově projevil až později, hořákovští farníci mezi prvními „Čechoslováky“ nebyli.

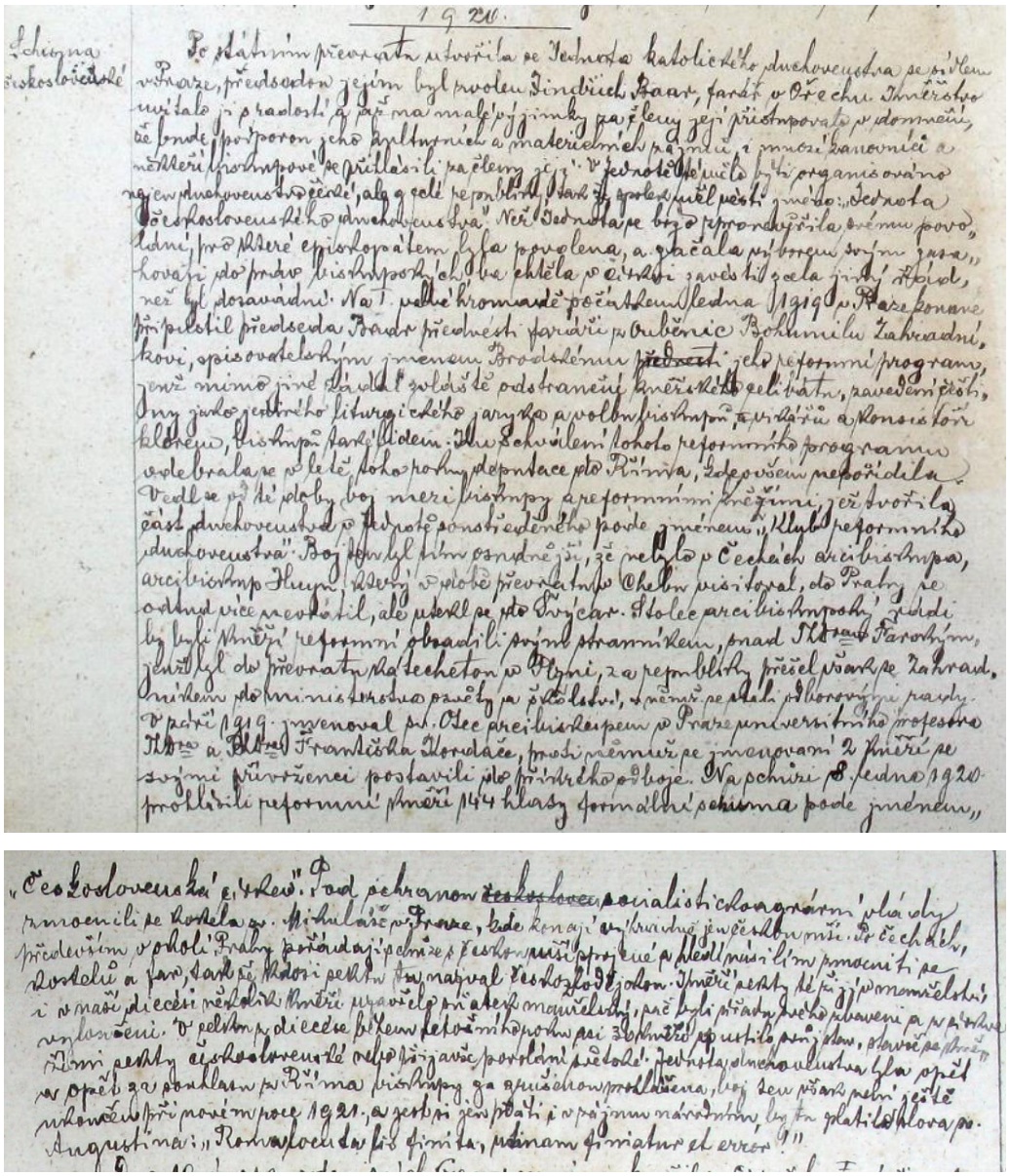

Schizma československé, záznam faráře Červeného ve farní kronice běšinské, 1920.

Školské, vzdělanostní poměry

Co se škol a alfabetizace místních obyvatel týče, je možné říci, že až do konce 18. století byli všichni hořákovští analfabety. Pouze vrchnost ovládala čtení a psaní, případně další jazyky (kromě němčiny a češtiny) protože své děti nechávala vzdělávat buď soukromě, nebo možná u místních farářů. Zavedení triviálních škol ke konci 18. století a především pak zavedení povinné základní školní docházky od druhé poloviny 19. století tuto situaci zásadně změnilo. Dobře je to vidět v matrikách a dalších úředních knihách, kde se od konce 18. století začínají objevovat vlastnoruční podpisy zúčastněných svědků apod., místo doposud takřka obligátních tří křížků. V druhé polovině 19. století už všechny

hořákovské děti chodily do běšinské farní, později obecní školy. Některé z nich pak pokračovaly na vyšší škole ve Strážově, vyučení nacházely především u místních mistrů a řemeslníků v okolních obcích (včetně u zahradníka v panském dvoře v Hořákově), drtivou část potřebných znalostí pro vedení hospodářství ale stejně pořád získávaly generaci po generaci většinou u svých rodičů. Výjimečně se hořákovské děti v 19. století domohly i vyššího vzdělání. Příkladem budiž již zmíněný Josef Král, který jako syn z poměrně bohaté selské rodiny mohl studovat gymnasium v Klatovech a následně seminář ve Štýrském Hradci, kde také dosáhl kněžského svěcení. Dalším významným zlomem pro zlepšení možnosti vzdělání dětí z údolí Drnového potoka byl samozřejmě rozvoj veřejné dopravy, především zprovoznění tratě Klatovy-Horažďovice. Absolvování měšťanské školy mezi hořákovskými, stejně jako běšinskými obyvateli bylo ale až do druhé světové války spíše vzácností (Marie Urbánková z Hořákova chodila jako jediná z Hořákova každý den pěšky do měšťanky ve Strážově v letech 1924-1927). Klíčové v tomto smyslu pak bylo otevření nové měšťanské školy na Čachrově, kterou absolvovaly po roce 1938 prakticky všechny děti z Hořákova, ale i z Běšin, Březí a dalších obcí.

Demografické poměry - obyvatelé Hořákova

Jak již bylo vícekrát zmíněno, Hořákov byl administrativně a majetkoprávně rozdělen na dvě části – na vlastní samostatný zemskodeskový statek a malou vesnici o několika dvorech, která v minulosti připadala k různým panstvím. Vždy ale šlo v podstatě o stejnou konstelaci, po celá staletí. Deskový statek byl osídlen rodinou majitele a rodinami jeho služebnictva (mohlo jít maximálně o podomka, kočího a několik služebných), v některých obdobích možná i s úředníky, protože tu působil i správce statku[80] a dokonce soudní justiciár[81], pak tu samozřejmě žila čeleď, mnozí z nich s dalšími rodinnými příslušníky.

Vedle toho byly v Hořákově tři relativně velké selské statky (Králův, Hejlův /Králův/, Spolský /Kolářův/), jedna až dvě chalupářské usedlosti a pak už jen několik vrchnostenských domků. Ve vrchnostenských chalupách patřících ke statku hořákovskémužily často i dvě rodiny, dlouhé období takřka 50 let byla v jedné vrchnostenské chalupě (čp. I - II židovského domu / čp. 12 nové, v tzv. „židovně“) výrobna potaše a palírna, kterou obstarávaly dvě židovské rodiny. V selských statcích, vedle širokých rodin majitelů, žilo téměř vždy navíc několik podružských rodin. Do roku 1850 nejsou žádné exaktnější údaje o celkovém počtu obyvatel celého Hořákova. Ale podle matričních a dalších údajů soudě, se dá říci, že tu žilo maximálně do 20 rodin, tedy okolo 100 až 120 obyvatel. Vzhledem k tomu, že se Hořákov vlastně nijak po staletí neměnil, lze odhadovat, že tento počet byl přibližně stále stejný.[82] Změny v těchto údajích přineslo až 20. století, druhá světová válka, odsun a vyhnání německých rodin a následně i přirozený pokles počtu obyvatel a odliv lidí do měst.[83]

---

[80] V roce 1817 zmiňován hořákovský správce Šipounský (Schipaunsky), Kniha kontraktů obce hořákovské, sign. Hořákov K1 (HK1), SOA Klatovy.

[81] V roce 1830 je připomínán justiciár Ortsgerichtu Horzakow Karl Moser (HK1), v roce 1844 justiciár Maxmilian Appeltauer, který ale patrně žil v Podolí. Appeltauer zakoupil v roce 1853 se svou manželkou malý statek Žikov.

[82] Ani v topografickém popisu Schallerově, ani Sommerově se Hořákovu nedostalo zvláštního místa, je zmiňován pouze v souvislosti s jinými panstvími (Kolinec, Podolí).

[83] ORTH, Jan, Topograficko statistický slovník Čech.

Rok / počet obyvatel / počet domů: 1850 / 111 / - ; 1869 / 104 / 13 ; 1880 / 116 / 13 ; 1890 / 118 / 12 ; 1900 / 95 / 12 ; 1910 / 99 / 13 ; 1921 / 99 / 13 ; 1930 / 91 / 12; 1950 / 45 / 15 ; 1961 / 60 / - ; 1970 / 57 / 13 ; 1980 / 33 / 13;

Hořákov (německy Horzakow) měl v minulosti vždy velkou většinu obyvatel českého jazyka, ale žili tu až do konce druhé světové války i Němci. Navíc tu byly časté i smíšené sňatky. Podle všeho se zdá, že všichni doložení majitelé hořákovského svobodného dvora – od Hejdů až po Schönborny – byli bilingvní, byť se někteří deklarovali jako Němci, respektive Rakušané (Kordikové, Engenthalové-Zippererové, Czerninové, Schönbornové).

Pilířem hořákovského osídlení byly a jsou po staletí tato jména: Král (Vít), Král (Hejl), Kolář (Spolský, nyní Hrach). Největší dvůr patřil v první polovině 17. století jakémusi Vítovi a později Králům. Druhý dvůr, tzv. Hejlovský, Hejlíčkovský byl už od 17. století majetkem další rodiny Králů.

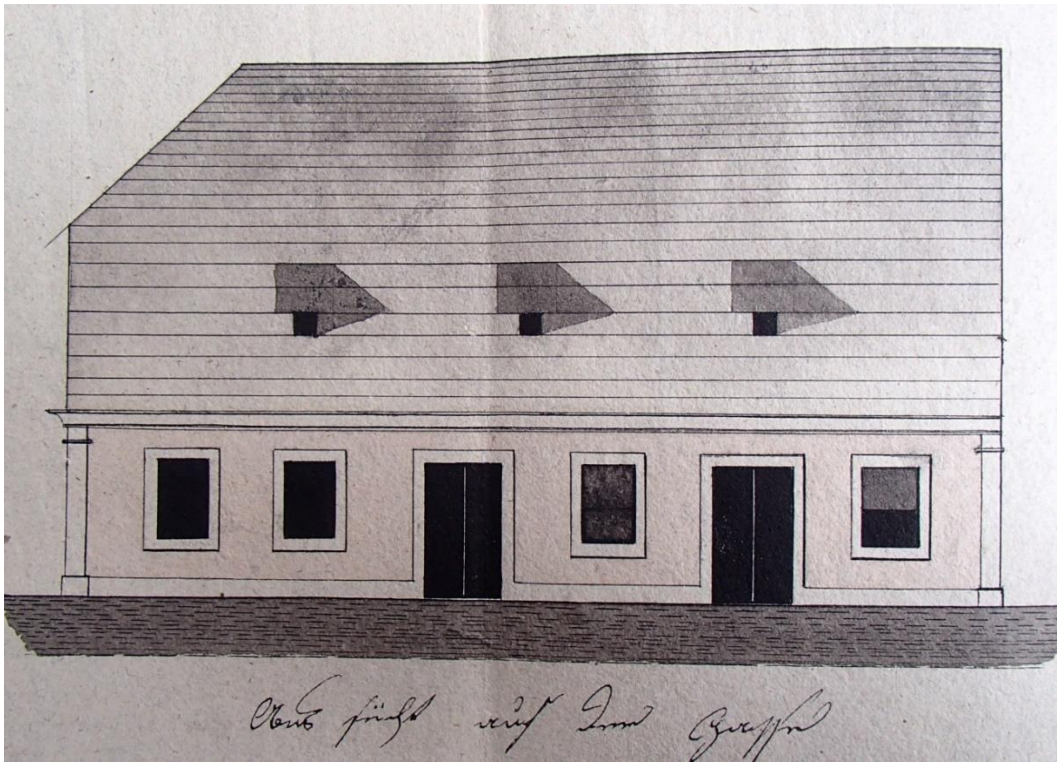

Nově postavený dům čp. 6 sedlákem Josefem Králem – pohled z ulice a z profilu…

2010 / 20 / 19 (z toho 6 neobydlených); 2022 / 19 (6 neobydlených). Ne všechny domy byly obydlené. Opuštěné objekty byly často ponechávány svému osudu a nové domy získávaly nová čísla popisná. Tak tomu bylo i s nově vystavěnými domy čp. 16 – 19, které vyrostly od druhé světové války až do roku 2008. Staré vrchnostenské chalupy, jež kdysi Hejda z Lovčic pronajímal, respektive nakonec prodal svým poddaným, stará čp. 1, 3 a 4 (nové 1, 12 a 14) nepřežily v původní podobě 20. století. Jediným domkem, jenž si zachoval ráz z doby 19. století je tak domek čp. 1, dnes neobydlený, v majetku Františka Majera. Bývalá hospoda Na Kobyle (zvaná Štoudeň) z roku 1818 propadla zkáze času, a v letech 2020-2022 byla přestavěna do zcela nové podoby. Selské statky Králů a Kolářů byly několikrát přestavěny, stejně jako chalupy na návsi. Nejstarším dochovaným souborem staveb tak dnes zůstává komplex zámku a k němu přiléhajících hospodářských stavení (stáje a sýpka), tedy čp. 5 a 7 a čp. 8 (bývalý dům zahradníka), všechno objekty, jež vznikly v letech cca 1847 – 1862, částečně na základech starších staveb.

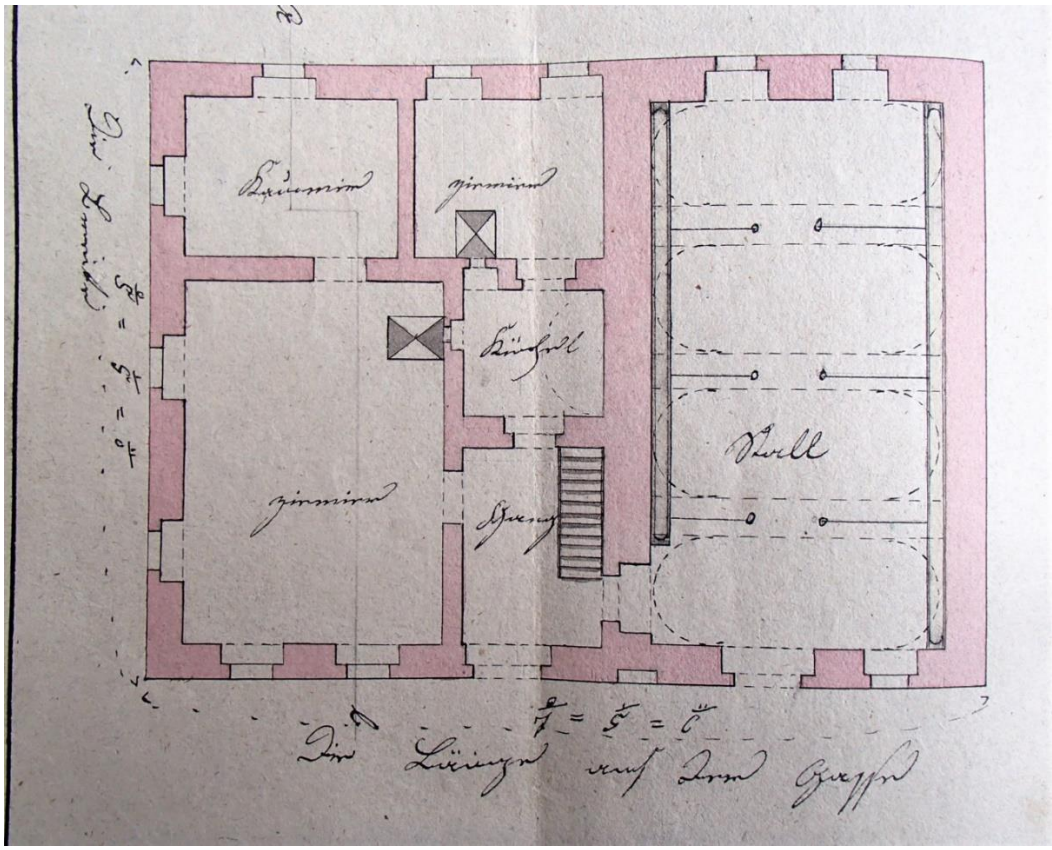

... a ještě půdorys k tomu

Vzácně dochovaný plán ze 30. let 19. století z archivu kolineckého panství (dnes Státní okresní archiv Klatovy) ukazuje stavení stavení sedláka Josefa Krále (čp. 6 Hořákov). Jasně je vidět rozvržení domu se dvěma vchody – do obytné části a do stáje, která je prakticky stejně velká jako obytná část. V obytné části je vidět chodba, ze které se vchází do kuchyně, která obsluhuje i dvoje kamna, stojící ve velké cimře a v malé ložnici. Za velkou cimrou je ještě nevytápěná komora. Stáj má vchodové dveře a čtyři okna a je rozdělená na čtyři části, vchází se do ní ze dvora ale také spojovacími dveřmi z chodby v obytné části. Z této chodby také vedou dřevěné schody na rozlehlou půdu.

Podobné to bylo se dvorem Spolka. Jeho majitelé se od nepaměti nazývali Spolští (i dnes se o majiteli mluví jako o „Spolkovi“), byť se jmenovali Kolářovi či později, ve 20. století, Hrachovi. Není vyloučeno, že obě rodiny Králů byly původně příbuzné (jinak Hejlové i Králové žili v té době i v blízkých Běšinech). Jestliže se u jiných statků jejich majitelé měnili a rodinnou linii nelze přesně vysledovat, u těchto dvou tomu tak nebylo. Králové a Hejlové byli a jsou s Hořákovem svázáni již nejméně 450 let (což je vskutku

ojedinělý případ), Spolští (Kolářovi, Hrachovi) podobně dlouhou dobu, všechny ostatní rodiny tu neměly tak silné a starobylé kořeny.[84]

K rodinám, jež v Hořákově zaznamenáváme po dlouhé období, ale ne kontinuálně lze přiřadit tyto – Hejdové z Lovčic (majitelé svobodného dvora od cca roku 1650 do roku 1845 a v Hořákově přítomni až do 70. let 19. století, tedy více než dvě stě let), Spolští (později Kolářové), Turkové, Urbánkové (původem z Běšin, rodina se rozrostla ale do Hořákova, Úloha, Tvrdoslavi, Čachrova i jinam, v Hořákově zaznamenáni již v 17. a 18. století, kontinuálně zde oni a jejich potomci žijí od 80. let 19. století), Hadáčkové (původem z Úloha, v Hořákově v 18. a 19. století), Altmannové (původem patrně z Němčic), Šimkové, Löhnerové, Teutschovští (Tajčovští), Freimuthové, Peltové, Koppové, Martykánové, Majerové (původně Mayerové), Jiříkové a další.

Lidé v Hořákově si byli navzájem dosti blízcí. Svědčí o tom také skutečnost, že se šlechtičtí majitelé hořákovského dvora běžně stávali kmotry dětí svých služebníků, ale též poddaných rolníků a chalupníků z druhé části Hořákova patřící k jinému panství. Konečně např. Hejdové byli víceméně jen velkými sedláky, výměra jejich pozemků byla asi jen dvakrát větší než majetek velkého sedláka Krále. Hejdové udržovali přátelské kontakty a byli rodinně svázáni s řadou menších šlechtických rodin v okolí. Dcery z rodu Hejdů se vdávaly za příslušníky podobných rodin, případně i důstojníky. Josef Hejda z Lovčic si dokonce vzal na počátku 19. století svou družku z brtské rodiny sedláka Tomana a uznal i všechny předchozí děti, jež s ní zplodil v „divokém svazku“.

Všechny hořákovské rodiny byly početné. Hodně dětí znamenalo větší jistotu ve stáří a větší naději pro udržení gruntu. Dětská úmrtnost byla ovšem velmi vysoká, dospělého věku se dožívala maximálně polovina dětí. Pro kontinuitu rodu a držby statku pak byli důležití mužští potomci. Často s tím byl problém, vidět je to především v rodopisu a historii statku Králů/Hejlů.

Vzhledem k tomu, že v každém domě žilo poměrně hodně lidí a Hořákov byl jen malou vesnicí, všichni se velmi dobře znali. Na hořákovském statku pracovalo vždy asi tak 10 čeledínů a děveček, případně i se svými rodinami. Dalších několik služebných pracovalo přímo pro rodinu majitele statku. Do roku 1850 byl na statku i justiciár,

[84] Podobné pojmenovávání rodin podle „statků“ je v českých zemích i jinde zcela běžné. V nejbližším okolí Hořákova je obec Brtí, kde více než polovina rodin má jméno Toman a proto se zásadně rozlišují podle statků.

úředník, který se staral o právní záležitosti, respektive o komunikaci s krajským úřadem a soudem. Ve vesnici, podléhající panství kolineckému, pak byl vždy rychtář, většinou někdo z jednoho rodu Králů. Po zavedení obecního zřízení spadal Hořákov pod čachrovskou obec, ale měl i svého „malého“ starostu, opět někoho z Králů.

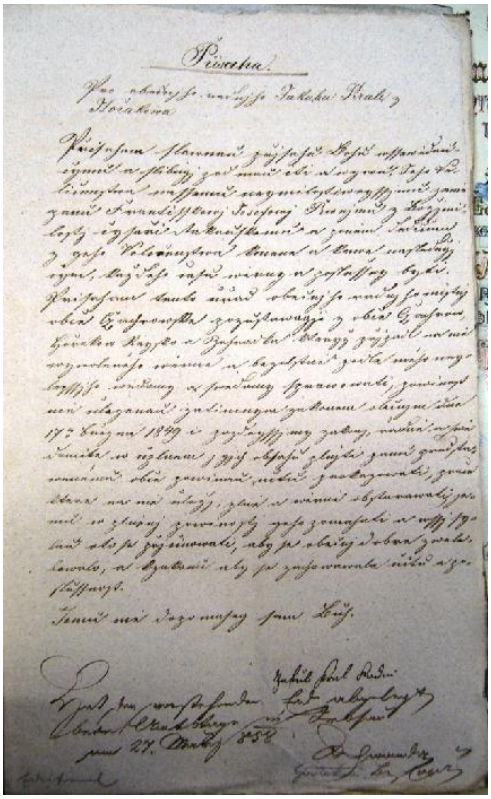

Vlastnoručně podepsaná přísaha Jakuba Krále, Hořákov čp. 9, jakožto obecního radního čachrovského, 27. 3. 1858, Státní okresní archiv Klatovy, dokumentace Václava Zahrádky („Přísahám slavnou přísahou Bohu vševědoucímu a slibuji pod mou ctí a vírou Jeho Veličenstvu našemu nejmilostivějšímu zeměpánu Františku Josefovi Prvnímu z Boží Milosti císaři rakouskému … tento úřad obecního radního místního obce Čachrovské pozůstávající z obce Čachrova, Hořákov, Rejsko a Zahrádka, kterýž připadl na mě vyvoleného věrně a bezelstně podle mého nejlepšího vědomí a svědomí spravovati … Tomu mi dopomáhej pán Bůh. Jakub Král Radní“).

Ve všech třech velkých hospodářstvích (Králové, Hejlové /Králové/, Kolářové) byla vždy nějaká čeleď, nejvíce u Králů, kde se objevovali i nájemci. Nebylo výjimkou, že v hospodářstvích přijímali i žebráky nebo různé tuláky „na almužnu a výpomoc“, „střídu“ a „stravu“. Podle matričních záznamů soudě, v Hořákově také ložírovaly některé oddíly vojska, především v 18. století, patrně v souvislosti s válkami o dědictví habsburské. To samozřejmě znamenalo velkou zátěž pro statek i vesnici. S vojáky přicházely potíže i radosti. Potíže s nemanželskými dětmi zplozenými s děvečkami, případně selskými dcerami a radosti, když se některý z důstojníků rozhodl ucházet se například o dceru majitele statku (jak se to několikrát v případě Hejdů z Lovčic i stalo).

Hořákov byl po staletí ušetřen zvláštních, velkých katastrof (aspoň o nich v pramenech nejsou žádné informace), dokonce i jinak časté požáry se mu vyhýbaly.[85]

[85] Jediný větší požár v Hořákově zaznamenává farní kronika běšinská v roce 1913 : „… dne pak 22. října o osmé hodině večerní padla za oběť požáru stodola se zásobami obilními Aloise Krále na Hořákově číslo 6 (u Hejlů)… byl pojištěn pouze na stavbu“.

Hořákov byl vždy většinově český, ale smíšená manželství byla běžná. Selští synové z rodu Králů si brali i dcery německých sedláků, ty se pak česky asimilovaly.[86]

Hospodářství Hořákova bylo vždy výlučně zemědělské. Malá výrobna potaše a vinopalna v rukou několika židovských rodin (Löfflerové), respektive soustružnictví u Tajčovských (v čp. 4) bylo spíše vzácnou výjimkou. Jeden zájezdní hostinec „Na kobyle“, který původně vznikl v roce 1817 na vrchnostenském pozemku, byl dlouho poměrně lukrativní živností, než ji zničilo znárodňování. Někteří muži z Hořákova se též uplatňovali jako cestáři při údržbě státní silnice, která svůj dnešní průběh získala až na počátku 60. let 19. století.

První konkrétnější údaje o osídlení Hořákova přináší berní rula 1653 panství běšinského, kde je Hořákov (Horžakow) zaznamenán. Tento soupis poddanského majetku ukazuje, že v místě byly po konci Třicetileté války čtyři větší selské usedlosti a jen jeden chalupník. Jeho majetek byl přenesen na samostatný hořákovský dvůr Hejdů z Lovčic, který někdy v 2. polovině 18. století pohltil i samostaný poplužní dvůr bukovanský, který nebyl zdaněn a navazoval na vladyčí dvůr či dvory z doby předhusitské.

Rolníci

Václav Vít	(Král)	41 strychů (jiter) polí
Jan Hejl	(Král)	24
Jan Spolský	(Kolář)	24
Václav Spolský	(Kolář)	24

Chalupníci

Jakub Pelta (chalupa slunčická)	13 (přeneseno na dvůr hořákovský)

Královi patrně někdy po třicetileté válce převzali statek v Hořákově od rodiny sedláka Václava Víta (mohl to být také jejich předek), který je uváděn ještě v Berní rule

[86] Pro srovnání s Hořákovem je možno uvést, že mluvíme-li o 18. až 19. století byly Běšiny vždy české, s výjimkou zde žijících německy hovořících židovských rodin (které ale byly bilingvní), sousední vesnice Brtí, Víteň a Čachrov měly asi dvacetiprocentní podíl německého obyvatelstva, Strážov však byl většinově český. Zkoumáním matrik a dalších pramenů se snadno přijde k závěru, že většina těchto i dalších obcí byla až do 17. století čistě česká, ale v následujícím období začal převažovat německý prvek – typické je to u Chřepic, Bradného, Mladotic, Němčic a dalších.

z roku 1653 jako největší hořákovský sedlák (měl 41 jiter polností, 6 potahů a dosti dobytka) a zároveň majitel největší výměry na celém běšinském panství Jaroslav Koce z Dobrše (oproti tomu měl sedlák Hejl 24 jiter, Spolští po 24 jitrech, v Rejsku měli 2 sedláci po 30 jitrech, obyčejná výměra selského gruntu v Běšinech /např. Šimon Urbánek/ byla 15 jiter). Celé panství se tehdy skládalo z 9 vesnic (Běšiny, Kuzí, Hořákov, Machov, Podolí, Střítež, Javoří, Rejsko, Úloh), kde bylo 44 sedláků, 11 chalupníků a 17 zahradníků (domkářů).

První číslování domů, usedlostí v Hořákově, najdeme v okulární visitaci stavu z roku 1713, tato visitace se konala roku 1734. Šlo jen o průběžné číslování parcel usedlostí, ne o čísla popisná na domech:

1653		**1734**	**1777** [87]
č. 1	Jan Vít	Jan Král	čp. 9
č. 2	Jan Hejl	Jan Hejl (Král)	čp. 6
č. 3	Jan, Václav Spolský	Matouš Spolský (Kolář)	čp. 10
č. 4	Matěj Slunce	Jan Turek	čp. 7
č. 5	Václav Hejda z Lovčic	Václav Hejda z Lovčic	čp. 5

Z visitace z roku 1713 vyplývá, že grunt Václava Spolského (Horní Spolka) byl v roce 1663 pustý a někdy poté byl přičleněn k druhému spolskému gruntu. Bylo to asi tak, že majitel Dolní Spolky jej někdy v druhé polovině 17. století začal užívat, pak mu byl vrchností odebrán, aby byl nakonec v roce 1703 oficiálně odprodán Matoušovi Kolářovi (Spolskému), jak o tom svědčí dochovaná listina v archivu statku kolineckého.[88]

Ve visitaci roku 1713 bylo také poznamenáno, že hořákovský grunt Jakuba Pelty (zvaný Peltovský), nově osedlý v roce 1653, o výměře 13 jiter, vedle toho i jistý grunt Pachmanovský, byly získány do pronájmu paní Bukovanské z Bukovan (grunt podle kšaftu Jaroslava Jáchyma Koce z Dobrše, z března 1655 dostal jistý Rosa Trompeter, ale prodal ho Salomeně Bukovanské z Bukovan) a že tyto posléze přešly do majetku Hejdů z Lovčic. Z pohledu visitační komise se tak vlastně jednalo o grunt poddanský a měl by být

[87] První tereziánské číslování domů. Čp. 1-4 byly poddanské chalupy.

[88] Velkostatek Kolinec, SOA Klatovy, listina z roku 1703, datace 30. 7. 1703, viz v přílohách – Edice dokumentů celý text smlouvy.

proto jako takový zdaněn. Maxmilián Hejda z Lovčic se proti tomu ohrazoval, ale visitační komise usoudila, že by měl daň (a také farní štólu, kterou normálně odváděly poddanské usedlosti) platit. Hejdové z Lovčic kvůli tomu měli potíže, protože od nich úřady chtěly, aby doplatili se zpětnou platností za tento majetek daně, jako by byl poddanský. Tato záležitost se táhla po léta. Např. 15. prosince 1756 Maxmilián Hejda z Lovčic svým podáním k rektifikační komisi žádal, aby byl osvobozen od placení dávek, jež by mohly vyplývat z toho, že do jeho majetku přešla tzv. Slunčická (Peltovská) chalupa s 13 korci půdy, původně z majetku statku Podolí. Rektifikační komise uznala, že se nadále bude jednat o dominikál (vrchnostenský, panský majetek), ale chtěla doplacení daní za těchto 13 korců. Ještě v roce 1778 se to řešilo, ale k nějakému doplacení patrně nikdy nedošlo.

Ve visitaci z roku 1734 se mj. popisují přírodní a hospodářské podmínky Hořákova: *„Dieses Dorff lieget in einem großen Thal zwischen lauther Berg(en) und Hügel, die Felder sind abhißig, steinen und wasserrissig, die Wiessen sind mittelmässig, die Huttweiden aber gering, dann die Häußer oder Wohnungen sehr schlecht, undt maistens ruinirt…“. („Tato vesnice leží ve velkém údolí mezi kopci a vrchy, pole jsou kamenitá a potrhaná vodou, louky jsou střední kvality, pastviny horší, domy a obydlí velmi špatné a většinou ruiny…“).*

V roce 1714 bylo při visitaci nalezeno 126 jiter[89] poddanských pozemků, z toho obdělávaných 80 jiter v třetí (nejhorší) třídě, 13 jiter ležících ladem, 20 jiter luk, 1 kůň, 18 tažných volů, 11 krav, 11 jalovic, 13 ovcí, 1 chovná svině a 2 malé rybníky s kapří násadou. O dvacet let později, při visitaci 1734, bylo nalezeno 240 jiter pozemků, z toho 193 osetých, v první třídě jen 15 jiter, v druhé 32, 145 ve třetí bonitní třídě. Jen 10 jiter leželo ladem, 20 jiter bylo zarostlých a nevyužitých, 43 jiter luk, 1,5 jitra sadů, 2 jitra lesních porostů, 2 koně, 18 tažných volů, 17 krav, 15 jalovic, 28 ovcí, 5 chovných sviní, 3 malé rybníky s násadou (z toho jeden pstruží na potoce).

Katastrální fase z roku 1734, stejně jako ona pozdější z doby Marie Terezie, poznamenává, že vesnice Hořákov patří dědicům hraběte Terzi di Sissia (Sissa)[90], u statku Podolí, že sedláci musí robotovat 3 dny týdně v zimě, 6 dnů týdně v létě (z robotních dnů se mohli vyplatit). Porovnáním berní ruly z r. 1653 s fasí z roku 1713 a okulární visitací na místě v roce 1734 zjistili krajští komisaři, že rozdíl byl 218 strychů pozemků.

---

[89] Jitro (strych, korec) byla stará plošná míra, jejíž rozměr se v historii měnil. V 18. století odpovídal přibližně 0,6 dnešního hektaru.

[90] Terziové di Sissa, baronská rodina původem ze severní Itálie, okolí Bergama.

1654 517 strychů rurálních, poddanských pozemků

1713 345 strychů

1734 492 str rurálních

243 str dominikálních Hejdy z Lovčic

735 str dohromady

Tj. o 389 strychů více než při visitaci v roce 1713 a o 218 strychů více než v roce 1654.

Za Marie Terezie dochází nejdříve ve městech, posléze i na vesnicích, k prvnímu označování domů čísly popisnými, které se samozřejmě lišily od čísel katastrálních. Tak došlo i na Hořákov[91]:

1777		**1837**	**1862**
čp. 1	vrch. chalupa	Tomáš Freimuth (Adam)	dědicové Fremuthovi
čp. 2	obecní pasák	hořákovská obec	pastouška
čp. 3	vrch. chalupa	Jakub Šimek (Maxa)	potomci Šimkovi
čp. 4	vrch. chalupa	sirotkové Teujčovští	Hadáček
čp. 5	Hejda z Lovčic	Josef H. z Lovčic	Kordik
čp. 6	Martin Hejl (Král)	Jan Král (vulgo Hejl)	Král (Hejl)
čp. 7	Josef Turek	Jan Kolář (vulgo Turek)	ratejna
čp. 8	Jan Kubík	Jan Novák (zvaný Vojta)	zahradník
čp. 9	Josef Král	Jakub Král	Jan Král
čp. 10	Šimon Spolský	Vavřinec Kolář (vulgo Spolský)	Kolář
čp. 11		výměnek na Spolce, stržen	kočí
čp. 12		Josef H. z Lovčic, vinopalna	Urbánek
čp. 13		Michael Kopp, hostinský	Kopp

[91] Čp./Nr. 12, původně Nr. I/II – židovská vinopalna a potašárna, Nr. 2 byl hned vedle, Nr. 1. Čp. 11 byl původně výminek na Spolce, pak zbořen a číslo 11 dostal nový dům kočího postavený zhruba v prostoru bývalého čp. 7. Čp. 13 hospoda. Čp. 14 vzniklo rozdělením čp. 12 na dvě části. Čp. 15 dům Jiříka (dnes Majer), čp. 16 (Kubátovi), čp. 17 Benešovi, čp. 18 Kudělovi, čp. 19 Potužákovi.

Přírodní, ekonomické a sociální poměry

Hořákov se nachází v šumavském podhůří, v širokém a poměrně hlubokém údolí. Podobná údolí jsou velmi charakteristická pro Strážovskou vrchovinu, která je severozápadní částí šumavského masivu. Údolím prochází jeden z přítoků Drnového potoka, který pramení pod vrcholem Pavlova, ve výšce přibližně 700 m. n. m. Toto údolí je vlastně na styku Strážovské vrchoviny se Svatoborskou vrchovinou (Svatobor u Sušice), Královského Hvozdu a šumavských (Kochánovských) plání. Je to místo, které nedisponuje nijak kvalitní zemědělskou půdou, ale bohatými srážkami, takže i na zdejší půdě se vždy dařilo především žitu, ovsu, méně pak pšenici a ječmenu, pěstoval se i len. Základní plodinou od 18. století zde také byly brambory. Louky, které tvořily většinou více jak polovinu výměry zdejší půdy, zajišťovaly dostatek píce pro domácí dobytek, což byli především tažní voli, krávy, ovce a kozy, koně byli na zdejších gruntech spíše výjimkou. Dříví se těžilo v okolních lesích, které byly většinou ve vrchnostenském vlastnictví. Zahrádky přinášely základní druhy zeleniny, nejvíce se sázelo zelí, které bylo zárukou přísunu vitamínů po celý rok. Dařilo se i ovocným stromům. Poloha Hořákova, skrytého před silnými větry, zajišťovala pravidelnou a dosti vydatnou úrodu ovoce, především ořechů, jablek, hrušek, švestek, ale také třešní. Zimy v Hořákově nebyly tak dlouhé, jako v necelých dvou kilometrech vzdáleném Čachrově, který však už leží o 100 metrů nad mořem výše a hlavně je vystaven větrům ze všech stran.

Poznámky o velkých klimatických rozdílech mezi Běšinami, Hořákovem, Březím a Čachrovem a dalšími obcemi patří k místní lidové slovesnosti. Tyto rozdíly jsou cítit konečně i v samotném Hořákově, jehož katastr sahá od cca 490 m. n. m. až do výše 700 m. n. m. Zatímco v dolní části Hořákova se urodí ovoce, v horní například úplně pomrzne. Nicméně celý Hořákov je dostatečně kryt před větry, které jinak sužují Čachrov malebně posazený ve stejnojmenném horském sedle ve výšce cca 713 m. n. m. Takže „když je v Hořákově málo jablek, tak na Čachrově není určitě vůbec nic“. Nebo „když je z Hořákova vidět zasněžený Šternek (vrch Hvězdník, západně od Čachrova), je na Gerlovce sněhu po kolena“, apod.

Čachrov, pohled z cesty do Bradného, zima 1981, neznámý autor

V katastru Hořákova bylo a je vedle přítoku Drnového potoka protékajícího údolím a vyvěrajícího pod vrchem Pavlov, několik vydatných pramenů, které využívaly zdejší usedlosti. Jedna studánka byla u domu Františka Majera, další byla přímo na návsi. Na Spolce bylo také dost vody, dokonce z několika pramenů. V druhé polovině 19. století byla vybudována studna na návsi, kterou využívala celá ves, což přinášelo samozřejmě problémy. Hrabě Josef Czernin se rozhodl řešit problém s vodou radikálně. Pod vrchem Pavlovem nechal postavit rezervoár využívající zdejší bohatý pramen a od něj pak vodovod z dubových vrtaných trubek, který šel až do Hořákova, do zámku, do panského dvora, do zahrad a do domu zahradníka a kočího. Byl to jeden z nejstarších vodovodů tohoto typu v celém okrese. Fungoval velmi dobře, protože měl velice příznivý tlak daný rozdílem výšek. Na tento vodovod se po válce postupně připojila celá vesnice a zemědělské družstvo, což také znamenalo velké zatížení. V 60. letech byl vodovod po celé své délce rekonstruován, staré trubky byly nahrazeny ocelovými. Dodnes slouží Hořákovu a jeho obyvatelům, byť v některých sušších letech mají výše položené domy problémy s dostatkem vody. Proto to postupně řeší stavbou vlastních studní pro případ nedostatku vody ve vodovodu.

Jak již bylo řečeno výše, obyvatelé Hořákova se po staletí živili zemědělstvím, případně prací v lese. Panský dvůr Hejdovský (později Kordikovský) a velké dvory Králů, Hejlů a Spolků byly takovými malými autarkními hospodářstvími, které byly schopné téměř vše potřebné pro život vyprodukovat samy. Obilniny, píci, mléko, maso, zeleninu, ale také len, dříví na stavbu i palivo. Živily nejen početné rodiny majitelů dvorů, ale také jejich nájemce a služebnictvo. Několik domkářů pracovalo přímo nebo nepřímo zase jen pro ta velká hospodářství. V rámci vrchnostenského hospodářství vznikla v Hořákově výrobna potaše a palírna, patrně zde byl i pokus o založení malého pivovaru, zvláště poté, co u nové státní silnice vznikl na vrchnostenském pozemku zájezdní hostinec.

Zájezdní hostinec U Jelena (Štoudeň) okolo roku 1860, olej na kartónu, neznámý autor

Jedno z domkářských hospodářství (čp. 4), původně vrchnostenská chalupa, se stalo obydlím cestáře, který se na úseku mezi Běšinami a Březím (cca 4 km) staral o povrch a údržbu státní silnice. Ta byla stále více zatěžována vzrůstajícím formanským provozem, který se ale jako páteř místního i vzdálenějšího obchodu ukazoval jako stále zajímavější možnost obživy. Není proto divu, že i velcí sedláci, jako byli Králové (čp. 9)

v určitých dobách poskytovali formanské služby.[92] Své přebytky ostatně prodávali nejen v Běšinech, ale také na trzích v Plzni, Janovicích, Strážově či Nýrsku. V tomto obchodu přištípkařili i drobní chalupníci a domkáři, kteří - jako například horákovští Urbánkové - chodili s krosnami do kopců, aby zde nakupovali vajíčka a různé další malé přebytky (máslo, tvaroh, med) a nosili je až na trhy do Klatov, odkud zpět do kopců přinášeli tamním sedlákům, co zase potřebovali oni.

Tuto situaci radikálně změnil až rozvoj moderní železniční a automobilové dopravy. Železnice v podobě zastávky v Běšinech zásadně přiblížila okresní město Klatovy celému údolí Drnového potoka. U běšinské železniční zastávky vzniklo zemědělské výkupní družstvo. Na železnici navázala od 30. let 20. století i nejdříve nepravidelná, později pravidelná autobusová doprava, která v různém rozsahu spojila šumavské pláně a Hvozd s Klatovami a dále s Plzní, potažmo i s Prahou. Železnice vše přiblížila, v podstatě zničila dosavadní formanskou branži, což mělo samozřejmě i dopad na četné zájezdní hostince, například i na hostinec na Štoudni, kde si hospodský Dollak po roce 1880 neustále stěžoval na zmenšený odbyt piva a konkurenci běšinských hospod.

Hořákovský grunt, průměrné hospodářství, ale vypadal po řadu staletí až do počátku století dvacátého prakticky pořád stejně. A to jak svou rozlohou (vrchnostenský/panský zemskodeskový statek měl cca 45-50 hektarů polností a luk + lesy, velký statek Králů měl přibližně 40 ha, Spolků o pár hektarů méně, Hejlů cca 25 ha), tak produkcí a uspořádáním. O jeho vybavení nemáme moc zpráv.

Nicméně z velice vzácně dochovaného inventáře velkého poddanského, tzv. Liškovského gruntu z blízkého Javoříčka z roku 1698 si ale o tom můžeme udělat přibližnou představu (v příloze edice). Grunt měl vedle dobytka (tažných volů, několika krav a ovcí) všechno potřebné nářadí a nástroje pro zemědělskou výrobu a údržbu celého hospodářství. To – spolu s polnostmi a lukami – představovalo celé bohatství sedláka. Proto byl velký důraz dáván na udržení gruntu v celku jako záruky jeho prosperity. Rodiny sedláků byly zpravidla velké, dětí bývalo v rodině vždy mnoho, výjimkou nejsou ani rodiny nad deset dětí. Polovina dětí se však pravidelně nedožila

[92] Viz Šumava, Historie, příroda, život, Baset 2003, str. 684.

dospělosti, takže starost o to, aby grunt někdo v pořádku převzal, byla prakticky permanentní. Majitel gruntu, pokud měl dospělého nejstaršího syna a ten se mohl ženit, pečlivě vybíral a rozvažoval, kdo se stane jeho snachou, v matrimoniálním uvažování a vzorcích hrála prostě vždy prim především starost o grunt a jeho uchování.

Z archivu kolineckého velkostatku, respektive statku Podolí, pod který poddanské usedlosti v Hořákově spadaly od konce 17. století až do roku 1848, se uchovaly některé smlouvy, které jednoznačně ilustrují výše řečené. Sedláci z obou rodů Králů /tedy Králů a Hejlů/, stejně jako Kolářové /Spolští/ předávali svůj grunt nejstaršímu synovi za velice přesných podmínek, které se vesměs opakovaly. Grunt byl oceněn a daná částka byla hypoteticky, naturálně či skutečně v penězích rozdělena mezi oprávněné dědice.

Např. v roce 1750 převáděl starý Jan Král (čp. 9) svůj grunt na svého syna Josefa. Janu Královi, rychtáři hořákovskému, bylo v té době už přes osmdesát (viz rodokmen Králů), což byla výjimka a grunt jako hospodář řídil a vlastnil přes 60 let! Grunt byl oceněn na 350 zlatých. Starší děti Jana Krále byly vyplaceny již dříve a statek opustily, o čemž svědčí formulace: *„Poněvadž on Jan Král tím již svatbami neb manželstvím zaopatřením starším dětem při jejich vybídkách, onomu každému od jeho hospodářství obyčejný dětinský podíl již eo tempore v hotovosti zaplatiti měl, v dobrým svědomí přiznává, tak od představené kupecké ceny oni tehdy nic k dostání neb pohledávání nemají.“* Celých 100 zlatých ale měl vyplatit nový hospodář Josef svému mladším, patrně nevlastnímu bratrovi stejného jména Josefovi a 150 zlatých nejmladší sestře Majdaléně *„z ohledu že ona dokonce nic z domu nedostala a taky ještě ona nedostatná a nezaopatřena jest 150 zl. k dostání přijíti má“*. Dalších 100 zlatých si nechal Jan Král na výměnek, který byl navíc zabezpečen dalšími komoditami, např. tím, že měl mít až do smrti *„za čas jeho živobytí svobodný stůl a slušné poctivé vychování, i s postelí a praní tak dobře, jak on hospodář sám takové užívá, k dokázání v stavu bude, jestli by ale přes to všechno on hospodář v krátce neb na dlouze, (jak se někdy od nevděčných a neuznalých dětí stává) jemu starýmu otci malé vážení, špatné stravování a ne v otcovské cti jak slušný míti měl, tak má on zavázán býti, za tu stravu následovný aeqvivalent z hospodářství odstoupiti a za čas jeho živobytí ročně skládati, totiž: Pšenice, jeden strych, žita šest, ječmene jeden, hrachu jeden strych, a soli třicet žejdlíků. Item jednu krávu a kozu při svobodně pahcirovaném krmení vychovati povinen“.*

Proto, aby taková či další podobné smlouvy získaly větší váhu, zapisovaly se do gruntovních knih panství, jak tomu bylo i v tomto případě. Ale ani takové zapsání někdy nepomohlo k tomu, aby byla smlouva zcela dodržena.

Svědčí o tom např. smlouva Františkem Kolářem a jeho synem Vavřincem o převzetí statku na Spolce (čp. 10) v roce 1832. Tato smlouva, byť velice podrobná, zjevně nestačila na to, aby vyjasnila všechny nedorozumění, která začala vznikat mezi starým (předávajícím) a novým (přebírajícím) hospodářem. O rok později, na podzim 1833 musela být proto doplněna dalším protokolem, který ji ještě více upřesňoval, aby bylo zabráněno „svárům“ mezi otcem a synem, respektive jejich rodinami (viz edice dokumentů).

Místní názvy v Hořákově, jazyk obyvatel

Berní fase umožňují dobrý vhled do místních názvů v Hořákově prakticky už od druhé poloviny 17. století. Pole Jana Víta /později Jana Krále/ se tehdy jmenovala: „nad pasekou“, „na zadním poli“, „na dolejším poli“, „ve Kbelným“, louky pak: „trávník“, „na vokrouhlí“, „na palouku“, „na malý louce“, „ve Kbelným“, „v pastvišti“, „na hořejší louce“, „na sadu“; Hejlovi měli pole: „na vidlačkách“, „v Macově“, „na hrbě“, „v jamách“, „na předních honech“, „na zadních honech“, „za humny“, „ve Kbelným“ „Belným“; louky: „sad“, „trávník“, „držala“, „na držalech“, „jámy“, „v Macově“, „na honech“, „ve Kbelným“, sedláci na Spolce měli pole: „za mezí“, „za vokrouhlicí“, „záluží“, louky: „za volším“, „na trávníku“, „nad sadem“, „pod sadem“. Hejdové z Lovčic měli pole: „nad průhonem“, „nad pasekou“, „hořejší“, „u vokrouhlý“, „za hromadou“, „za humny“, pastvinu „nad čihadlem“, louku „v Macově“ Tyto názvy se udržovaly i dále, je to ostatně vidět jak v Josefínském katastru, tak ve spisech stabilního katastru i později a používají se pro některé lokality dodnes.

V němčině byly české názvy pouze přepisovány, zdá se, že žádné vžité výrazy a německá toponyma pro Hořákov neexistovaly, kromě dodnes používaného výrazu „Štoudeň“ (z německého „Stutten“, tedy „Na kobyle“), ačkoliv hostinec sám měl po svém založení název „Zum Hirschen“ („U jelena“). Také němečtí obyvatelé Hořákova byli patrně zcela bilingvní, vedle majitelů statku to byli např. Koppové, Altmannové, Teujčovští aj.

Čeští obyvatelé Hořákova se bez němčiny určitě též neobešli. Jak již bylo řečeno, byly zde běžné smíšené sňatky, bylo potřebovat komunikovat s vrchností, a hlavně s blízkými vesnicemi, které měly větší podíl německého obyvatelstva než Hořákov (to

byly vlastně všechny vesnice na jih od Hořákova). Bohoslužebným jazykem byla čeština (farnost běšinská byla většinově česká), byť někteří faráři byli původně Němci (např. Hausmann). I v českých matričních záznamech běšinské a čachrovské fary je vidět, že místní dialekt je hluboce zakořeněný (běžné koncovky – „ojc“, „ojic“ apod.). Tyto dialektologické prvky jsou ostatně jasně viditelné i v dokumentech, které jsou editovány na konci této knihy (viz např. „Králojc“, „jinčí“, „cera“, „nevěstino“, „vejš“, „ňáký“, „dyby“, „prvdně“, „věčí“, „lukma“, „polma“, „poněvač“, „nadlepčí“, „přilepčit“, „zdělání“, „votelený“, apod.) a mají opravdu prastaré kořeny, protože podobné lze vidět i v nejstarších dochovaných českých záznamech v okolí, např. v nejstarší pamětní knize kolinecké vedené od roku 1409.

Matriky (a soupisy obyvatelstva) jsou obecně úžasným pramenem pro historickou demografii Hořákova a jeho okolí. Vzhledem ke stabilnímu, nepříliš velkému osídlení a dobré dochovanosti matrik, lze poměrně přesně a plošně sledovat veškeré pohyby obyvatelstva, jejich vzájemné příbuzenské vztahy a další ukazatele (porodnost, úmrtnost a její příčiny).

Farní obvod byl po staletí též velmi stabilní. Hořákov tradičně připadal běšinské farnosti, která se ustanovila již někdy ve 14. století a sousedila s přibližně stejně starou farností čachrovskou. V ranném středověku byl hlavním chrámem širokého okolí kostel svatého Bartoloměje (dnes dochovány jen zbytky) na stejnojmenném vrchu nad Běšinami. Na vrchu svatého Víta u Čachrova byl patrně další ranně gotický kostel. U obou těchto svatostánků byly již ve středověku hřbitovy, takže na těchto místech končila pozemská pouť i obyvatel Hořákova. Hřbitov u sv. Víta poblíž Čachrova zanikl patrně již v pozdním středověku a byl nahrazen hřbitovem u farního kostela sv. Václava, kde se pohřbívá dodnes. Hřbitov u sv. Bartoloměje, kde dokonce existovala malá osada, sloužil jako místo posledního odpočinku farníků až do konce 18. století, kdy byl za císaře Josefa II. zrušen. V té době existoval také hřbitov u farního kostela sv. Petra a Pavla v prastaré vesnici Úloh (Ouloh), kde se pohřbívalo z celého širokého okolí již nejméně od 16. století až do počátku 19. století, kdy byl hřbitov nahrazen nově založeným běšinským hřbitovem, kde se pohřbívá až do současnosti. Kostel sv. Petra a Pavla byl přeměněn na sýpku a běšinský kostel Navštívení Panny Marie, původně zámecká kaple, se stal hlavním kostelem farnosti v roce 1788, kdy byl opuštěn kostel sv. Bartoloměje.[93] V tomto novém farním kostele se

[93] http://depositum.cz/knihovny/pamatky/tiskclanek.php?id=c_3984.

až na malé výjimky nikdy nepohřbívalo. Majitelé běšinského panství se nechávali pohřbívat buď na běšinských hřbitovech (u sv. Bartoloměje nebo u sv. Petra a Pavla) či v klatovských klášterech.

Bývalý kostel sv. Petra a Pavla v Úloze, přestavěn na konci 18. století na sýpku. Okolo kostela byl hlavní hřbitov zdejší farnosti až do počátku 19. století, než byl nahrazen novým běšinským hřbitovem.

Z různých záznamů běšinské i čachrovské kroniky soudě, lze říci, že obyvatelé Hořákova byli velmi bohabojní. Pravidelně se účastnili farních sbírek, velkých farních slavností v Běšinech i na Čachrově (např. v rámci biskupských vizitací), procesí ke sv. Bartoloměji i ke sv. Vítu a později ke kapličce sv. Anny na vrchu Pavlově, stavěli kříže a své tělesné schránky nechávali pochovávat až do konce 18. století vesměs na hřbitově v Úloze, po jeho zrušení pak na novém běšinském hřbitově. Majitelé statku, šlechtici, spočinuli pak buď přímo v kostele běšinském nebo na hřbitově u sv. Bartoloměje, či přímo v něm, v čachrovském kostele nebo na jeho hřbitově, někteří z nich i u jezuitů v Klatovech či jinde. Někteří věřící se svou zbožností vyznamenávali, např. Královi (Hejlovi) nechali již někdy v 18. století postavit malou kapličku zasvěcenou Panně Marii Klatovské, přesně na tehdejším rozcestí čachrovské a úložské cesty, na kraji Pavlovského vrchu. Malý sloupek, boží muka, s obrázkem svatého Jana Nepomuckého byl na hořákovské návsi také patrně již v 18. století, přesnější datum vzniku obou těchto drobných církevních památek však

neznáme. Lidé odcházeli, ale zbožnost zůstávala, že to stálo za zmínku i farní kronice běšinské. V roce 1865 je zaznamenáno farářem Kubernátem: *„… Letos přibyly dva kříže, rovněž železné s kamennými podstavci. Jeden na okresní silnici úlozské na rozhraní běšinských obecních a úlozských panských polí, postavený úlozským šafářem Josefem Pojarem. Svěcení se konalo dne 29. června t. r. v přítomnosti velkého množství lidu domácího i cizího vracejícího se z pouti od sv. Vintíře. Druhý kříž postavil Jakub Král, gruntovník v Hořákově č. 9 vedle svého stavení, který byl posvěcen dne 23. července t. r.“.* V roce 1889 zaznamenal nový farář běšinský Josef Hausmann:[94] *„… Dne 28. července 1889 slavil zde pan Páter Josef Král z Hořákova[95] svou primici, kterýžto studoval ve Štýrském Hradci. Tak velkolepá slavnost přilákala velké množství lidu z daleka…“.*

Obyvatelé Hořákova zasahovali do osudů a událostí okolních obcí nejen tím, že vzájemně uzavírali sňatky, ale také dalšími okolnostmi. Např. rodina židovského pachtýře Löfflera z Hořákova koupila v roce 1868 horní běšinskou hospodu, přímo vedle kostela. Hospoda byla oddělena od původního čp. 14 a získala čp. 70. Podnikatelský duch Jakuba Löfflera, jenž hned vedle kostelní věže zřídil dřevník a krám a jediný a hlavní vchod do krámu a hospody směrem od kostela, se velmi nezamlouval faráři Jakubu Kubernátovi (viz výše)[96]. Došlo k dlouhodobým sporům, které nakonec byly ukončeny až výstavbou zídky mezi hospodou a kostelem v roce 1873.[97]

---

[94] **Josef Hausmann** (12. 4. 1825, Hořín u Mělníka – 30. 3. 1905, Klatovy). Teologii vystudoval v Praze, zde 11. 5. 1848 vysvěcen na kněze. Působil v Kladně, od roku 1851 zámecký kaplan a vychovatel u Hohenzollernů v Bystřici n. Úhlavou. Od roku 1853 farář v Dešenicích, od roku 1876 farář v Běšinech až do 6. 7. 1893. Následně v důchodu v Klatovech. Po něm převzal běšinskou farnost **Emanuel Červený**, kněz, který dosti rozděloval, než spojoval, nicméně sloužil svému stádu celých 47 let (nar. 13. 1. 1865, Týnec – 21. 5. 1940, Běšiny). Po něm se stal běšinským farářem **Karel Pouzar**, původem z Domažlic.

[95] Páter Josef Král nikdy nezapomněl na to, odkud pocházel. V roce 1894 (tehdy byl kaplanem ve štýrském Radkersburgu) např. přispěl 16 zlatými na nový baldachýn pro běšinský kostel. Posléze, když se stal farářem v Močidlicích u Žlutic, do Hořákova zajížděl častěji, a 9. listopadu 1898 „per delegationem“ oddal v čachrovském kostele svého synovce Emanuela Krále s Barborou Hoffmannovou z Němčic.

[96] Jakub Kubernát (nar. 1833 v Neznašovech, běšinským farářem od roku 1862 do roku 1876).

[97] Kronika farnosti Běšinské (1839-1950), Státní okresní archiv Klatovy.

Židé v Hořákově a okolí

Jak bylo výše řečeno, již někdy v druhé polovině 18. století usadil Hejda na svém maličkém panství židovské rodiny. Postupoval podobně jako řada dalších majitelů statků v okolí (včetně Čachrova a Běšin), kteří dávali vrchnostenské podniky do nájmu židovských podnikatelů (šlo hlavně právě o draslárny a vinopalny). O židovských rodinách v Hořákově máme údaje až cca z let 1792-1795.[98] Zabývaly se výrobou potaše (drasla) a později také výrobou pálenky pro hostinec. Bydlely někde v areálu starého statku, později se zakoupily na bývalých vrchnostenských chalupách, konkrétně v bývalém čp. 12 (původně čísla I. a II., protože židovské domy byly číslovány římskými číslicemi) dnes parcela uvnitř dvora Františka Majera). V druhé polovině 19. století se přestěhovaly do Běšin a Čachrova. Byly to rodiny Jakuba Löfflera z Bernartic (nar. cca 1764) a Markuse Fialy z Mlázov (nar. cca 1756). Zatímco o osudech rodiny Markuse Fialy příliš nevíme[99], Jakub Löffler, pocházející z Bernartic (jeho otec se jmenoval David Löffler) a jeho potomstvo se pevně uchytili na více než 120 let v Hořákově a v okolí. Jakob se oženil někdy okolo roku 1789 s Veronikou N. a měli spolu syna Andrease, který se narodil v Hořákově asi v roce 1792. Jakob zemřel 27. 12. 1835 v Hořákově, jeho syn Andreas pak 14. 7. 1837 tamtéž. Andreas měl patrně řadu dětí, z nich se jeho synové Leopold a Jakob ujali draslárny a provozovali ji v prvních třech desetiletích 19. století. Jejich synové Lazar a Leopold pak v živnosti pokračovali, stejně pak Leopoldův syn Joseph, který ji udržel až někdy do začátku 70. let 19. století. Chalupu čp. 12 pak získal kolářský tovaryš Tomáš Urbánek (nar. 1829 v Běšinech), který ji posléze předal svému bratrovi Vojtěchovi (nar. 1833) a od něj přešla na jeho syna Vácslava (nar. 1874, pradědečka pisatele této studie). Urbánkovi se ale pak přestěhovali do vedlejší, nově postavené (či z čp. 12 oddělené)

[98] Soupis židovských rodin v Čechách, Klatovský kraj, NA ČR. Šlo o rodinu Jakuba Löfflera a rodinu Markuse Fialy: „… Jakob Lefler, zweitgeborener, 29, gehört in Schutz nach Bernartitzl, Klattauer Kreis, in obrigkeitlicher Chaluppe in Zins und als Flusssieder, Eheweib Barbara 30 J., Kinder: Andreas, 3 J., Sara 2 J. (Jakob Löffler, druhorozený, 29 let, patří jako žid pod ochranou do Bernartic, Klatovský kraj, žije ve vrchnostenské chalupě v pronájmu a živí se výrobou potaše, manželka Barbara, 30 let, děti: Andreas 3 roky, Sára, 2 roky); Markus Fiala, drittgeborener, 36 J., geh. i. S. nach. Mlasow, Prachiner Kreis, in obrigk. Chaluppe in Zins als Flusssieder; Eheweib Maria, 38 J., Kinder: Bernard, erstgeborener 7, Joseph, Zweitgeborener 5, Ludmilla 8, Anna 2 (Markus Fiala, třetirozený, 36 let, patří do Mlázova, Prácheňský kraj, bydlí v nájmu ve vrchnostenské chalupě, živí se výrobou potaše, manželka Marie 38 let, děti: Bernard, prvorozený syn, 7 let, Joseph, druhorozený, 5 let, dcera Ludmila 5 let, Anna 2 roky) …“.

[99] Dle knih židovských familiantů, NA ČR, HBF VIII/VI, i.č. 68, Mlázovy, zemřel Markus Fiala 23. 6. 1823 v Nemělkově a zanechal po sobě syna Bernarda (nar. 1782 a syna Josepha (nar. 1784). Viz: http://www.badatelna.eu/fond/2098/reprodukce/?zaznamId=401589&reproId=583651.

chalupy čp. 14 a čp. 12, původní draslárna, se stala obydlím rodiny Vojtěcha Majera, jehož předci pocházeli z Tvrdoslavi.

Löfflerovi oplývali vždy velkou řadou potomků. Jacob Löffler (syn Lazara Löfflera, nar. 1836 v Hořákově) se v 60. letech 19. století odstěhoval do Běšin, kde si vybudoval velmi slušnou živnost jako majitel hostince (vedle kostela, v novém čp. 70). Jeho bratranec Abraham (syn Leopolda Löfflera, nar. 1833 v Hořákově) si zase v Běšinech otevřel krám se smíšeným zbožím v čp. 9 a čp. 14. Jeho syn Albert (také Adalbert, nar. 1866 v Běšinech) v této živnosti pokračoval později na Čachrově v čp. 7. Potomci Löfflerů se pak na počátku 20. století, stejně jako např. Weinerové ze Strážova, začali stěhovat do Klatov a Plzně, kde měli větší prostor pro své podnikání.

Hořákovští a běšinští Löfflerové patřili k malé židovské obci čachrovsko-běšinské, kde ještě zaznamenáváme rodiny Eisner, později Zucker (do poloviny 19. století)[100], Steinberger, v Běšinech Schnürdreher /též Schnirdreher/[101], Schwarzkopf (až do druhé světové války žili v Běšinech a zahynuli ve vyhlazovacích táborech[102]), Löwy (do konce 19. století na Čachrově), Perlas /Pereles/ a Hartmann. Několik židovských rodin žilo i v Neznašově (Hartmannovi, Kohnerovi, Fleischerovi). Židé z údolí Drnového potoka měli v Běšinech i svou modlitebnu, dnes už nevíme, jestli byla v domě čp. 9 (dům Löfflerů) nebo čp. 14. Duchovním průvodcem této komunity pak byl vždy strážovský rabín a jejich pozemská pouť až do počátku 20. století bez výjimky končila na prastarém strážovském židovském hřbitově.[103]

---

[100] Národní archiv České republiky: Knihy židovských familiantů - http://www.badatelna.eu/fond/2098/reprodukce/?zaznamId=401585&reproId=583799.

[101] Markus Schnürdreher byl původně židovský familiant v Nemělkově. Někdy na konci 18. století ale přesídlil do Běšin, kde se mu a jeho manželce Anně narodili dva synové – Isak (1799) a Moises (1802). Sám Markus zemřel 23. 1. 1823 a na jeho familiantské místo nastoupil prvorozený Isak.

[102] https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/.

[103] Blíže k rodokmenu Löfflerů v přílohách práce.

Židovský hřbitov ve Strážově

Strážovská židovská obec byla ostatně po několik staletí tou největší na Klatovsku. Městečko totiž stálo na důležité obchodní stezce z Klatov do Bavor, která se u něj rozdvojovala směrem na Čachrov a Zwiesel a směrem na Janovice a Neumarkt. Tak to bylo od středověku až do počátku 19. století. Se změnami těchto tradičních obchodních cest, se změnami v průmyslové výrobě a zbožním sortimentu a především pak s rozvojem železnice, která nechala stranou jak Strážov, tak Čachrov, se situace postupně zcela změnila. Židé poznenáhlu do konce 19. století zcela opustili Strážov a další větší obce a stěhovali se za obchodem a průmyslem do větších měst - Klatov, Sušice, Horažďovic a do Plzně. Z bývalých židovských obcí na vesnicích, v městysích a městečkách zbyly nanejvýš jednotlivé rodiny, které třeba držely malé řeznictví nebo obchod. V Hořákově žijí poslední židé v 70. letech, na Čachrově pak v 90. letech 19. století, v Běšinech zůstávají (stejně jako ve Strážově) jen dvě rodiny Schnürdreherů a Schwarzkopfů, dokud je nezničí nacistická genocida.[104]

[104] Jedním z posledních svědků tohoto zajímavého židovského života na Klatovsku byl Ludvík (Lewis) Weiner (28. 5. 1910, Klatovy – 15. 9. 2003, New York),

Židé byli tedy v 18. a v 19. století neoddělitelnou součástí pošumavské a šumavské society, aktivní v obchodu, ale také nositelé německé i české kultury. V Hořákově přes 100 let významně ovlivňovali ekonomický a sociální profil této obce. A Václav Hejda z Lovčic moc dobře věděl, proč si je na své malé panství pozval. To, co nepatřilo v Hořákově jemu, patřilo ke kolineckému panství, kde byla prastará židovská obec s kontakty po celých Čechách, což jistě přispívalo i k obchodní a výrobní činnosti rodiny Löfflerů, a tím i nepřímo k prosperitě statku a potažmo i celého Hořákova.

jeho otec Leo Weiner /nar. 21. 2. 1884 v Klatovech/ byl synem významného klatovského podnikatele Ludwiga Weinera /nar. 1852 ve Strážově/, který měl za ženu Hermínu ze starého sušického rodu Fürthů, zakladatelů sirkáren), ze staré podnikatelské a rabínské strážovské rodiny. On sám prožil velice zajímavý život a od 60. let 20. století až do roku 1994 vedl v New Yorku Společnost pro dějiny československého židovstva /The Society for the History of the Czechoslovak Jewry/. Byl spolueditorem velkých Dějin československých židů /The Jews of Czechoslovakia/ a Sborníků Společnosti pro dějiny československého židovstvva /The Review of the Society for the History of the Czechoslovak Jewry/, do kterých dvakrát přispěl i autor této studie. Velice se zasloužil o to, aby vzpomínka na tuto významnou součást dějin Pošumaví a Šumavy nezapadla.

Lidé – střípky vzpomínek

Lidská paměť je velice vrtkavá a nespolehlivá, nicméně vzpomínky předků nám do značné míry pomáhají lépe se orientovat v minulosti. Je obecně známo, že vzpomínky se „drží přes tři generace“, tj. to, co nám řekli ze svých vzpomínek naši prarodiče, si pamatujeme sami a ve víceméně věrné či méně věrné podobě předáváme dále. Dochází přitom samozřejmě k deformacím původně vyřčeného, takže je vždy dobré – pokud je to ovšem možné – konfrontovat a případně verifikovat to, co bylo řečeno, s případně existujícími písemnými prameny.

Zatímco první světová válka či první československá republika zůstávají v kolektivní paměti hořákovských obyvatel jen mlhavou vzpomínkou, následující události, tedy Mnichov, válka, poválečné období a další vývoj událostí jsou dodnes živé.

Období před druhou světovou válkou bylo v Hořákově ve znamení relativního klidu, který byl ovšem od roku 1937 a především pak od počátku roku 1938 stále více zatěžován mezietnickými třenicemi, které byly především vyvolávány agresivní politikou a rétorikou Hitlerova Německa. Tato agresivita se poznenáhlu začala projevovat i mezi lidmi. A nemuselo jít přímo o pře mezi sousedy, někdy stačilo k rozmíškám i mluvit o konfliktech, které byly známy z „doslechu“. Takže se samozřejmě vědělo, že nedaleko za Čachrovem už začíná v myšlenkách lidí Říše, byť byli tito lidé stále československými občany. A že tento pocit zesiluje spolu s ubývajícími kilometry k hranici.

Částečná jarní mobilizace v roce 1938 se dotkla jen některých lidí, mobilizace v září 1938 už nevynechala prakticky žádného z dospělých mužů. Někteří z nich ostatně už od počátku roku 1938 pracovali na některých zajišťovacích obranných opatřeních v hloubce plánované československé obrany. Protože Šumava, směr od Železné Rudy, nebyl předpokládán jako směr jednoho z hlavních potenciálních německých útoků a první systém lehkých pevností začínal v podstatě až v linii Sušice-Klatovy, omezovala se tato obranná opatření na přípravu zásekových prací a dalších překážek v linii hlavních silnic od hranice. Další krize v září 1938 tyto práce velice urychlila. Sedláci byli povinni pomáhat s povozy při svážení dřeva pro záseky, nad Běšinami směrem k Hubenovu se kopala první linie zákopů, horizontální spojovací silnice mezi hlavními vertikálními silnicemi, tedy např. silnice Čachrov – Nemilkov – Velhartice či silnice Zhůří – Hartmanice, Gerlova Huť – Prášily byly urychleně znepřístupňovány zátarasy proti vozidlům a lehkým obrněncům.

Zásekové práce na linii Čachrov – Velhartice vedl mobilizovaný Jan Martinec. Pomáhat mu měli místní sedláci z okolních vesnic, ti němečtí však projevovali pramálo ochoty. V Hořákově, v Čihadle, odkud je velice dobrý pohled na státní silnici v délce více jak kilometru, se za starou kordikovskou zdí zakopalo kulometné družstvo Stráže obrany státu a armády. Kvůli lepšímu výhledu a případnému postřelu silnice vytvořilo ve zdi otvor o šířce a výšce cca jednoho metru. Z této výborné obranné pozice však nakonec nepadla ani jediná rána, protože Mnichov dokonal konec první republiky. Lidé, kteří před tím utekli do Klatov, případně i dál, se vrátili do svých domovů. Vrátil se i hrabě Schönborn se svou dcerou Josefínou a vychovatelkou. V Hořákově se vše vrátilo ke každodenní rutině. Nicméně až do listopadu 1938 nebylo zcela jasné, kam obec Čachrov s dalšími osadami - Březím, Jesením, Bradným a Hořákovem připadne. Údajně byly velké tlaky na to, aby celá obec Čachrov připadla do německého záboru, celnice mezi zbytkem republiky a Říší měla být kousek nad Běšinami, pod Hořákovem. Nicméně se tak nestalo a nová hranice vznikla na křižovatce železnorudské silnice a odbočky do Chvalšovic, asi kilometr za Čachrovem. Mnozí si oddechli, mnozí nebyli spokojení, především někteří z německé menšiny čachrovské obce.

Po okupaci zbytku republiky a vzniku Protektorátu se samozřejmě situace pro Čechy v pohraničí radikálně změnila. Nejvíce se to samozřejmě začalo týkat lidí židovského původu. Isidor Stern, majitel běšinského statku, kde byl Jan Martinec adjunktem, se ještě před začátkem druhé světové války stačil vystěhovat do Kanady, ušel tím osudu dalších běšinských židovských rodin Schnürrdreherů, Schwarzkopfů a Löfflerů. Po válce se Stern vrátil do Československa, prodal běšinský statek, a ještě v roce 1947 odjel opět do Kanady. Přemlouval rodinu Jana Martince, aby s ním odešla. Jan Martinec se však sám viděl jako samostatně hospodařící sedlák a navíc jeho manželka Marie nechtěla o odchodu neznámo kam a ještě navíc s malými dětmi ani slyšet.

Kuchařka u hraběcí rodiny Schönbornů byla za války Anna Krýslová, babička Františka Majera. Marie Martincová (Urbánková) docházela na zámek šít, když něco komtesa nebo hraběnka potřebovaly.

Hraběcí zahradníci měli velkou tradici již z dob Hejdů, hořákovský park i zahrada byly pýchou širokého okolí. Nejdéle v Hořákově zahradničili Martykáni, pocházející ze Strážova.

Kubátův (čp. 16) a Králův (dnes Benešův dům čp. 15) byly postaveny za války z takzvaných Heydrichových sociálních programů. Ty nařizovaly určité standardy pro

ubytování zemědělských dělníků. V dnešním domě Kubátů bydleli směrem ke dvoru Altmannovi /Němci/ a Hartlovi směrem k dnešnímu domu Martinců. Altmannovi měli syna Karla (Khodla) a dceru Annu (Nanerl) /zemřela v době války na sepsi/.

Hartlovi měli syna Ferdinanda a dceru Marii. Altmannovi byli odsunuti již někdy v létě 1945, Hartlovi mohli zůstat, žili později u Přeštic.

V blízkém Březí muselo narukovat do wehrmachtu několik lidí. Mezi nimi i Mundl z kovárny, který měl rakouské občanství a hned na začátku války byl raněn kdesi v Dánsku. Vrátil se jako částečný invalida a mohl po válce zůstat, protože měl za manželku Češku. Majitel statku v Březí - Wenzel Kordik (starý mládenec), údajně přesvědčený nacista, utekl ještě před koncem války do Německa.

V roce 1935-1940 žila Marie Martincová s dětmi v Hořákově, pak u Hadáčků (ti měli děti Jindřicha a Annu) v Běšinech, a také v deputátním bytě na běšinském zámku až do zatčení Jana Martince gestapem v dubnu 1942, kdy byla z bytu ihned vystěhována. Pak žila opět u Hadáčků a v Hořákově.

Když se Jan Martinec vrátil na konci května 1945 z koncentráku, Martincovi žili stále u Hadáčků v Běšinech, vedle Hošků. Ke konci války jel transport koncentráčníků přes Běšiny, včetně válečných zajatců. Angličan (letec), Francouz (dělník) utekli ze stejného transportu, v němž bylo zabito 42 koncentráčníků (ti byli zakopáni nad mostkem u Kuzí), při exhumaci v červnu 1945 místní gardisté mlátili německé statkáře, kteří je museli vykopávat. Děda Martinec nechtěl, aby se na to děti dívaly. Děda Martinec měl vlevo v běšinském zámku deputátní byt, vedle bytu Lisky, nájemce statku.

Martincovi, poté co se Jan Martinec stal po válce národním správcem v Hořákově a Březí, bydleli nejdříve v horákovském zámku (měli s hraběnkou a komtesou společnou kuchyni a bydleli v hlavním pokoji), pak po Altmannových (vedle Lívařů), a pak s Martykány (hraběcí zahradník), Martykán odešel do Strážova, nejmladší dítě Jana Martince a jeho ženy Marie (roz. Urbánkové) Jan Martinec ml. se narodil ještě u Altmanů, do domu po Martykánech se nastěhovali až v roce 1948.

Jednotné zemědělské družstvo (JZD) bylo v Hořákově založeno již v roce 1950. Jeho členy se postupně stali všichni dříve samostatně hospodařící zemědělci. Předsedou družstva byl bývalý schönbornovský šafář Jiřík, jednatelkou Jaroslava Martincová. Družstvu se nedařilo dobře, později, v roce 1959, se spojilo s družstvem běšinským.

Kniha zápisů schůzí členstva a představenstva JZD Hořákov 1953-1957, Státní okresní archiv Klatovy.

Asi v roce 1947 byla na zámku zřízena zotavovna okresního sociálního úřadu (nejméně do roku 1951), bylo tam někdy až 120 dětí a personálu. Pak to přešlo na JZD, nastěhoval se tam Josef Paleček, později pan Bělský, příbuzný Palečka, jako důchodce.

Kubátovi bydleli v bývalé panské ratejně, pak šli do domu po Martincových. Šafář Jiřík bydlel v největší místnosti ratejny. Nahoře v ratejně bydlely po válce Maďarky, zemědělské dělnice, s manžely na frontě.

Paní Krýslová vařila na zotavovně, vždy v letním turnusu. Zámecký park byl vzorně upraven, stejně jako zahrada. V horní zahradě bylo 30 ořešáků, plno jabloní, třešně… Krásu hořákovských zahrad zmiňují ve své knize Šumavské halali i velcí šumavští patrioti Zdeněk a Václav Nekvasilovi.

Paní Krýslová, kuchařka v zotavovně na zámku (stojící druhá zleva) se svými svěřenci, cca 1951.

Závěr

Co říci na závěr? Je vlastně třeba dělat závěr něčeho, co stále narůstá a nemá konce? Snad jen to, že předchozí kapitoly nemohly vyčerpat všechno to, co zatím o Hořákovu víme. Jsou jen skromným shrnutím toho, co zatím o historii tohoto místa zná pisatel těchto řádek, který se chce tématu věnovat i nadále. Doufá, že jeho studium některých dosud nedoceněných pramenů týkajících se okolních míst, tj. především Běšin, Brtí, Březí, Čachrova, Kuzí, Úloha, Vítně a dalších osad a obcí přinesou nové poznatky, které bude možno vtělit do pokračování stávajícího opusu, respektive rozšíří současnou edici dokumentů. Kniha o Hořákově ať je zatím ctěnému čtěnáři – jak v úvodu napsáno – pokud možno potěchou, radostí, poučením, případně i matériií k zamyšlení... ☺

Přílohy

Soupisy obyvatelstva – 1880, 1890, 1900, 1910, 1921

Dobrý vhled do toho, jak vypadal Hořákov od druhé poloviny 19. do první čtvrtiny 20. století dávají soupisy jeho obyvatel. Pro přehlednost autor nejdříve podává přehled jednotlivých sčítání, následně pospojoval čísla popisná ze soupisů z let 1880, 1890, 1900, 1910 a 1921.

1880 - Hořákov

Číslo popisné domu – (přítomné partaje, rodiny) – počet přítomných obyvatel

Čp. 1 – 3; 2 – 8; 3 (2) – 10; 4 (2) – 15; 5 – 0; 6 – 10; 7 (6) – 20; 8 – 5; 9 - 14; 10 (2) – 10; 11 - 2; 12 (3) – 12; 13 (2) – 11; celkem 13 č. p. domů, 23 rodin, 120 obyvatel

Čp. 1 – Václav Fremut, zednický tovaryš, domkář, (nar. Kněžice, 1815), manželka Františka (Kněžice, 1811), snacha Marie Fremutová (1853, Blovice); V. Fremudt se podepsal;

Čp. 2 – Josef Plechinger, obecní pastucha (Javoří, 1841), Barbora (roz. Nový, Lukavice, 1835), syn Jan, čeledín (10. 4. 1864), Matěj, školák (1868), Josef, školák (19. 3. 1870); Václav (š, 1872), František (1875), dcera Alžběta (pomocnice v domácnosti, 1866); podepsal Jan Král;

Čp. 3 – 1. rodina: Františka Huspeková, chalupnice, vdova (1830, Hořákov), synové František, čeledín (10. 11. 1866), Josef, školák (26. 3. 1868), Václav (školák, 13. 2. 1872), Kateřina, děvečka v panském dvoře (31. 3. 1859); **2. rodina**: Karel Karaus, nádeník (Tužice, 1846), Marie, nádenice (16. 1. 1851, Čachrov), syn Josef (11. 7. 1876); **3. rodina:** Václav Paveza (Ouloh, 1812), nádeník; manželka Barbora (Chvalšovice, 1813); podepsal Jan Král

Čp. 4 – 1. rodina: Josef Tajčovský, domkář, nádeník (nar. Hořákov, 1829), Kateřina (roz. Paveza, Běšiny, 1838), syn Bartoloměj (24. 8. 1862), Vojtěch (23. 4. 1867), dcera Marie (1866), nevlastní dcera Rosalie (Běšiny, 1867), dcera Kateřina (Hořákov, 1872), **2. rodina:** Vojtěch Šimek, nádeník (Hořákov, 23. 4. 1822); Terezie Šimková (Běšiny, 15. 10. 1826), dcera Anna (11. 11. 1854), Kateřina (25. 12. 1857), Barbora (březen, 1861), Marie (1863), Václav Hošek (Běšiny, 1840), matka, vdova Barbora Hošek (Týnec, 1790), podepsal Jan Král

Čp. 5 (zámek) - neobydlené

Čp. 6 – Čeněk Král, sedlák (Hořákov, únor 1835), manželka Kateřina (roz. Dolejší, Maloveska 1843), syn Jan (24. 6. 1869), Václav (18. 5. 1872), Alois (31. 3. 1880), dcera Barbora (4. 7. 1863), Viktorie (10. 12. 1870), čeledín Martin Pojar (Ouloh, 1860), Matěj Reiser (Stobořice, 1860), Barbora Zajícová (Brtí, 1862), podepsal se Vincenc Král

Čp. 7 (ratejna) – místo 5b, dostal číslo zbořeného čísla 7; **1. partaj:** Štěpán Jiřina (Čeletice, 26. 12. 1836), šafář u pana Petra Kordíka; manželka Barbora (Chvalšovice, 4. 11. 1829), vede domácnost; syn Hynek (Čachrov, 1861); nádeník; Jiří (Čachrov, 1865), učeň zahradnický; **2. partaj**: Václav Vlček (Chvalšovice, 1841), čeledín; žena Anna (Třeziměř, 1840), vede domácnost; syn Josef (Keple, 4. 7. 1871); Václav (Hořákov, 21. 9. 1879); Anna (Hořákov, 25. 7. 1873), chodí do školy; **3. partaj**: Martin Kolář (Radostice, 5. 8. 1851), čeledín; manželka Františka (Běšiny, 1851), vede domácnost; Marie (Hořákov, 12. 12. 1876); dcera Františka (Hořákov, 16. 1. 1879); 4**. partaj**: Jan Kopelent (Javoří, 1828), čeledín; manželka Kateřina (Předvojovice, 27. 8. 1835); Magdaléna (Vrhavek, 1. 2. 1871), chodí do školy; **5. partaj**: Václav Rendl (Braníčkov, 1835), pasák v panském dvoře; manželka Eva (Velhartice, 1845), vede domácnost; syn Bartoloměj (Velhartice, 1870); František (Hořákov, 1874), chodí do školy;

Čp. 8 – „místo 9 b, dostal číslo 8, které jest zbořeno (totiž to staré č. 8)“ – Josef Kopp (Hořákov, 1826), nádeník; Marie (Hořákov, 1835), vede domácnost; syn Ondřej (Hořákov, 9. 8. 1868), školák; Josef (Hořákov, 4. 7. 1872), školák; Julie (Hořákov, 12. 6. 1870), školačka; 2 kozy;

Čp. 9 – Jan Král (Hořákov, 25. 12. 1835), rolník; Barbora, roz. Majdl (Čachrov, 31. 3. 1840), vede domácnost; syn Josef (Hořákov, 27. 2. 1867), studující; Emanuel (Hořákov, 28. 2. 1873), chodí do školy; Anna (Hořákov, 9. 11. 1868), ve škole; Marie (Hořákov, 4. 12. 1876), ve škole; Albina (Hořákov, 29. 10. 1878); Hermina (Hořákov, 30. 8. 1880); čeleď: Jan Faust (Seewiesen, 1855), Hynek Rendl (Jesení, 1855), Jan Hejl (Běšiny, 1842), Josef Kolář (Hořákov, 4. 4. 1863); Marie Kubát (Hořákov, 1856); Anna Urbánek (Běšiny, 2. 2. 1861), obě děvečky; 1 kůň, 20 kusů hovězího dobytka, z toho 6 volů; 28 ovcí; 5 prasat; 1 úl;

Čp. 10 – **1. partaj**: Jiří Kolář (Hořákov, 24. 4. 1851), rolník; manž. Marie (Předvojovice, 24. 9. 1854), vede domácnost; Václav (Hořákov, 28. 8. 1878); Alois (Hořákov, 5. 5. 1880); dcera Anna (Předvojovice, 5. 11. 1876); **2. partaj**: rodiče Vavřinec Kolář (Hořákov, 20. 6. 1804), výminkář; manželka Magdalena (Velhartice, 1843), syn František (Hořákov, 28. 12. 1870), školák; dcera Marie (Hořákov, 4. 5. 1863), pomáhá v domácnosti; Magdaléna (Hořákov, 21. 7. 1865), pomáhá v domácnosti;

Čp. 11 - nebyl dosud číslován, co nově vystavený dostal číslo 11 na místo zbořeného č. 11; Vojtěch Kobliha (Strakonice, 23. 4. 1830), zahradník u pana Petra Kordika; manželka Karolina (Velhartice, 1. 11. 1830), vede domácnost;

Čp. 12 – **1. partaj:** rodina Josef Kolář (Čachrov, 3. 4. 1834), domkář, nádeník, manž. Anna (Čachrov, 1. 4. 1834), syn Rudolf (Čachrov, 17. 4. 1863), nádeník, Antonín (Čachrov, 10. 6. 1865), nádeník; **2. partaj**: Tomáš Urbánek (Běšiny, 3. 7. 1829), tovaryš kolářský, svobodný; **3. partaj:** Vojtěch Urbánek (Běšiny, 23. 4. 1833), ženatý, tovaryš zednický; manželka Anna (Běšiny, 1838), vede domácnost; synové Jakub (Běšiny, 1858), vojín v aktivní službě u 35. pěšího pluku, Josef (Běšiny, 6. 1. 1866), čeledín, František (Běšiny, 23. 1. 1872), Vácslav (Hořákov, 24. 10. 1875), Ludvík (Hořákov, 19. 8. 1877);

Čp. 13 – 1. partaj: Matěj Toman (Brtí, 29. 3. 1827), pachtýř hospody, manž. Kateřina (Javoří, 1830), Jan (Brtí, 27. 3. 1858), vypomáhá při domácnosti, Josef (Víteň, 29. 10. 1861), vypomáhá při domácích pracích, Alexandr (Víteň, 19. 10. 1874), školák, Anna (Víteň, 30. 12. 1865), vypomáhá při domácnosti, Marie (Víteň, 20. 8. 1868), chodí do školy, **2. partaj:** Jan Šafařík (Kunkovice, 16. 6. 1852), nádeník, Anna, manželka (Dobřemělice, 1855), vede domácnost, Jan (22. 3. 1877, Pozorka), Anna (Hořákov, 14. 7. 1880); 5 krav

Sčítací archy podepsali Josef Frič, sčítací komisař a Jan Kolloros, starosta Čachrova, 3. 1. 1881

1890 – Hořákov

Domy (rodiny) – přítomní obyvatelé

Č. 1 – 6; 2 – 8; 3 – 3; 4 (2) – 9; 5 (2) – 15; 5a (7) – 26; 6 – 8; 7 – 4; 9 (2) – 16; 10 – 14; 12 (2) – 6; 13 – 3; 8 – 0; 13 domů, 17 sčítacích archů, 22 rodin, 118 obyvatel

Čp. 1 – Josef Halášek, c. k. cestář na erární silnici (nar. Dehtín, 1845); manž. Marie H., roz. Svítilová (Kněžice, ob. Lukavice, 1852); syn Josef Halášek, zednický tovaryš (Neznašovy, 3. 5. 1873); Růžena Halášková, školačka (Březí, 3. 7. 1881), Klára Halášková, školačka (Dehtín, 5. 8. 1884); Marie Halášková (Březí, 10. 3. 1886);

Čp. 2 – Jan Šafařík, nájemník, obecný lesní a polní hajný (nar. Kunkovice, 1852), manž. Anna Š., roz. Zahrádková, domácí práce (Dobřemělice, 1855), syn Jan Šafařík (Pozorka, 22. 3. 1877), dcera Anna Šafaříková (Hořákov, 26. 7. 1880), František Š., školák (Hořákov, 10. 10. 1882), Karel Šafařík (Hořákov, 21. 9. 1886), Marie Š. (Hořákov, 28. 7. 1888), Stanislav Šafařík (Hořákov, 15. 10. 1890);

Čp. 3 – Františka Huspeková, roz. Šimková, vdova po c. k. cestáři (Hořákov, 1830); syn Josef Huspek, nádeník (Hořákov, 26. 3. 1869); syn Václav Huspek, obuvnický pomocník u mistra Konráda ve Strážově (Hořákov, 14. 2. 1872);

Čp. 4 – **1. partaj:** Bartoloměj Tejčovský (Deušovsky), domkář, nádeník (Hořákov, 24. 8. 1862); manželka Barbora Tejčovská, roz. Jiřinová, nádenice (Jesení, 1865); dcera Rosina (Jesení, 13. 10. 1887); syn Vojtěch Tejčovský (Jesení, 25. 12. 1889); matka domkáře Kateřina Deušovská, denní nádenice (Běšiny, 1840); **2. partaj:** Rosina Hošková, nemanželská dcera Kateřiny Tejčovské, služka (Běšiny, 1865), Kateřina Tejčovská, manželská dcera, služka v Klatovech (Hořákov, 1872); Vojtěch Tejčovský, bratr Bartoloměje Teučovského, nádeník (Hořákov, 1867); Kateřina Pavéza, nájemnice, nádenice (Svošovice, okr Sušice, 1865); Vojtěch Pavéza, nemanž. dítě Kateřiny Pavézy (Křištín, květen 1890); 2 kozy ve stavení

Čp. 5 – **1. partaj:** August Kordík (Čachrov, 16. 9. 1846), Landwirt; Karolina Kordik, geb. Csangé de Csány (Csány, Komitat Czalaer, 21. 4. 1848); Elsa Kordik (Chlístov u Klatov, 17. 11. 1874), zuhause; Zdenko Petr Augustin Kordik, (Chlístov, 20. 4. 1876), Schüler der Artilerie Kadettenschule; Miluny Kordik (Chlístov, 21. 11. 1877), Schülerin; Alice Kordik (Chlístov, 10. 8. 1879), Schülerin; Efemér Petr Albin Kordik (Chlístov, 1. 3. 1881); Irma Kordik (Ch. 1. 9. 1882); Pauline Kordik, (Chlistov, 29. 5. 1884); Michaela Kordik (Hořákov, 21. 2. 1886); Ilona Kordík, Tochter (Hořákov, 3. 6. 1888); Kateřina Červený, Dienstbote (Nemělkov, 1865); Kateřina Brejcha, Dienstbote (Chlístov, 1873); **2. partaj:** Marie Zipperer, Edler von Eggenthal, pensionierte Feldmarschallwitwe, (Czachrau, 15. 1. 1848), domov. právo Pressburg; Elise Kordík, geb. Fürtsch, Private (Chodenschlag, Bz. Taus, 8. 9. 1821); 13 osob, 2 koně;

Čp. 5 a (ratejna, panský dvůr) - **1. partaj:** Matěj Petrášek, šafář při statku (Čachrov, 1840); manželka Terezie Petrášková, nádenice (Běšiny, 1840); dcera Aloisie Petrášková, služka, Vídeň, Cirkusgasse; služka (Keply, 1870), syn Václav Petrášek, pacholek v Divišovicích (Svinná, 22. 12. 1873); Ignác Petrášek, pacholek (Čachrov, 1875), syn František Petrášek (Čachrov, 26. 4. 1879); domov právo Petrášků – Čachrov; **2. partaj:**

Josef Mayer, čeledín, (Troslav, 1848); manželka Marie Majer, roz. Vítovec, nádenice (Běšiny, 1852); syn Vojtěch Majer, školák (Běšiny, 5. 11. 1879); syn František Majer (Hořákov, srpen 1885); syn Josef Majer (Hořákov, březen 1889); domovské právo rodiny Majer v Troslavě; **3. partaj:** Josef Pressl, pacholek (Strážov, 1862), manž. Anna Presslová, roz. Tomanová, nádenice (Strážov, 1866), dcera Barbora Presslová (Vítkovice u Kolovče, březen 1889); domov. právo rodiny Pressl – Záhorčice, **4. partaj:** Kateřina Tomanová, vdova, děvečka (Kuzí, 1841); syn Jiří Toman (Chlístov, 1872), obuvnický tovaryš, t. č. Meidling u Vídně; Emanuel Toman, obuvnický pomocník ve Vídni (nar. Chlístov, 17. 7. 1873); domov. právo Hořákov; **5. partaj:** Josef Paveza, kočí (Svojšice, 1863), manž. Anna Paveza, roz. Petrušková, nádenice (Bradné, květen 1864), Jan Paveza, syn (Hořákov, květen 1889), domov. právo Malonice; **6. partaj:** Pavel Matějka, pacholek (Kotěšov, 1858); manž. Alžběta Matějková, roz. Mundl, nádenice, (Lukavec, 1859), syn Josef Matějka (Březí, 1882), dcera Barbora Matějková (Hořákov, 9. 2. 1885), syn Václav Matějka (Hořákov, 6. 1. 1887), dcera Františka Matějková (Hořákov, 10. 3. 1889); domov. právo rodiny Kotěšov; **7. partaj:** Václav Rendl, pasák v panském dvoře, (Braníčkov u Nemělkova, 1835), Eva Rendlová, roz. Pešl, nádenice (Velhartice, 1842), syn Bartoloměj Rendl, nádeník (Velhartice, 1870), František Rendl, pohůnek (Hořákov, 4. 4. 1874); dcera Marie Rendlová, školačka (Běšiny, 1880), Magdalena Rendlová (Svojšice, 1883), domov. právo rodiny Braníčkov; ve dvoře bylo 32 kusů hovězího dobytka, držitelem statku byl Fridrich Brabek, statkář

Čp. 6 – Vincenc Král (Hořákov, 1835), Kateřina Král, roz. Dolejší (Maloveska, 1844), Jan Král (Hořákov, 1869), syn, pomáhá rodičům při hospodářství; Václav Král (Hořákov, 22. 5. 1872), zahradnický pomocník, Alois Král (Hořákov, 31. 3. 1880), školák, Cyril Král, nemanželský syn dcery Vincence Krále (nar. Hořákov, 1882), Josef Koplent, pastucha, (Javoří, 22. 1. 1872), německé národnosti, Barbora Jandová, (Lukavice, 1872), služka, česká; Martin Pozorka, 1 kůň, 8 krav, 2 ovce

Čp. 7 – Jiří Jiřina, nájemník (Čachrov, 1864), zahradník při panství, Klára Jiřina, roz. Švarc (Staňkov u Velhartic, 1864), v domácnosti, Rupert Jiřina, syn, (Hořákov, 3. 4. 1890), Jan Švarc, (Žihobce u Sušice, 28. 6. 1872), bratr Kláry Jiřinové, zahradnický pomocník;

Čp. 8 - neobydleno

Čp. 9 – **1. rodina:** Jan Král, rolník, pachtýř štěrku na c. k. er. silnici (nar. Hořákov, 1835), manž. Barbora, roz. Maydl, spolumajitelka (1839, Čachrov), syn Emanuel Král, pomáhá v hospodářství (Hořákov, 30. 1. 1873), Marie Králová, doma při hospodářství (Hořákov, 1876), Albína Král (1872), Hermine Král, školačka (1880), Anton Kolář, čeledín, pacholek (Hořákov, 1865), Martin Smolík, čeledín, (Kunkovice, 1869), František Smolík, pohunek (Rejsko, 6. 12. 1873), Josef Nauš, čeledín, pastevec (Troslava, 10. 3. 1875), Sofie Petrášková, služka (Kunkovice, 1871), Anna Tomanová, služka (nar. Vídeň, 22. 3. 1872, příslušná do Brtí!), na statku 2 koně, 23 hovězího dobytka, 8 ovcí; **2. rodina:** Josef Kopp, nájemník, traxlíř hrábí (Hořákov, 1826), Marie Kopp, roz. Teučovská (Hořákov, 1835), syn Ondřej Kopp (Hořákov, 1867), traxlířský pomocník, Julie Kopp (Hořákov, 1870), služka, Josef Kopp (Hořákov, 14. 7. 1872), traxlířský pomocník; 1 koza

Čp. 10 – Jiří Kolář, rolník (24. 4. 1851, Hořákov), manž. Marie, spolumajitelka (roz. Bejvlová, 1852, Předvojovice), dcera Anna (Předvojovice, 1876), syn Václav Kolář, školák (Hořákov, 30. 8. 1878), Alois Kolář (školák, Hořákov, 5. 5. 1880), Kašpar Kolář (Hořákov,

únor 1882), František Kolář (Hořákov, 5. 1. 1886), Marie Kolář (2. 2. 1889), Eduard Kolář, nemanž. syn Kateřiny Kolářové, školák (Hořákov 16. 4. 1879), Kateřina Kolářová, sestra majitele (1840, Hořákov), nádenice; František Kolář, čeledín (Hořákov, 1870); Josef Rohrbacher, čeledín (1866, Němčice); Marie Kubernátová, služka (Běšiny, 1872);

Čp. 12 – I. rodina: Josef Kolář, domkář, (Čachrov, 1834), manž. Kateřina (roz. Kupková, Pozorka 1837), Kateřina Kupková, čeledín, pastuch (Pozorka, 1875); Josef Kolář měl 3 krávy; **II. rodina: Tomáš Urbánek**, nájemník, kolář (Běšiny, 1830), **Vojtěch Urbánek**, nájemník, zedník (Běšiny, 1833), Anna Urbánek, v domácnosti (roz. Rubášová, 1838), syn František Urbánek, pomocník zahradnický v Klatovech (Běšiny, 1871), Václav Urbánek, pacholek, Javoří, ob. Podol, (Běšiny 1874), Ludvík Urbánek, pohůnek v Kuzí (19. 8. 1876, Hořákov), Vojtěch Urbánek měl 1 kozu;

Čp. 13 – Jan Dollak, nájemník, hostinský (nar. Sušice, 1818), manž. Kateřina (1835), syn Jan Dollak, učitel na škole běšinské (1861, svobodný);

1900 – Hořákov

Domy (rodiny) – přítomní obyvatelé

Č. 1 – 3; 2 – 7; 3 – 2; 4 – 7; 5 (3) – 18; 6 – 8; 7 (2) – 10; 8 – 0; 9 (2) – 15; 10 – 13; 11 – 0; 12 – 7; 13 (2) – 8; 14 - 5; 14 domů, 17 rodin, 103 obyvatel

Čp. 1 – Josef Fremut (Hořákov, 12. 8. 1853), cestář; manželka Marie (bílovice, 11. 8. 1853), v domácnosti; syn Alois (Praha, 22. 6. 1883), pomáhá doma;

Čp. 2 – Ondřej Kopp (Hořákov, 9. 8. 1868); manželka Anna (Lukavice, 4. 9. 1878), hospodyně; Josef Kopp (Běšiny, 9. 11. 1894); Ondřej Kopp (Hořákov, 9. 2. 1896); Václav Kopp (Hořákov, 10. 5. 1897); Julie Koppová (Hořákov, 19. 1. 1899); František Kopp (Hořákov, 22. 9. 1900);

Čp. 3 – Františka Huspeková (Hořákov, 27. 1. 1829), vdova, domácí práce; Josef Huspeka (Hořákov, 26. 3. 1869), hospodářské práce;

Čp. 4 – Bartoloměj Taičovský (Hořákov, 1861), nádeník; manželka Barbora, roz. Jiřinová (Chvalšovice, 4. 12. 1866), služebná; dcera Rosálie Taičovská (Jesení, 1887), chodí do školy; Vojtěch Taičovský (Hořákov, 1891); Marie Taičovská (Hořákov, 1892); Kateřina Taičovská (1895); Bartoloměj Taičovský (Hořákov, 1898);

Čp. 5 – Jan Sýkora, nájemce bytu, čeledín (Kuzí, 1862), manž. Marie, pomáhá v domácnosti (Hořákov, 1861), dcera Alžběta (Kuzí, 1890), Marie (Podolí, 1892), František (Kuzí, 1897), Alois (Hořákov, 21. 12. 1900); Antonín Pikhart, čeledín (Běšiny, 1876), manž. Marie Pikhartová (Brtí, 1874), dcera Anna (Brtí, 7. 1. 1899), Marie (Hořákov, 5. 8. 1900); Fridrich Zahradník, pasák (Březí, 1857); manž. Marie Zahradníková (Běšiny, 1870), Antonín Zahradník (Březí, 1885), Anna Z. (Staňkov, 1888), Marie Z. (Staňkovy, 1893), Božena Z. (Běšiny, 1888), František Heil, nevlastní syn (Běšiny, 1888), Josefa Heilová, nevlastní dcera (Běšiny, 1892);

Čp. 6 – Vincenc Král, hospodář polního hospodářství (Hořákov, 8. 1. 1835), Kateřina Králová (Maloveska, 1843), syn Jan Král (Hořákov, 29. 6. 1868), Václav Král, v Dobřanech (Hořákov, 1872), Alois Král, mládek v pivovaru (Hořákov, 1880), Cyril Král (Hořákov, 19. 1. 1883); Marie Svobodová, služebná (Čihaň, 1876); Václav Souček, čeledín (Jesení, 1882);

Čp. 7 – Josef Hofman, zahradník (nar. Hrádek u Sušice, 2. 2. 1846), Barbora Hofmannová (1. 4. 1848, Hrádek); Alois Hofman, zahradnický pomocník (Kněžice u Sušice, 5. 4. 1875), Jan Hofman, zahradnický pomocník (Hrádek, 20. 6. 1877), Stanislav Matějka, učedník, zahradnický pomocník (Běšiny, 7. 5. 1885); Emanuel Šos, kočí (Běšiny, 2. 4. 1874); manž. Marie Šosová (Kotěšov u Sušice, 8. 9. 1873), dcera Anna Šosová (Hořákov, 22. 2. 1900), Marie Š. (Hořákov, 22. 2. 1900), Barbora Bílková, chůva (Kotěšov, 1840);

Čp. 8 – neobydlené

Čp. 9 – Emanuel Král, hospodář (nar. Hořákov, 28. 1. 1873), manž. Barbora Králová (12. 11. 1880), Jan Král, otec hospodáře, výměnkář (Hořákov, 25. 12. 1835), Barbora Králová,

matka majitele (Čachrov, 12. 2. 1840); Marie Králová, sestra majitele, pomáhá (Hořákov, 5. 12. 1876); Albína Králová, sestra, hospodyně (Hořákov, 30. 11. 1878), Hermína Králová, sestra, služebná (Hořákov, 30. 8. 1880); Václav Kvěch, čeledín (Kotěšov, 1877), Josef Zahrádka, čeledín (Pozorka, 19. 2. 1883), Anton Zahrádka, čeledín (Březí, 12. 11. 1885); Barbora Kollrosová, služebná (Březí, 16. 10. 1878), Johanna Syrovátková, služebná (Běšiny, 1880); Josef Kopp, nádeník (Hořákov, III. 1826); manželka Marie Koppová (Hořákov, 1839), syn Josef Kopp, nádeník (Hořákov, 1872);

Čp. 10 – Jiří Kolář, hospodář (Hořákov, 24. 4. 1851), manž. Marie K. (Předvojovice, 24. 9. 1852), syn Václav Kolář (Hořákov, 29. 8. 1878), Alois Kolář (H., 5. 5. 1880), Jiří Kolář (H., 18. 2. 1882), řeznický tovaryš; Kašpar Kolář, čeledín (H., 31. 12. 1884), František Kolář, čeledín (H. 27. 6. 1886); Marie Kolářová (H., 28. 1. 1889), školačka; Božena Kolářová, školačka (H., 5. 3. 1891); Barbora Kolářová, školačka (H., 29. 2. 1895); Eduard Kolář, čeledín (Hořákov, 8. 4. 1879), Justína Lerchová, služebná (Líbětice, 1881), Kateřina Kovářiková, služebná (Oučín?, 20. 2. 1885); 1 kobyla, 20 kusů hovězího dobytka, 7 prasat, 6 úlů;

Čp. 11 – neobydlené

Čp. 12 – Josef Mayer (psán také Majer), chalupník (nar. Troslava, 1848), manž. Marie Mayerová (Běšiny, 1852), Vojtěch Mayer, pomáhá (Běšiny, 5. 11. 1879), František Mayer, pomáhá (Hořákov, 9. 8. 1885), Josef Mayer, školák (Hořákov, 4. 4. 1889), Emanuel Mayer (Hořákov, 9. 10. 1898), Karel Král, soukromník (Hořákov, 1827);

Čp. 13 – Josef Jiřík, hostinský (Březí, 21. 9. 1866), Alžběta Jiříková (Strážov, 28. 1. 1877), syn Josef Jiřík (15. 10. 1898, Hořákov); 2. partaj - František Jiřík (VII. 1843, Opálka), manž. Eva Jiříková (XI, 1841, Březí), syn Karel Jiřík, kočí (XI, 1878, Březí), syn Rudolf Jiřík, zahradnický pomocník (Březí, 5. 3. 1882), Jindřich Jiřík, učedník (Březí, 11. 5. 1885)

Čp. 14 – 1. partaj - Vojtěch Urbánek, tovaryš zednický (Běšiny, 23. 4. 1833), Anna Urbánková, manželka, hospodyně (Běšiny, 26. 7. 1838), **2. partaj** – Vojtěch Jiřina, nádeník (Repetice, 1846), Marie Jiřinová, manž., hospodyně (Jesení, 1852), dcera Klára Jiřinová, služebná (Jesení, 11. 2. 1881);

1910 - Hořákov

Domy (rodiny) – přítomní obyvatelé

Čp. 1 – 7; 2 – 9; 3 – 3; 4 – 8; 5 (2) – 11; 6 – 9; 7a (2) – 5; 8 – 0; 9 (3) – 15; 10 – 8; 11 – 0; 12 – 4; 13 – 6; 14 - 9; 14 domů, 16 rodin, 94 obyvatel

Čp. 1 – František Úlovec, krejčí (nar. Brtí, 12. 12. 1868), manž. Barbora Ú. (Březí, 13. 5. 1876), dcera Marie, školačka (Březí, 15. 4. 1899), dcera Anna (Březí, 28. 12. 1901), syn Václav (14. 4. 1904), syn František (Hořákov, 15. 5. 1908), Matěj Fremuth, tchán, soukromník (Božetice, 15. 3. 1830);

Čp. 2 – Ondřej Kopp, majitel bytu, mistr soustružnický (Hořákov, 8. 8. 1868), manž. Anna, roz. Jandová (4. 9. 1874), dcera Julie K. (H., 9. 1. 1899), syn František (H., 22. 9. 1900), dcera Marie K. (Hořákov, 18. 6. 1902), syn Bedřich (8. 6. 1904), syn Jan (H., 19. 5. 1906), dcera Anna K. (H., 17. 6. 1908), dcera Ludmila K. (H., 4. 9. 1910);

Čp. 3 – Josef Huspek, majitel bytu, cestář (Hořákov, 26. 3. 1869), Anežka Huspeková (Běšiny, 27. 11. 1878), dcera Anna H. (Běšiny, 9. 4. 1910),

Čp. 4 – Bartoloměj Tajčovský, pracuje na poli (Hořákov, 24. 8. 1862), manž. Barbora T. (Jesení, 4. 12. 1864), dcera Kateřina (H., 4. 5. 1895), syn Bartoloměj T. (Hořákov, 20. 10. 1898), dcera Klára T. (Staňkov u Sušice, 16. 6. 1902), syn Jan T. (H., 11. 10. 1904), dcera Barbora T. (H., 24. 12. 1906), majitelka bytu Marie Fremuthová, vdova (Plzeň?, 25. 8. 1853)

Čp. 5 – 1. partaj: Václav Rendl, čeledín (Čachrov, 10. 12. 1859); manž. Marie R., domácnost (Javoří, 3. 8. 1868); dcera Terezie R. (Čachrov, 24. 3. 1893); dcera Františka R. (Čachrov, 9. 3. 1900); dcera Anna Rendlová (Čachrov, 17. 3. 1906); **2. partaj**: Josef Plechinger, čeledín na statku (Opálka?, 3. 3. 1857); manž. Terezie P. (Opálka, 20. 10. 1869); syn Václav P., dragoun v Klatovech (Březí, 10. 11. 1889); dcera Františka P. (Březí, 9. 12. 1887); syn František Plechinger, školák (Hořákov, 4. 4. 1901); dcera Marie P. (Hořákov, 7. 1. 1903);

Čp. 6 – Alois Král, hospodář (Hořákov, 31. 3. 1880), manž. Marie K., domácnost (18. 2. 1883); dcera Viktorie K. (H., 29. 12. 1905); dcera Anna K. (H., 4. 2. 1907); dcera Věnceslava K. (H., 9. 4. 1909); matka Kateřina K. (Maloveska, 18. 2. 1844); Matěj Hofman, čeledín (Březí, 7. 7. 1894); Marie Janoušková, služka (Chotěšov, 3. 6. 1891); Barbora Urbánková, služka (Březí, 12. 2. 1897); ve dvoře byli 2 koně, 10 kusů hovězího dobytka, 2 prasata, mnoho drůbeže;

Čp. 7a – Emanuel Šos, panský kočí (Běšiny, 23. 2. 1874); manž. Marie Š. (Chotěšov, 8. 9. 1871); dcera Anna Š. (Běšiny, 16. 6. 1898); dcera Marie Š. (Běšiny, 22. 2. 1900); dcera Ludmila Š. (Běšiny, 16. 9. 1901); národnost česká; **ve dvoře byli 2 koně, 32 kusů hovězího dobytka, 1 osel, 50 slepic,**

Čp. 8 - 0

Čp. 9 – 1. partaj: František Majer, pracuje za mzdu ve dvoře (Hořákov, 9. 8. 1885); manž. Klára M. (Jesení, 11. 2. 1882); **2. partaj**: Emanuel Král, hospodář (H., 28. 1. 1873); manž. Barbora K., domácnost (Němčice, 12. 12. 1880); syn Ladislav František Král (H., 8. 6. 1901); dcera Zdenka K. (H., 21. 9. 1903); syn Josef K. (H., 3. 3. 1905); Barbora K. (H., 12. 12. 1907); Jan Janoušek, čeledín (Chotěšov, 1886); Rosalie Matějková, služebná (Chvalšovice, 26. 12. 1885); Marie Marešová, služebná (Opálka, 20. 5. 1894); Alois Fremuth, čeledín (Praha, 22. 6. 1884); Josef Babka, čeledín, pasák (Běšiny, 1896); **3. partaj** - Vojtěch Jiřina, pomáhá za mzdu (Čeletice, 1846); manž. Marie Jiřinová (Jesení, 1848); dobytek – 2 koně, 18 kusů hovězího dobytka, 6 prasat;

Čp. 10 – František Kolář, hospodář (Hořákov, 21. 6. 1886); manž. Marie K. (Kunkovice, 21. 3. 1893); matka Marie K. (Běšiny, 7. 4. 1853); sestra Barbora K. (Hořákov, 19. 5. 1895); Jiří Mužík, čeledín (Běšiny, 29. 10. 1884); Karel Hošek, čeledín (Ouloh, 1895); Marie Denková, služka (Bradné, 1892); Václav Toman, žebrák (Most, 1887), v Hořákově od r. 1904; 2 koně, 15 hovězího dobytka, 2 prasata, 5 úlů;

Čp. 11 - 0

Čp. 12 – Vojtěch Majer, majitel domu, zeměděl. dělník, svobodný (Běšiny, 5. 11. 1879); matka Marie M., vdova (Běšiny, 17. 4. 1852, v Hořákově od roku 1880); bratr Josef Majer, pomocník (Hořákov, 4. 4. 1889); bratr Emanuel Majer, školák (Hořákov, 8. 10. 1898); národnost česká; 4 krávy;

Čp. 13 – Josef Jiřík, majitel hostince (Březí, 10. 4. 1866); manž. Alžběta Jiříková (Strážov, 2. 2. 1877); syn Josef Jiřík (Hořákov, 16. 10. 1899); dcera Karolína (Hořákov, 17. 5. 1901); dcera Barbora, školačka (H., 17. 3. 1903); dcera Zdenka (H., 28. 4. 1904); 2 krávy, 2 prasata, 1 úl;

Čp. 14 – Václav Urbánek, majitel bytu, hokynář (Běšiny, 15. 10. 1874), manž. Barbora U. (Hynkovice, 4. 7. 1874), dcera Filomena (Březí, 12. 2. 1897), dcera Anna (Březí, 8. 5. 1899), syn Václav (Víteň, 18. 5. 1901), syn Stanislav (Hořákov, 2. 5. 1903), dcera Alžběta (Hořákov, 7. 2. 1905); otec Vojtěch Urbánek, (Běšiny, 23. 4. 1833), matka Anna U. (Běšiny, 20. 7. 1838); 1 kráva;

1921 – Hořákov

Domy (rodiny) – přítomní obyvatelé

Čp. 1 – 8; 2 – 8; 3 – 4; 4 – 6; 5 (2) – 12; 6 – 9; 7 (3) – 14; 8 – 0; 9 (2) – 15; 10 – 11; 11 – 0; 12 – 2; 13 – 5; 14 - 5; 14 domů, 16 rodin, 100 obyvatel

Čp. 1 – 1. partaj: František Úlovec, dělník na statku, (Brtí, 3. 11. 1868), 15 roků v Hořákově; manž. Anna Ú. (Javoří, 14. 2. 1879); syn Václav Ú., na statku (Březí, 18. 5. 1904); syn František Ú. (Hořákov, 3. 6. 1908); dcera Barbora Ú. (Hořákov, 8. 12. 1915); dcera Anna Ú. (Hořákov, 1. 11. 1916); syn Josef Ú. (15. 10. 1917); **2. partaj:** Marie Fremutová, podruhyně, ovdovělá (Blovice, 25. 9. 1866);

Čp. 2 – Ondřej Kopp, dělník zemědělský (Hořákov, 8. 8. 1868); manž. Anna Koppová, v domácnosti (Lukavice, 4. 9. 1874); syn Václav Kopp, v zemědělství dělník (Hořákov, 10. 5. 1897); dcera Anna Koppová (Hořákov, 17. 6. 1908); dcera Ludmila K. (H., 4. 9. 1910); syn Alois K. (H., 28. 5. 1912); syn Karel K. (H., 27. 2. 1915); syn Jiří Kopp (Hořákov, 9. 4. 1917); všichni české národnosti;

Čp. 3 – Josef Majer, zedník, bez zaměstnání (Hořákov, 4. 4. 1889); manž. Marie Majerová, domácnost (Kotěšov u Sušice, 3. 7. 1891), syn Jan Majer (Kotěšov, 28. 2. 1912); dcera Marie Majerová (Hořákov, 6. 7. 1915);

Čp. 4 – Barbora Tajčovská, vdova; Sára? Bára? Tajčovská, dcera; syn Jan Tajčovský, zahradnický učedník na hořákovském statku (Hořákov, 4.4. ?); dcera Barbora Tajčovská, žačka (Hořákov); otec Vojtěch Jiřina, výměnkář;

Čp. 5 – zámek, majitel Josef Czernín, 2 partaje - **1. partaj:** Otta Martykán, zahradník hr. Czernina (Týnec u Klatov, 8. 7. 1859), v obci žila rodina od roku 1911; manž. Marie, v domácnosti (Lehom, 12. 9. 1856), dcera Marie M. (Seewiesen, 17. 10. 1887), dcera Anna Martykánová (Seewiesen, 23. 7. 1893), vnuk Martykán Ginter (Vídeň, 9. 10. 1916), zahradnický učeň Karel Beneš (Sušice, 4. 1. 1905); všichni národnost česká; **2. partaj:** Emanuel Šos, kočí hraběcí (Běšiny, 22. 2. 1874), v Hořákově žije 23 let, manž. Anna Šosová, v domácnosti (Čachrov, 25. 7. 1877), dcera Marie Šosová, (Hořákov, 22. 2. 1900), syn Josef Š. (Hořákov, 9. 6. 1911), syn Jaroslav Š. (Hořákov, 21. 4. 1913), dcera Josefa Š. (Hořákov, 29. 10. 1916),

Čp. 6 – Alois Král, samostatný hospodář (Hořákov, 31. 3. 1880), manž. Marie Králová (Hluboká, okres Trhové Sviny, 18. 2. 1883), dcera Věnceslava Králová (Hořákov, 9. 4. 1909), Jiřina Králová (Hořákov, 26. 1. 1914), syn Václav Král (Hořákov, 4. 1. 1921), Jan Franěk, tchán, zřízenec státních drah, vdovec (Hluboká, 26. 10. 1848), Jan Harant, čeledín (Vogelsang, Kašp. Hory, 10. 11. 1896), Bartoloměj Rendl, čeledín (Kunovice, 24. 8. 1901), Marie Pojarová, služebná (Běšiny, 27. 8. 1900), Anna Sýkorová (Kuzí, 24. 8. 1905), všichni české národnosti;

Čp. 7 – ratejna, majitel J. Czernin **– 1. partaj:** Josef Plechinger, čeledín na statku J. Czernina, 20 let (Grüntlhof, Sušice, 26. 12. 1862), manž. Terezie Pl., v domácnosti (Vopálka, 15. 3. 1867), syn Václav P., zahradník (Březí, 9. 11. 1889), dcera Františka Matějková, roz.

Plechingerová, vdova, dělnice na statku (Březí, 1. 12. 1886), vnuk Vojtěch Matějka, žák (Hořákov, 26. 4. 1913), syn František Pl., dělník na statku (Hořákov, 1. 4. 1900), dcera Marie Plechingerová, učednice, dámská krejčová u Albíny Nové v Kuzí (Hořákov, 21. 1. 1903), **2. partaj:** Ferdinand Jiřík, pasák na statku (Březí, 16. 5. 1872), 9 roků na statku; manž. Františka Jiříková, vede domácnost (Seewiesen, 17. 3. 1885), dcera Anna Jiříková, pomáhá v domácnosti (Čachrov, 16. 9. 1901), všichni česká národnost, v Hořákově 9 let; **3. partaj:** Karel Jiřík, šafář na statku (Březí, 5. 9. 1879), manž. Josefa Jiříková, domácnost (Javor, 20. 5. 1876), dcera Marie J. (Čachrov, 10. 9. 1903), syn Josef Jiřík (Hořákov, 23. 6. 1916), všichni národnost česká, v Hořákově 10 let;

Čp. 8 – neobydleno

Čp. 9 – Emanuel Král, majitel, hospodář (Hořákov, 28. 2. 1873), manž. Barbora K., v domácnosti (Víteň, 12. 11. 1880), syn Ladislav (Hořákov, 8. 6. 1901), Jan Šedlbauer, strávník, (Chvalšovice, 22. 6. 1900), Josef Kubát, čeledín (Brtí, 20. 11. 1885), Josef Slunčík, čeledín (Podolí, 18. 2. 1897), Vojtěch Hošek, čeledín (Kuzí, 15. 3. 1875), Karel Haas, pohůnek (Běšiny, 20. 1. 1908), Marie Němcová, služebná (Kunratice, 18?), Alžběta Javorská, služebná (Březí, 1896), Václav Toman, strávník, chudý na obci (Most, 1875); **9a –** František Majer, dělník v hospodářství E. Krále, vdovec (Hořákov, 9. 8. 1885), Lenerová Lenka, družka F. Majera, ovdovělá, vede domácnost (Běšiny, 2. 8. 1891), dcera Albína Lenerová (Běšiny, 11. 5. 1916), Marie Vítovcová, schovanka (Hořákov, 26. 6. 1920);

Čp. 10 (Spolka) - Marie Kolářová, vdova, majitelka, samostatná hospodyně (Běšiny, 21. 3. 1893); dcera Marie Kolářová, žačka (Hořákov, 7. 7. 1913), syn František K. (Hořákov, 15. 4. 1915), tchýně Marie Kolářová, vdova (Předvojovice, 24. 9. 1854), Barbora K., švagrová (Hořákov, 22. 2. 1895), Marie Rubášová, služebná (Střeziměř, 16. 3. 1898), Františka Kolářová, služebná (Tršek, 10. 8. 1903), Jiří Němec, čeledín 22. 4. 1899, Josef Klouda, čeledín, (Tršek, 1901), Josef Karlovský, pastevec (Strážov, 5. ledna 1906), Jan Votýpka, noclehář, nádeník, chodí světem, (Chudenice, 25. 6. 1863);

Čp. 12 – Vojtěch Majer, majitel bytu, svobodný, dělník zemědělský, (Běšiny, 2. 11. 1899), matka Marie M., vdova (Běšiny, 2. 7. 1852), národnost česká, on v Hořákově 13 roků, ona 30 let;

Čp. 13 – Josef Jiřík, vdovec, vlastní hostinec (Březí, 21. 4. 1866); v Hořákově 22 let; dcera Karolína J., vede domácnost (Hořákov, 13. 5. 1901), dcera Zdenka J., pomáhá v domácnosti (Hořákov, 29. 4. 1904), dcera Barbora Jiříková, učednice v krejčovském závodě v Klatovech (Hořákov, 19. 3. 1903), dcera Františka J., školačka (Hořákov, 17. 2. 1913); všichni česká národnost;

Čp. 14 – Václav Urbánek, majitel bytu, hokynář, vlastní závod, (Běšiny, 17. 10. 1874), manž. Barbora U., v domácnosti (Hynkovice, 4. 7. 1874), oba v obci 19 roků, syn Václav U., zemědělský dělník (Víteň, 18. 5. 1901), dcera Božena Urbánková, školačka (Hořákov, 8. 4. 1908), Marie Urbánková, školačka (Hořákov, 13. 7. 1913); všichni národnost česká;

Sčítání obyvatel Hořákova podle čísel popisných (1880, 1890, 1900, 1910, 1921)

Čp. 1
(dolní část Hořákova, dnes dílna Fr. Majer)

1880 – Václav Fremut, zednický tovaryš, domkář, (nar. Kněžice, 1815), manželka Františka (Kněžice, 1811), snacha Marie Fremutová (1853, Blovice); V. Fremudt se podepsal;

1890 – Josef Halášek, c. k. cestář na erární silnici (nar. Dehtín, 1845), manž. Marie H., roz. Svítilová (Kněžice, obec Lukavice, 1852), syn Josef Halášek, zednický tovaryš (Neznašovy, 3. 5. 1873), Růžena Halášková, školačka (Březí, 3. 7. 1881), Klára Halášková, školačka (Dehtín, 5. 8. 1884), Marie Halášková (Březí, 10. 3. 1886);

1900 – Josef Fremut (Hořákov, 12. 8. 1853), cestář; manželka Marie (Blovice, 11. 8. 1853), v domácnosti; syn Alois (Praha, 22. 6. 1883), pomáhá doma;

1910 – František Úlovec, krejčí (nar. Brtí, 12. 12. 1868); manž. Barbora Ú. (Březí, 13. 5. 1876); dcera Marie, školačka (Březí, 15. 4. 1899); dcera Anna (Březí, 28. 12. 1901); syn Václav (14. 4. 1904); syn František (Hořákov, 15. 5. 1908); Matěj Fremuth, tchán, soukromník (Božetice, 15. 3. 1830);

1921 – 1. partaj: František Úlovec, dělník na statku, (Brtí, 3. 11. 1868), 15 roků v Hořákově; manž. Anna Ú. (Javoří, 14. 2. 1879); syn Václav Ú., na statku (Březí, 18. 5. 1904); syn František Ú. (Hořákov, 3. 6. 1908); dcera Barbora Ú. (Hořákov, 8. 12. 1915); dcera Anna Ú. (Hořákov, 1. 11. 1916); syn Josef Ú. (15. 10. 1917); **2. partaj:** Marie Fremutová, podruhyně, ovdovělá (Blovice, 25. 9. 1866);

Čp. 2
(obecní pastouška)

1880 - Josef Plechinger, obecní pastucha (Javoří, 1841), Barbora (roz. Nový, Lukavice, 1835), syn Jan, čeledín (10. 4. 1864), Matěj, školák (1868), Josef, školák (19. 3. 1870); Václav (š, 1872), František (1875), dcera Alžběta (pomocnice v domácnosti, 1866); podepsal Jan Král;

1890 – Jan Šafařík, nájemník, obecný lesní a polní hajný (nar. Kunkovice, 1852), manž. Anna Š., roz. Zahrádková, domácí práce (Dobřemělice, 1855), syn Jan Šafařík (Pozorka, 22. 3. 1877), dcera Anna Šafaříková (Hořákov, 26. 7. 1880), František Š., školák (Hořákov, 10. 10. 1882), Karel Šafařík (Hořákov, 21. 9. 1886), Marie Š. (Hořákov, 28. 7. 1888), Stanislav Šafařík (Hořákov, 15. 10. 1890);

1900 – Ondřej Kopp (Hořákov, 9. 8. 1868); manželka Anna (Lukavice, 4. 9. 1878), hospodyně; Josef Kopp (Běšiny, 9. 11. 1894); Ondřej Kopp (Hořákov, 9. 2. 1896); Václav Kopp (Hořákov, 10. 5. 1897); Julie Koppová (Hořákov, 19. 1. 1899); František Kopp (Hořákov, 22. 9. 1900);

1910 – Ondřej Kopp, majitel bytu, mistr soustružnický (Hořákov, 8. 8. 1868), manž. Anna, roz. Jandová (4. 9. 1874), dcera Julie K. (H., 9. 1. 1899), syn František (H., 22. 9. 1900), dcera Marie K. (Hořákov, 18. 6. 1902), syn Bedřich (8. 6. 1904), syn Jan (H., 19. 5. 1906), dcera Anna K. (H., 17. 6. 1908), dcera Ludmila K. (H., 4. 9. 1910);

1921 – Ondřej Kopp, dělník zemědělský (Hořákov, 8. 8. 1868); manž. Anna Koppová, v domácnosti (Lukavice, 4. 9. 1874); syn Václav Kopp, v zemědělství dělník (Hořákov, 10. 5. 1897); dcera Anna Koppová (Hořákov, 17. 6. 1908); dcera Ludmila K. (H., 4. 9. 1910); syn Alois K. (H., 28. 5. 1912); syn Karel K. (H., 27. 2. 1915); syn Jiří Kopp (Hořákov, 9. 4. 1917); všichni české národnosti;

Čp. 3

1880 – 1. rodina: Františka Huspeková, chalupnice, vdova (1830, Hořákov), synové František, čeledín (10. 11. 1866), Josef, školák (26. 3. 1868), Václav (školák, 13. 2. 1872), Kateřina, děvečka v panském dvoře (31. 3. 1859); **2. rodina**: Karel Karaus, nádeník (Tužice, 1846), manž. Marie K., nádenice (16. 1. 1851, Čachrov), syn Josef (11. 7. 1876); **3. rodina**: Václav Paveza (Ouloh, 1812), nádeník; manželka Barbora (Chvalšovice, 1813); podepsal Jan Král;

1890 - Františka Huspeková, roz. Šimková, vdova po c. k. cestáři (Hořákov, 1830), syn Josef Huspek, nádeník (Hořákov, 26. 3. 1869), syn Václav Huspek, obuvnický pomocník u mistra Konráda ve Strážově (Hořákov, 14. 2. 1872);

1900 - Františka Huspeková (Hořákov, 27. 1. 1829), vdova, domácí práce; Josef Huspeka (Hořákov, 26. 3. 1869), hospodářské práce;

1910 – Josef Huspek, majitel bytu, cestář (Hořákov, 26. 3. 1869), Anežka Huspeková (Běšiny, 27. 11. 1878), dcera Anna H. (Běšiny, 9. 4. 1910),

1921 – Josef Majer, zedník, bez zaměstnání (Hořákov, 4. 4. 1889); manž. Marie Majerová, domácnost (Kotěšov u Sušice, 3. 7. 1891), syn Jan Majer (Kotěšov, 28. 2. 1912); dcera Marie Majerová (Hořákov, 6. 7. 1915);

Čp. 4

1880 – 1. rodina: Josef Tajčovský, domkář, nádeník (nar. Hořákov, 1829), Kateřina (roz. Paveza, Běšiny, 1838), syn Bartoloměj (24. 8. 1862), Vojtěch (23. 4. 1867), dcera Marie (1866), nevlastní dcera Rosalie (Běšiny, 1867), dcera Kateřina (Hořákov, 1872), **2. rodina:** Vojtěch Šimek, nádeník (Hořákov, 23. 4. 1822), Terezie Šimková (Běšiny, 15. 10. 1826), dcera Anna (11. 11. 1854), Kateřina (25. 12. 1857), Barbora (březen, 1861), Marie (1863), Václav Hošek (Běšiny, 1840), matka, vdova Barbora Hošek (Týnec, 1790), podepsal Jan Král;

1890 - 1. partaj: Bartoloměj Tajčovský (Teučovsky, Tejčovský, Deušovsky), domkář, nádeník (Hořákov, 24. 8. 1862), manželka Barbora Tejčovská, roz. Jiřinová, nádenice (Jesení, 1865), dcera Rosina (Jesení, 13. 10. 1887), syn Vojtěch Tejčovský (Jesení, 25. 12. 1889); matka domkáře Kateřina Deušovská, denní nádenice (Běšiny, 1840); **2. partaj:** Rosina Hošková, nemanželská dcera Kateřiny Deušovské, služka (Běšiny, 1865), Kateřina Deušovská, manželská dcera, služka v Klatovech (Hořákov, 1872); Vojtěch Deušovský, bratr Bartoloměje Teučovského, nádeník (Hořákov, 1867), Kateřina Pavéza, nájemnice, nádenice (Svošovice, okr Sušice, 1865), Vojtěch Pavéza, nemanž. dítě Kateřiny Pavézy (Křištín, květen 1890); 2 kozy ve stavení;

1900 - Bartoloměj Tajčovský (Hořákov, 1861), nádeník; manželka Barbora, roz. Jiřinová (Chvalšovice, 4. 12. 1866), služebná; dcera Rosálie Tajčovská (Jesení, 1887), chodí do školy; Vojtěch Tajčovský (Hořákov, 1891); Marie Tajčovská (Hořákov, 1892); Kateřina Tajčovská (1895); Bartoloměj Tajčovský (Hořákov, 1898);

1910 - Bartoloměj Tajčovský, pracuje na poli (Hořákov, 24. 8. 1862), manž. Barbora T. (Jesení, 4. 12. 1864), dcera Kateřina (H., 4. 5. 1895), syn Bartoloměj T. (Hořákov, 20. 10. 1898), dcera Klára T. (Staňkov u Sušice, 16. 6. 1902), syn Jan T. (H., 11. 10. 1904), dcera Barbora T. (H., 24. 12. 1906), majitelka bytu Marie Fremuthová, vdova (Plzeň?, 25. 8. 1853);

1921- Barbora Tajčovská, vdova; Sára? Bára? Tajčovská, dcera; syn Jan Tajčovský, zahradnický učedník na hořákovském statku (Hořákov, 4. 4. ?); dcera Barbora Tajčovská, žačka (Hořákov); otec Vojtěch Jiřina, výměnkář;

Čp. 5 - zámek

1880 (zámek) - neobydlené

1890 – 1. partaj: August Kordík (Čachrov, 16. 9. 1846), Landwirt, Karolina Kordik, geb. Csangé de Csány (Csány, Komitat Czalaer, 21. 4. 1848), Elsa Kordik (Chlístov u Klatov, 17. 11. 1874), zuhause, Zdenko Petr Augustin Kordik, (Chlístov, 20. 4. 1876), Schüler der Artilerie Kadettenschule, Miluny Kordik (Chlístov, 21. 11. 1877), Schülerin, Alice Kordik (Chlístov, 10. 8. 1879), Schülerin, Efemér Petr Albin Kordik (Chlístov, 1. 3. 1881), Irma Kordik (Ch. 1. 9. 1882), Pauline Kordik, (Chlistov, 29. 5. 1884), Michaela Kordik (Hořákov, 21. 2. 1886); Ilona Kordík, Tochter (Hořákov, 3. 6. 1888); Kateřina Červený, Dienstbote (Nemělkov, 1865), Kateřina Brejcha, Dienstbote (Chlístov, 1873); **2. partaj:** Marie Zipperer, Edler von Eggenthal, pensionierte Feldmarschallwitwe, (Czachrau, 15. 1. 1848), domov. právo Pressburg; Elise Kordík, geb. Fürtsch, Private (Chodenschlag, Bz. Taus, 8. 9. 1821); 13 osob, 2 koně;

Čp. 5 a (ratejna, panský dvůr) - **1. partaj:** Matěj Petrášek, šafář při statku (Čachrov, 1840), manželka Terezie Petrášková, nádenice (Běšiny, 1840), dcera Aloisie Petrášková, služka, Vídeň, Cirkusgasse, služka (Keply, 1870), syn Václav Petrášek, pacholek v Divišovicích (Svinná, 22. 12. 1873), Ignác Petrášek, pacholek (Čachrov, 1875), syn František Petrášek (Čachrov, 26. 4. 1879); domov právo Petrášků – Čachrov; **2. partaj:** Josef Mayer, čeledín, (Troslav, 1848), manželka Marie Majer, roz. Vítovec, nádenice (Běšiny, 1852), syn Vojtěch Majer, školák (Běšiny, 5. 11. 1879), syn František Majer (Hořákov, srpen 1885), syn Josef Majer (Hořákov, březen 1889); domov. právo rodiny Majer (Troslava); **3. partaj:** Josef Pressl, pacholek (Strážov, 1862), manž. Anna Presslová, roz. Tomanová, nádenice (Strážov, 1866), dcera Barbora Presslová (Vítkovice u Kolovče, březen 1889); domov. právo rodiny Pressl – Záhorčice, **4. partaj:** Kateřina Tomanová, vdova, děvečka (Kuzí, 1841); syn Jiří Toman (Chlístov, 1872), obuvnický tovaryš, t. č. Meidling u Vídně; Emanuel Toman, obuvnický pomocník ve Vídni (nar. Chlístov, 17. 7. 1873); domov. právo Hořákov; **5. partaj:** Josef Paveza, kočí (Svojšice, 1863), manž. Anna Paveza, roz. Petrušková, nádenice (Bradné, květen 1864), Jan Paveza, syn (Hořákov, květen 1889), domov. právo Malonice; **6. partaj:** Pavel Matějka, pacholek (Kotěšov, 1858); manž. Alžběta Matějková, roz. Mundl, nádenice, (Lukavec, 1859), syn Josef Matějka (Březí, 1882), dcera Barbora Matějková (Hořákov, 9. 2. 1885), syn Václav Matějka (Hořákov, 6. 1. 1887), dcera Františka Matějková (Hořákov, 10. 3. 1889); domov. právo rodiny Kotěšov; **7. partaj:** Václav Rendl, pasák v panském dvoře, (Braníčkov u Nemělkova, 1835), Eva Rendlová, roz. Pešl, nádenice (Velhartice, 1842), syn Bartoloměj Rendl, nádeník (Velhartice, 1870), František Rendl, pohůnek (Hořákov, 4. 4. 1874); dcera Marie Rendlová, školačka (Běšiny, 1880), Magdalena Rendlová (Svojšice, 1883), domov. právo rodiny v Braníčkově; ve dvoře bylo 32 kusů hovězího dobytka, držitelem statku byl Fridrich Brabek, statkář

1900 – Jan Sýkora, nájemce bytu, čeledín (Kuzí, 1862), manž. Marie, pomáhá v domácnosti (Hořákov, 1861), dcera Alžběta (Kuzí, 1890), Marie (Podolí, 1892), František (Kuzí, 1897), Alois (Hořákov, 21. 12. 1900); Antonín Pikhart, čeledín (Běšiny, 1876), manž. Marie Pikhartová (Brtí, 1874), dcera Anna (Brtí, 7. 1. 1899), Marie (Hořákov, 5. 8. 1900); Fridrich Zahradník, pasák (Březí, 1857); manž. Marie Zahradníková (Běšiny, 1870), Antonín Zahradník (Březí, 1885), Anna Z. (Staňkov, 1888), Marie Z. (Staňkovy, 1893), Božena Z.

(Běšiny, 1888), František Heil, nevlastní syn (Běšiny, 1888), Josefa Heilová, nevlastní dcera (Běšiny, 1892);

1910 – 1. partaj - Václav Rendl, čeledín (Čachrov, 10. 12. 1859); manž. Marie R., domácnost (Javoří, 3. 8. 1868); dcera Terezie R. (Čachrov, 24. 3. 1893); dcera Františka R. (Čachrov, 9. 3. 1900); dcera Anna Rendlová (Čachrov, 17. 3. 1906); **2. partaj** – Josef Plechinger, čeledín na statku (Opálka?, 3. 3. 1857); manž. Terezie P. (Opálka, 20. 10. 1869); syn Václav P., dragoun v Klatovech (Březí, 10. 11. 1889); dcera Františka P. (Březí, 9. 12. 1887); syn František Plechinger, školák (Hořákov, 4. 4. 1901); dcera Marie P. (Hořákov, 7. 1. 1903);

1921 - zámek, majitel Josef Czernín, 2 partaje: **1. partaj** – Otta Martykán, zahradník hr. Czernina (Týnec u Klatov, 8. 7. 1859), v obci žila rodina od roku 1911; manž. Marie, v domácnosti (Lehom, 12. 9. 1856), dcera Marie M. (Seewiesen, 17. 10. 1887), dcera Anna Martykánová (Seewiesen, 23. 7. 1893), vnuk Martykán Ginter (Vídeň, 9. 10. 1916), zahradnický učeň Karel Beneš (Sušice, 4. 1. 1905); všichni národnost česká; **2. partaj** – Emanuel Šos, kočí hraběcí (Běšiny, 22. 2. 1874), v Hořákově žije 23 let, manž. Anna Šosová, v domácnosti (Čachrov, 25. 7. 1877), dcera Marie Šosová, (Hořákov, 22. 2. 1900), syn Josef Š. (Hořákov, 9. 6. 1911), syn Jaroslav Š. (Hořákov, 21. 4. 1913), dcera Josefa Š. (Hořákov, 29. 10. 1916),

Čp. 6 (starý Hejlíčkovský/Králův dvůr, tato rodina na gruntu téměř 500 let)

1880 - Čeněk Král, sedlák (Hořákov, únor 1835), manželka Kateřina (roz. Dolejší, Maloveska 1843), syn Jan (24. 6. 1869), Václav (18. 5. 1872), Alois (31. 3. 1880), dcera Barbora (4. 7. 1863), Viktorie (10. 12. 1870), čeledín Martin Pojar (Ouloh, 1860), Matěj Reiser (Stobořice, 1860), Barbora Zajícová (Brtí, 1862), podepsal se Vincenc Král;

1890 - Vincenc Král (Hořákov, 1835), Kateřina Král, roz. Dolejší (Maloveska, 1844), Jan Král (Hořákov, 1869), syn, pomáhá rodičům při hospodářství; Václav Král (Hořákov, 22. 5. 1872), zahradnický pomocník, Alois Král (Hořákov, 31. 3. 1880), školák, Cyril Král, nemanželský syn dcery Vincence Krále (nar. Hořákov, 1882), Josef Koplent, pastucha, (Javoří, 22. 1. 1872), německé národnosti, Barbora Jandová, (Lukavice, 1872), služka, česká; Martin Pozorka, 1 kůň, 8 krav, 2 ovce;

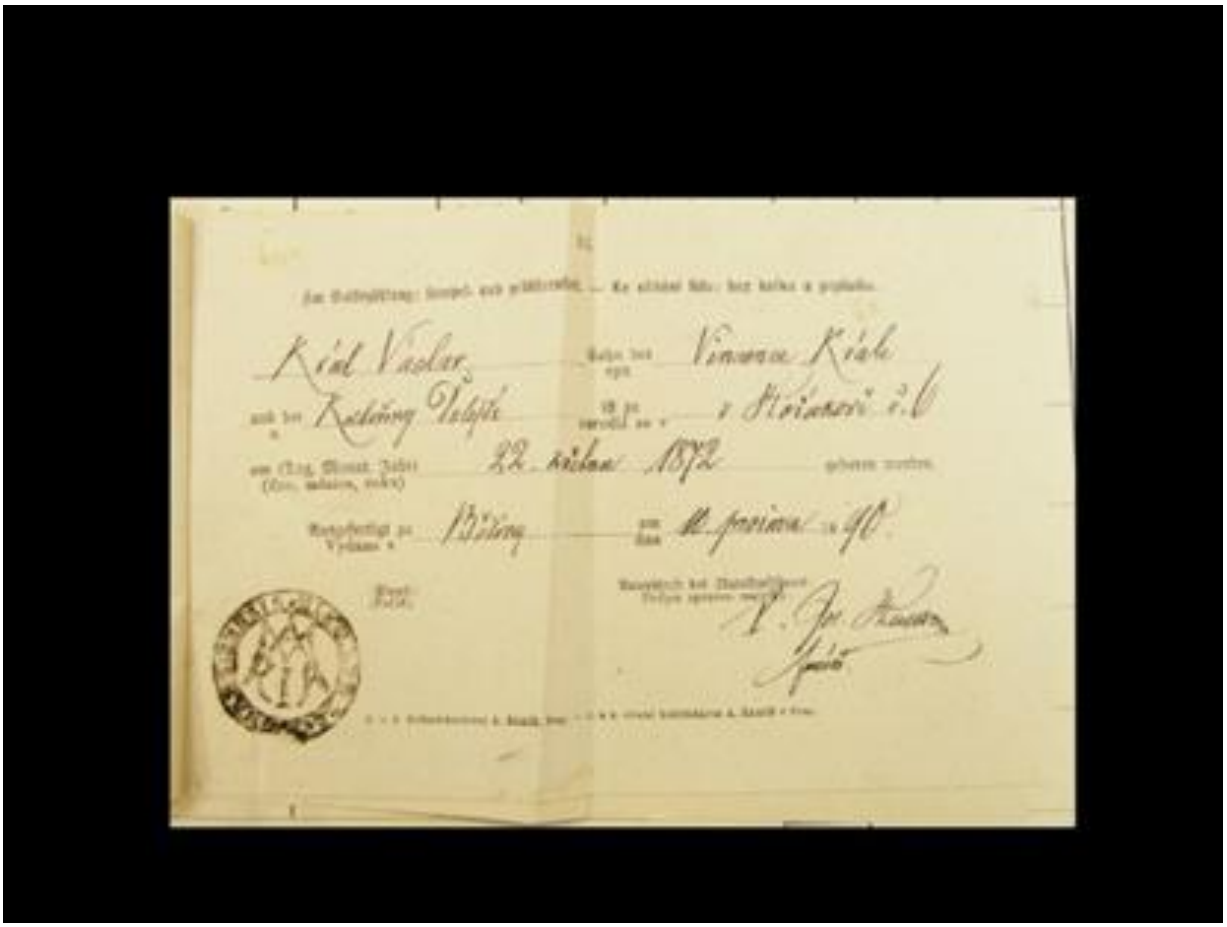

Evidenční lístek ke sčítání lidu v roce 1880, záznam o narození Václava Krále, syna Vincence (Čeňka) Krále v Hořákově čp. 6, 22. 5. 1872 (Státní okresní archiv Klatovy).

1900 - Vincenc Král, hospodář polního hospodářství (Hořákov, 8. 1. 1835); Kateřina Králová (Maloveska, 1843); syn Jan Král (Hořákov, 29. 6. 1868); Václav Král, v Dobřanech (Hořákov, 1872); Alois Král, mládek v pivovaru (Hořákov, 1880); Cyril Král (Hořákov, 19. 1. 1883); Marie Svobodová, služebná (Čihaň, 1876); Václav Souček, čeledín (Jesení, 1882);

1910 – Alois Král, hospodář (Hořákov, 31. 3. 1880); manž. Marie K., domácnost (18. 2. 1883); dcera Viktorie K. (H., 29. 12. 1905); dcera Anna K. (H., 4. 2. 1907); dcera Věnceslava

K. (H., 9. 4. 1909); matka Kateřina K. (Maloveska, 18. 2. 1844); Matěj Hofman, čeledín (Březí, 7. 7. 1894); Marie Janoušková, služka (Chotěšov, 3. 6. 1891); Barbora Urbánková, služka (Březí, 12. 2. 1897); ve dvoře byli 2 koně, 10 kusů hovězího dobytka, 2 prasata, mnoho drůbeže;

1921 - Alois Král, samostatný hospodář (Hořákov, 31. 3. 1880); manž. Marie Králová (Hluboká, okres Trhové Sviny, 18. 2. 1883); dcera Věnceslava Králová (Hořákov, 9. 4. 1909); Jiřina Králová (Hořákov, 26. 1. 1914); syn Václav Král (Hořákov, 4. 1. 1921 - 1985); Jan Franěk, tchán, zřízenec státních drah, vdovec (Hluboká, 26. 10. 1848); Jan Harant, čeledín (Vogelsang, Kašp. Hory, 10. 11. 1896); Bartoloměj Rendl, čeledín (Kunovice, 24. 8. 1901); Marie Pojarová, služebná (Běšiny, 27. 8. 1900); Anna Sýkorová (Kuzí, 24. 8. 1905); všichni české národnosti;

Z rodinného archivu rodiny Králů / Hejlů

Čp. 7 - ratejna

1880 – místo 5b, dostal číslo zbořeného čísla 7; **1. partaj**: Štěpán Jiřina (Čeletice, 26. 12. 1836), šafář u pana Petra Kordíka; manželka Barbora (Chvalšovice, 4. 11. 1829), vede domácnost; syn Hynek (Čachrov, 1861); nádeník; Jiří (Čachrov, 1865), učeň zahradnický; **2. partaj**: Václav Vlček (Chvalšovice, 1841), čeledín; žena Anna (Třeziměř, 1840), vede domácnost; syn Josef (Keple, 4. 7. 1871); Václav (Hořákov, 21. 9. 1879); Anna (Hořákov, 25. 7. 1873), chodí do školy; **3. partaj**: Martin Kolář (Radostice, 5. 8. 1851), čeledín; manželka Františka (Běšiny, 1851), vede domácnost; Marie (Hořákov, 12. 12. 1876); dcera Františka (Hořákov, 16. 1. 1879); **4. partaj**: Jan Kopelent (Javoří, 1828), čeledín; manželka Kateřina (Předvojovice, 27. 8. 1835); Magdaléna (Vrhaveč, 1. 2. 1871), chodí do školy; **5. partaj**: Václav Rendl (Braníčkov, 1835), pasák v panském dvoře; manželka Eva (Velhartice, 1845), vede domácnost; syn Bartoloměj (Velhartice, 1870); František (Hořákov, 1874), chodí do školy;

1890 – Jiří Jiřina, nájemník (Čachrov, 1864), zahradník při panství, Klára Jiřina, roz. Švarc (Staňkov u Velhartic, 1864), v domácnosti, Rupert Jiřina, syn, (Hořákov, 3. 4. 1890), Jan Švarc, (Žihobce u Sušice, 28. 6. 1872), bratr Kláry Jiřinové, zahradnický pomocník;

1900 – Josef Hofman, zahradník (nar. Hrádek u Sušice, 2. 2. 1846), Barbora Hofmannová (1. 4. 1848, Hrádek); Alois Hofman, zahradnický pomocník (Kněžice u Sušice, 5. 4. 1875), Jan Hofman, zahrad. pomocník (Hrádek, 20. 6. 1877), Stanislav Matějka, učedník, zahradnický pomocník (Běšiny, 7. 5. 1885); Emanuel Šos, kočí (Běšiny, 2. 4. 1874); manž. Marie Šosová (Kotěšov u Sušice, 8. 9. 1873), dcera Anna Šosová (Hořákov, 22. 2. 1900), Marie Š. (Hořákov, 22. 2. 1900), Barbora Bílková, chůva (Kotěšov, 1840);

1910 – Čp. 7a – Emanuel Šos, panský kočí (Běšiny, 23. 2. 1874); manž. Marie Š. (Chotěšov, 8. 9. 1871); dcera Anna Š. (Běšiny, 16. 6. 1898); dcera Marie Š. (Běšiny, 22. 2. 1900); dcera Ludmila Š. (Běšiny, 16. 9. 1901); národnost česká; **ve dvoře byli 2 koně, 32 kusů hovězího dobytka, 1 osel, 50 slepic,**

1921 - ratejna, majitel J. Czernin **– 1. partaj:** Josef Plechinger, čeledín na statku J. Czernina, 20 let (Grüntlhof, Sušice, 26. 12. 1862), manž. Terezie Pl., v domácnosti (Vopálka, 15. 3. 1867), syn Václav P., zahradník (Březí, 9. 11. 1889), dcera Františka Matějková, roz. Plechingerová, vdova, dělnice na statku (Březí, 1. 12. 1886), vnuk Vojtěch Matějka, žák (Hořákov, 26. 4. 1913), syn František Pl., dělník na statku (Hořákov, 1. 4. 1900), dcera Marie Plechingerová, učednice, dámská krejčová u Albíny Nové v Kuzí (Hořákov, 21. 1. 1903), **2. partaj:** Ferdinand Jiřík, pasák na statku (Březí, 16. 5. 1872), 9 roků na statku; manž. Františka Jiříková, vede domácnost (Seewiesen, 17. 3. 1885), dcera Anna Jiříková, pomáhá v domácnosti (Čachrov, 16. 9. 1901), všichni česká národnost, v Hořákově 9 let; **3. partaj:** Karel Jiřík, šafář na statku (Březí, 5. 9. 1879), manž. Josefa Jiříková, domácnost (Javor, 20. 5. 1876), dcera Marie J. (Čachrov, 10. 9. 1903), syn Josef Jiřík (Hořákov, 23. 6. 1916), všichni národnost česká, v Hořákově 10 let;

Čp. 8

1880 – „místo 9 b, dostal číslo 8, které jest zbořeno (totiž to staré č. 8)“ – Josef Kopp (Hořákov, 1826), nádeník; Marie (Hořákov, 1835), vede domácnost; syn Ondřej (Hořákov, 9. 8. 1868), školák; Josef (Hořákov, 4. 7. 1872), školák; Julie (Hořákov, 12. 6. 1870), školačka; 2 kozy;

1890 – neobydleno

1900 – neobydleno

1910 – dtto

1921 – dtto

Čp. 9 (starý „Královský“, původně „Vítovský“ dvůr, doložen takřka 500 let)

1880 - Jan Král (Hořákov, 25. 12. 1835), rolník; manž. Barbora, roz. Majdl (Čachrov, 31. 3. 1840), vede domácnost; syn Josef (Hořákov, 27. 2. 1867), studující; Emanuel (Hořákov, 28. 2. 1873), chodí do školy; Anna (Hořákov, 9. 11. 1868), ve škole; Marie (Hořákov, 4. 12. 1876), ve škole; Albina (Hořákov, 29. 10. 1878); Hermina (Hořákov, 30. 8. 1880); čeleď: Jan Faust (Seewiesen, 1855), Hynek Rendl (Jesení, 1855), Jan Hejl (Běšiny, 1842), Josef Kolář (Hořákov, 4. 4. 1863); Marie Kubát (Hořákov, 1856); Anna Urbánek (Běšiny, 2. 2. 1861), obě děvečky; 1 kůň, 20 kusů hovězího dobytka, z toho 6 volů; 28 ovcí; 5 prasat; 1 úl;

1890 – 1. rodina: Jan Král, rolník, pachtýř štěrku na c. k. er. silnici (nar. Hořákov, 1835); manž. Barbora, roz. Maydl, spolumajitelka (1839, Čachrov); syn Emanuel Král, pomáhá v hospodářství (Hořákov, 30. 1. 1873); Marie Králová, doma při hospodářství (Hořákov, 1876); Albína Král (1872); Hermine Král, školačka (1880); Anton Kolář, čeledín, pacholek (Hořákov, 1865); Martin Smolík, čeledín, (Kunkovice, 1869); František Smolík, pohunek (Rejsko, 6. 12. 1873); Josef Nauš, čeledín, pastevec (Troslava, 10. 3. 1875); Sofie Petrášková, služka (Kunkovice, 1871); Anna Tomanová, služka (nar. Vídeň, 22. 3. 1872, příslušná do Brtí); na statku 2 koně, 23 hovězího dobytka, 8 ovcí; **2. rodina:** Josef Kopp, nájemník, traxlíř hrábí (Hořákov, 1826); manž. Marie Kopp, roz. Teučovská (Hořákov, 1835); syn Ondřej Kopp (Hořákov, 1867), traxlířský pomocník; Julie Kopp (Hořákov, 1870) služka; Josef Kopp (Hořákov, 14. 7. 1872), traxlířský pomocník; 1 koza;

1900 – Emanuel Král, hospodář (nar. Hořákov, 28. 1. 1873); manž. Barbora Králová (12. 11. 1880), Jan Král, otec hospodáře, výměnkář (Hořákov, 25. 12. 1835); Barbora Králová, matka majitele (Čachrov, 12. 2. 1840); Marie Králová, sestra majitele, pomáhá (Hořákov, 5. 12. 1876); Albína Králová, sestra, hospodyně (Hořákov, 30. 11. 1878); Hermína Králová, sestra, služebná (Hořákov, 30. 8. 1880); Václav Kvěch, čeledín (Kotěšov, 1877); Josef Zahrádka, čeledín (Pozorka, 19. 2. 1883); Anton Zahrádka, čeledín (Březí, 12. 11. 1885); Barbora Kollrosová, služebná (Březí, 16. 10. 1878); Johanna Syrovátková, služebná (Běšiny, 1880); Josef Kopp, nádeník (Hořákov, III. 1826); manželka Marie Koppová (Hořákov, 1839), syn Josef Kopp, nádeník (Hořákov, 1872);

1910 – 1. partaj: Emanuel Král, hospodář (H., 28. 1. 1873); manž. Barbora K., domácnost (Němčice, 12. 12. 1880); syn Ladislav František Král (H., 8. 6. 1901); dcera Zdenka K. (H., 21. 9. 1903); syn Josef K. (H., 3. 3. 1905); Barbora K. (H., 12. 12. 1907); Jan Janoušek, čeledín (Chotěšov, 1886); Rosalie Matějková, služebná (Chvalšovice, 26. 12. 1885); Marie Marešová, služebná (Opálka, 20. 5. 1894); Alois Fremuth, čeledín (Praha, 22. 6. 1884); Josef Babka, čeledín, pasák (Běšiny, 1896); **2. partaj:** František Majer, pracuje za mzdu ve dvoře (Hořákov, 9. 8. 1885); manž. Klára M. (Jesení, 11. 2. 1882); **3. partaj:** Vojtěch Jiřina, pomáhá za mzdu (Čeletice, 1846); manž. Marie Jiřinová (Jesení, 1848); dobytek na statku – 2 koně, 18 kusů hovězího dobytka, 6 prasat;

1921 – čp. 9 - Emanuel Král, majitel, hospodář (Hořákov, 28. 2. 1873), manž. Barbora K., v domácnosti (Víteň, 12. 11. 1880), syn Ladislav (Hořákov, 8. 6. 1901), Jan Šedlbauer, strávník, (Chvalšovice, 22. 6. 1900), Josef Kubát, čeledín (Brtí, 20. 11. 1885), Josef Slunčík, čeledín (Podolí, 18. 2. 1897), Vojtěch Hošek, čeledín (Kuzí, 15. 3. 1875), Karel Haas, pohůnek (Běšiny, 20. 1. 1908), Marie Němcová, služebná (Kunratice, 18?), Alžběta

Javorská, služebná (Březí, 1896), Václav Toman, strávník, chudý na obci (Most, 1875); **9a –** František Majer, dělník v hospodářství E. Krále, vdovec (Hořákov, 9. 8. 1885), Lenerová Lenka, družka F. Majera, ovdovělá, vede domácnost (Běšiny, 2. 8. 1891), dcera Albína Lenerová (Běšiny, 11. 5. 1916), Marie Vítovcová, schovanka (Hořákov, 26. 6. 1920);

Čp. 10 (Spolka, původně Dolní a Horní Spolka, doloženo od 15. století)

1880 – 1. partaj: Jiří Kolář (Hořákov, 24. 4. 1851), rolník; manž. Marie (Předvojovice, 24. 9. 1854), vede domácnost; Václav (Hořákov, 28. 8. 1878); Alois (Hořákov, 5. 5. 1880); dcera Anna (Předvojovice, 5. 11. 1876); **2. partaj**: rodiče - Vavřinec Kolář (Hořákov, 20. 6. 1804), výminkář; manželka Magdalena (Velhartice, 1843); syn František (Hořákov, 28. 12. 1870), školák; dcera Marie (Hořákov, 4. 5. 1863), pomáhá v domácnosti; Magdaléna (Hořákov, 21. 7. 1865), pomáhá v domácnosti;

1890 – Jiří Kolář, rolník (24. 4. 1851, Hořákov); manž. Marie, spolumajitelka (roz. Bejvlová, 1852, Předvojovice); dcera Anna (Předvojovice, 1876); syn Václav Kolář, školák (Hořákov, 30. 8. 1878), Alois Kolář (školák, Hořákov, 5. 5. 1880), Kašpar Kolář (Hořákov, únor 1882), František Kolář (Hořákov, 5. 1. 1886), Marie Kolář (2. 2. 1889), Eduard Kolář, nemanž. syn Kateřiny Kolářové, školák (Hořákov 16. 4. 1879), Kateřina Kolářová, sestra majitele (1840, Hořákov), nádenice; František Kolář, čeledín (Hořákov, 1870); Josef Rohrbacher, čeledín (1866, Němčice); Marie Kubernátová, služka (Běšiny, 1872);

1900 – Jiří Kolář, hospodář (Hořákov, 24. 4. 1851), manž. Marie K. (Předvojovice, 24. 9. 1852), syn Václav Kolář (Hořákov, 29. 8. 1878), Alois Kolář (H., 5. 5. 1880), Jiří Kolář (H., 18. 2. 1882), řeznický tovaryš; Kašpar Kolář, čeledín (H., 31. 12. 1884), František Kolář, čeledín (H. 27. 6. 1886); Marie Kolářová (H., 28. 1. 1889), školačka; Božena Kolářová, školačka (H., 5. 3. 1891); Barbora Kolářová, školačka (H., 29. 2. 1895); Eduard Kolář, čeledín (Hořákov, 8. 4. 1879), Justína Lerchová, služebná (Líbětice, 1881), Kateřina Kováříková, služebná (Oučín?, 20. 2. 1885); 1 kobyla, 20 kusů hovězího dobytka, 7 prasat, 6 úlů;

1910 – František Kolář, hospodář (Hořákov, 21. 6. 1886); manž. Marie K. (Kunkovice, 21. 3. 1893); matka Marie K. (Běšiny, 7. 4. 1853); sestra Barbora K. (Hořákov, 19. 5. 1895); Jiří Mužík, čeledín (Běšiny, 29. 10. 1884); Karel Hošek, čeledín (Ouloh, 1895); Marie Denková, služka (Bradné, 1892); Václav Toman, žebrák (Most, 1887), v Hořákově od r. 1904; 2 koně, 15 hovězího dobytka, 2 prasata, 5 úlů;

1921 - Marie Kolářová, vdova, majitelka, samostatná hospodyně (Běšiny, 21. 3. 1893); dcera Marie Kolářová, žačka (Hořákov, 7. 7. 1913); syn František K. (Hořákov, 15. 4. 1915); tchýně Marie Kolářová, vdova (Předvojovice, 24. 9. 1854); Barbora K., švagrová (Hořákov, 22. 2. 1895); Marie Rubášová, služebná (Střeziměř, 16. 3. 1898); Františka Kolářová, služebná (Tršek, 10. 8. 1903); Jiří Němec, čeledín 22. 4. 1899; Josef Klouda, čeledín, (Tršek, 1901); Josef Karlovský, pastevec (Strážov, 5. ledna 1906); Jan Votýpka, noclehář, nádeník, chodí světem, (Chudenice, 25. 6. 1863);

Čp. 11 (toto číslo měl původně výměnek na Spolce, po jeho zboření dostal toto číslo dům hraběcího zahradníka, respektive kočího)

1880 - nebyl dosud číslován, co nově vystavený dostal číslo 11 na místo zbořeného č. 11; Vojtěch Kobliha (Strakonice, 23. 4. 1830), zahradník u pana Petra Kordika; manželka Karolina (Velhartice, 1. 11. 1830), vede domácnost;

1890 – 0

1900 – 0

1910 – 0

1921 – 0

Čp. 12 (bývalá draslárna, původně dvě židovské chalupy č. I a II) – dnes neexistuje

1880 – 1. partaj: rodina Josef Kolář (Čachrov, 3. 4. 1834), domkář, nádeník, manž. Anna (Čachrov, 1. 4. 1834), syn Rudolf (Čachrov, 17. 4. 1863), nádeník, Antonín (Čachrov, 10. 6. 1865), nádeník;

1890 – 1. rodina: Josef Kolář, domkář, (Čachrov, 1834); manž. Kateřina (roz. Kupková, Pozorka 1837); Kateřina Kupková, čeledín, pastuch (Pozorka, 1875); Josef Kolář měl 3 krávy; **2. rodina: Tomáš Urbánek**, nájemník, kolář (Běšiny, 1830), **Vojtěch Urbánek**, nájemník, zedník (Běšiny, 1833), Anna Urbánek, v domácnosti (roz. Rubášová, 1838), syn František Urbánek, pomocník zahradnický v Klatovech (Běšiny, 1871), Václav Urbánek, pacholek, Javoří, ob. Podol, (Běšiny 1874), Ludvík Urbánek, pohůnek v Kuzí (19. 8. 1876, Hořákov), Vojtěch Urbánek měl 1 kozu;

1900 – Josef Mayer (psán také Majer), chalupník (nar. Troslava, 1848); manž. Marie Mayerová (Běšiny, 1852); Vojtěch Mayer, pomáhá (Běšiny, 5. 11. 1879); František Mayer, pomáhá (Hořákov, 9. 8. 1885); Josef Mayer, školák (Hořákov, 4. 4. 1889); Emanuel Mayer (Hořákov, 9. 10. 1898); Karel Král, soukromník (Hořákov, 1827);

1910 – Vojtěch Majer, majitel domu, zeměděl. dělník, svobodný (Běšiny, 5. 11. 1879); matka Marie M., vdova (Běšiny, 17. 4. 1852, v Hořákově od roku 1880); bratr Josef Majer, pomocník (Hořákov, 4. 4. 1889); bratr Emanuel Majer, školák (Hořákov, 8. 10. 1898); národnost česká; 4 krávy;

1921 - Vojtěch Majer, majitel bytu, svobodný, dělník zemědělský, (Běšiny, 2. 11. 1899), matka Marie M., vdova (Běšiny, 2. 7. 1852), národnost česká, on v Hořákově 13 roků, ona 30 let;

Čp. 13 („Stuttenwirtshaus“, „Štoudeň“, „Na Štoudni“, „Na kobyle“, původně zájezdní hostinec vystavěný roku 1817/18)

1880 – 1. partaj: Matěj Toman (Brtí, 29. 3. 1827), pachtýř hospody, manž. Kateřina (Javoří, 1830), Jan (Brtí, 27. 3. 1858), vypomáhá při domácnosti, Josef (Víteň, 29. 10. 1861), vypomáhá při domácích pracích, Alexandr (Víteň, 19. 10. 1874), školák, Anna (Víteň, 30. 12. 1865), vypomáhá při domácnosti, Marie (Víteň, 20. 8. 1868), chodí do školy, **2. partaj:** Jan Šafařík (Kunkovice, 16. 6. 1852), nádeník, Anna, manželka (Dobřemělice, 1855), vede domácnost, Jan (22. 3. 1877, Pozorka), Anna (Hořákov, 14. 7. 1880); 5 krav;

1890 – Jan Dollak, nájemník, hostinský (nar. Sušice, 1818), manž. Kateřina (1835), syn Jan Dollak, učitel na škole běšinské (1861, svobodný);

1900 – Josef Jiřík, hostinský (Březí, 21. 9. 1866), Alžběta Jiříková (Strážov, 28. 1. 1877), syn Josef Jiřík (15. 10. 1898, Hořákov); 2. partaj - František Jiřík (VII. 1843, Opálka), manž. Eva Jiříková (XI, 1841, Březí), syn Karel Jiřík, kočí (XI, 1878, Březí), syn Rudolf Jiřík, zahradnický pomocník (Březí, 5. 3. 1882), Jindřich Jiřík, učedník (Březí, 11. 5. 1885);

1910 – Josef Jiřík, majitel hostince (Březí, 10. 4. 1866); manž. Alžběta Jiříková (Strážov, 2. 2. 1877); syn Josef Jiřík (Hořákov, 16. 10. 1899); dcera Karolína J. (Hořákov, 17. 5. 1901); dcera Barbora J., školačka (H., 17. 3. 1903); dcera Zdenka J. (H., 28. 4. 1904); 2 krávy, 2 prasata, 1 úl;

1921 - Josef Jiřík, vdovec, vlastní hostinec (Březí, 21. 4. 1866); v Hořákově 22 let; dcera Karolína J., vede domácnost (Hořákov, 13. 5. 1901), dcera Zdenka J., pomáhá v domácnosti (Hořákov, 29. 4. 1904), dcera Barbora Jiříková, učednice v krejčovském závodě v Klatovech (Hořákov, 19. 3. 1903), dcera Františka J., školačka (Hořákov, 17. 2. 1913); všichni česká národnost;

Čp. 14 – ruina, na pozemku Františka Majera, dům vznikl rozdělením čp. 12 poté, co zde zanikla draslárna

1900 – 1. partaj: Vojtěch Urbánek, tovaryš zednický (Běšiny, 23. 4. 1833), Anna Urbánková, manželka, hospodyně (Běšiny, 26. 7. 1838), **2. partaj**: Vojtěch Jiřina, nádeník (Repetice, 1846), Marie Jiřinová, manž., hospodyně (Jesení, 1852), dcera Klára Jiřinová, služebná (Jesení, 11. 2. 1881);

1910 – Václav Urbánek, majitel bytu, hokynář (Běšiny, 15. 10. 1874), manž. Barbora U. (Hynkovice, 4. 7. 1874), dcera Filomena (Březí, 12. 2. 1897), dcera Anna (Březí, 8. 5. 1899), syn Václav (Víteň, 18. 5. 1901), syn Stanislav (Hořákov, 2. 5. 1903), dcera Alžběta (Hořákov, 7. 2. 1905); otec Vojtěch Urbánek, (Běšiny, 23. 4. 1833), matka Anna U. (Běšiny, 20. 7. 1838); 1 kráva;

1921 – Václav Urbánek, majitel bytu, hokynář, vlastní závod, (Běšiny, 17. 10. 1874), manž. Barbora U., v domácnosti (Hynkovice, 4. 7. 1874), oba v obci 19 roků, syn Václav U., zem. dělník (Víteň, 18. 5. 1901), dcera Božena Urbánková, školačka (Hořákov, 8. 4. 1908), Marie Urbánková, školačka (Hořákov, 13. 7. 1913); všichni národnost česká;

Poznámky k rodopisu některých hořákovských rodin

Následující stránky nepřinášejí kompletní rodokmeny či dokonce rozrody zkoumaných hořákovských rodin. Jsou to skutečně jen a jen „poznámky“ na základě toho, co zatím autor k tématu zkoumal a prostudoval, případně co se mu dostalo do ruky odjinud. Nemohou si proto tyto poznámky nárokovat úplnost či bezchybnost.

****

Králové (Hejlové) – Hořákov (čp. 6)

Není jasné, zda příslušníci dnešní rodiny Králů (Hejlíčků) z tohoto dvora jsou potomky sedláků Hejlů, kteří jsou připomínáni již v první polovině 17. století nebo svou přezdívku po staletí nesou jen „po gruntu“. Je možné, že tito Královi jsou v dávných generacích příbuzní Králů z čp. 9. V rozlišování Hejl-Král panoval vždy zmatek daný tím, že v malé vesničce měli dva největší grunty po staletí majitelé stejného jména. Králům z čp. 6 se proto „po gruntu“ prakticky vždy říkalo Hejlovi nebo Hejlíčci. Bylo to natolik zakořeněné, že i faráři a také úředníci si myslívali, že se tak Královi z čp. 6 ve skutečnosti jmenují. Tento omyl navíc posiloval fakt, že v blízkých Běšinách byl také rod Hejlů. O tomto administrativním zmatku svědčí velké množství opravovaných zápisů v matrikách, a to dokonce i vícečetných oprav jednoho záznamu (viz např. matrika 04, fara Běšiny, narozených – v zápise ze dne 24. 4. 1825 o narození Josefa Krále, syna Josefa Krále, syna Sebastiána Krále, jsou všichni Králové opraveni na Hejl, teprve v roce 1846 připsáno „soll heissen Kral“ /má se jmenovat Král/). V každém případě se pojmenování dvora „U Hejlů“, „U Hejlíčků“ vztahuje nejméně k začátku 17. století, což je úctyhodná doba.

Statek čp. 6 s novým čp. 1, srpen 2013 (jedna z nejstarších usedlostí v Hořákově, doložená minimálně od počátku 17. století), soukromá sbírka Slávka Krále.

J a n H E J L (K R Á L), rychtář hořákovský
(cca 1630 - 14. 7. 1692)

∞ 25. 1. 1682 Anna, roz. Freml z Javoří, svědkové Václav Pešek, rychtář z Kozícho, Matěj Hořejší ze Stříteže, Anna Wolffová, dcera z Hořákova

12. 8. 1682 usnula v Pánu matka Hejlová z Hořákova

23. 10. 1682 usnulo v Pánu děťátko synáček na svět přišlý Jana Hejla z Hořákova

14. 3. 1684 usnula v Pánu Mariana Hejlová z Hořákova

17. 5. 1688 pochován Tomáš, syn Jana Hejla z Hořákova

24. 5. 1688 pochována Anna, manželka Jana Hejla ze vsi Hořákova

24. 5. 1694, usnula v Pánu dceruška Jana Hejla z Hořákova

M a t y á š H E J L (K R Á L)
(cca 1704?)

M a r t i n K R Á L (Hejl)

(cca 1730? - 3. 4. 1825)
Manželky:

∞ Maria Viktoria (nar. 8. 9. 1738) dcera Jana Hejla a Kateřiny, kmotra Viktorie Hejda z Lovčic

∞ Dorota (cca 1747 - 23. 10. 1817)

Děti:
Anna (vdaná 1780 za Jana Šimka); Josef, 24. 1. 1764; Sebastian, 3. 7. 1766; 2. 3. 1772, Josefa (∞ 9. 2. 1794 vdána za Jana Křesťana, chalupníka z Běšin); Maxmilián (16. 8. 1776 - + 7. 12. 1844 jako vysloužilý voják); Barbara (5. 4. 1780), Barbara (1790, 1822 provdána za Jakoba Hosnedla, 55, ševce z Drouhavče 19),

---

Sebastian KRÁL
(3. 7. 1766 - 16. 10. 1836)

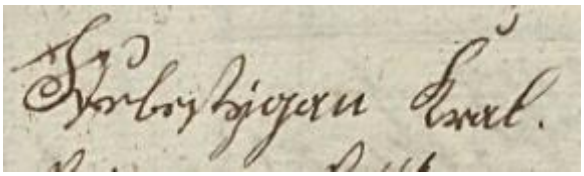

Podpis Sebastiána Krále, cca 1790

∞ Magdaléna (cca 1765 - 28. 8. 1851), roz. Jonášová ze Záhorčic

Děti:
Matyáš (17. 11. 1793 – 28. 9. 1795); Josef (*† 20. 2. 1796); František (23. 12. 1799 – 1. 1. 1802); Josef Matyáš, 1800; Josef (13. 2. 1802 – 26. 10. 1878);

Josef KRÁL
(13. 2. 1802 - 26. 10. 1878)

∞ Magdaléna, roz. Kolářová (dcera Františka Koláře z Hořákova/Spolky (1803 - 25. 7. 1866), sňatek s Josefem Králem 19. 11. 1822

Děti:
Václav (2. 4. 1823); Josef (24. 4. 1825, v zápise zaznamenán jako Josef Král, syn Josefa Krále, pak opraveno u obou na „Hejl“, 14. 11. 1846 žádal o křestní list, opraveno zase na „Král“ „soll heissen Kral“); Karel (4. 11. 1826); Františka (16. 4. 1830); Barbora (1. 9. 1832); Vincent (22. 2. 1835); Kateřina (23. 2. 1837); 21. 3. 1841, Johanna; 21. 5. 1843, Marie; 13. 9. 1845, Matěj.

Vincent (Čeněk) KRÁL
(22. 2. 1835 - 18. 12. 1906)

∞ Kateřina, roz. Dolejší z Malovesky čp. 19 (V. 1843 – 11. 1. 1916)

Děti:
Josef (6. 10. 1865 – 9. 10. 1865);
Vácslav (9. 5. – 11. 5. 1867);
Jan Křtitel (24. 2. 1868 – 2. 6. 1906, dělník v Hořákově);
Viktorie (1870, vdala se 1888);
Václav (1872);
Alois, 31. 3. 1880;
Cyril, 19. 1. 1883;

A l o i s K R Á L
(31. 3. 1880 – 3. 5.1955)

∞ Marie Králová (18. 2. 1883, roz. Fraňková – 21. 9. 1937), ∞ 14. 2. 1905, Běšiny; otec Jan Franěk + 7. 3. 1929, v Hořákově 6, 80/4/11

Děti:
Viktorie, 29. 12. 1905;
Anna, 4. 2. 1907;
Marie (1. 3. 1907 – 19. 3. 1907)
Věnceslava (9. 4. 1909);
Jiřina (26. 1. 1914);
Václav, 4. 1. 1921 – 24. 3. 1985

V á c l a v K R Á L
(4. 1. 1921 – 24. 3. 1985)

∞ Zdeňka Králová (roz. Soušková, nar. 17. 3. 1926 – 10. 2. 1985)

Děti:
N. Králová (6. 11. 1949), mrtvě narozená
Václava /Vendulka/ (6. 12. 1952);
Olga, 3. 1. 1957;
Jaroslav /Slávek/, 12. 5. 1958

Jaroslav /Slávek/ K R Á L
(nar. 12. 5. 1958)

Děti:
Jaroslava (Slávinka) Králová
Vendulka Králová

Z archivu rodiny Králů (Hejlíčkovi, Hořákov čp. 6)

****

Králové – Hořákov (čp. 9)

Králové někdy po třicetileté válce převzali statek v Hořákově od rodiny sedláka Václava Víta, který je uváděn ještě v Berní rule z roku 1652 jako největší hořákovský sedlák (měl 41 jiter polností, 6 potahů a dosti dobytka) a zároveň majitel největší výměry na celém běšinském panství Jaroslava Koce z Dobrše (oproti tomu měl sedlák Hejl 24 jiter /dnešní čp. 6/, Spolský také 24 jiter, v Rejsku měli 2 sedláci po 30 jitrech, obvyklá výměra selského gruntu v Běšinech /např. Šimon Urbánek/ byla okolo 15 jiter. Celé panství se tehdy skládalo z 9 vesnic (Běšiny, Kuzí, Hořákov, Machov, Podolí, Střítež, Javoří, Rejsko, Úloh), kde bylo 44 sedláků, 11 chalupníků a 17 zahradníků. Není vyloučeno, že sedlák Václav Vít byl předek Králů. Jaký měli Královi z čp. 9 vztah k Hejlům/Králům z čp. 6/ není také zatím jasné, matriky odpověď nedaly.

27. 3. 1684, pochována dcera Bětuška Jana Víta z Hořákova Pán Bůh rač její milej duši

3. 1. 1689, pochováno jest tělo Anny Vítový z Hořákova

J a n K R Á L (rychtář hořákovský)

(* cca 1665 / + 28. 6. 1752), Jan Král, rychtář hořákovský, poddaný kolinecký, vdovec, 87 let, pochován 1. 7. 1752 v Úloze, od Františka Pelikána, lokálního kaplana na hřbitově u sv. Petra a Pavla;

∞ Marie Magdaléna (* cca 1680 – 27./30. 4. 1746)

Děti:
5. 1. 1706, Jan;
21. 1. 1708, Anna Kateřina;
12. 9. 1710, Matouš, Matyáš;
9. 7. 1714, Jakub;
1715, Josef;
?, Majdaléna

Syn Josef ! převzal statek – viz archiv statku Kolinec, v edici dokumentů

J o s e f K R Á L

(1715 – 24. 1. 1793 zemřel na infarkt)

M a t y á š K R Á L (zvaný i Turek)
(* 12. 9. 1710 - + 1. 4. 1764)

∞ Dorota Králová
(* 1707 ? - + 28./31. 1. 1767, cca 60 let)

Děti:
19. 5. 1740, Anna (23. 6. 1742 – 22. 8. 1795); Jan; 4. 6. 1741, Alžběta; 14. 1. 1745, Matyáš; 25. 12. 1745, Anna; 26. 4. 1747, Marie Magdalena; 28. 1. 1748, Jan; 28. 12. 1749, Dorota; 16. 7. 1752, Jakub; 1753 Kateřina (+ 4. 7. 1787); 19. 12. 1754, Tomáš.

J a n K R Á L
(* 28. 1. 1748 / + 17. 6. 1817)

Manželky:

∞ 1. Eva Králová (* 1771 / + 20. 5. 1792), roz. Neuschová, svatební smlouva
∞ 2. Anna Marie Králová (* cca 1775 - + 23. 3. 1848), roz. Jandová z Božetic, svatba 1792, svatební smlouva z 11. 6. 1792

Děti:
6. 1. 1778 (+ 19. 2. 1778) Šimon;
cca 1784 (+ 6. 9. 1786), Kateřina;
22. 6. 1789 (+16. 7. 1789), Barbora;
31. 5. 1790, Alžběta (Bětuška); 28. 1. 1806 si vzala Řehoře Tomana (23) z Brtí čp. 1
1. 4. 1792 (+7. 4. 1792), Marie;
? - + 21. 9. 1795, Josef Král;
28. 2. 1796, Jakub;
6. 4. 1798 (+13. 5. 1798), Marie Anna;
1799 Anna, 17. 11. 1817 si v Hořákově vzala Václava Křesťana (30) ze Zavadilky 15, šenkýře
1801, Josefa, vzala si v roce 1819 v Hořákově Vojtěcha Janouška (28) z Chlístova 21
6.-7. 8. 1804, Josef;
1807, Terezie (21. 11. 1825 si vzala Václava Haška (26), sedláka z Vrhavče čp. 8
20. 8. 1812, František

J a k u b K R Á L (rychtář hořákovský)
(* 28./29. 2., 1796 / + 26. 3. 1873)

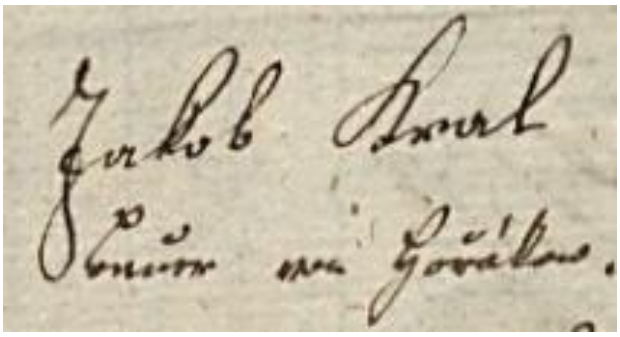

Podpis Jakuba Krále, cca 1830

Manželky:
∞ 1. Anna Králová (* cca 1802 / + 5. 4. 1822), roz. Pangerl z Hynkovic čp. 2 (vzali se 21. 11. 1821 ve Strážově)
∞ 2. Kateřina Králová (* cca 1808 / 28. 11. 1841, po porodu) roz. Irlweg z Javoří,
∞ 3. Barbora Králová (* cca 1797 / + 28. 7.1870), roz. Altmann ze Zhůří

Děti:
Jakub ?
16. 6. 1825, Anna;
21. 8. 1826, Anna;
28. 12. 1828, Františka;
26. 1. 1832, Marie / + 14. 9. 1833;
8. 8. 1834, Václav Král / + 20. 8. 1834;
27. 12. 1835, Jan;
18. 2. 1839, mrtvě narozené dítě

Jan KRÁL
(* 27. 12. 1835 – 25. 1. 1909)

Manželka:
∞ Barbora Králová, roz. Maydl z Čachrova (nar. duben 1840 – 27. 2. 1914)

Děti :
3. 4. 1862, Josef (+ 28. 2./ 2. 3. 1866);
17./18. 8. 1864, Jan Evangelista (+ 6. 3. 1866);
28. 2. 1867, Josef ;
8. 11. 1868, Anna (∞ 26. 7. 1887 Vojtěcha Babku, hostinského v Běšinech 15);
17. 9. 1870, Jan Nepomuk (+ 19. 9. 1871);
28. 1. 1873, Emmanuel;
4. 12. 1874, Barbora (+ 17. 3. 1876);
5. 12. 1876, Marie;
30. 10. 1878, Albína;
30. 8. 1880, Hermína;

Emmanuel KRÁL
(* 28. 1. 1873 / + 13. 6. 1932)

Manželka:
∞ Barbora, (1880, Víteň)

Děti:
Emanuel (3. 3. 1905 – 5. 4. 1905)

Emmanuel a Barbora Královi, Hořákov čp. 9, foto z náhrobku na hřbitově v Běšinech

---

L a d i s l a v K R Á L
(8. 6. 1901 - 1975)

L a d i s l a v K R Á L
(31. 5. 1927 - 2018)

Děti:
Libuše Králová
Hana Králová

****

Kolářovi – Hořákov (čp. 7)

Tento dvůr byl polodvornický, tj. měl menší výměru než sousední dvůr Královských. Byl to dvůr, kterému se podle dřívějšího majitele říkalo „U Turků“. Zanikl v době Kordiků, kteří ho připojili ke svému statku.

J o s e f K O L Á Ř

(1718 – 26. 5. 1793)

Manželka:

∞ Ludmila (nar. 1716 – 30. 1. 1812)

Děti:

Jan Kolář

Manželka:

∞ Anna

Děti:

1. **Josef Kolář (cca 1766 – 7. 7. 1831), manželka Kateřina (+ 12. 3. 1826) roz. Waldmann z Brtí**

Děti:

1. **Jan (1789 – 31. 8. 1796)**
2. **Anna, (1793 – 8. 2. 1795)**
3. **Matěj Kolář (nar. 1797, vzal si 23. 1. 1826 Markétu Eckstein (30) z Běhařova, Koutecké panství**
4. **Kateřina (nar. 1788)**
5. **Marie (nar. 1800)**
6. **Alžběta (1806 – 30. 1. 1807)**
7. **Anna (1808 – 9. 3. 1809)**
8. **Jakub (1808 – 4. 7. 1810)**

Děti Matěje Koláře:

Markéta (17. 12. 1832 – 1. 10. 1833)
Jan Kolář (20. 2. 1833), manželka Terezie, roz. Waldmann z Brtí
Marie Anna (12. 12. 1834)

Děti:

Jan Kolář (vzal si Rosinu Jonášovou z Brtí), dědic gruntu

Rodina polodvorníka Koláře prodala svůj statek v roce 1857 Peteru Kordikovi.

****

Kolářovi – Hořákov čp. 10 (Spolka)

Dvůr na Spolce má prastarou historii, připomínán je poprvé už v 15. století. Původně to byly dva dvory, Dolní a Horní. Držitelům těchto dvorů se běžně říkalo Dolní či Horní Spolský. Po zániku, zpustnutí Horního dvora, někdy za 30. války, se držitelem obou dvorů stal v roce 1703 majitel Dolního dvora Matouš Kolář (Spolský).

Spolka v 16. století, romantizující kresba neznámého autora z 19. století

Jan SPOLSKÝ, Václav SPOLSKÝ

1681 zaznamenán Jakub Hořejší ze Spolky

1683 Jan Hořejší ze Spolky

Matouš KOLÁŘ SPOLSKÝ

Jan SPOLSKÝ

Manželka:

Zuzana, několik dětí (mj. Šimon, Petr)

Šimon KOLÁŘ (Spolský)
(nar. 22. 1. 1731 – 25. 10. 1805)

Manželka/y:

1. **Uršula (1738 – 18. 12. 1793, vodnatelnost)**
2. **Ludmila, vdova po Josefu Kolářovi, chalupníkovi z Hořákova čp. 7, Šimon Kolář si ji vzal 4. 11. 1794**

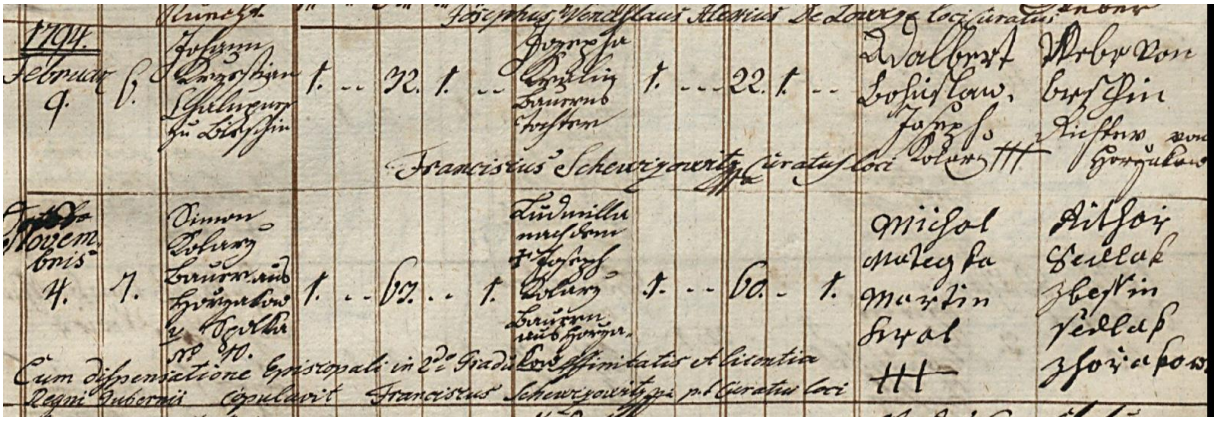

Zápis v matrice o sňatku Šimona Koláře s Ludmilou Kolářovou, 4. 11. 1794

Děti:

Josef (nar. 1770-9. 5. 1784)
Anna (1778), vdala se v roce 1802 za Franze Lochnera z Bradného čp. 8

F r a n t i š e k K O L Á Ř
(3. 12. 1779)

Manželka:

Markéta, roz. Čermáková z Ondřejovic

Děti:
Vavřinec (Lorenz)
Johanna (nar. 1801)
František (22. 3. – 27. 3. 1815)

V a v ř i n e c K O L Á Ř
(20. 6. 1804)

1. **Marie, roz. Fritsch (Fritz) z Hamrů čp. 7 (1809 – 10. 6. 1861)**
2. **Magdalena, roz. Krusová (1843, Velhartice -), dcera hostinského Josefa Kruse z Hořákova čp. 13, sňatek 1862**

Děti:
Josef, 4. 5. 1834
Jiří, 24. 3. 1851
Marie, 4. 5. 1863
Magdaléna, 21. 7. 1865
František, 28. 12. 1870

J i ř í K O L Á Ř
(24. 3. 1851 – 10. 1. 1910)

Manželka:
Marie, roz. Bejvlová, (24. 9. 1852 -), Předvojovice

Děti:
Václav (29. 8. 1878)
Alois (5. 5. 1880), vzal si 25. 9. 1906 Boženu Slunčíkovou (14. 7. 1888) z Podolí 10
Jiří (18. 2. 1882)
Kašpar (31. 12. 1884)
František (21. 6. 1886)
Marie (28. 1. 1889)
Božena (1891)
Barbora (1895)

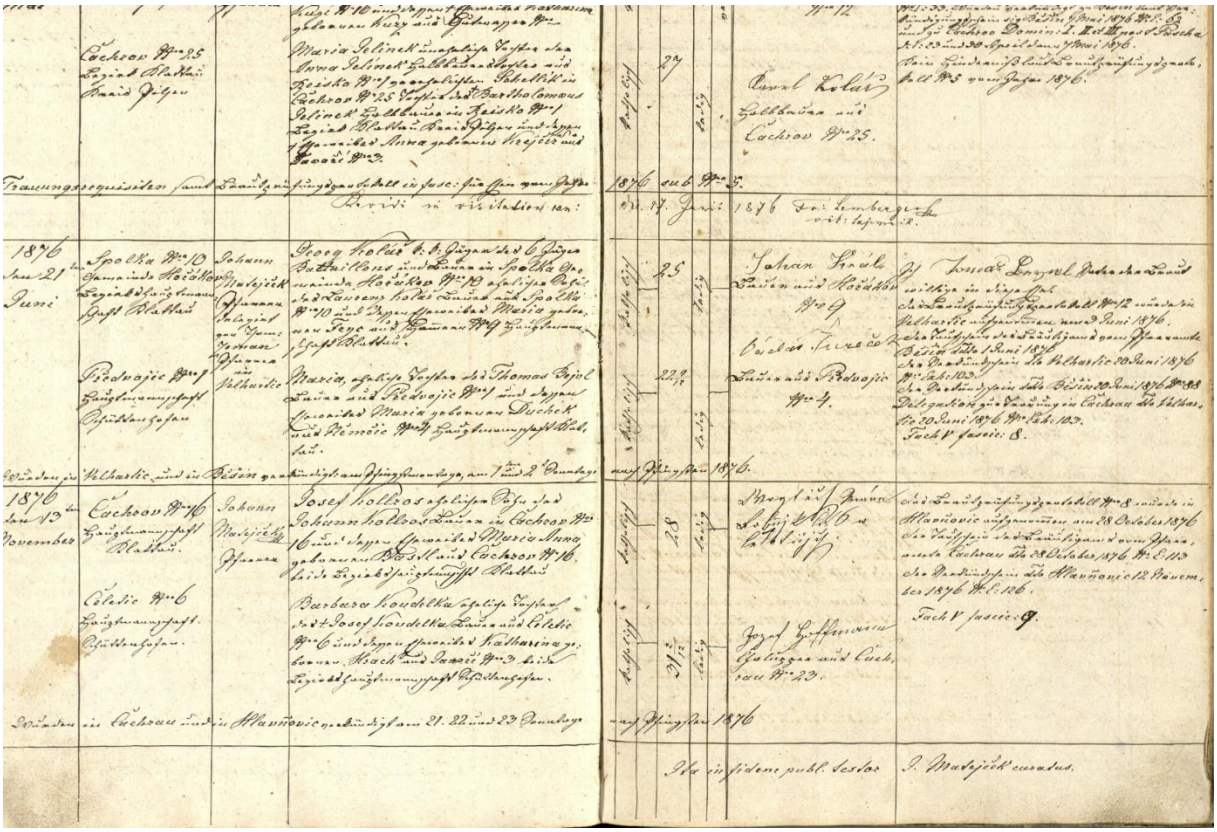

Jiří Kolář si bere Marii Bejvlovou z Předvojovic, 21. června 1876, matriční záznam

---

F r a n t i š e k K O L Á Ř

(21. 6. 1886 – zemřel v I. světové válce v zajateckém táboře na Sardinii, prohlášen za mrtvého k roku 1916)

Manželka:

Marie, roz. Kubernátová (21. 3. 1893, Kunkovice), dne 28. února 1922 si v Běšinech vzala Matěje Hracha (nar. 22. 2. 1898) z Lažánek čp. 96

Děti:
Kašpar Kolář (25. 11. 1911 – 13. 12. 1911), psotník
Další děti s Matějem Hrachem.

****

Majerovi / Mayerovi - z Tvrdoslavi čp. 3, přes Běšiny do Hořákova čp. 3, 5, 12

Mayerovi/Majerovi pocházeli z Tvrdoslavi, kde se jejich předkové ještě psali německy „Mayer“. Josef Mayer, narozený v Tvrdoslavi, se přes Běšiny (kde se oženil s Marií Vítovcovou) dostal někdy v roce 1880 do Hořákova, kde začal pracovat jako čeledín na statku. Později se svou rodinou bydlel v čp. 12 (bývalé židovské draslárně). Jeho nejstarší syn Vojtěch (5. 11. 1879) a nejmladší Josef Majer (4. 4. 1889) zůstali v Hořákově a založili vlastní rodiny. Vojtěch v čp. 12, kde rodina žila od přelomu století, Josef pak v čp. 3, kde až do první světové války žila rodina cestáře Huspeka. Čp. 3 (stejně jako čp. 1, 2 a 4) bylo poddanskou chalupou samostatného zemskodeskového dvora horákovského. Byla to tzv. chalupa „šimkovská“, protože tu v době Hejdů z Lovčic bydlela rodina domkáře Šimka, který na přelomu 18. a 19. století byl nejen panským kočím, ale také sládkem. Je to jediná stopa o možné existence hořákovského pivovaru, respektive o pokusu jeho založení.

Jan Mayer

Děti:
Václav (10. 6. 1776), Pavel

Pavel Mayer

Manželka:
Katharina, roz. Nausch ze Zahrádky

Děti:
Jan (1814); Kateřina (1817 – 8. 11. 1840);

Jan Mayer / Majer
(1814 – 14. 4. 1859, Troslava 3)

Manželka/y:
Marie (1816), roz. Urbánek, dcera Josefa Urbánka, Troslava 14; ∞ 3. 2. 1836

Děti:
Jan (2. 10. 1839 - 11. 11. 1839); Georg (?); Josef (1849); Bartoloměj (2. 6. 1854); Terezie (VI. 1856 - ?), vdána 6. 2. 1877 za Jana Smolíka (nar. 1836), krejčího a domkáře, vdovce z Újezdce č. 14; Bartoloměj (1. 8. 1859 – 9. 8. 1859, pohrobek);

Josef Mayer
(13. 7. 1849 Tvrdoslav – 13. 12. 1908, Hořákov, morbus Basedovii)

Manželka:
Marie, roz. Vítovcová z Běšin 61 (13. 4. 1923, 71 let/9/10) v Hořákově čp. 12

Děti:
Vojtěch (5. 11. 1879, Běšiny 41, narozen jako nemanželský Marii Vítovcové, legitimizován později);
František (9. 8. 1885); ∞ 6. 10. 1908 Klára, roz. Jiřina z Chvalšovic, (11. 2. 1882 - 31. 3. 1919, 37 let 1 m. 20 dnů); bydleli v čp. 12;
Josef Majer (4. 4. 1889)

---

1. Vojtěch Majer, čp. 12 (5. 11. 1879 – 1961/62)

Manželka:
Terezie, roz. Nauschová z Chvalšovic

Děti:
Vojtěch (1925), František (7. 7. 1926)

František Majer (7. 7. 1926 – 1995)

Manželka:
Anna (1938 – 1982), roz. Jiříková

Děti:
Dana (1958), František (1962)

František Majer
27. 1. 1962

Manželka:
Eva

Děti:
Eliška

---

2. Josef Mayer / Majer, čp. 3 (4. 4. 1889 Hořákov 9 – 3. 6. 1952)

Manželka:
Marie, roz. Janoušková z Chotěšova, ∞ 28. 1. 1913

BABIČKA A DĚDA

Josef Majer s manželkou Marií, b. d., archiv rodiny Majerů

Děti:

Josef Majer (nar. 16. 4. 1921 -)

Manželka:
Anna, roz. Darandiková (nar. 7. 4. 1925 v Novém Sedle u Lokte)

Děti:
Zdeněk, Josef, Eva

****

Urbánkovi – Běšiny čp. 22, 55; Hořákov čp. 12 a čp. 14, po 2. sv. válce jako Martincovi čp. 8

Urbánkovi se objevují v hořákovských matrikách již v 17. století, ale posloupnost rodu, který se tu trvale usadil v 70. letech 19. století, jde k běšinským Urbánkům, kteří byli na panství chalupníky, tesaři, truhláři a zedníky. Na počátku 19. století se jedna větev rodu usadila i v Úloze a v Tvrdoslavi. Zatímco v Běšinech a Tvrdoslavi byli Urbánkové chalupníky, v Hořákově pouhými domkáři, případně podruhy, nádeníky, někdy i malými obchodníky.

Šimon Urbánek
***/ 1653**
zaznamenán v Berní rule panství Běšinského,
majitele Jaroslava, hraběte Kocze (Koce) z Dobrše, 1653

---

4. 7. 1689 – „pochované jest tělo Kateřiny, matky Urbánka z Běšin, u svatého Petra a Pavla v Ouloze“

26. 10. 1693 – „usnul v Pánu Jiřík Urbánek, pochovanej u svatého Petra a Pavla v Ouloze, Pán Bůh rač jeho milou duši mezi své volené na milost přijíti..“

Jan Urbánek
*** ? / (? – 1717)**

Kateřina (?), Zuzana (? – 1722)

Děti:
Jiřík? (jistý Jiřík, syn Jana Urbánka, šenkýře novohospodskýho, zemřel 11. 6. 1677);
Eva Ludmila (1677);
Jan Jindřich (Hendrich) 1678; („pokřtěn jest syn Urbánka Běšinského, jeho jméno Jan Jindřich, kmotři jeho byli – Jindra Faltýn písař v Běšinech a husař ze dvora panskýho a Honza Krčmář Běšinský…“)
František/Rosina 1679 – František + 1738, 25. 10. 1699 ∞ Kateřina, dcera Jana Motla, zahradníka běšinského, řečník Jiří Píchovec, družba Pavel Sekáček, družička Magdalena Chroustová, oba z Běšin;
Jan Jiřík (1680);
Barbora Dorota (1681, 30. 8. 1706 se vdala za Tomáše Hanyše, svědek bratr Mates);
Alžběta (1683);
Matyáš /Mates/ (1684 – 1747, 2. 11. 1707 se oženil s Kateřinou, dcerou Kašpara Protivy z Běšin)

Jan Jindřich Urbánek (i Hendrik, Hendrich, Jindřich)
(14. 5. 1678 – před 1745)

16. 10. 1700, ∞ Dorota, dcera Jiřího Anderle, jinak Křesťana z Běšin; řečník byl Jiřík Píchovec, družba Pavel Paier, pacholek dvora panského běšinského, družička Alžběta Hejlová z Běšin

Děti:
Kateřina (1704);
Eva (1705);
Jan (*1708+);
Jan (1711);
Jiřík (1714-1776);
Šimon (1719-1789);
Eva Dorota (1730)?

Šimon Urbánek
(4. 7. 1719 – 9. 4. 1789, Běšiny 22)

Dorota (? 1721- 5. 3. 1774), dcera Šimona Hejla z Běšin, ∞10. 10. 1745
Zuzana, dcera Jana Rubáše z Radinov, ∞ 20. 9. 1774

Děti:
Jan (1746 – 1817, 6. 2. 1774 se oženil s Josefou Šimkovou z Hořákova č. 5);
Josef (5. 3. 1749);
František (16. 10. 1751 – 20. 12. 1792);
Ondřej (1754);
Adam (7. 6. 1758 – 13. 12. 1809);
Josef (24. 4. 1775);
Marie (31. 8. 1777);
Alžběta (21. 3. 1780);
Martin (31. 8. 1784)

Adam Urbánek
(7. 6. 1758 – 13. 12. 1809, Běšiny 55)

Barbara (1759 ? – 15. 12. 1822), rozená Bendová z Běšin

Děti:
Martin (6. 2. 1783 – 22. 10. 1860, zedník v Úloze čp. 4, měl dceru Barboru, ta zemřela jako svobodná 19. 3. 1861);
Tomáš (15. 9. 1784 - 22. 5. 1848); oženil se 27. 11. 1810 s Annou (nar. 1789), dcerou Josefa Rendla z Tvrdoslavi čp. 14;
Josef (5. 10. 1787 – 25. 6. 1843); oženil se 27. 11. 1810 s Alžbětou (1786 – 13. 12. 1849), dcerou Josefa Rendla z Tvrdoslavi čp. 14; syn Petr (29. 8. 1830 – 3. 11. 1905,

Troslava 14), ∞ 24. 6. 1856 Barbora (nar. 1832), dcera Václava Pešla z Chotěšova čp. 18; a další
Jan (30. 12. 1790);
Antonín (9. 6. 1792 – 3. 12. 1856, Běšiny čp. 55);
Kateřina (26. 12. 1795 – 14. 12. 1806);
Barbora (15. 7. 1797);
Marie Anna (9. 12. 1800);
Františka (20. 12. 1804);

Antonín Urbánek
(9. 6. 1792 – 5. 12. 1856, Běšiny čp. 55)

Anna (1795 – 22. 6. 1870), rozená Mužíková z Malonic

Děti:
Josef (16. 11. 1822 – 17. 11. 1822);
Magdaléna (17. 1. 1824);
Adam (23. 7. 1826 – 30. 10. 1890);
Tomáš (8. 7. 1829 – 4. 7. 1898, zemřel v Hořákově čp. 12, 69 let, svobodný, rozedma plic, strýc Vácslava Urbánka, který po něm převzal dům čp. 12 v Hořákově);
dvojčata Vojtěch a Jiří (1. 5. 1833, Jiří + 14. 8. 1833),

Vojtěch Urbánek
(1. 5. 1833 /dvojče Jiřího, + 14. 8. 1833/)

1. manželka: Josefa, dcera Jakuba Pavézy z Javořic čp. 2, (1835 - 15./18. 4. 1870, 35 let, v Běšinech č. 37, zemřela po porodu, pochovaná v Běšinech) rozená Pavézová z Malonic; ∞ 6. 10. 1857
2. manželka: Anna (15. 12. 1838 – 31. 1. 1919 Hořákov), rozená Rubášová z Běšin, ∞ 31. 7. 1870

Děti:
Jakub (29. 1858);
Anna (26./27. 1. 1861);
Josef (7. 1. 1866);
František (13. 3. 1870 – 20./22. 7. 1870, syn + Josefy Urbánkové);
František (23. 1. 1872, matka Anna); po první světové válce založil vlastní zahradnictví v Mariboru, v tehdejším Štýrsku/dnes Slovinsko
Vácslav (25. 10. 1874 - 1958);
Ludvík (19./19. 8. 1876 - 24. 10. 1951)

Vácslav Urbánek
(25. 10. 1874 – 1958)

Barbara (2. 6. 1874 – červen 1967), roz. Aschenbrenner z Hynkovic (sňatek 4. 5. 1897)[105]

Děti:
Filumena a Barbora, dvojčata (12. 2. 1897, Barbora ∞ 1920 s Jaroslavem Čechem z Třemošné čp. 162);
Anna (8. 5. 1899);
Václav (18. 5. 1901, po 1. sv. válce pracoval v zahradnictví svého strýce Františka/France v Mariboru /Vrtnarija Urbanek/ existuje dodnes);
Stanislav (2. 5. 1903, 1. 10. 1928 s Janou Vildovou z Liblína);
Alžběta (7. 2. 1905, 16. 11. 1929 s Josefem Jiříčkem z Plzně u Sv. Marie);
Božena (8. 4. 1908);
Marie (14. 1. 1911 – 21. 1. 1911);
Marie (13. 7. 1913 - srpen 1990), provdaná Martincová

---

[105] Barbara Aschenbrenner /Barbora Urbánková/ se narodila v Hynkovicích. Její matkou byla Katharina Koci (Kočí) z Hynkovic čp. 5, otec Anton Aschenbrenner z Vítně. Jeho předkové pocházeli z dešenického panství, z Divišovic, Oldřichovic a Děpoltic, původně však byli z královácké rychty hojsovskostrážovské.

Urbánkovi v hořákovském Čihátku/Čihadle, 1965 – zleva: v podřepu Alžběta (Betka), Anna, matka rodu Barbara Urbánková (Aschenbrenner), klečící Marie Martincová (Urbánková), Stanislav Urbánek v podřepu vpravo.

****

Hejdové z Lovčic

Hejdové z Lovčic se do Hořákova podle dosavadních zjištění dostali někdy po roce 1648, kdy zde Albrecht Jiří Hejda možná získal nějaký dvůr, který navazoval na původní středověký vladyčí statek. Definitivně se zde však usadili až po roce 1686, tedy poté, co si syn Albrechta Jiřího, František Václav Hejda, vzal Františku Maxmiliánu, dceru Anny Salomény Pintovny Bukovanské z Bukovan a na Hořákově (1679). Vzhledem k tomu, že Hejdové byli z rodu obyčejných vojáků, kteří dostali erb a predikát „z Lovčic" (Lovčice u Plánice, za Třicetileté války panství Jaroslava Bořity z Martinic) za své zásluhy až v roce 1647, jejich sešvakření s rodem Bukovanských a tím vzdáleně i s Czerniny z Chudenic pro ně znamenal jistý společenský vzestup. Hejdové byli přesto ve skutečnosti jen větší sedláci, majitelé svobodného zemskodeskového dvora, který vznikl patrně tím, že původní selské grunty byly svedené do majetku dominikálního. Z matričních záznamů soudě, udržovali Hejdové styky se svými příbuznými z Klatovska a nejbližšími sousedy. Především s Bukovanskými na Těšova a z Horní Tisové, s Hejdy z Vítkovic u Klatov, s posledními Sobětickými ze Sobětiček (Lhota, Černé krávy), s rodem Koců z Hlavňovic a Strážova, s Hory z Ocelovic, Fruweiny, Maloveckými, Khueny z Belassi na Nemělkovu, v neposlední řadě pak s velkými Kolovraty. Hejdové zůstali v Hořákově až do roku 1843, kdy od nich po téměř 200 letech statek koupil Josef Lumbe a hned jej prodal vzmáhajícím se Kordikům, kteří přišli do údolí Drnového potoka ze Všerub. Hejdové si v roce 1845 koupili statek Újezdec u Klatov, který však na konci roku 1849 opět prodali, aby se pak znovu, natrvalo usadili v Klatovech. Hejdovská hořákovská linie vymřela po meči v prosinci 1938, po smrti posledního mužského potomka v přímé linii, akademického malíře Jaroslava Hejdy z Lovčic.

I. Václav Hejda z Lovčic
(cca 1575 – po 1650 v Praze)

Manželka:
Anna Marie, roz. Oppl von Petersdorf, provdána za Václava Hejdu cca 1615

Děti:
1. Albrecht Jiří, také Jiří Albrecht /Georg Albrecht/, narozen mezi 1615 až 1620 (v klatovských matrikách tento zaznamenán jako otec Doroty Ludmily /5. 8.1651/ s manželkou Kateřinou),
2. Václav Ladislav (nar. 1631?),
3. Dorota (nar. 1632) a další děti, které zemřely

II. Albrecht Jiří, také Jiří Albrecht /Georg Albrecht/
(nar. po 1615 – 1684)

Manželka:
Kateřina Uršula, roz. Kousková ze Sobětiček (zemř. 24. 11. 1678 v Klatovech)

Děti:
Kateřina Eva (14. 10. 1649 – před 1685);
František Václav Jan (nar. okolo 1650 – 7. 12. 1708 v Hořákově);
Kateřina (11. 11. 1650 Klatovy), nemanželská („z levýho boku“) dcera Hejdy s Kateřinou Žižkovou;
Vilém Tomáš (19. 12. 1651 v Klatovech – 22. 5. 1652 tamtéž);
Alžběta Sidonie (nar. po 1653, vdána 30. 6. 1671 v Dobříkově za Jana Zděbora Příchovského z Příchovic na Dobříkově);
Bětuška (zemř. 1674);
Dorota Ludmila (5. 8. 1657 – před r. 1685), kmotři: rytíř Zdeboř Smil z Janovic, rytmistr, urozená panna Anna Javorská, paní Dorota Hejdová.

2. Václav Ladislav Hejda
(nar. 1621 až 1631 – 14. 5. 1676)
stál ve službách hraběte Maxmiliána Koce z Dobrše na Obytcích, rodina patrně žila ve Vítkovicích u Klatov

Manželka:
Dorota Saloména, roz. Sobětická ze Sobětic a na Soběticích, sňatek cca 1656 (zemřela 14. 5. 1676 v Klatovech)

Děti:
Anna Kateřina (21. 11. 1658 – 19. 5. 1670);
Kateřina (5. 2. 1660);
Jan Jakub (26. 7. 1667 – 1680);
ve všech případech kmotrou Kateřina Hejdová, manželka Albrechta Jiřího; tato linie vymřela Janem Jakubem

3. Dorothea (1632 – 18. 3. 1680 v Klatovech)

22. 2. 1650 se v Klatovech vdala za Samuela Alexandra Ludu z Lukavan, druhé manželství uzavřela 22. 11. 1663, kdy si vzala Jindřicha Smíchovského /Smicheus/, z Liberce

---

III. František (Václav Jan) Hejda z Lovčic
(? cca 1640 – 11. 12. 1708),

Manželka:
Františka Bukovanská Pintovna z Bukovan (? 1646 - 31. 10. 1729), dcera Bohuslava Bukovanského z Bukovan a na Hořákově a Anny Salomény Bukovanské Pintovny z Bukovan a na Hořákově (roz. Czerninové z Chudenic); sňatek 19. 2. 1686 v Týnci u Klatov.

Děti:
Václav (nar. 1687, zemřel jako císařský fähnrich);
Ludmila Anna Marie Alžběta (nar. 7. 6. 1688 v Dlažově);

Maxmilián Jan Josef (31. 10. 1689 Dlažov – 24. 3. 1757 Hořákov);
Antonia Elisabetha Johanna Barbara (19. 4. 1692 – 18. 5. 1702 v Klatovech[106]),
Hans Hendrych Bohuslav Xaverius (26. 2. 1695 – 17. 7. 1762 ve Zruči, kde byl od roku 1722 farářem)

IV. Maxmilián (Jan Josef Juda Tadeáš) Hejda z Lovčic
(31. 10. 1689 Dlažov – 24. 3. 1757 Hořákov)

Manželka:
Marie Anna Ludmila, roz. Ratzenberger von Ratzenberg (1693 – po 1757), otec Gottfried Ferdinand Konstantin Ratzenberger von Ratzenberg (zemř. 22. 3. 1702) na Liběticích a Žikově, matka Antonie Helene Rosalie, roz. Boryně z Lhoty (zemř. 10. 4. 1718 v Klatovech); sňatek 6. 10. 1716 v Petrovicích u Sušice.

Děti:
Anna Františka Antonia (9. 7. 1717 Hořákov – 25. 1. 1772 Švihov), vdaná 16. 11. 1750 za rytíře Josef Joachima Langenmantla ze Švihova (21. 3. 1719 Neústupov – 10. 2. 1778 Švihov);
Viktoria Josepha Konstancie (24. 12. 1718 - ?), vdaná 13. 1. 1750, manžel rytíř Christophorus Wilhelm Sommer z Herschetitz;
Jan Václav (15. 2. ? 1721 - 5. 2. 1809);
Marie Anna (26. 12. 1723 - 30. 6. 1775), vdaná 8. 7. 1755 za Jana Příchovského z Příchovic, jejich syn Jan Příchovský, zemřel 27. 8. 1817 v Hořákově jako kaprál ve výslužbě ve věku 63 let;
Marie Josefa (19. 9. 1726 - 26. 4. 1757);
Barbora Anna Lidmila (29. 4. 1730 – 1. 2. 1809, nevdala se)
František Xaver, člen jezuitského řádu (1742 – 28. 1. 1797 Hartlíkov, jako farář)

V. Jan Václav Hejda z Lovčic
(15. 2. ? 1721/5. 2. 1809)

Manželka:
Františka, roz. Locher von Lindenheim (1728 Arlon v Lucembursku - 12. 1. 1763 Hořákov), otec Franz Anton, rytíř Locher von Lindenheim, císařský hejtman a jeho ženy Polyxeny, roz. Hraběnky Khuen von Belasi (zemř. 1. 3. 1729 v Arlonu). Sňatek uzavřen 23. 10. 1757 ve Velharticích.

Děti:
Maria Helena, provdaná Karl (2. 7. 1758 – 1846 v Sušici);
Maximilián Josef (21. 11. 1760 - 30. 7. 1802, duševně postižený);
Maria Anna (8?. 12. 1761 – 1?. 2. 1764);
Josef Jáchym (31. 12. 1762 – 20. 6. 1821).

---

[106] Matrika zemřelých Klatovy, **p. 175., 18. 5. 1702: „usnula v pánu urozená paní Alžběta Hejdová z Lovčic, zaopatřená, u velebných pánů dominikánů v kryptě pochována…“.**

VI. Josef Jáchym Hejda z Lovčic
(31. 12. 1762 – 20. 6. 1821)

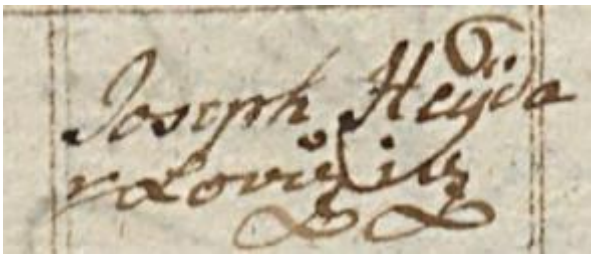

Manželka:
Anna, rozená Tomanová (nar. 1784 Brtí – zemř. 1850 v Klatovech), vdaná za Hejdu 8. 10. 1814 v Běšinech, dcera Jana a Ludmily Tomanových z Brtí (Bursten), svědkové na svatbě byli Heinrich Locher von Lindenheim a Josef Ernest hr.

Kollowrat, pán na Týnci, oddával Josef Wenzel Alexius de Lowcze, týnský arcipresbyter, děkan

Marie (nar. 1778), starší sestra Anny, si už v roce 1801 vzala v Hořákově Vavřince Kuřila z Javoru čp. 8, Marie tehdy sloužila ve dvoře u Hejdy z Lovčic

Děti:
Anna Barbara (27. 12. 1811 Hořákov – 24. 8. 1850 Klatovy);
Josef Albrecht (2. 6. 1814 Hořákov – 28. 8. 1884 Klatovy);
Rudolf Ernst Wilhelm Wenzel (29. 5. 1816 Hořákov – 15. 9. 1886 Plzeň, oficiál soudu v penzi);
Innonecia Theresia Amalia (28. 7. 1819 H. – 5. 8. 1850 Klatovy)

VII. Josef Albrecht Hejda z Lovčic
(2. 6. 1814 – 28. 8. 1884)

Manželka/y:
1. **Marie, roz. Anderle (cca 1815 – 3. 8. 1850 Klatovy), z Hrádku u Sušice (otec tam byl mlynář), čp. 36, brali se 19. 9. 1838 v Hrádku**
2. **Gertrude, roz. Teml (27. 3. 1822 Dlažov - ?), sňatek s Hejdou ve Strážově 2. 2. 1853, otec Ignác Teml (zemř. 7. 10. 1851 ve Strážově), matka Barbara, roz. Spirk (zemřela 24. 8. 1881 v Opálce)**

Děti:
1. **manželství**

Monika Anna Nepomucena (20. 3. 1839 Hořákov – 15. 9. 1866 Klatovy), vdala se 28. 1. 1865 v Klatovech za gymnaziálního profesora Františka Hromádku (nar. 12. 11. 1831, až do 1896 na státním vyšším reálném gymnasiu v Praze);
Emanuel Josef (9. 1. 1841 Hořákov – 23. 9. 1895 Vídeň), úředník vídeňské Unionbanky, oženil se ve Vídni 14. 10. 1876 s Irmou Glatter, nezanechal mužské potomstvo);
Josef Konstantin (11. 3. 1842 Hořákov - ? Vídeň), c. a k. plukovník, do 1900 velitel pěšího pluku č. 21;
Anna Barbora Filoména (13. 7. 1843 Hořákov – 5. 6. 1852 Klatovy);
Friedrich (17 12. 1847 Újezdec u Klatov – 16. 8. 1850 Klatovy);
Rudolf (5. 12. 1848 Újezdec u Klatov – 29. 3. 1888 Klatovy);
Johann (20. 7. 1850 Klatovy – 14. 8. 1850 Klatovy);

2. **manželství**

Marie (nar. 13. 12. 1853 v Klatovech);
Friedrich Josef Anton (10. 6. 1855 Klatovy – 29. 4. 1883 Praha, kandidát medicíny);
Jaroslav (23. 12. 1856 Klatovy – 28. 12. 1938 Klatovy), akademický malíř;
Bohumil (1. 1. 1859 - ? Klatovy), učitel hospodářské školy v Klatovech, zmíněn v Hlasech ze Šumavy, 30. 9. 1899, č. 18;
Vladimír (24. 7. 1861 Klatovy – 9. 12. 1861 Klatovy)

VIII. Jaroslav Hejda z Lovčic

(23. 12. 1856 Klatovy – 28. 12. 1938 Klatovy), malíř, krajinář

Manželka:

1. **Fanny, roz. Rybová (26. 2. 1857 – 24. 7. 1916 Praha), dcera Václava Ryby a Anny, roz. Bednářové, sňatek 16. 10. 1910**
2. **Kateřina, ovd. Hamplová, roz. Formánková (1860 -), sňatek 21. 1. 1919 v Klatovech**

****

Löfflerovi – hořákovský panský dvůr, později čp. 12 (draslárna)

Židé se v českých zemích během 15. až 18. století usazovali vedle měst i v malých místech, většinou na panstvích, kde provozovali v nájmu vinopalny, draslárny a pivovary a živili se drobným obchodem. Tak tomu bylo i na Klatovsku. Počet židovských rodin v Čechách byl od dob Marie Terezie regulován tzv. familiantským zákonem. Byl stanoven přesný počet rodin, respektive „familiantů“, tedy hlav rodin. Každé toto „familiantské“ místo bylo evidováno. Obsadit ho mohl jen jeden syn z rodiny, takže ostatní synové museli čekat na uvolnění jiného familiantského místa. Všechny děti narozené mimo určené, přidělené „familiantské“ místo byly považovány za nemanželské. Tak tomu bylo až do roku 1848, kdy začalo docházet k postupnému občanskému zrovnoprávňování židů, familiantský zákon byl zrušen a děti nemanželské se staly manželskými. Tak tomu bylo i v případě rodiny Löfflerů z Hořákova. I všechny jejich děti byly až do roku 1848 považovány za nemanželské, protože pocházely ze svazku, který neměl místo mezi „familianty“.

Jakob Löffler (nar. cca 1760 Bernartice – 27. 12. 1835, Nr. I, Hořákov, zemřel na tuberkulózu, 77 let)

Manželka:
Babette, roz. Schwarz

Děti:
Leopold, Lazar a další

Leopold Löffler (6. 5. 1804 – 16. 5. 1883, Běšiny čp. 30)

Manželka:
Sara, roz. Beck, z Dobříkova (cca 1802 – 22. 5. 1876, Běšiny čp. 30)

Děti:
Jacob (10. 3. 1827)
Joseph (16. 8. 1829, draslář v Hořákově)
Abraham (28. 10. 1833, obchodník dobytkem v Běšinech a na Čachrově), manželka Franziska (Fani), roz. Bloch (30. 2. 1835 Nýrsko – 17. 9. 1879 Běšiny, v čp. 9), oddal je 6. 11. 1861 Aron Bloch ze Strážova
Andrian (12. 6. 1838)
Magdalena (3. 10. 1840), 21. 6. 1864 si vzala v Běšinech Jacoba Kaufmanna (8. 6. 1836), obchodníka dobytkem ze Slatiny, oddával rabín Jakob Stein z Janovic
Juda (6. 10. 1842)

Lazar Löffler (cca 1809/10 Hořákov – 28. 7. 1876 Běšiny)

Manželky:

1. **Barbara, roz. Hahn z Bezděkova (cca 1807 – 9. 2. 1876, Běšiny čp. 70)**
2. **Rosalia, roz. Glaser z Vlčně, nar. 1831. sňatek s Lazarem L. 28. 7. 1876**

Děti:
Salomon (15. 2. 1830)
Elisabetha (11. 3. 1833)
Jacob (7. 3. 1836 – 23. 7. 1884), hostinský v Běšinech čp. 70, 11. 2. 1861 si vzal v Běšinech Rosalii, roz. Perlas, nemanželskou dceu Kathariny Perlas z Běšin, oddával Aron Bloch, rabín ve Strážově
Andrian (8. 2. 1839)
Jonathan (27. 11. 1842)

Obrazové přílohy Knihy o Hořákově

1. List z originálu Berní ruly pro panství Běšiny se záznamem o Hořákovu, 1653 (sedláci: Václav Vít, Jan Hejl, Jan Spolský, Václav Spolský), Národní archiv ČR.

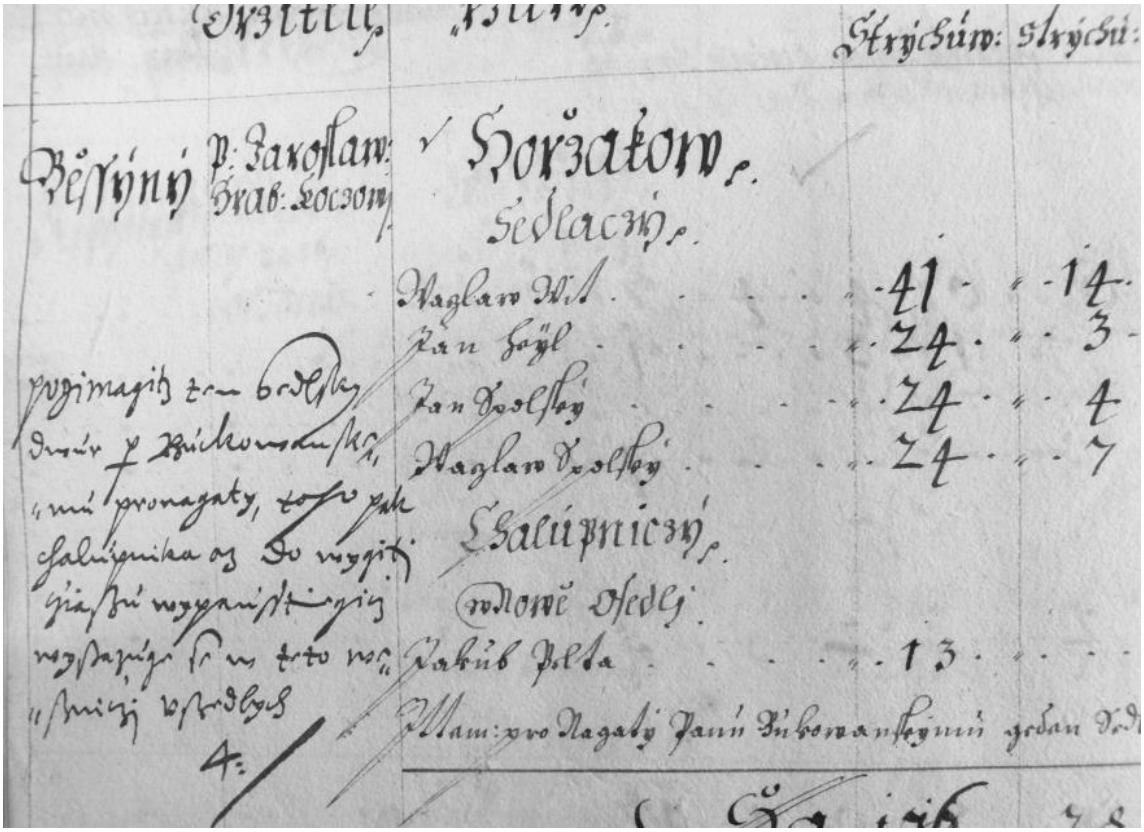

2. Počátek záznamu o statku Hořákov v Deskách zemských, Národní archiv ČR.

3. Podpis Maxmiliána Hejdy z Lovčic, na podání rektifikační komisi v roce 1756, NA ČR.

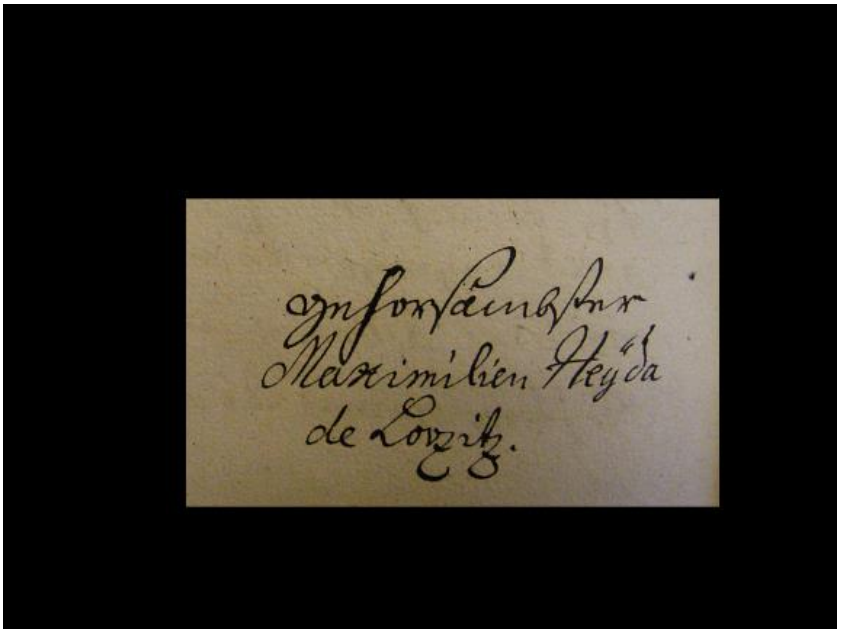

4. Znak Hejdů z Lovčic (Lobčic), po 200 let majitelů zemskodeskového statku Hořákov, Martinický palatinát, Národní archiv ČR.

5. Přehled robotních povinností v Hořákově (Josef Král, Martin Hejl/Král, Šimon Spolský, Josef Turek), Tereziánský katastr, 1777, NA ČR.

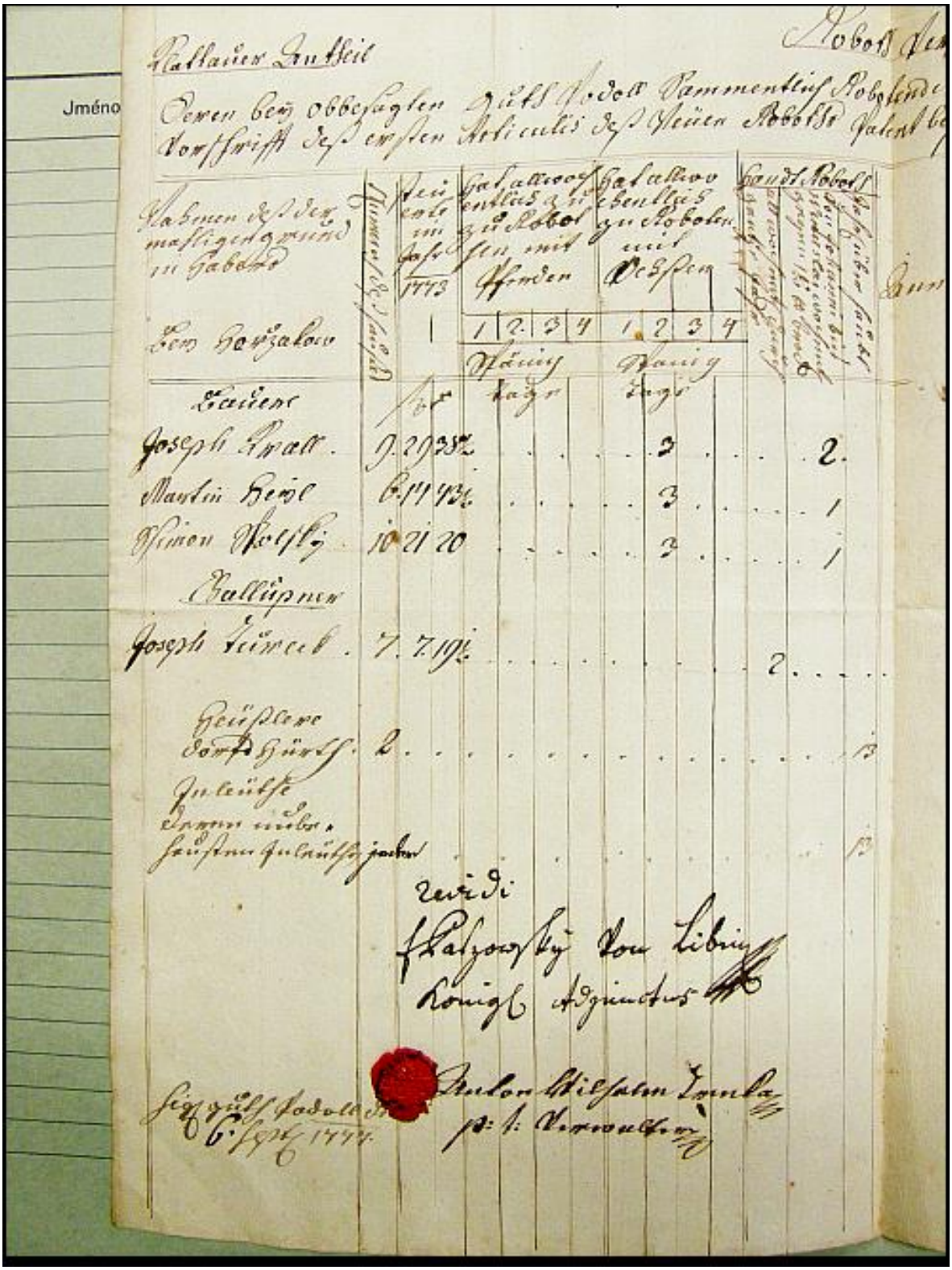

6. Josef Král žádá 17. 5. 1834 kolineckou vrchnost o povolení stavby nového domu čp. 6 v Hořákově dle předložených plánů, SOA Klatovy, velkostatek Kolinec

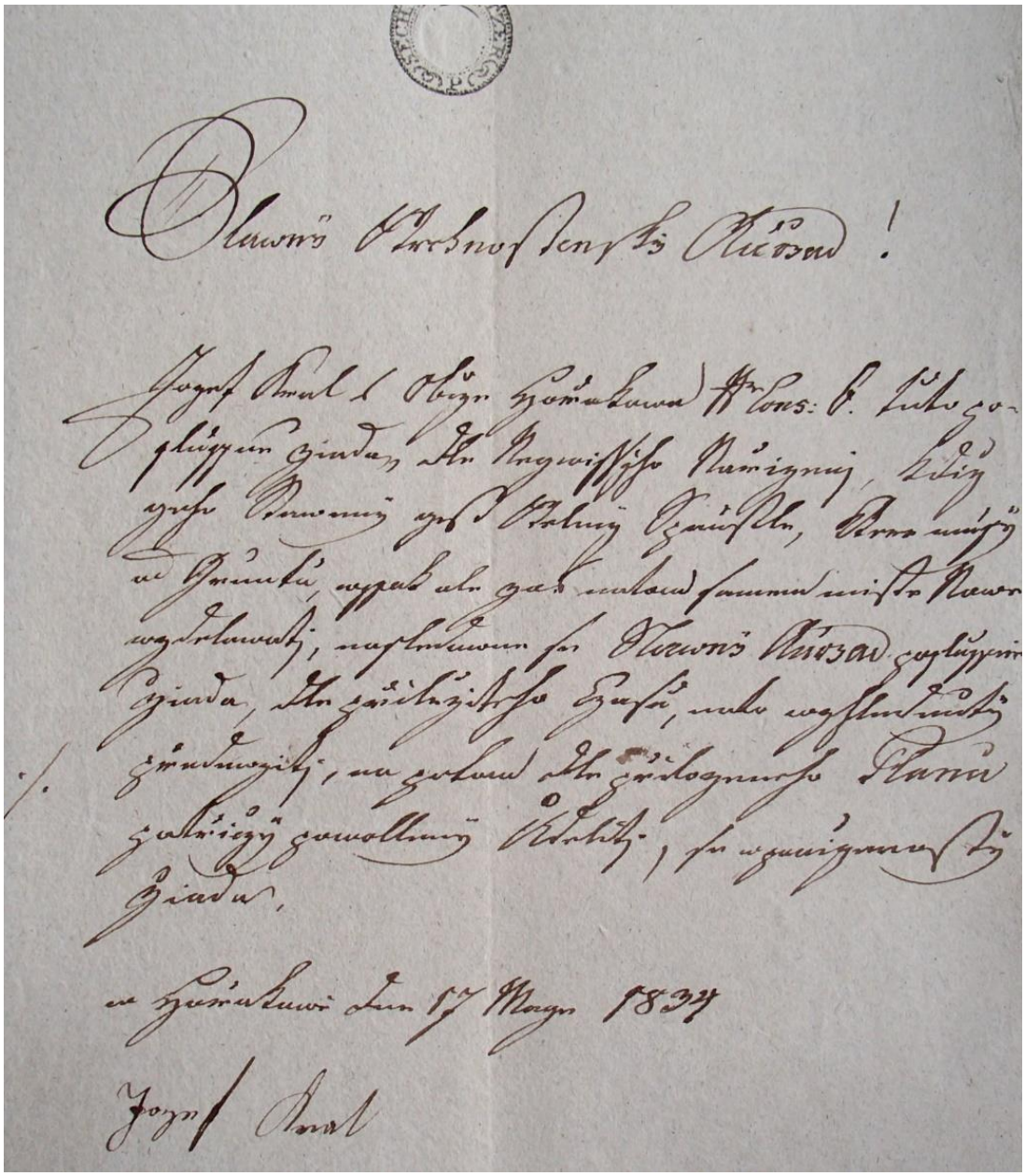

„Slavný vrchnostenský úřad! Josef Král s obce Hořákova Nr. Cons. 6 tuto poslušně žádá dle nejvyššího nařízení, když jeho stavení jest velmi spoustlé, které musí od gruntu, však ale zas na tom samém místě nové vzdělávati, následovně se slavný ouřad poslušně žádá, dle příležitého času, nato vzhlédnutí předevzíti, na potom dle přiloženého plánu patřící povolení uděliti, se v poníženosti žádá. V Hořákově, dne 17. května 1834. Josef Král“

7. Hořákovský intravián, situace okolo staré tvrze, výřez z originálu stabilního katastru, 1837 (ve dvoře statku Jakuba Krále viditelná původní situace, 1 zděná budova, 3 dřevěné hospodářské, s naznačením půdorysu nové stodoly), Národní archiv ČR

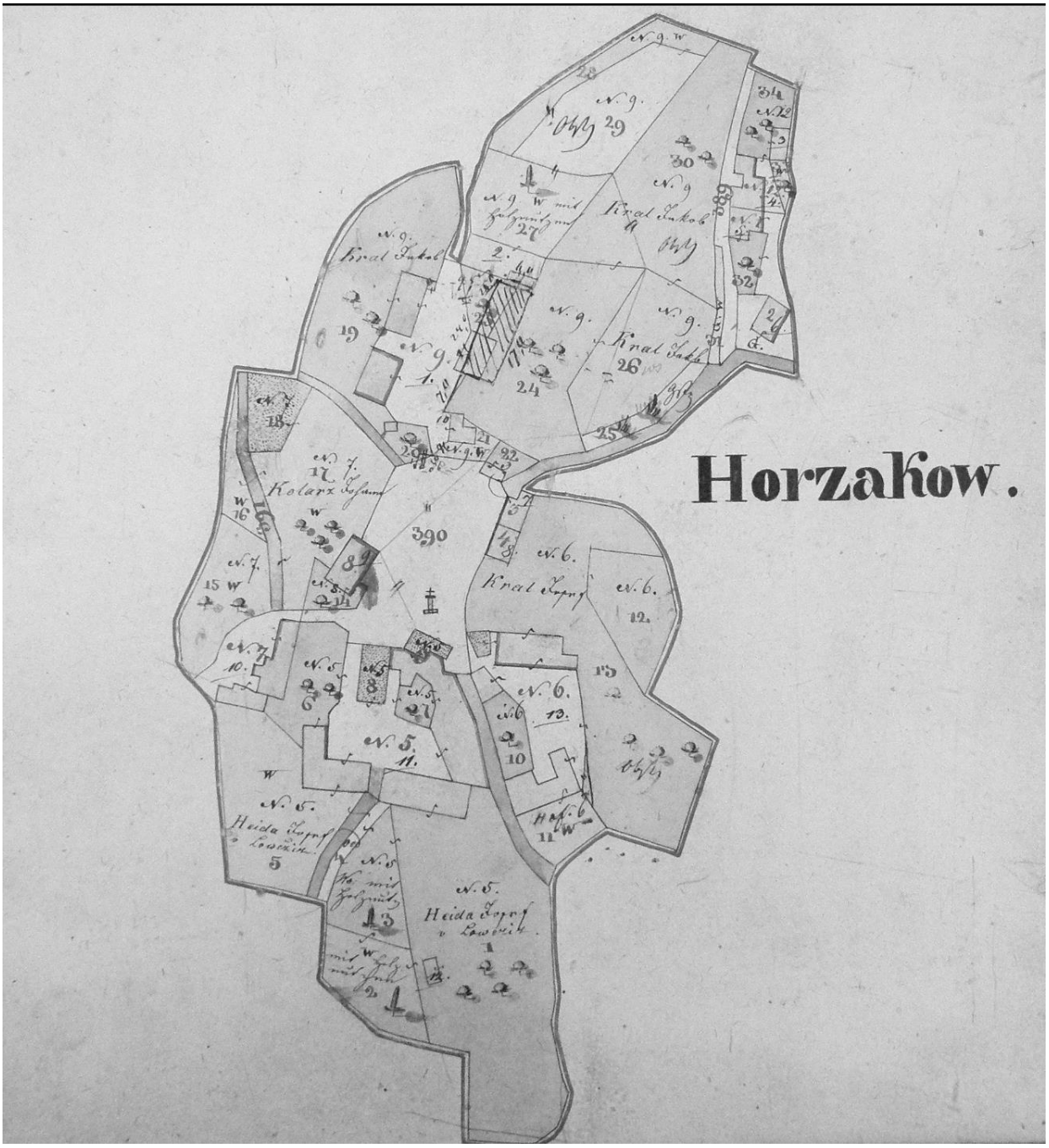

8. Jakub Král, rychtář hořákovský, Josef Král (Hejl), Jan Kolář a Vavřinec Kolář potvrzují, že indikační skica stabilního katastru odpovídá skutečnosti. Hořákov, 9. října 1837.

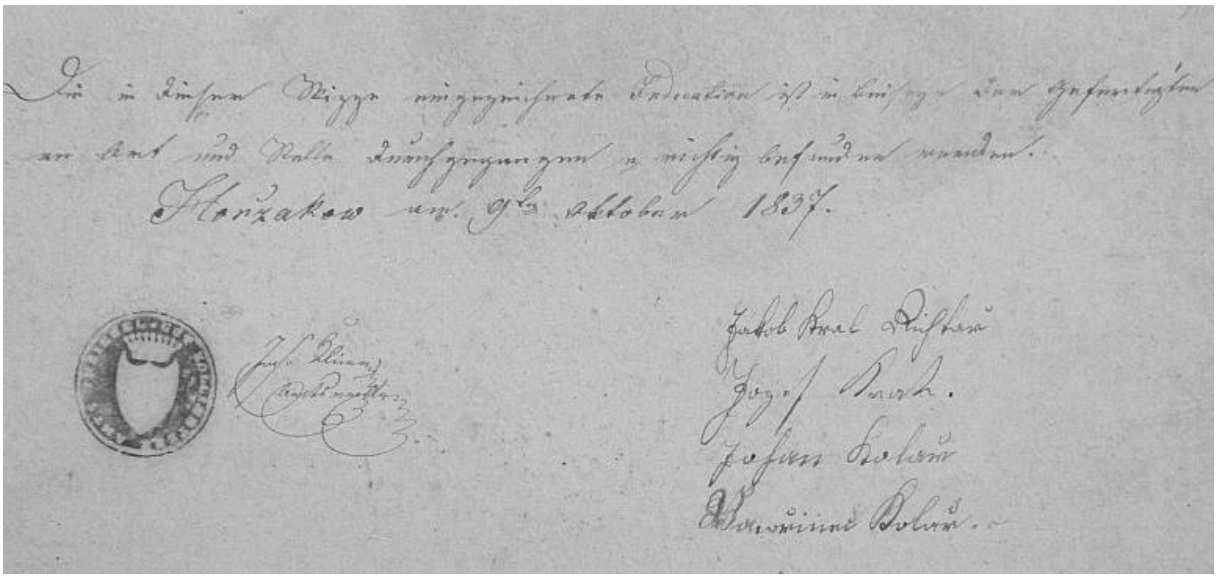

9. Katastrální mapa Hořákova se zakreslenými změnami z doby okolo roku 1860 (nová zeď, státní silnice posunutá), rodinný archiv Slávka Krále.

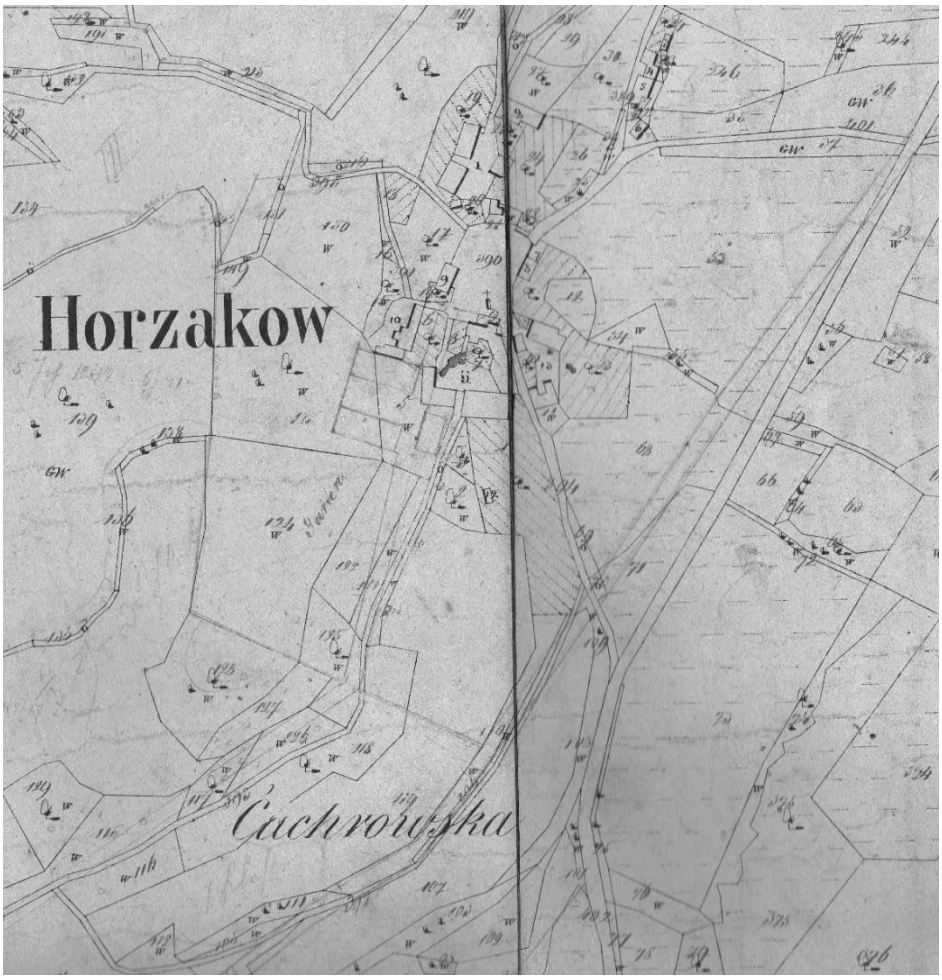

10.Bitva u dánského Vejle za prusko-rakousko-dánské války v roce 1864, v bitvě byl vážně zraněn hrabě Josef Czernin

11. Pečetní zálepka obce Čachrov (Čachrau), používaná v 60. až 80. létech 19. století

12. Interiér hořákovského zámku, pohlednice vydaná Josefem Czerninem roku 1905, pohlednici poslal jeho syn Franz Joseph, vpravo nahoře je vidět jídelna zámku.

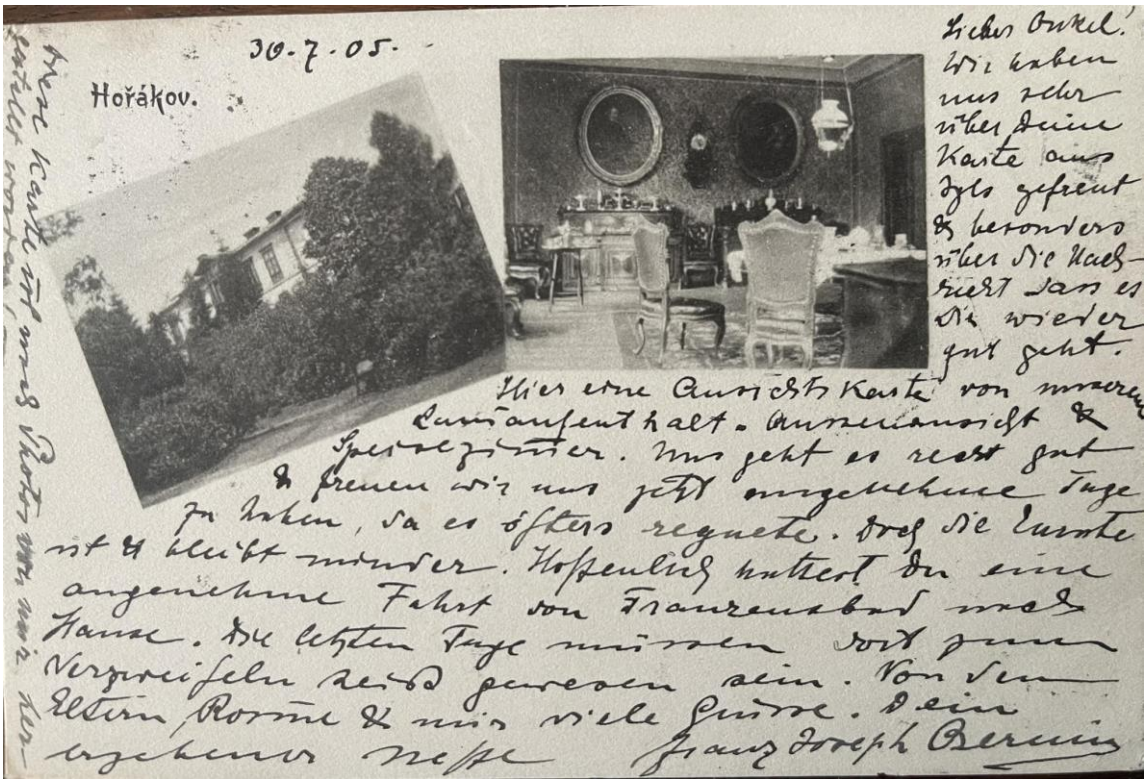

13. Běšiny, 20. léta 20. století, dole vpravo hořákovský zámek, pohled z jihu

14. Vesnička Březí, od roku 1792 až 1945 statek ve vlastnictví rodiny Kordik, pohled na komplex budov statku, začátek 20. století

15. Rosine Czerninová (1880-1926), první manželka Adalberta Schönborna, foto 1897

16. Podpis Rosiny Czernin na pohlednici z Klatov, cca 1905, soukromá sbírka

17. Čachrov v roce 1903, pohled od západu, z vrchu Hvězdník, soukr.sbírka

18. Tereza Schönbornová, sestra Adalberta Schönborna, při soutěži ve střelbě, Hořákov 1904, pohlednice, soukromá sbírka

19. Čachrov, 11. 8. 1905, před hostincem u Šedlbauerů, druhý zleva farář František Blahovec, archiv rodiny Šedlbauerů

20. Čachrov, ze severovýchodu, viditelná čelní fronta zámku, cca 1920, soukr. sbírka

21. Pozvánka na ples dobrovolných hasičů v Čachrově. Čestným členem sboru byl také majitel hořákovského statku, hrabě Josef Czernin. 1908. Sbírka Jana Kynčla

22. Svatební fotografie Rosiny Schönbornové, roz. Czerninové, 1907

Rosina Gräfin Schönborn geb. Gräfin Czernin.

23. Svatební fotografie Franze Josefa Czernina (syna Josefa Czernina) a Wilhelminy Clanner von Engelshofen, 1917, Praha.

Frl. Minne von Clanner-Engelshofen und Dr. jur. Franz Joseph Graf Czernin von und zu Chudenitz.

24. Adalbert Schönborn, titulní list jeho osobního spisu, Místodržitelství Horního Rakouska v Linci, Archiv Horních Rakous, Linec.

Standesausweis.

Gruppe des Zeitvorrückungsschemas (§ 52 D. P.)

A

Bes. Gruppe: 16.

1. Name: Adalbert Graf Schönborn
2. Geboren zu Malesitz bei Mies Böhmen am 16. August 1881
3. Religion: römisch-katholisch
4. Familienstand: verheiratet

Datum der Trauung	verehelicht mit		Kinder		
	Vor- und Zuname	Anmerkung	Name	geboren am	Anmerkung
18. Juni 1907	Rosina Gräfin Czernin von Chudenic		Maria	1. Juni 1908	
			Johanna	25. April 1910	

5. Berufliche Vorbildung:

a) Studien, Prüfungen und deren Erfolg: K. k. deutsches Staatsgymnasium Prag Maturitätszeugnis 25/9 1901 Z: 26; Zeugnis der k. k. Staats-Prüfungskommission u. zw. der Prag, 14. Oktober 1904 Z: 13.571 rechtshistorische Staatsprüfung „genügend"
" " 11. Dezember 1906 Z: 11.059 judizielle " „gut"
" " 7. Juni 1907 Z: 9.145 staatswissenschaftl. " „gut"

b) Fachprüfungen und deren Erfolg: Praktische Prüfung aus der politischen Geschäftsführung, Bestätigung des k. k. Statthalterei-Präsidiums Linz, 28. Juli 1910 Z: 2.847/Res. - „sehr gut"

25. Adalbert Schönborn, okresní hejtman v hornorakouském Welsu, žádá o penzionování, Hořákov, 26. 9. 1925. Archiv Horního Rakouska, Linec.

Hořákov am 26. September 1925

An

das Präsidium der ö. Landesregierung

in Linz

In Entsprechung des Erlasses vom 21. September 1925 Z. 672/5 Präs. erlaube ich mir bekannt zu geben, dass das an mich gerichtete Schreiben vom 11. August d.J. mir bisher nicht zugekommen ist und ich dasselbe daher nicht beantworten konnte.

Mein Ernennungsdekret vom 12. September 1907 Z. 3606/Präs. ist mir leider in Verlust gegangen und ich bitte daher ein Duplikat desselben anfertigen lassen zu wollen. Den Dienst bei der ehemaligen k.k. Statthalterei in Linz habe ich am 29. September 1907 angetreten.

Ein Gesuch um den Betrag der Ruhegenüsse im Auslande, sowie eine Amtsbestätigung über meinen derzeitigen ständigen Wohnsitz werde ich ehestens in Vorlage bringen.

Adalbert Schönborn
Bezirkshauptmann d.R.

Zahl 672/5 / 1925

692

26. Selina Schönbornová /Ringhofferová/, (1911-1953), druhá manželka Adalberta Schönborna, první foto z dětství (Getty Images), druhé foto z policejních přihlášek Policejního ředitelství Praha, 1948, Národní archiv ČR.

27. Výpis z matriky (záznam o narození Ladislava Krále) pro účely sčítání lidu roku 1910.

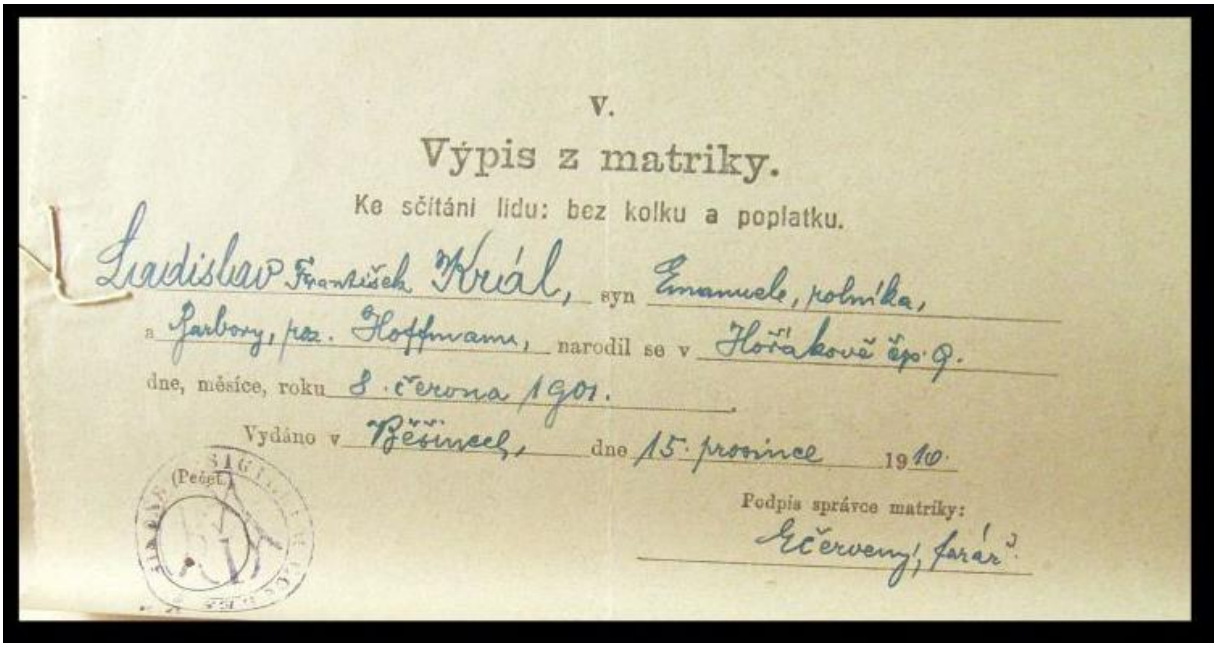

V.

Výpis z matriky.

Ke sčítání lidu: bez kolku a poplatku.

Ladislav František Král, syn Emanuele, polníka, a Garbory, roz. Hoffmann, narodil se v Hořákově čp. 9. dne, měsíce, roku 8. června 1901.

Vydáno v Běšinech, dne 15. prosince 1910.

(Pečet.)

Podpis správce matriky:

Červený, farář.

28. Hořákovský zámek v roce 1921. Soukromá sbírka.

29. Hořákovský zámek v roce 1935.

30. Přestavba hospody Na štoudni, r. 1935 běšinským stavitelem V. Holým, sbírka A. Holé

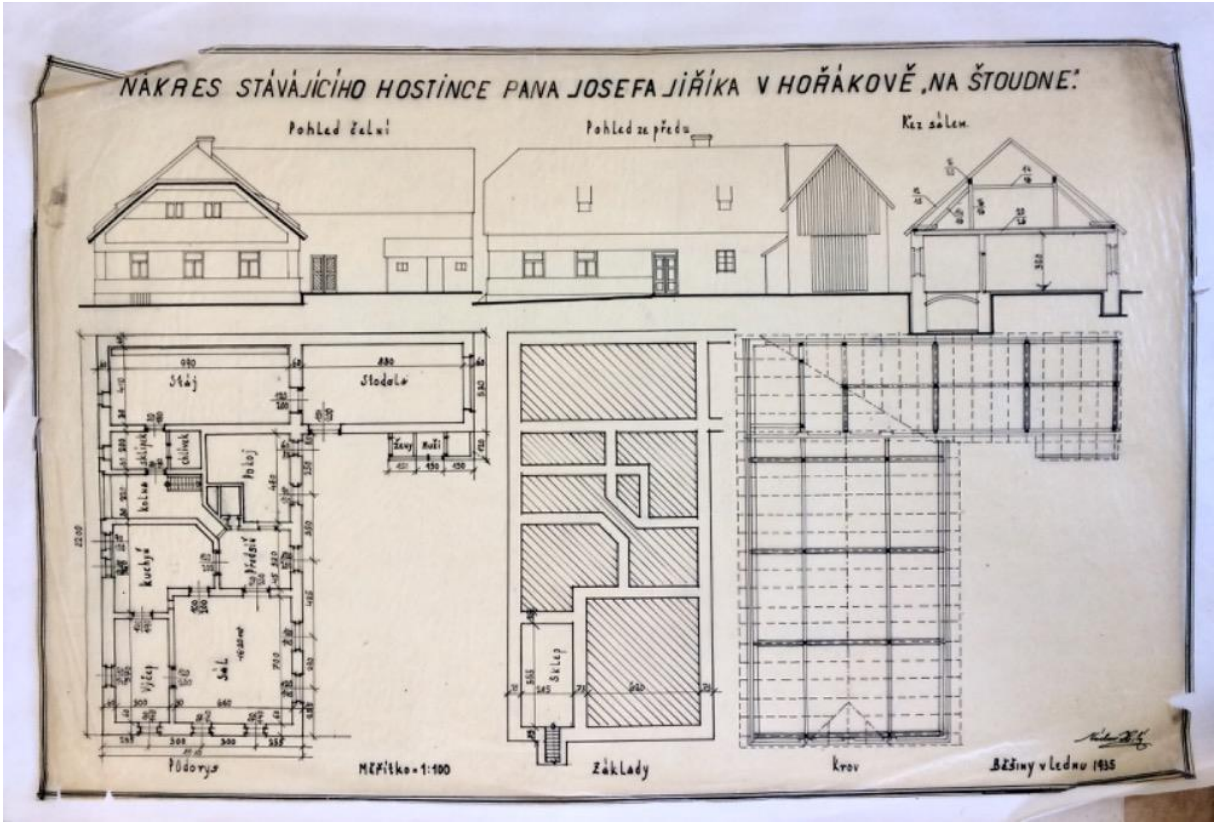

31. Hořákovští kluci, vlevo Ladislav Král, 40. léta 20. století

32. Rozsudek klatovského soudu nad Adalbertem Schönbornem, 19. 11. 1945

O. 14/12.VI

— 25 —

Ls 15/45

13

Jménem Republiky!

Mimořádný lidový soud v Klatovech uznal po dnešním hlavním přelíčení takto právem:

Obžalovaný Vojtěch S c h ö n b o r n, naroz. 16.8.1881, statkář v Hořákově - obec Čachrov - čp.5, nyní ve vazbě mimořádného lidového soudu v Klatovech,

I. j e s t v i n e n,

že v době zvýšeného ohrožení republiky a sice od roku 1941 byl jako Blockleiter činovníkem organisace Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei /:NSDAP:/ v Čachrově, Úlohu, Chlístově a Hořákově a že tak

s p á c h a l

zločin proti státu podle § 3, odst. 2 dekretu presidenta republiky ze dne 19.6.1945, č. 16 Sb. o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jich pomahačů a

o d s u z u j e s e

podle § 3, odst. 2 tohoto retr. dekretu s použitím § 16, odst. 2 retr. dekretu do těžkého žaláře v trvání 3 roků.

Podle § 14, písm. a/ retr. dekretu pozbývá obžalovaný občanské ctí po dobu 3 roků.

Podle § 14, písm c/ cit. dekretu propadá veškeré jmění obžalovaného ve prospěch státu.

Podle § 55 a/ tr.z. započítává se obžalovanému do trestu vyšetřovací vazba od 6.5.1945 - 14 hodin do 19.11.1945 - 13 hodin.

II. Naproti tomu se obžalovaný

z p r o š ť u j e

podle § 259/2 tr.ř. z obžaloby, že v době zvýšeného ohrožení republiky propagoval a podporoval nacisitické hnutí tím, že v Čachrově v r. 1940 snažil se přiměti Františku Brůhovou a v r. 1941 nátlakem přiměl Adolfa Kupku, aby se přihlásili k německé národnosti o německou příslušnost, v r. 1941 v Hořákově dal Františku Jiříkovou bez jejího vědomí zapsati jako německou státní příslušnici a v r. 1944 v Běšinech hrozbou nutil Karla Šupa, aby dal dítě do německé školy, jinak že mu bude odebráno, čímž měl spáchati zločin proti státu podle § 3, odst. 1 retr. dekretu.

D ů v o d y :

Ad I. Doznáním obžalovaného a seznamem politických vedoucích nacionálněsocialistické strany klatovského kraje podle stavu k 1. 6. 1941 je prokázáno, že obžalovaný byl již na tohoto dne Blockleiterem německé nacionálně socialistické strany pro politické obce Čachrov, Chlistov a Ždoh.

Tato okolnost zakládá skutkovou podstatu zločinu proti československému státu podle § 3, odst. 2 dekretu presidenta republiky ze dne 19. 6. 1945, č. 16 Sb., který stihá činovníky a velitele v organisacích tam vyjmenovaných především v organisaci německé nacionálně socialistické strany. Takovým činovníkem obžalovaný v době zvýšeného ohrožení republiky nepochybně byl. Pro posouzení jeho viny v tomto směru jest nerozhodným, zda vyvíjel nějakou organisační činnost či nikoli.

Z téhož důvodu nemůže se obžalovaný dovolávati ustanovení § 13, odst. 2 retr. dekretu a contr., podle něhož neospravedlňuje pachatele, že konal svoji služební povinnost, jednal-li s obzvláštní horlivostí, byl-li činný v úmyslu napomáhat válečnému úsilí Němců nebo poškodit či mařit válečné úsilí Československa nebo jednal-li z jiné zřejmě zavržitelné pohnutky. Ostatně obžalovaný ani netvrdil, že by byl měl z jiného svého služebního postavení povinnost přijmouti funkci Blockleitera. Z toho důvodu lze také právem míti za to, že obžalovaný přijal tuto funkci dobrovolně.

Byl proto týž uznán viným v tomto směru obžaloby.

Trest vyměřen mu byl podle § 3, odst. 2 retr. dekretu za současného snížení pod dolní hranici sazby podle § 16, odst. 2 vzhledem k tomu, že soud vzal na základě určitých a věrohodných výpovědí svědků ~~Josefa~~ Františka Brůhy, Vojtěcha Chalupského, Karla Jiříka, Anny Voráčové a Matěje Hracha za prokázáno, že obžalovaný svým zásahem docílil, že Češi Václav Sejpka a Majer byli ušetřeni od pracovního nasazení v říši. Svědkyni Anně Voráčové poskytl obžalovaný vlnu na upletení teplých částí oděvu pro jejího synovce - studenta uvězněného v tom čase v koncentračním táboře ve Flossenbürku. Tímto jednáním zasloužil se obžalovaný po názoru soudu o zmenšení zla nepřítelem způsobeného, při čemž po svém obrácení na cestě povinnosti už vytrval.

Z toho důvodu byl obžalovanému vyměřen trest toliko 3 roků těžkého žaláře.

Ostatní výroky soudu opírají se citov. zákonná ustanovení.

Ad II.

Pokud jde o obvinění uvedená v prvé části obžaloby, že totiž obžalovaný také propagoval a podporoval nacistické hnutí tím, že Adolfa Kupku nátlakem přiměl a Františku Brůhovou snažil se přiměti, aby se přihlásili o německou příslušnost, že dal Františku Jiříkovou zapsati bez jejího vědomí za německou státní příslušnici a že hrozbou nutil Karla Šupa, aby dal dítě do německé školy, popřel obžalovaný svoji vinu ve všech těchto případech.

Věrohodnou výpovědí svědkyně Františky Brůhové je prokázáno, že se jí obžalovaný jednou ptal, zda by se nenechala zapsati jako Němka, že jí pak i na její zápornou odpověď nechal v bytě přihlášku o německou příslušnost, svadkyně tuto pak spálila a také to obžalovanému řekla, když se jí ptal, zda již přihlášku vyplnila. V tomto jednání obžalovaného, které se obmezilo jen na dotaz vůči svědkyni Brůhové a zanechání přihlášky k německé příslušnosti neshledává soud úsilí, jaké má na mysli ustanovení § 3, odst. 1 o propagaci a podpoře nacistického hnutí.

Z výpovědi svědků Karla Šupa a jeho manželky Marie Šupové vychází, že prve jmenovaný je st Čech, jeho manželka pak původem Němka, jejíž rodiče rovněž Němci žijí v Dešenicích, že k těmto dali oba manželé o své újmě na vychování svého nejstaršího syna Karla, který zůstal v Dešenicích až do svého 7. roku. Tehdy se vrátil k rodičům na Čachrov, protože musel jíti do školy. Ježto neuměl česky začal navštěvovati školu německou v Čachrově. Když se manželé Šupovi přestěhovali do Běšin, dali syna do české školy. Tuto školu opustil asi

po dvou měsících podle tvrzení Šupova proto, že obžalovaný říkal matce dítěte Marii Šupové, že dítě musí jíti do německé školy, když ona je Němka, podle svědectví Šupové, které se podle dojmu jeví také věrohodnějším, proto, že sám učitel z české školy v Běšinech svědkyni upozornil, že hoch nemůže do této školy chodit, když ona je německou příslušnicí. Po té i obžalovaný ji upozorňoval, že musí dát hocha do německé školy. Podle určité výpovědi Marie Šupové byl to však vrchní správec velkostatku Čachrov Němec Buchleitner, který jí jednou říkal, že musí poslat děti do německé školy a neučiní-li to, že ji k tomu přinutí..

Je tedy tvrzení obžaloby i svědka Karla Šupa, který ostatně ani netvrdí, že by mu byl obžalovaný hrozil nějakou újmou pro případ, že nedá dítě do německé školy, vyvráceno jednak svědectvím Marie Šupové jednak nepochybným faktem, že sami rodiče dítěte manželé Šupovi dali toto o vlastní újmě na výchovu do ryze německého prostředí a když mělo jíti do školy, dali je školy německé, protože neumělo vůbec česky.

Neshledal proto soud ani v tomto případě ve výzvě obžalovaného, aby manželé Šupovi dal své dítě do německé školy, jednání zakládající propagaci nebo podporu nacismu.

Pokud jde o případ Františky Jiříkové, bylo sice touto jako svědkyní prokázáno, že na vyzvání obžalovaného odevzdala tomuto svoji pracovní knížku a že v ní pak měla, když ji od něho obdržela zpět, vepsánu německou státní příslušnost, obžalovaný však popřel, že by k tomuto vyznačení došlo jeho zásahem nebo z jeho pod-

nětu a tvrdí, že si knížku od svědkyně vyžádal na základě výzvy pracovního úřadu v Klatovech, kam ji musel předložiti ještě s pracovnímu knížkami svých dvou zaměstnakyň Hartlové a Altmannové a že mu není vůbec známo, kým a za jakých okolností došlo v knížce Jiříkové k vyznačení německé státní příslušnosti.

Toto hájení obžalovaného nebylo během celého řízení ničím vyvráceno a nemohl jej proto soud shledati ani v tomto případě viným zločinem propagace nebo podpory nacismu.

Konečně pokud jde o případ Adolfa Kupky, potvrdil sice tento jako svědek, že mu obžalovaný vícekráte domlouval, aby se i on přihlásil k německé národnosti, když jeho rodiče i sourozenci jsou Němci. Svědek prý tomuto nátlaku dlouho odolával, ale konečně mu podlehl když mu matka sdělila, že podle informace získané od obžalovaného nemohou mu jako Čechovi předati svoji chalupu.

Tato výpověď svědka Kupky nejeví se soudu věrohodnou a spolehlivou jednak proto, že scědek vypovídal neurčitě a nejistě, jednak jeho výpověď při hlavním přelíčení odporuje tomu, co o příčině svého rozhodnutí přihlásiti se k německé národnosti udal vyšetřující komisi ONV v Klatovech dne 11.8.1945. Tehdy výslovně uvedl, že v roce 1940 při příležitosti udělení mateřského kříže svědkově matce navštívili tuto Němci Kaemel, Schreiner a Brejšková, že tito naléhali na svědkovu matku, aby se svědek dal k Němcům, upozorňovali ji, že toho bude později litovat, neučiní-li tak a že svědek teprve po stálém a stálém naléhání a i vyhrožování zakolísal a začal s manželkou o přestupu uvažovati., že

zvláště pak zakolísal, když mu obžalovaný řekl, že jako Čech nemůže podděditi hospodářství po rodičích Němcích. Ze samotné výpovědi svědka Kupky je viděti, že se tomuto při rozhodování, má. li zůstati Čechem či se přihlásiti za Němce, nejednalo o nic jiného než, aby získal majetek po rodičích. To je ovšem pohnutka, která svědka pos tránce mravní dokonale charakterisuje. Z celého jeho bývalého jednání a chování, jak se jeví ze samotné jeho výpovědi, vyvstává podezření, že se dnes snaží odstraniti nebezpečné následky svého přestupu k německé národnosti jakýmsi neodolatelným donucením, jehož původcem byl obžalovaný.

Nemohl proto soud ani v tomto případě zjistiti z výpovědi svědka Kupky, že to byla činnost obžalovaného, která působila na vnitřní rozhodnutí svědkovo přihlásiti se k německé národnosti.

Informoval-li obžalovaný svědka nebo jeho matku, že jako Čech nemůže dostati v době nacistického režimu majetek po rodičích Němcích, stalo se tak podle pravdy a skutečného tehdejšího stavu. Nemůže proto býti ani v tomto sdělení obžalovaného spatřována nějaká propagace nacistického hnutí.

Byl proto obžalovaný v tomto směru obžaloby zproštěn podle § 259/2 tr. ř.

19. 11. 1945.

Došlo 2/12. 45.
opsáno 6/12
porovnáno
vypraveno

Doz. Kochavz
Ex. ministr. financí
Ex. ministr. unitra
Ex. vrch. žalobce
Viz vyřízení rozsudku ns. o likvidaci Němců

33. Evidenční záznam o členství Adalberta Schönborna v NSDAP

Genaue Anschrift der anfragenden Dienststelle: Eingangsdatum: .....

Klattau, den 25.7. 19 42

Auf dem Dienstweg:

WK1

An die

Kreisleitung der NSDAP., Kreispersonalamt

Akt./Zch.: K/3

Nur den eingeeahmten Teil durchschreiben!

Es wird um Mitteilung gebeten, ob gegen die Einsetzung (Beschäftigung) des/r Nachgenannten dortseits Bedenken bestehen.

Einsetzung beabsichtigt zum: 1. Mai 19 42 (Beschäftigt seit: ..... 19 .....)

als haupt-, ehren-, nebenamtlicher Blockleiter

in: der Ortsgruppe Klattau (Dienststelle)

Name: Graf Schönborn (bei Frauen auch Geburtsname) Vornamen: Adalbert (Rufname unterstreichen)

geboren am: 16.8.1881 in: Malesitz Kreis: Mies/Sud.

Beruf: Landwirt

Staatsangehörigkeit: Deutsch Bekenntnis: r.k. früher: r.k.

Wohnanschriften der letzten 5 Jahre, von — bis: Horaschakow Nr. 5

Mitglied der NSDAP. seit: 1.4.1939 Mitgl.-Nr.: 7076636

" welcher Gliederung: ..... seit: ..... Einheit: .....

" welches angeschl. Verb.: ..... seit: .....

" früherer polit. Parteien, Freimaurer-Logen usw.: .....

Bestätigung des Ortsgruppen-Stützpunktleiters:

Politische Zuverlässigkeit

ist gegeben

Heil Hitler!

(Dienststempel)

Vorbereitetes Strafreg.-Formblatt liegt bei!

Nur vom Kreispersonalamt auszufüllen!

Urschriftlich zurück an die anfragende Dienststelle

Akt./Zeich.: ...., den ..... 19 .....

Gegen die ..... des/r Obengenannten bestehen nach Prüfung der WK. und der strafrechtlichen Auskunft hierseits ..... Bedenken.*)

Heil Hitler!

(Dienststempel)

*) **Begründung umseitig.**

Vordruck Nr. 42a

2256 (Bestellnummer) XI. 40 Block = 25 Blatt mit je 3 Durchschlägen

34. Vojta Majer (čp. 12), první vpředu vpravo, v učení v Klatovech, 40. léta 20. století

35. Josef Majer (čp. 3) se svým milovaným včelínem

36. Zleva Josef Majer, Václav (Slávek) Král /1921-1985/ s manželkou Zdeňkou, za stodolou statku čp. 6, 40. léta 20. století, archiv rodiny Majerů

37. Rodina Josefa Majera, Anna Majerová, Josef Majer, Zdeněk Majer, babička Marie, archiv rodiny Majerů

38. Václav (Slávek) Král /1921-1985/ na svém koni, za stodolou statku čp. 6, 40. léta 20. století

39. Osazenstvo hořákovské zotavovny, patrně 1952, V první řadě první vlevo paní Krýslová, v druhé řadě vpravo Miloslava Martincová

40. Hořákovský zámek v současnosti, foto Rainer Seibert

41. Hořákovský zámek v listopadu 2022, foto JK

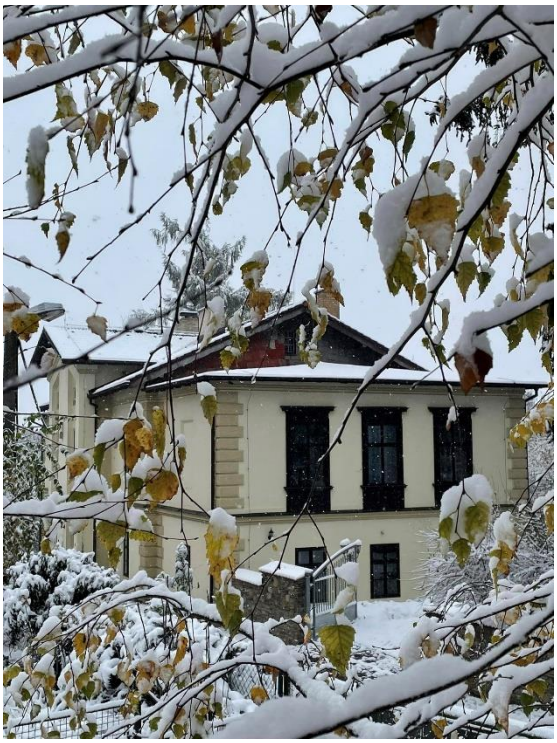

42. Nový krucifix na hořákovské návsi, autor ak. malíř Ivan Komárek, foto J. Kuděla, 2022

Prameny, literatura, poděkování

Prameny vydané

Archiv český, Codex diplomaticus Bohemiae a další.

Studie využila databázi Czech Medieval Sources online, kterou poskytuje výzkumná infrastruktura LINDAT/CLARIAH-CZ (https://lindat.cz) podporovaná MŠMT ČR (projekt č. LM2018101).

Prameny nevydané

Státní okresní archiv Klatovy

Kniha kontraktů Hořákov 01

Velkostatek Kolinec

Státní oblastní archiv Plzeň (Actapublica, Porta fontium):

Matriky:

Běšiny 01, 02, 03, 10, 11, 12, 14, 17 – 19; matriky Strážov, Čachrov, Velhartice, Týnec

Velkostatky:

Velkostatek Čachrov – knihy pozemkové – 277-283
Velkostatek Kolinec - knihy K 1, 5, 6, 7, 23 (Portafontium), velkostatek Kolinec | Porta fontium
Velkostatek Týnec – knihy K 42-61 (soupisy poddaných)

Archiv hlavního města Prahy:

Konskripce Pražanů

Pozůstalostní spisy pražských okresních soudů

Národní archiv ČR:

Policejní evidence obyvatelstva

Soupisy poddaných podle víry 1651

Stabilní katastr

Tereziánský katastr

Josefínský katastr

Literatura:

Archiv český, 1-37
Bří Brůhové, Čachrov, Městys na Šumavě, Čachrov 1941.
Emler, Josef, Berní rejstřík Plzeňského kraje 1379, Praha 1876
V. a Z. Nekvasilové, Šumavské halali, Praha 1943.
A. V. Šmilovský, Starohorský filosof, 1876.
ŚUMAVA, příroda, historie, život, Baset 2003.

Soukromé sbírky:

David Konečný (Praha)
Alena Holá (Praha, Běšiny)
Ing. Jan Ježek (Praha, Čachrov)
Jaroslav Král (Hořákov)
Ladislav Král + (Hořákov)
Jiří Kuděla (Praha/Hořákov)
Ing. Jan Kynčl (Praha/Čachrov)
František Majer (Hořákov)
Rainer Seibert (Hořákov)
ing. Václav Zahrádka (Čachrov)

Autor velmi děkuje všem, kteří přispěli k této práci:

Věře Bízkové, roz. Martincové; Lukáši Doubkovi; Ravlu Fuksovi; Pavlu Havlovičovi; Aleně Holé; Tomáši Kafkovi; Evženu Košťálovi; Jaroslavu Královi; + Ladislavu Královi; Mileně Kudělové; + Miloslavě Kudělové, roz. Martincové; Janu Kynčlovi; Evě Majerové; Františku Majerovi; Zdeňku Majerovi; Janu Rybovi; Raineru Seibertovi; Václavu Zahrádkovi a dalším.

Výběrová edice některých písemných pramenů týkajících se Hořákova

1698

Inventář gruntu Liškovského v Javoří, 1698[107]

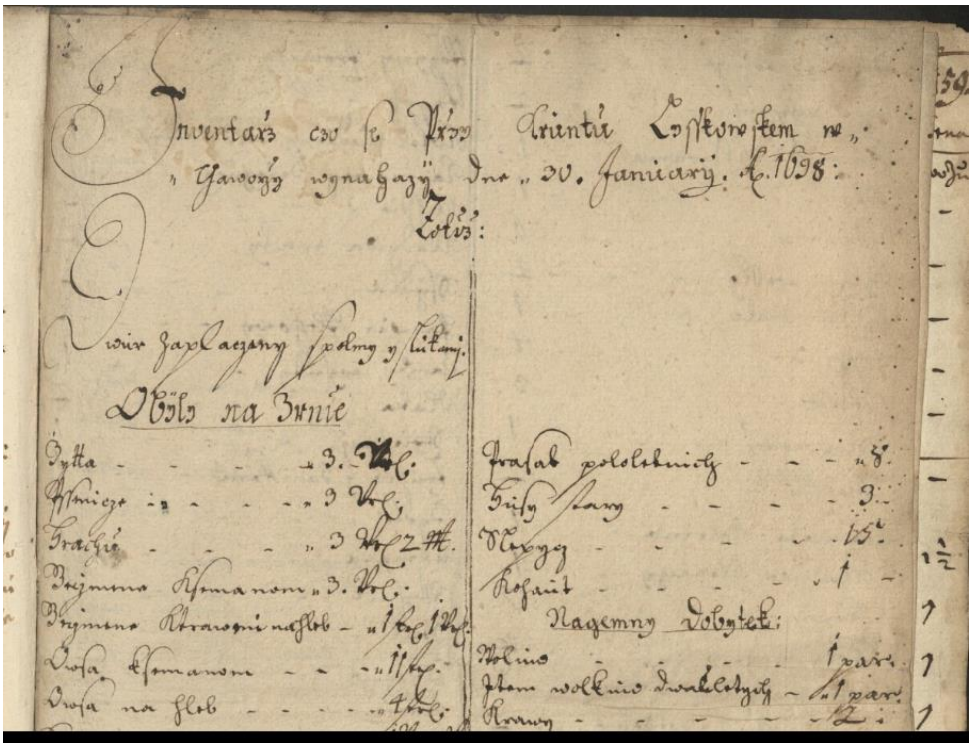

Inventář co se při gruntu Liškovském v / Javoří vynachází dne 30. Januarii Anno 1698 / totiž:

Dvůr zaplacený s polmi i s lukami

<u>Obilí na zrní</u>

Žita	3 věrtele
Pšenice	3
Hrachu	3 věrtele 2 měřice
Ječmene k semenom	3 v.
Ječmene k stravě na chléb	1 str. 1 věrtele
Ovsa k semenom	11 str.
Ovsa na chléb	4 str.
Semence	1 věrtele 2 měr

<u>Obilí v slámě</u>

[107] Brtí, Javoří/ Javoříčko / Bystřické panství, pozemková kniha 1677-1830, K 87, i. č. 87, s. 178-180

Žita	10 mandelů
Ovsa	7 mandelů

Na zimu vyseto

Žita	10 str.
Pšenice	1 str. 2 věrtele

Dobytka

Volův tažných	1 pár
Volův dvouletejch	1 pár
Kráva	1
Klisna	1
Ovce stará	1
Svině starý	2
Prasák pololetnický	8
Husy starý	3
Slepic	15
Kohout	1

Nájemný dobytek

Volův	1 pár
Item volkův dvouletých	1 pár
Krávy	2
Ovce	3

Vozy bosí z řebřinami	3
Lyžin železnejch	6
Hřeby svarný	3
Plouhy s železama	2
Nákolesníky s železy	2
Kolečka plužní	3 páry
Brány dřevěný	2
Železná voračka a potýkač	2 kusy
Saně na voly	1
Saně na koně	1
Kola z děsíti kruhama železnejma	
Jha z řemením volský	3
Tržadla vokovaný	2
Vobilní kosy s trojem	3
Travní kosy	2
Vézací stolice	2
Nože při nich	2
Chomout kssírama	1
Sedlo	1
Sekyr	6

Pily velký	2
Pilka malá	1
Cepy	4
Vidle	3
Motyky	2
Lopata železná	1
Kladiva klepací	1
Srpů	7
Sekáče na zelí	2
Stlučka železná	1
? ku potřebě	2
Nebozezy	4
Struch na šindel	1
Hřibílce	1
Řetězy velký	3
Rozporka	1
Malý řetězy	2
Zákolníky	4
Návojník	1
Šína nová	1
Nožíky	1
Mořdíř s paličkou	1
Senný vidle	1
Uzda	1
Brus točící	1
Malý brusy	4
Vozící provazy	2
Vajíř	1
Kotel měděný ve 3 vědra	1
Kamnovej železnej	1
Kleště	2
Kladiva malý	2
Šídla	2
Pánve plechový	2
Zámky vysutý	1
Stříhač	1
Truhla se zámkem	1
Židle	1
Almara	1
Mísník	1
Stůl	1
Stolice	1
Kádě	2
Žbery	2
Škop	1
Vědra vodní	2
Vandličky	2
Věrtele	2
Mírka	1
Necky	1

Díže pro chléb	1
Košíky	12
Mandl velkej	1
Mandl malý	1
Pytle	2
Kolovraty	2
Lopaty pro chléb	1
Řešato stodolní	1
Malý řešato	1
Talířů novejch	1 tucet
Lžic novejch	1 tucet
Starejch talířů	10
Svícen	1
Mísy	4
Žbány	2
Hrnce	4
Lože	2
Podušek s povlakama	7 kusů
Kabát soukený po nebožtíku Pavlovi[108]	1
Šerkový sukně	2
Živůtky	2
Příze lněný a konopný	13 loktů
Příze hřebný	35 loktů
Hřebný konopný	8 loktů

Dluhův

Předně k záduší	**23 fl. 5 kr.**	**vyplaceno 4**
Do cechu krejčířského	**3 zl.**	**1**
Sukovi	**2 zl.**	**2**
Na contribuci vydlužený	**1 zl.**	**1**
Do Běšin	**48 kr.**	**48 kr. zaplaceno**
Šimonovi ?	**1 zl. 30 kr.**	
Královi z Hořákova	**4 zl.**	**zaplatil 4 zl.**

[108] Patrně jde o Pavla Lišku z Javoří, syna Jiřího Lišky tamtéž. Pavel Liška se narodil v lednu 1632, viz Matrika 01 (narozených a oddaných 1631-1670), Strážov, folium 1.

Kolinec – Podolí - Knihy panství

1703

Kolinec, 1703, 30. září, Matouš Kolář, hospodář Dolnospolský (dnes čp. 10), kupuje od kolinecké vrchnosti Horní Spolku za 22 kop grošů / tedy 25 zlatých, 90 krejcarů[109]

Ve vsi Spolka při vsi Hořákově, by- / vší někdy za panování slavné paměti Neb(ožtíka) / pána pána Quido hraběte Tertzi de Sissa Pána / na panství kolineckým, Matoušovi Ko- / lářovi potažnému sedláku na dolejší Spol- / ce podobně při vsi Hořákově, ku k tomu / gruntu za chalupou pustou nad darovaná / (že pak ale nadjmenovaný Matouš / nic písembného od tehdejší vrchnosti k do- / cirovaní neměl, byla jemu zase od / vládnoucího hejtmana odňata, však / ale že na té živnosti pro škrobotné / pole žádný obstáti nemohl. Z té příčiny / považujíce my níže podepsaní víc ná- / ležitě že jak robota, tak kontribuce / od drahných let zamezené jsou a žádný / se na ní osaditi nechtěl, Z té příčiny / jest touž chalupu k dědičnému užívání / témuž Matouši Koláři, a dědicům jeho / za dvacet dvě kopy míšeňských odprodána / kteréžto peníze těch 22 kop míš. aneb 25 zlatých / 90 krejcarů při zavření contractu tohoto na / hotově ihned do důchodu složil a zaplatil, / kterýžto peníze podobně v Nr. 9 počtu peněžitého / 1702 za příjem svedené jsou, z nichžto se on tuto / nejlepším způsobu kvituje, a nadále však / povinnost jeho bude z tý hořejší Spolky každoročně / statným potahem šest dní orní robotu a zase / statným dělníkem šest dní ručních robot / vše co nejraněji vykonávati a J. M. P(ánu) / pak kontribuci poloviční co on neb potomek / jeho z dolejší Spolky dává a dávati budou / z hořejší vypravovati musí. Když to vše tak /vypravovati tehdy také pokojně týž hořejší / Spolky s dědici svými užívati moci bude / a od nynější i budoucí vrchnosti (titul) / nebo hejtmanův v slušnosti ať zastanou / své, vyhledává, pročež pro hodnou pod- / statu toho, tento trh co dvě stejné psaní / jest, a jeden exemplář se pro paměť kanceláři / zanechává, druhý kupujícímu Matoušovi / Kolářovi se odevzdává, oba pak našima / obyčejnýma secrety stvrzujeme, vla- / stníma rukama se podepisujeme. Actum / na kanceláři panství kolineckýho dne / 30. septembris Anno 1703.

Jan Chr(istian) Hermann Puchhalter J. ? Heytmano Sällat?

[109] Kolinec 1, K 1, kniha dominikální

1750

Hořákov, 1750, 7. února, Jan Král, sedlák hořákovský (dnes čp. 9) odprodává svému synovi Josefovi grunt v hodnotě 350 zlatých

Nr. 11 (p. 32)

Dnes podepsaným roce a datu s ob- / zvláštního povolení Jeho Excelence Pána Pána / Františka Hertzi Svaté římské říše hraběte / de Sissa, Jejich Římské Císařské Královské a / Katolické tajný rada, dědičného pána / statku Kolince, Sučím, Vlčkovic a / Podolí etc. Jest jedna nepromě- / nitelná koupě v tej nadzmíněnému / statku Podolí in corporovanej vesnici / Hořákov učiněna a následovným / způsobem zhotovena neb zavřena / totiž prodávajíce Jan Král, jeho / nejmladšímu vlastnímu synu Joze- / fovi jeho již od 60 let v užívání / mající poddanný selský statek se / všema ten čas přimém vynachá- / zejícíma potřeby, který v dobře vy- / stavenej v sednici, stodoly a marštale- /mi, též všech polí a lukách, v předešlých / mezích a mezníkách, jak on sám / skrz mnoho let užíval a posedíroval, / za jednu trhovou sumu, tj. tři / sta padesáte zlatých rejnských, které / on podavatel, jakožto otec při / jeho živobytím, mezi jeho děti / následovně rozděluje a to sice: / Poněvadž on tím již svatbami / neb manželstvím zaopatřením / starším dětem při jejich vybídkách, / onomu každému od jeho hospodářství / obyčejný dětinský podíl již eo tem- / pore v hotovosti zaplatiti měl v dobrým / svědomí přiznává, tak od před- / stavené kupecké ceny oni tehdy / nic k dostání neb pohledávání nemají. / Nobrž od toho předně jemu mladšímu / synu Josefovi 100 zlatých té ještě svobodné / nejmladší dceři Majdaléně ale z / ohledu že ona dokonce nic z domu / nedostala a taky ještě ona nedostatná / a nezaopatřena jest 150 zl. k dostání / přijíti má, ty poslední 100 zl. ale / rezervíruje on otec sám sobě jenom / k jeho budoucí jistotě neb ubez- / pečení potřeby hoc modo spatky, / aby on nikdy v jeho starostlivé nemožnosti / od toho sobě pomoci neb poho- / vyti mohl, jestli by ale on tako- / vého zapotřebí neměl a před jeho zem- / ření žádný obzvláštní testament / na takové nezanechal, tak má jemu / kupujícímu za jeho ukázanou dětin- / skou lásku dobré mínění a věr- / nost a také za jeho od něj užité dobré / chování (když on až posaváde v / skutku jemu otci prokazovati bude) / k vlastnímu připadají neb zůsta- / nou. Nicméně vyjímá sobě že / onen podavatel u syna Josefa za čas / jeho živobytí svobodný stůl a sluš- / né poctivé vychování, i s postelí / a praní tak dobře, jak on hospodář / sám takové užívá, k dokázání v stavu / bude, jestli by ale přes to všechno on / hospodář v krátce neb na dlouze, / (jak se někdy od nevděčných a ne- / uznalých dětí stává) jemu starý- / mu otci malé vážení, špatné / stravování a ne v otcovské cti / jak slušný míti měl, tak má on / zavázán býti, za tu stravu na- / sledovný aeqvivalent z hospodářství / odstoupiti a za čas jeho živobytí / ročně skládati, totiž: /

Pšenice, jeden id est	1 strych
žita šest, idees	6 strychů
ječmene jeden, id est	1 strych
hrachu jeden, id est	1 strych
a soli třicet, id est	30 žejdlíků.

Item jednu krávu a kozu při svobodně / pahcirovaném krmení vychovati / povinen. Dotýče jse ale proti tomu / těch těch nejmladší sestře Majdaléně, / z hospodářství patřících 100 říšských / tolarů, takové má on hospodář ve / osmi vejrunkách, tj. v 8mi letech, / a to sice k budoucí svatbě 50 zl., / a ty ostatní 100 zl. v šesti letním / ratie, těch následovních šesti letech po / 15 zlatých a poslední osmý rok 10 zlatých / k složení a přitom všem ji sestře / slušnou a poctivou svatbu dle / stavního způsobu vybejti povinen / bude. / Dálejc bude hospodář / zavázán, jí

sestře za čas jejího / svobodného stavu, na ten způsob jako / otcovi svobodný stůl, a jinší potřeby / prokazovati, jestli ale by skrz / všeliké různice neb jinší ne- / srovnání takové bytí nemohlo / tak má se jí každoročně ten aqui- / valent, jak předně specifikovaný, / in natura složiti. Které všechno / on kupec na ten způsob, a nejinače / k praestýrovaní se uvoluje a při- / povídá, k většímu důvěření / a neproměnitelným dobře držení / toho, tento contract, jakožto od kupu- / jící synovské a také od prodávající / otcovské strany, nejenom z vlastní- / mi rukami podepsaný, nýbrž / i také od jmenovaných a vyžádaných / zdejších excelence Hraběte poddaných / svědkův potvrzený jest. Stalo jse / ve vsi Hořákově, dne 7. februari / Anno 1750.

Jan Král prodávající
Josef Král kupující

Václav Tomášek, rychtář podolský
Martin Dolejší, rychtář střítežský
jakožto svědkové

Představená a trefená neb srovnávající / koupě jest jménem a plnomocenstvím / Jeho Milosti Hraběte Excelence zdejší / vrchnosti od mně níže podepsaného / na ten čas zřízeného správce / ve všem a dobrým uznáním / konfirmována, nicméně Jeho Milosti / Vrchnosti na robotách, nájemných / a jinejch panských povinnostích a / realich, bez nejmenšího praejudiz / a újmy. Stalo se v zámku / Kolinským, dne 8. februari Anno 1750. /
Ferdinand Rauffeissen, správce

1764

Kolinec, 1764, 29. října, Josef Král, sedlák hořákovský, se vykupuje z roboty

(K1 – dominikální pozemková kniha, f. 42-43)

Currentibus annis a Gloriosissima Nativi-
tate D(omi)ni et No(str)i Jesu Christo 1764 hac
die 29. Octobris

Considerata per modernum Inspectorem Excellenza / Sua Domina Domina Anna Tertzi de Sissa / S. R. P. Comitissa et Dominae Kollinetz, an- / nexorumque suorum, ecconomia in Pago / Horzakow per Josephum Kral, subditum / et ecconomum dictae Excellenza Suae elleborata et con- / sistente de sua magnitudine et extensione ad / seminationem modiorum quolibet anno 32, quod / per solam robotam usquedum praestitam tum / pedestrem tum cum pecoribus sit miserima / recompensatio erga dominium respective ad / alios subditos et ecconomos praeterquam / quod ips Joseph Kral videbatur per scrip- / turam, quam produxit ad cancellariam / pro illam solum legendo, habere aliquod jus / et hypothecam. Supradictam Ecconomiam / ab ipso, et suis antecessoribus longo tempore / conductam, et viso quod dicta skriptura nihil / valeat et valere possit, pro juribus ab ipso prae- / tensis et praetendendit hinc dictus Dominus / inspector ad demonstrandam dominae Excellenza /
Sua principalis Authoritatem et supraemum / Dominium non solum in toto, verum etiam in /

qualibet parte totius sui dominii vocavit / ad Cancellariam dominicalem dictum Josephus Kral / sub die ut retro et anno et cum ipso convenit / non solum respective accipere et dare unam / robotam cum pecoribus et pedestrem ut defacto / sempre fecit, verum etiam pro alia robota / quam dicta ecconomia sustinere potest, ex- / bursare et effective numerare annualiter ad / quaesturam dominicalem summam florenorum / tenanotum duodecim, dico 12 fl. sine excep- / tione, ac contradictione aliqua non solum hoc / futuro proximo anno, verum etiam aliis / subsequentibus annis, quatenus dominio ex / aut cui per ipsum placeat in lila ecconomia / dictum Kral permittere. Ideoque ad / hujus skriptura fidei plenitudinem utraque / pars suo proprio charactere et signo crucis / respective omnia supra exposita convalidabuntur / ut de facto etc ita etc quia etc /

+ ux Josephi Kral Horzakowiensis qui cum signo
Crucis ex deffectu scientiae affirmat et se obligat
ad quantum supra etc.

Ego Dominus Angelus Pignatti sacerdotus italicus de mandatos
et inspector presentem meo sigillo munivi.

Ego Johannes Chlistowsky scripsi de mandato supra
Domini inspectori et vidi facere supra
dictas respective crucem er subscriptionem.

1781

Kolinec, 1781, 15. září, Martin Král (Hořákov čp. 6), odkupuje svůj grunt od vrchnosti se vším příslušenstvím za 95 zlatých.

Kolinec, K 5, f. 393,

Dorf Horzakow
Nro. 6 Martin Král (Krall) celý dvůr

Léta Páně 1781, dne 15tého Septembris s obzvláštním vědomím / a povolením jejich Vysoce Hraběcí Milosti Pána Pána / hraběte von Taaffea, pána na panství Nalžovech, Neprachovech, / Čejkovech, Tedražicích, Zamlekově a Svojšicích, též na statku / Kolinci, milostivě představeného plnomocníka jménem a na místě / gruntovní dědičné vrchnosti statku Kolince potvrzuje se tímto / zápisem aneb slově contractem, že celý dvůr potažní Marti- / novi Královi ve vsi Hořákově podanýmu téhož statku Kolin- / ce se vším příslušenstvím co od prvnějšího času k tomu užíval / za sumu trhovou devadesát pět zlatých rýnských tj. 95 zlatých / kupecky milostivě zanechal a odprodal, a protož on i celý dvůr / v mírném šacuňku vysazovanej jest, proto aby tím ochotnej takový / grunt vyplatil a následovně všecky královské i vrchnostenské / onera totiž contribuci, robotu, desátky, letníky a jiné jak by / jmenované byly platy vždy věrně poslušně zapraviti a vykonati mohl. / Kdyby ale dotknutý hospodář bez pořádného dědice / z tohoto světa sejíti aneb jináče dvůr zadlužil anebo do- / konale spustil, má se po učiněné pořádnosti vy- / bejvající quantum jemu vydati a takový krund / zasej k dispozici vrchnostenskej připadnouti. / Jenž se stalo v Kolinci ut supra.

Anton Rödl, Burggraf
Anton Šťastný, Grund Rechnungsf(ührer)

1781

Kolinec, 1781, 15. září, Josef Kolář (Hořákov čp. 7), odkupuje svůj grunt od vrchnosti se vším příslušenstvím za 45 zlatých.

Ves Hořákov
Nr. 7 Josef Kolář (Joseph Kollarz) chalupa

Léta Páně 1781, dne 15tého Septembris s obzláštním vědomím / a povolením jejich Vysoce Hraběcí Milosti Pána Pána / hraběte von Taaffe, pána na panství Nalžovech, Neprachovech, / Čejkovech, Tedražicích, Zamlekově a Svojšicích, též na statku / Kolinci, milostivě představeného pelnomocníka jménem a na / místě kruntovně dědičné vrchnosti statku Kolince potvrzuje / se tímto zápisem aneb slově contractem, že chalupa pěší / Josefovi Kolářovi ve vsi Hořákově podanýmu téhož / statku Kolince se vším příslušenstvím co od prvnějšího / času k tomu užíval za sumu trhovou čtyřicet pět / zlatých rejnských tj. 45 zlatých kupecky milostivě zanechal / a odprodal, a protož ona chalupa v mírným šacuňku / vysazena jest, proto aby tím ochotnej takový krunt vyplatil / a následovně všecky královské i vrchnostenské onera / totiž contribuci, robotu, desátky, letníky a jiné jak by / jmenované byly platy vždy věrně poslušně zapraviti / a vykonati mohl. / Kdyby ale dotknutý hospodář bez pořádného dědice /

z tohoto světa sejíti aneb jináč dvůr za- / dlužil anebo dokonale spustil, má se po učiněné poř- / dnosti vybejvající quantum jemu vydati a takový / krunt zasej k dispozici vrchnostenskej připadnou- / ti. Jenž se stalo v Kolinci ut supra.

Anton Rödl, Burggraf
Anton Šťasný, Grund Rechnungsf(ührer)

Wird von Grund Obriegkeits wegen / Conformiret, datum ut supra /
Frantz Graf Taaffe

1781

Kolinec, 1781, 15. září, Šimon Kolář (Hořákov čp. 10), odkupuje svůj grunt od vrchnosti se vším příslušenstvím za 110 zlatých.

Ves Hořákov
Nr. 10 Šimon Kolář (Simon Kollarz) celý grunt

Léta Páně 1781, dne 15tého Septembris s obzláštním vědomím / a povolením jejich Vysoce Hraběcí Milosti Pána Pána / hraběte von Taaffe, pána na panství Nalžovech, Ne- / prachovech, Čejkovech, Tedražicích, Zamlekově a Svojšicích, též na / statku Kolinci, milostivě představeného pelnomocníka / jménem a na místě kruntovně dědičné vrchnosti statku / Kolince potvrzuje se tímto zápisem aneb slově contractem, / že celý dvůr potažní Šimonovi Kolářovi ve vsi Hoř- / kově podanýmu téhož statku Kolince se vším příslušen- / stvím co od prvnějšího času k tomu užíval za / sumu trhovou jedno sto deset zlatých rejnských tj. / 110 zlatých kupecky milostivě zanechal a odprodal, a protož / on celý potažní dvůr v mírném šacuňku vysazován / jest, proto aby tím ochotnej takový krunt vyplatil a ná- / sledovně všecky královské i vrchnostenské onera totiž / contribuci, robotu, desátky, letníky a jiné jak by jmenova- / né byly platy vždy věrně poslušně zapraviti a vykonati / mohl. / Kdyby ale dotknutý hospodář bez pořádného / dědice z tohoto světa sejíti aneb jináč dvůr zadlužil / anebo dokonale spustil, má se po učiněné pořádnosti / vybejvající quantum jemu vydati a takový krunt / zasej k dispozici vrchnostenskej připadnouti. / Jenž se stalo v Kolinci ut supra.

Anton Rödl, Burggraf
Anton Šťasný, Grund Rechnungsf(ührer)

Wird von Grund Obriegkeits wegen / Conformiret, datum ut supra /
Frantz Graf Taaffe

1785

1785, 23. února, Kolinec, Jan Šimek kupuje chalupu čp. 8 v Hořákově od Jana Kubíka, bývalého vojáka, za 80 zlatých.

Contract
Na chalupě Jana Šimka pod Nr. 8
ve vsi Hořákově dodělaný.

Léta Páně 1785, dne 23 Februaris s obzláštním / Vědomím a povolením jejich Vysoce Hraběcí Milosti / Pána Pána Františka Xaveri Hraběte Taaffe, pána na / panství Nalžovech, Neprachovech, Čejkovech, Tedražicích, Zamlekově / a Svojšicích etc., též na statku Kolinci, milostivě předsta- / veného pelnomocníka jménem a na místě kruntovně / dědičné hraběcí vrchnosti, potvrzuje se tímto zápisem neb slově / contractem, že chalupu pod Nr. 8mým ve vsi Hořákově od / Jana Kubíka bejvalýho vojáka Johan Šimek a manželka / Anna, domkář a statku Kolinec poddaný za osumdesáte / zlatých, pravím 80 zlatých, kupecky koupil a takovou vejš / jmenovanýmu prodavači Janovi Kubíkovi hotově zapla- / til, pročež tuto se z dokonalého odvodu a zaplacení / té chalupty tímto kvitnuje a jemu kupci Janovi / Šimkovi i jeho budoucím dědicům vejš koupená / chalupa za vlastní se připisuje. Z které chalupy /

Prvdně: Každého roku v Jejich dědičné Hraběcí vrchnosti 3 dny / pěší práce, tu ku kterému dvoru se vykáže, on i / jeho budoucí dědicové konati se zavazuje i taky / mimo těch 3 dních roboty eště každý rok při novém roce / tj. cum ult. November do důchodu hraběcího kolineckého jménem Schutz- / geld jeden zlatej pravím 1 zl. Rejnský platiti. Též /

Za druhé: Kdyby vejš jmenovaný držitel té chalupy bez pořádného / dědice z toho světa sejíti aneb jináče chalupu za- / dlužil anebo dokonale spustil, má se po učiněné pořád- / nosti vybejvající quantum jemu dáti a taková / zasej k dispozici vrchnostenskej při- /padnouti má. Posledně

Za třetí: Žádné podezřelé lidé u sebe přechovávat, svou / živnost spravedlivě vždy vyhledávat, jakož i taky / život křesťanský vésti, též nápodobně všecky / královský onera, neb platy, jenž druhý takový / domkáři dělají neb platí, jenž druhý / taky on rychle vybejvat se zavazuje. / Sig. Kollinetz ut supra

Anton Šťasný, Grund Rechnungsf(ührer)
Anton Rödl, Burggraf

1786

Kolinec, 1786, 9. října, svatební smlouva mezi Josef Králem z Hořákova (čp. 9) a Janem Naušem z Chvalšovic. Josef Král předává grunt synu Janovi a Jan Nauš vdává svou dceru s věnem do rodiny Králových.

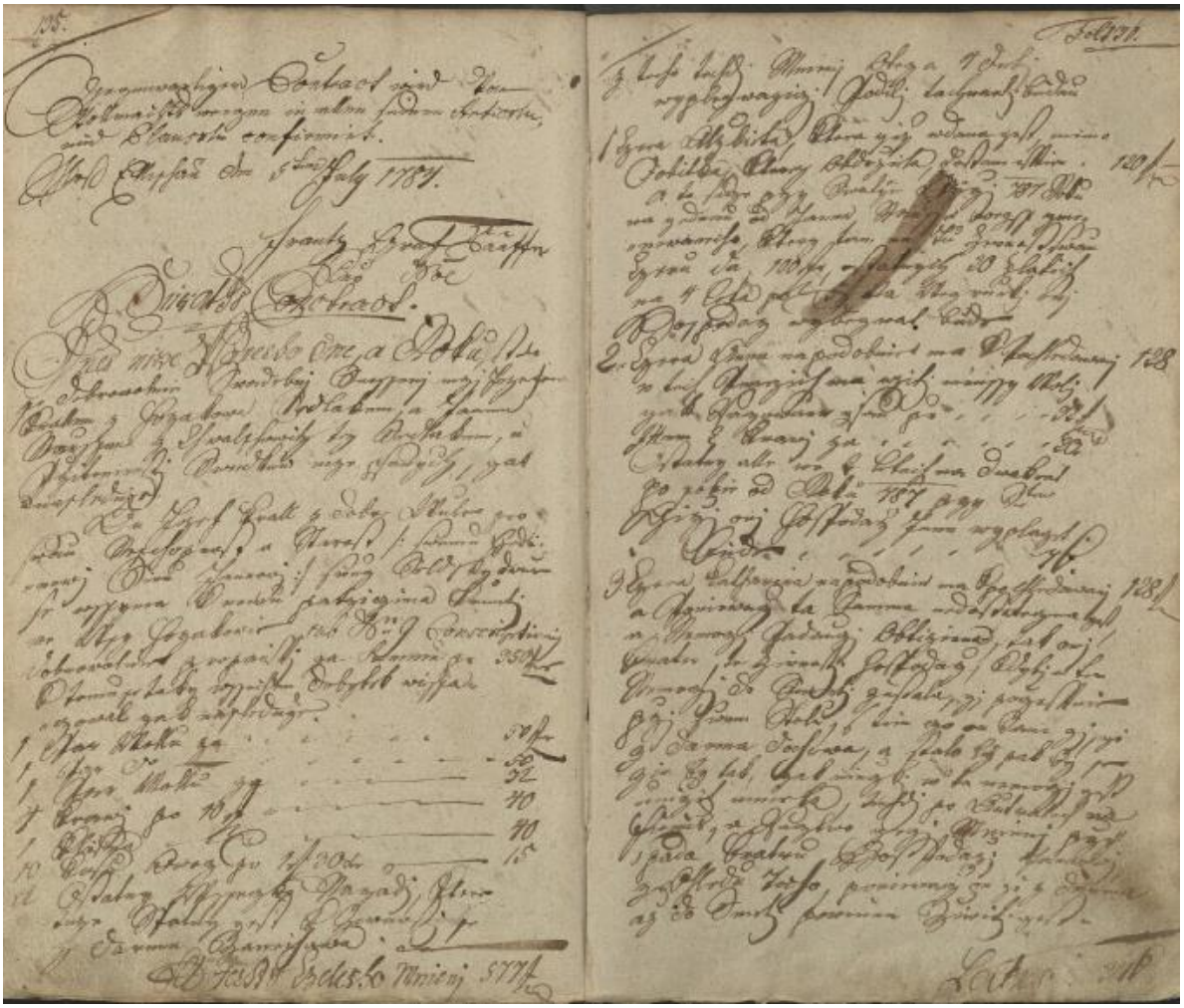

Heuraths Conctract

Dnes níže psaného dne a roku stalo
se dobrovolně svadební snešení mezi Jozefem
Králem z Hořákova sedlákem a Janem / Naušem z Chvalšovic též sedlákem u /
přítomnosti svědkův níže psaných, jak / následuje. On Josef Král z dobré vůle pro /
svou neschopnost a starost (svému jedi- / nému synu Janovi) svůj seldský dvůr /se všima
k němu patřícíma krunty / ve vsi Hořákově sub Nr 9 conscriptionis /

dobrovolně propouští za summu per	350 zl.
k tomu se taky všechen dobytek vysa- / zoval jak následuje	
1 pár volů za	50 fl.
1 pár volů za	50 fl.
1 pár volů za	32 fl.
4 krávy po 10 fl.	40 fl.

1 klisna 40 fl.
10 kusů ovec po 1 fl. 30 kr. 15 fl.

Ostatní všecky nářadí, které / tuze špatný jest k živnosti se /zdarma zanechává

Tady celého mění 577 fl.

Z toho tehdy jmění otec a 4 děti / vyplejvající podíly … budou

1. cera Alžběta, která již vdaná jest, mimo
dobytka, kterej obdržela, dostane eště 120 fl.
a to sice při svatým Jiří 1787 roku
na jednou od Jana Nauše horejš jme-
novaného, který tam na tu živnost svou
ceru dá 100 fl., ostatních 20 zlatých
na 4 léta po 5 fl. na vejrunky oni
hospodáři vybejvat bude

2. cera Anna nápodobně má k pohledávání 128 fl.
v těch penězích má vzíti menší voly
jak šacované jsou per 32 fl.
Item 2 krávy za 20 fl.
Ostatní ale ve 2 létech nadvakrát
po sobě od roku 1787 při svatém
Jiří oni hospodář Jan vyplácet
bude 76 fl.

3.cera Katharina nápodobně má spohledávání 128 fl.

a poněvadž ta sama nedostatečná jest, /a nemocí padoucí obtížená, tak oni / bratr té živnosti hospodář, kdyby v té / nemoci do smrti zůstala, jí počestně / při svém stolu s tím co on sám jí, jí / zdarma dochová, a stalo-li pak by se / že by tak, jak … v té nemoci jest / umříti měla, tehdy po outratech na / funus, a šactvo její mění při- / padá bratru hospodáři Janovi / z ohledu toho, ponevač on že zdarma / až do smrti povinen živiti jest. / Kdyby ale dnes neb zejtra k svému zdraví / přijíti měla a svůj stav promě- / nila, tehdy povinen bratru bude / pozůstalost hned vydat a to tím způ- / sobem, co by celýho mění po 128 fl.
po srážce téhož, co on jí na / šactvo dal, tu zůstalo, tak / hotovíc hned jak se vdá, jí vydá. / Druhou ale polovici, druhý rok / když vdaná bude.

4.Syn Jan má k pohledávání 128 fl.
který té živnosti hospodář bude.

5. Otec sobě 73 fl.
totiž jeden pár volů na peníze
vzal per 50 fl.
Ittem 1 krávu pro své při- / lepšení per 10 fl.
který syn z doma při jeho dobytku / zimoval porovná bude /
též na počet sobě zanechává 13 fl.

Jenž vynášejí podíly vejš / jmenovanou summu 577 fl.

Stalo-li pak by se že by se oni otec / s nimi porovnati nemohl a poněvač oni / hospodář Jan Král mimo toho peněžitého / vejměnku svého otce až do smrti při / svým stole chovat a živit povinen bude, tehdy / zanechává sobě otec byt v chalupě, která / při živnosti jest až do smrti a jemu otci když / s nima jíst chtíti nebude následující vej- / minek syn in natura povinen dáti bude.

Žita vrchovaté míry	6 str.
Pšenice	- 2
Ječmene	- 2
Ovsa	1 str. 2
Soli	20 žejdlíků

Též 1 záhon zemských jablek a jeden záhon / zelí, též 2 mírky lenu na hospodáře poli / sázet a sít nechat.

Naproti tomu Jan Nauš své ceři na tu živnost vdanou věnuje	200 fl.
Item 3 krávy, 1 jalovici a 4 ovce per	46 fl.
1 kovaný vůz per	23 fl.
1 pár volů per	40 fl.
A celýho věna	309 fl.

Kdyby se ale mezi nimi do dne a roku skrze smrt / změna státi měla, tak těch 100 fl., které sestře / Alžbětě od Jana Nauše dané byly, zase / zpátky ony nevěstino otec dostane a ne na té živ- / nosti k pohledávání míti bude, stalo by pak / se, že by hospodář do roka a dne umřel / tehdy ona nevěsta 200 fl. Královic dědicům na tu /živnost nahradí, a jí za vyšší cenu zvejšená / bude, proto že zrovna do cizích rukouch při- / padne a mezi Královic děti a otce stejným / dílem, že 200 fl. rozdělené býti mají, na věčí / víru přítomné dobrovolné porovnání s obojí strany podepsáno jest, též od dožádaných hodno- / věrných světků stvrzeno jejich vlastním rukou podpisem. Kolinec 9 Octobris 1786

+++ Josef Král otec odevzdávající +++ Jan Král syn nynější hospodář
+++ Jan Nauš nevěstino otec +++ Martin Hašek z Chvalšovic na svědectví
+++ Martin Král z Hořákova sedlák, svědek
Anton Rodel, Burggraf
Anton Šťasný, Grundrechnungsführer

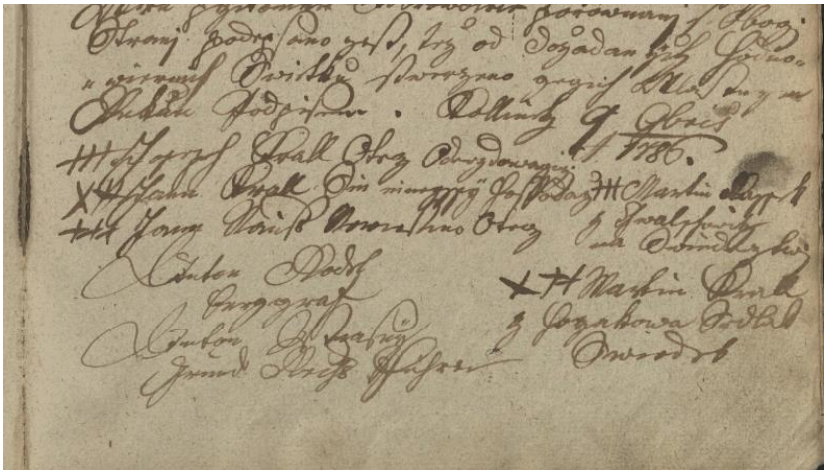

1787

1787, 19. října, Kolinec, Josef Kolář předává svůj grunt (čp. 7) synu Josefovi

Zápis na zakoupenou živnost ve vsi
Hořákově

Léta Páně 1787, 19 Octobris s obzláštním vědomím / a povolením jejich Vysoce Hraběcí Milosti / Pána Pána Františka Xaveri Hraběte Taaffe, pána na panství / Nalžovech, Tedražicích a Svojšicích, též na statku / Kolinci, milostivě představeného pelnomocníka jménem a na místě dědičné verchnosti.

1. Předstoupil před verchnostenský hospodářský ouřad / Josef Kolář žádaje by jeho synu Josefovi (živnost / jeho s polmi a lukami tak, jak on ji sám / užívá) též se všema jak císařskýma taky panský- / ma onerama po jeho smrti připsána byla.

2. Ta živnost se staršímu synu připisuje za 200 zl.

3. Vypraví svého mladšího bratra per 100 zl.

   Též jemu zůstává 100 zl.

4. Poněvač oni otec budoucího držitele / až do smrti hospodářem zůstává, a taky / se vším vládne, tak ani držitel, až po ocovo / smrti z tý živnosti svému mladšímu bratru / Ondřejovi jménem podílu jak vejš psáno jest /
   Vydá 100 zl.

5. Mimo těch 2 synů se eště vynacházejí 3 cery / z kterých 1 cera na Čachrově, druhá v Běšinách / a třetí ve Velčním provdány jsou a taky / svými podíly odbity, tak následovně nic na / tý živnosti k pohledávání mají.

6. Tak dlouho, jak oni otec budoucího / držitele hospodářem živ bude, nechá 2 korce obilí / a 2 korce svému budoucímu hospo- / dáři, to jest synu Josefovi síti nechat.

7. Pak-li by oni otec zemřel, a po sobě / zanechal svou manželku Ludmilu, tak ji budoucí hospodář při svém stole až do smrti vy- / chová a stalo-li by se, že by se má / manželka s ní porovnati nemohla, tehdy / oni hospodář následující vejminek jí dá /
   6 meřic žita
   1 měřice ječmene verchovaté míry
   12 žejdlíků másla
   24 žejdlíků soli
   Též 4 měřice zemských jablek.

8. Kdyby nynější hospodář a otec Josef / Kolář dřív zemřel, nežli by jeho nej- / mladší syn se oženil, tak poněvač oni otec / nynějšímu synu tj. budoucímu hospodáři / svatbu strojí a jej vybývá, tak nápodobně / oni syn jakožto budoucí hospodář zase / svýho bratra mimo podílu per 100 zl. / tak, jak on sám k svý svatbě vybyt byl / následovně i on vystrojí a vybyde.

9. Stalo-li by pak se, že kdyby oni hospodář budoucí / tj. syn Josef otce Josefa Koláře do 1 / roku a 1 dne dřív zemřel, tak zase / ta živnost se ponechává otci Josefovi / a ona nevěsta Kateřina svůj přínos /

v penězích per	40 zl.
2 voly per	50 zl.
2 krávy per	20 zl.
5 ovec per	5 zl.
Na statek vezme per	115 zl.

Mimo toho, že si svůj stav zkazila, jí otec / Josef Kolář z synovýho podílu tj. /

od živnosti nadlepčí 50 zl.

Pak-li po roce a 1 dni jeho syn Josef, / kterýmu ačkoliv za živobytí eště otce živnost / se připisuje, zemřel, tak již víc jeho otec / Josef Kolář nemá tou živností žádný jiný odkaz dělat, nýbrž po jeho smrti / synovo ženě tato živnost patřiti bude, po / smrti pak ale otce celou hospodyni této živ- / nosti se dělá.

10. Co se týče dobytka a hospodářskýho / nářadí o to oni dva syni na stejný díly se rozdělej. Že v tom má celá vůle / pozůstává, to dokazuje podpis můj / a dožádaných svědků. Kolinec 19 Octobris 1787

Anton Štasný
Grund Rechnungsführer

+++ Josef Kolář
otec postupující

+++ Jan Waldmann
otec nevěsty Catheriny¨
z Bertí

+++ Josef Kolář syn
přijímající

+++ Martin Toman
svědek z Bertí

+++ Thomas Čapek
svědek jeho
z Kolince

1792

Kolinec, 1792, 11. června, svatební smlouva mezi Janem Králem (Hořákov čp. 9) a Vítem Jandou z Božetic zastupujícím jeho dceru Annu Marii

(Velkostatek Kolinec, gruntovní knihy, kniha sig. K 5, f. 406-408)

Heuratscontract
des Johann Krall, Bauern aus Hořákov
Haus Nr. 9

Dnes níže psaného dne a roku stala se svatební / smlouva mezi Jahnem Králem sedlákem z Hořákova / z jedné, též Vítem Jandou sedlákem z vesnice / Božetic a ocem nevěstino Annou Marií strany /druhé pak následuje:

1. Johann Král sedlák z Hořákova ženich věnuje / svej budoucí manželce Anně Marii Jandovej svou / živnost pod Nr. 9tým ve vesnici Hořákově se všema krunty, polmi a lukma za sumu per 1000 zl.

   Na kterýžto živnosti jeho vlastní dítě Bětuška po / první manželce svého mateřského podílu po- / hledávání má per 309 zl.
   Tak po sražení tohoto dítěte, zůstává čistých pro otce Jana Krále 691 zl.

   Kteroužto živnost on Jan Král v tom šacunku / per 691 zl. a hned svý budoucí nevěstě Anně / Marii Jandovej pro ni a její děti po jeho smerti / popouští s tou výminkou, aby jak jeho manželka / Anna Marie Jandová, tak jeho dítě po pervní / manželce Bětuška, též všecky děti cokoliv / z Anny Marie jeho manželky by byly na stejný / díly rozděleny býti mají a ona nevěsta Anna / Marie Jandová po jeho smerti celou hospodyní / a pelnomocnou dědičkou té živnosti býti má. / Jenom to se vyjímá, kdyby s ním ňáké dítě měla / tak že to dítě po její smerti v tom šacuňku / per 691 zl. té / živnosti hospodářem zůstane, a bude-li víc / dětí od ní nápodobně hospodář každý / dítě stejným podílem spraví, naproti tomu otec / nevěstino Vít Janda věnuje ženichovi /pro nevěstu
   a jeho ceru Annu Mariji na penězích 230 zlatých
   1 krávu per 20 zlatých
   2 ovce per 4 zlaté

   V sumě 254 zlatých

   To vše mu dá otec nevěstino hned při kopulaci, a dyby / nevěstu Pán Bůh z tohoto světa povolal tak se všeho prá- / zen činí a žádný pohledávání na ženichu Janu Králi / sobě nedělá, jenom to se výjímá, kdyby tu děti po / nevěstě Anně Marii zůstaly, tak že ty živnosti, / který dítě schopný bude hospodářem býti má, dle / šacuňku per 691 zl. a jak po pervní jeho ženě / dítě Bětuška, tak druhý děti stejný podíly ze / šacované živnosti bráti mají a vejš jmenovaný / přínos nynější manželky Anny Marije Jandový / per 254 zlatých, který mimo živnosti jest jenom pro / její děti zůstane, a po pervní manželce dítě / Bětuška z nynějšího nevěstino přínosu nic ne- / potáhne.

2. Oce ženicha Jana Krále Josefa při svém stolu / až do jeho smerti tak jako dobrý dítě se za- / vazuje každý dědic té živnosti choval, čím je / Pán Bůh obdaří jemu až do smerti přáti, jeho / milovati a slovem to co hospodáři té živnosti při / svým stolu má, upřímně mu až do smrti přáti, / ano, pro jeho zasloužilost a starost ráčí mu více- / přilepčiti se každý dědic té živnosti / zavazuje. /
   Že v tom naše dobrovolná vůle pozůstává, to vše / s našima ruky podpisy stverzujeme a pro vět- / ší toho víru mimo našich podpisů eště jsme / hodnověrný svědky by to taky bez ?? je- / jich podepsali dobrovolně dožádali. Kolinec / dne 11ho Juni, Anno 1792

+++ Johann Král, dožádal mě
bych se něho podepsal
Antonín správce

+++ Vít Janda otec
nevěstino dožádal
mně bych ho místo
něho podepsal

+++ Řehoř Malát
rychtář kuzanovský
dožádaný svědek

Josef Rabach
z Vojetic

+++ Jakub Soukup
sedlák z Vítně
svědek

+++ Johan Soušek rychtář
z Vítně dožádaný
svědek

Gegenwärtiger Heuratscontract ist in dem Grund Buch
fol. 406, 407 et 408 ingrossirt worden. Von O(brigkeitlichem) Amte
den 7. Augusti 1792

Anton Šťasný
Verwalter und
Grundrechnungsführer m. p.

Anton Rödl
Burgraf

Neuer Kontrakt des Jakob
Kral ist einverleibt in dem
Horzakower Grundbuch Lit.
A, pag. 1.

1792

Kolinec, 1792, 3. října, Martin Král předává grunt čp. 6 svému synu Sebastiánovi

(K 5, f. 395 sq.)

Šebesta Král

Léta Páně 1792 dne 3tího Oktobru s obzvláštním vědomím / a povolením jejich vysoce hraběcí Milosti Pána, pána / hraběte z Taaffe, pána na panství Nalžovech, Ted- / ražicíh a Zamlekově, též na statku Kolinci, představeného plnomocníka jeho / a na místě (vide Lib. Cont. N. 6, fol. 2 et 3) milostivé kruntovní hraběcí vrchnosti /

Prvně: Předstoupil před vrchnostenský hospodářský kolinecký / ouřad Martin Král, sedlák z vesnice Hořákova, žá- / daje by jeho synu Šebestovi (živnost jeho s poli i lukami / a staveními a jen toliko s nářadím co k vozům náhrad- / níkům a dobytku patří, vyjímajíc všeho dobytka, / obilí též všeho jinějšího nářadí, jak on pole a stavení / užívá) též se všema jak císař(skýma) královskýma tak / panskýma onerama po jeho smrti připsána byla, / kterou mu taky otec za sumu trhovou per Dvě / stě osumdesáte zlatých pravím 280 zlatých /zanechává. Na kteroužto živnost bude povinen novotný / hospodář Šebestián Král následující podati / platiti.

1. Anně, dceři, která již provdána jest a Jana / Šimka má a již obdržela jednu krávu za 12 zlatých / a jednu ovci per 1 zl.
   ještě hotově vydati 27 zlatých.

2. Cerce Kateřině, která Josefem Ko- / houtem provdána jest a již obdržela / 1 krávu za 12 zlatých, 1 ovci (1 zlatý) / na penězích 17 zlatých, /
   ještě hotově vydati 10 zlatých.

3. Ceři Josefě hotově 40 zlatých.
4. Maxmilijánu synu nápodobně 40 zlatých.
5. Ceři Barušce 40 zlatých.
6. Synu nejstaršímu tj. nynějšímu / hospodáři nápodobně 40 zl.
   Též pro sebe a svou manželku Dorotu / Martin Král, otec budoucího hospodáře / sobě zanechává 40 zlatých.

   Čas vejš dělanou sumu činí 280 zlatých

Za druhé: poněvač oni otec Martin Král budoucího dr- / žitele Sebestiána syna až do smrti hospodářem / zůstává a taky se vším vládně, tak taky syn až po / oce smrti tepervá právo k té živnosti míti má / a bude.

Za třetí: Tak dlouho pak oni otec budoucího držitele hospo- / dářem bude, nechá mu 2 měřice obilí též 1 měřici sémě na / jeho poli síti.

Za čtvrté: Pak kdyby (dyby) oni otec zemřel a po sobě zanechal svou / manželku Dorotu, tak ji budoucí hospodář / Šebestián při svém stole až do semrti dochová, / a stalo-li pak by se, že

by se mu manželka s ní / porovnati nemohla, tehdy oni hospodář následující / vejminek mimo bytu dávati má a bude: /

6 měřic žita
1 měřice ječmene verchovaté míry
12 žedlíků másla
24 žedlíků soli.
Též 4 měrice zemských jablek to vše každý rok od- / váděti.

Za páté: Poněvač oni otec Martin Král nynějšímu / synu a budoucímu po sobě hospodáři svatbu vystrojí, / tak taky proti vejš jmenované děti sestry a bratry jestli / nic by v tom času by odbíti nebylo, když on tu živnost / přijme, taky zavázán jest každýmu tomu dítěti, který / ještě odbytý nebudou svatbu na svůj vlastní náklad vypraviti. /

Za šesté: Stalo-li pak se, kdyby oni budoucí hospodář Sebestián / do dne a roku zemřel, a po sobě žádného dítěte / nezanechal, tak zase ta živnost se zanechává pro / oce Martina Krále a
ona nevěsta svůj pří- /nos v penězích per 100 zl.
1 krávu 12 zl.
1 ovci 1 zl.
V summě 113 zl.

Nazpátek vezme, mimo toho že svůj panenský /
stav změnila synovo podíl ze živnosti 40 zl.
Též cokoliv by ty bylo z dobytka, obilí a / domácího nářadí taky podíl bráti má jako /
její děti. Též nápodobně /

Za sedmé – a dyby budoucího hospodáře Sebestiána Krále nevě- / sta Barbora zemřela a po sobě žádného dítěte ne- / zanechala do dne a roku vejš jmenování přínos per 113 zlatých její otec Josef Nový dobrovolně budoucímu hospodáři a / respektive svému zeti postupně a nic z něho / nazpátek nežádá, jenom to si výjímá kdyby jeho cera / Barbora a respective nevěsta po roce anebo dýlejc / živa byla a ňáký dítě měla a ženichovo otec / živ ještě byl a to dítě v tom času taky zem- / řelo, tehdy eště připadá ta živnost otci / ženicha, jenom jí, budoucí vdově, a respective / nevěstě Barboře se vydá mimo jejího pří- / nosu per 113 zlatých též ze živnosti podílu 40 zlatých a z ná- / řadí jakýkoliv by tu podíl zůstal eště 50 zlatých pak- / -li by ona nevěsta se svou rodinou nynějšího / hospodáře a respective otce přečkala tehdy jí / kdyby taky její rodina zemřela, živnost v tom /
šacunku zůstati má. Posledně - /

Za osmé: Co se tejká při té Martina Královské živ- /nosti dobytka, obilí a domácího nářadí a to se / všicky vejš jmenované nápadníci děliti stej- / ným dílem mají. Že v tom obojích stran vůle / pozůstává, to vlastnoručně jsme podepsali / i také k tomu hodnověrný svědky vzali by to / svou vlastní rukou bez ublížení jejich stvrdili. /

Kolinec, dne 3ho Octobru 1792

Anton Šťasný m. p. +++ Martin Král
Správce otec postupující
živnost

Anton Rödl +++ Šebesta Král, syn a

Burggraf m.p. budoucí hospodář

Jos. Nový dožádal mě
bych se místo něho podepsal
Josef Dolejší

+++ Šimon Kolář svědek
+++ Mathes Fritz svědek
z Lukavice rychtář

1832

1832, 22. listopadu, Kolinec, Kontrakt mezi Františkem Kolářem a jeho synem Vavřincem o převzetí gruntu čp. 10[110]

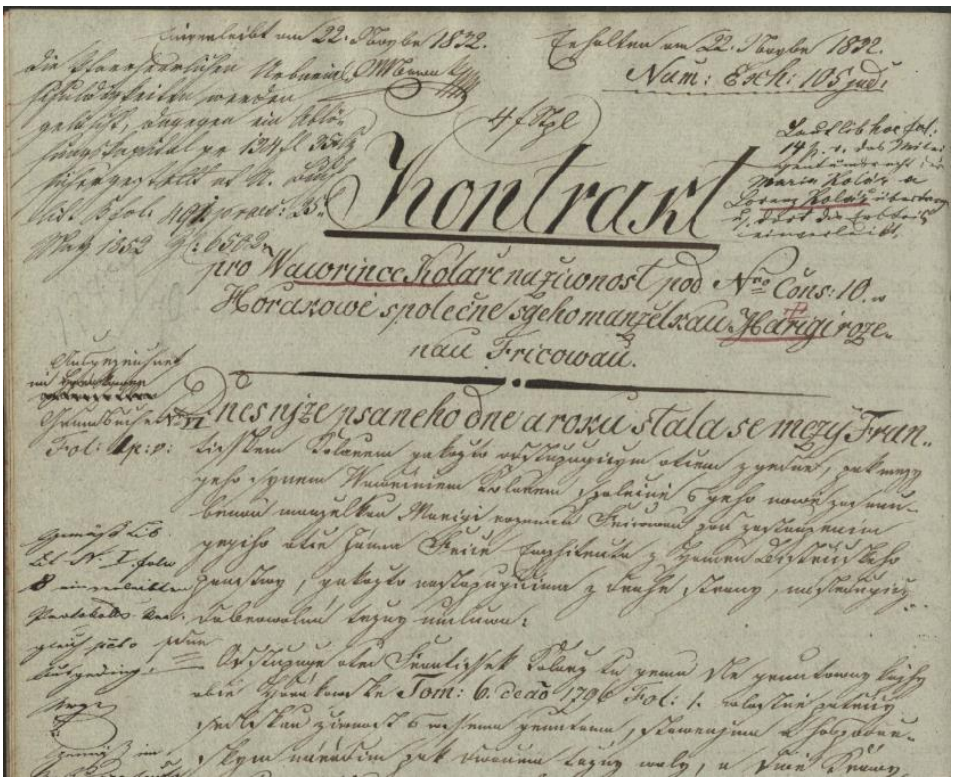

Kontrakt / pro Vavřince Kolaře na živnost pod Nro Cons. 10 v /
Hořákově společně s jeho manželkou Marií, roze- / nou Fričovou

Dnes níže psaného dne a roku stala se mezi Fran- / tiškem Kolářem jakožto odstupujícím otcem z jedné, pak mezi / jeho synem Vavřincem Kolářem společně s jeho nově zasnou- / benou meznaželkou Marií rozenou Fričovou pod zastoupením / jejího otce Jana Friče emfyteuta z Hamrů Bystřického / panství, jakožto nastupujícímu z druhé strany, následující / dobrovolná tržní úmluva:

1 /prvdně/ Odstupuje otec František Kolář tu jemu dle gruntovní knihy / obce Hořákovské Tom 6 de a/nn/o 1796 Fol. 1 vlastně patřící / sedlskou živnost s všema gruntama, staveníma a hospodář- / ským nářadím pak dvouma tažný voly, a dvě krávy / dvouma dvouletýma volýkami pak 2 ročními jalovicemi / a 2 ovcema svému synovi Vavřincovi Kolářovi společně / s jeho manželkou Marií rozenou Fričovou za mezi sebou / dobrovolně umluvenou tržní cenu per 1120 fl. Conv(entions) M(ün)ze / pravím Jeden Tisíc Jedno Sto Dvacet zlatých / stříbrného rázu.
Ty k tomuto sedlskýmu hospodářství patřící grunty jsou /
následující, totiž:

[110] Velkostatek Kolinec, kniha K 7, **Původní signatura:** Klatovy 315, (1815-) 1816-1877

Nr. Top.	Pole	Jitra	Sáhy
38.	Pod lesem	2	544 5/6
42.	Nad cestou prostřed	2	739
45.	Za stodolou dolejší	7	812
48.	Pod cestou prostřed	2	918
52.	Na louce	1	405
54.	Dolejší louky	3	204 1/3
57.	K Oulohu pod cestou		649
59.	Při drahách		467 1/3
Summa		22	1540 1/3
	Louky		
37.	V volší	5	1492 1/3
46.	Plac za stodolou		117
49.	Trávník nad stavením	1	1437 1/3
58.	Dolejší	8	1589
Summa		16	1435
	Zahrádky		
56.	Zahrádka		405
	Pastviště		
39.	Pahorek	1	1176
40.	Pastviště	4	589
51.	Sádek		149 1/3
Summa		6	314 1/3
	Lesy		
34.	Nad kapličkou	3	528
43.	Vokro(u)žek	2	1120
44.	V průhonu		564
53.	Druhý vokroužek	1	250
Summa		7	862

Za druhé Tuto tržní sumu budou nastupující manželé zavázáni takto / zapraviti:

a/ Bratrovi Josefovi Kolářovi, tenkráte kdyby svůj stav / proměnil aneb při dosáhnutí 24 let bez ouroků čtyři sta / zlatých stříbrného rázu 400 fl.
b/ Sestře Kateřině Kolářovej též tím způsobem / čtyři sta zlatých stříbrného rázu 400 fl.

c/ odstupující otec zanechává pro sebe a jeho manžel- /
ku Markytu k jejichmu společnému přilepšení a /
k vybírání na jejich potřeby Tři Sta dvacet /
zlatých stříbrného rázu pravím 320 fl.
Činí hořejších 1120 zl. C. M.

Který až do ouplného složení neb zaplacení na tomto gruntu / pojištěny zůstanou / za

Třetí. Mimo toho kdyby rodičové Franc Kolář a jeho manželka Mar- / kyta do čtyř let od dnešního dne syna Josefa a dceru Kateřinu / svatebním vejbytkem nevybyly, tak budou povinni noví držite- / lové gruntu svatební vejbyt vypraviti, neb na penězích kaž- / dému po dvaceti zlatých, pravím 20 fl. C. M. vyplatiti. /

Za čtvrté. Výjímá sobě odstupující otec pro sebe a svou manželku do / smrti teplý a světlý svobodný kvartýr v tejto živnosti pak ná- / sledovný vejminek:

Každoročně osm strychů žita, jeden strych pšenic, jeden strych / ječmene, dva strychy ovsa, dva věrtele směti sít, tři strychy / bramborů a dva záhony zelí sázet on na pohnojený a zdělaný pole / pak třetí díl všeho ovoce.

K tomu dvě krávy a dvě ovce mezi hospodářovo dobytkem / na jeho píci živiti. Též sobě otec pro sebe a matku k jejich na- / lepšení dva kousky pole zanechávají totiž:
pod Nro Top. 57 k Oulohu pod cestou per 649 sáhů2
Nro 59 při drahách per 467

Za páté. Kdyby z rodičů jeden neb druhý předemřel, tak to na živobytí / pozůstalá stran obdrží jenom polovici toho v předstojícím / článku ustanoveného vejminku, vezmež jak na zrní, tak / bramborech, zelí a na ovoci, i taky na dobytku, pole pod Nr. Top. / 59 při drahách též odpadne k živnosti. Za /

Šesté. Povinnosti na tejto živnosti dle předešlých kontraktů a dle / robotního poznamenání od roku 1777 jsou. /

a/ na všechny zeměknížecí kontribuce jiný jakékoliv jméno ma- / jící daně dle učiněný repartice zaplatit, líferunky, transporty, / fišpeny pak všechny jiný zemský povinnosti ochotně vybej- / vat. /
b/ milostivej vrchnosti každý týhoden španem volem tři dny / potažní roboty pak každoročně od svatého Jána do svatého Václava / devatenáct dní pěší roboty se statnou a k práci schopnou / osobou dle poukazu nejvyššího robotního patentu ochotně vybej- / vat.
c/ běšínskýmu Panu faráři a učitelovi povinovaný desá- / tek a letník každoročně pořádně odvádět. /

Za sedmé. Se zde poznamenává, že manželka nastupujícího Anna Ma- / rie, rozená Fričová z toho ohledu za spoluvlastelkyni / této živnosti přiznatá byla, poněvadž svému manželi / Vavřinci Kolářovi svobodnýho věna šest set čtyřicet / zlatých pravím 640 fl. C. M.

Pak pár 3 letých volů, jednu krávu, dvě ovce a nářadí, pak / na nevěstu patří, přinesla – kteroužto sumus se zavazuje spolu / podepsaný otec manželky Jan Frič v následujících lhůtách zapra- / viti /

Hned při podpisu kontraktu	200 fl. C. M.
Při svatém Janu Křtiteli 1833	200
Za rok od vyhotovení tohoto kontraktu	240
Činí	640 fl. C. M.

Které až do skutečnýho zaplacení dle svolení Jana Friče / na jeho emfyteutský živnosti sub. Nro Cons. 9 v Hamru / prostředkem vtělení této úmluvy pojištěné býti může / na žádost Vavřince Koláře, za /
Nastupující nový manželové Vavřinec a Anna Marie / Fričová mezi sebou ujednaly, že kdyby manželka Anna Marie / svého manžela bez zanechání tělesného pořádného / dědice na krátký neb dlouhý čas předemřela, na živu po- / zůstalý manžel povinen bude od jejího svadebního věna k / rukám rodičů neb po jejich smrti nejbližším přátelům své / manželky 320 fl. pravím Třista Dvacet zlatých stříbrné ražby / nazpátek vrátiti, za /

Deváté. Kdyby ale manžel Vavřinec Kolář na takový pád a čas svou / manželku předemřel, tak budou povinni rodiče neb nejbližší / přátelové zemřelého manžele k rukám na živě pozůstalý / manželce mimo jejího svatebního přínosu ještě 360 fl. C. M. / dohromady 1000 fl. C. M., pravím Jeden Tisíc Zlatých / stříbrného rázu složit a ona zcela od tohoto hospodářství od- / stoupiti má, který rodičům Vavřince Koláře neb po / jejich smrti jeho nejbližším přátelům připadnouti má.

Za desáté: Kdyby z těchto manželů jeden druhého při zanechání jednoho / neb více dědiců předumřel, tak naživě pozůstalej straně / jedna polovice té živnosti za vlastnost patřiti má, / druhá polovice ale pozůstalým dítkům.

Na důkaž a k stvrzení toho se obě kontrahující a týkající / strany i s třema schválně docírujícíma svědkama vlastnoručně / podepsaly, s uctivou žádostí, by tento kontrakt po obdrženým / vrchnostenským stvrzení k vtělení a vyznamenání do patřičných / knih povolen byl. /
Jenž se stalo v Kolinci dne 22. listopadu 1832.

František Kolář		Vavřinec Kolář nastupující
Otec odstupující	+++	Anna Maria Kolářová, rozená Fričo- / vá spolunastupující
Jakub Kolář	+++	Jan Frič, její otec, na žádost
Dožádaný svědek		obouch podepsal Laub
Josef Frank		Dožádaný svědek Martin Šos.
Dožádaný svědek		

1833

1833, Protokol navazující na předchozí smlouvu mezi Františkem Kolářem a jeho synem Vavřincem ohledně převzetí a držení gruntu čp. 10 (Spolka). Jde o zpřesnění některých bodů, aby se zabránilo nedorozuměním a svárům vyplývajících ze smlouvy z roku 1832.

Kolinec, kniha 23, s. 8-11

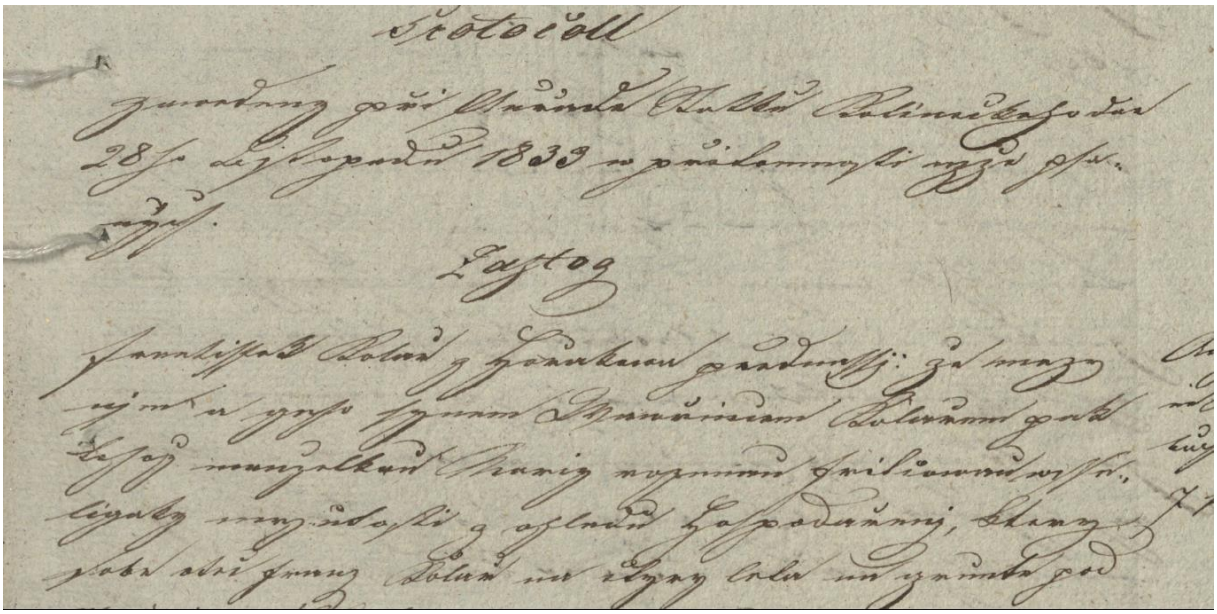

Protocoll /
zavedený při ouřadu statku kolineckého dne / 28ho listopadu 1833 v přítomnosti níže psa- /
ných

Zástoj

František Kolář z Hořákova přednáší: že mezi / ním a jeho synem Vavřincem Kolářem pak / téhož manželkou Marií rozenou Fritčovou vše- / lijaký mrzutosti z ohledu hospodaření, který/sobě otec Franz Kolář na čtyři léta na gruntu pod / Nr. 10 v Hořákově, jenž svýmu synovi a jeho man- / želce mocí kontraktu od 22ho listopadu roku 1832 / popustil, se staly, k zabavení kterých a pojištění / práv jednomu pak druhému příslušejících, poněvadž / v kontraktu tak světlé poznamenání nejsou, on / žádá: by v cestě dobrovolného porozumění ustano- / vení se stalo, a tak budoucím rozepřím a nesrozumě- / ním mezi obouma stranama se docela / zamezilo.
Syn Františka Koláře Vavřinec ve vlastním / jméně a společně s tchánem Fričem otcem jeho/manželky jménem té samý, se dostavili na kance- / lář a v následku stálého domluvení mezi obouma / stranama z ohledu těch punktů, který vodstupu- / jícím kontraktu dicto 22ho listopadu 1832 tak světlá / poznamenání nejsou, by všem mrzutostem a / rozepřím v budoucnosti se předešlo, následov- / ní ustanovení k pevnému držení se stalo:

1. Odstupující otec František Kolář ještě na tomto / sedlským statku skrze čtyři léta proti vybej- / vání všeho nákladu a povinnosti hospodařit bu- / de, totiž v roce 1834, 1835, 1836 an všechno / obilí, zelenou píci a vesměs vše klidit a s tím- / to sklizunkem svobodně vládnout bude, po skli- / zunku roku 1836 bude sice ještě otec hospodařit / až po žních v roce 1837 – sklizunk tohoto roku / 1837 ale jakéhokoliv jména odevzdá

po / těchto žních jako i taky celý hospodaření grun- / tu svému synovi Vavřinci Kolářovi a jeho / manželce Marii s tím závazkem, že naproti / tomu tyto manželé od času odevzdanýho skli- / zunku a celýho hospodářství všechny dle hlav- / ního kontraktu a nynějšího porovnání na / gruntu vězící povinnosti pořádně a ochotně / vybejvat, a ten pro rodiče vyjednaný vej- / minek pořádně odvádět budou.

2. Kdyby však ale mezi tím ustanovením našim od / čtyř let otec Franz Kolář zemříti měl, tak hos- / podářství na tomto gruntu by nepřipadlo jeho / manželce Markytě, nýbrž hned po otcově smrti / Vavřinec a Marie Kolářovským manželům / a matka Markyta Kolářová jenom toliko / by právo měla, ten jí v hlavním kontraktu / v tomto porovnání ustanovený vejminek / žádati. Za

3. Obě strany mezi sebou ustanovili, že pro uvaro- / rování mrzutostí který by budoucně skrz společný / kvartýr povstati mohly, otec František Kolář za / čas, skrz který ještě hospodařiti bude, sobě vystaví / na tom gruntu vejminkářskou chalupu, která bez / toho k tomuto gruntu patřívala, a pod Nr. C. 11 poz- / namenána byla, na svý vlastní útraty (jenom / že potřebný dříví z lesa k tomuto gruntu patřící- / ho sobě vezme). Tuto chalupu ani Franz Kolář, ani / jeho manželka Markyta zadlužiti nesmějí, nýbrž / ta samá po obouch rodičů smrti připadne / bez dluhů a bez náhrady druhým dědicům, ke / gruntu pod Nr. C. 10 totiž Vavřinci a Marii Ko- / lářovským manželům k dědičné vlastnosti a / svobodnému vládnutí.

4. Posledu zaopatření tepla a světla obě strany / mezi sebou ustanovily, že od podzimku roku / 1837 začínajíc držitel gruntu Vavřinec Kolář / a jeho manželka Marie rodičům, bez ? po / smrti jednoho neb druhého, každoročně čtyři / sáhy měkkého a jeden sáh tvrdého dříví, pak / dle potřeby něco suchého chrastí z lesa, který ke / gruntu patří dávati budou. Naproti tomu po- / něvadž otec a matka po odevzdání hospodářství / v tej nově vystavěnej chalupě zůstávat budou / odpadne v kontraktu vyjmutý společný kvartýr /

5. V hlavním kontraktu ustanoveno jest, že pro ro- / dičové 2 krávy a 2 ovec mezi hospodářovo dobyt- / kem a jeho pící se živiti mají. Na místo toho / se nyní ustanovuje: že rodičové tyto 2 krávy / ve vlastním marštálce při chalupě nové vysta- / vený držet budou, pročež jim až do smrti hos- / podář a jeho manželka zanechávají k vyživení / těch 2 krav od louky Nr. Top. 58 dolejší nazvaná / kousek pod jednu fůru sena o otavy co zroste / kterak hořejší rybníček od cesty k dolejšímu / rybníčku ukazuje pod tu stoku do toho boku při / poli, mimo toho k seči trávy pod včelínem na / louce trávníce Nr. Top. 49 jeden kousek dle hořej- / sího a dolejšího stoky pod tů pěšinku, kterak se / chodí k studnici.
   Mimo toho na ty krávy každoročně půl kopy / ozimní a půl kopy jarý slámy a dvě fůry / štyle ze zadní louky ve volší nazvaný pod Nr. / top. 37.
   Po smrti otcovo neb matky odpadne jedna polovička / toho, co se zde pro vyživnění těch krav ustanovilo / ty dvě ovce ale se budou mezi hospodářovo stádem / živit.

6. Všeliká ustanovujícího vejminku na zrně, setí, / smíti sázení bramborů a zelí pak ovoce, pak / těch vyjmutých políček na přilepšení, tak to po- / zůstává v tom samým obsahu, kterak v kontraktu / dtto 22. listopadu 1832 ustanoveno jest.

7. Co se dotýká sklizeného obilí těch políček, který / odstupující rodiče užívat budou, tak jim hos- / podář k uložení toho samého nějakou půdu / vykáže v svým stavení, a brambory sobě ulože- / jí do skopu hospodářovo.

8. Hospodář bude povinnen rodičům ty vyminutý políč- / ka z jeho potahem zdělati, jejich hnůj na ně / dle potřeby vyvézt, co z hnoje od rodičům dobytka / zbyde přináleží hospodářovi naproti tomu za

9. Budou mít Vavřinec a Marie Kolářovský manželé až / do žní 1837 společnou stravu a teplej kvartýt při / rodičích, totiž Franz a Markyta Kolářovských / manželů, do kterýhož času taky rodičové / syna Vavřince šatit a těm mladým manže- / lům jednu krávu a čtyři ovce pak pár ročních / neb dvouletých volků při svým dobytku na je- / jich píci pak pastvě chovati, jeden strych ovsa, / 2 věrtele siněte ?, pak dvě brázdy bramborů na / vyživení prasat na připravený pole síti osáze- / ti budou.

10. Otec Franc Kolář nesmí mimo domácí potře- / by a co na svatební nádoby pro ještě neodby- / tých děti potřebovat bude, ani dříví ani steli- / vo prodávat neb rozdávat z lesů k tomu grun- / tu patřících.

11. Musí otec kvitanci na oněch 240 zl. stříbrné / mince, který na tej živnosti k rukoum Václa- / va Františky Kolářovských manželů v Bystrým? / pojištěný však ale již zaplacený jsou, opa- / třit a na své vlastní outraty vymazat nechali.

12. Sice mladí manželové Vavřinec a Marie / Kolářovský dle jejich možnosti otcovi a mateř / do žních roku 1837 při hospodářství s prací / pomocní býti mají, však ale je rodičové přes moc s prací obtěžovat nemají.

13. A konečně sobě obě strany slíbily, že ve / svornosti se srovnávat a jak otec svým dě- / tem tak taky děti jejich otcovi a matce pa- / třící lásku prokazovat budou.

Když na takový způsob dobrý porovnání do- / cíleno bylo, byl přítomný protokol s tou / žádosti, by oboum stranám z něho vydoro- / zumění dáno a v potřebným pádu kde patří / vtěleno a vyznamenáno bylo, skončen a podepsán.
Actum ut supra

Josef Klím m. p. / správce

Karel Král m. p. / aktuár

Franz Kolář m. p.
Jakub Kolář / dožádaný svědek

Vavřinec Kolář
+++ Johann Fritz in Vertrettung
seiner Tochter Maria
vereheligter Kolář auf An- / suchen unterschrieben / M. Nowak m. p.

Josef Král / dožádaný svědek

1844

Podolí, 1844, 9. ledna, Jakub Král (Hořákov čp. 9) žádá o zanesení svatební smlouvy mezi ním a Barborou Gaschlerovou do knihy panství kolineckého

Heuratskontrakt Král – Barbara Gaschler z Koppeln / Keply, **Inv. č.:** 23, **Signatura – ev./ukl. j. č.:** K 23, **Původní signatura:** Klatovy 316

Jakob Král aus Horzakow No. C. 9

bittet um bücherliche Einverleibung und Aus- / zeichnung des anruhenden zwischen ihm und / seiner Braut Barbara Gaschler abgeschlo- / ssenen Heiratsvertrags, behufs der Sicher- stellung der, in demselben beiderseitig ent- / haltenen Verpflichtungen./

Gegenwärtiger Heiratsvertrag / wird zur bücherlichen Einver- / leibung und Auszeichnung be- / hufs der Sicherstellung der / in diesem Kontrakte enthaltenen beiderseiti- / gen Verpflichtungen hiemit bewilligt.

Ortsgericht Podoll am 10 Jänner 1844
Appeltauer m. p. Just(iziar)

2 fl. Stempel

An dem zu Ende gesetzten Tag und Jahr ist zwischen / dem Jakob Kral, Insassen aus Horzakow als Bräu- / tigam, an einem, dann der Barbara Goschler, hin- / terbliebener Witwe nach dem am sogenannten Köp- / pel im Waldhwozd Kocheter Gerichte verstor- / benen Insassen Johann Goschler, als Braut / am andern Theile nachstehender Heirats- / vertrag beiderseits verabredet, und festzu- / stellen beschlossen worden.

1tens Geloben Brautleute Jakob Kral und Barba- / ra Goschler einander zu eheligen und sich / dem christchatolischen Gebrauche gemäss trau- / en zu lassen.

2tens Bringt die Braut Barbara Gaschler dem Bräu - / tigam und künftigen Ehemann Jakob / Kral als Heiraths gut ein baarer 420 fr. / CMZ, das ist vier Hundert zwanzig Gul- / den in Conv. Münze nach dem 20 fr. ? / zu und verspricht dieses Heirathsgut / nachstendermassen, als:

Im Monate März 1844	210 fr. CMZ
Und im Monate März 1845	210 fl.

Dem Bräutigam und künftigen Ehe- / mann Jakob Král zu bezahlen, und zu / übergeben dagegen

3tens Sichert und verheurathet Bräutigam / Jakob Král seine Braut und künftigen / Ehegattin Barbara Gaschler, falls er / dieser letztere vorstärbe, und dies in ih- / rem Wittwenstande verbleiben sollte, auf / ihre Lebensdauer nachstehenden Ausge- / ding, welcher vor der jeweiligen Besit- / zern der Wirtschaft Nr. C. 9 zu Hor- / zakow derselber jährlich zu verabreichen und zu leisten / sein wird, als: zur Wohnung die kleine Stube sammt / der Kammer im Hause Nr. 9, die Hälfte des, oberhalb / dieser Wohnbestandtheilen befindlichen Bodens, jähr- / lich 4 Strich 2 Viertl Korn, 2 Viertel Waitzen, 1 Strich / Gerste, 2 Strich Hafer, 3 N. Ö.

Klafter / Brennholz, so wie der zur Aufbewahrung des / Holzes erforderlichen Platz vor den Fenstern ih- / rer Wohnung – 8 Wassereimer eingelegten / Krauts, den Anbau von 1 Strich 2 Viertel Erdäpfel / und 4 Maszl Leinsamens, in der wohlserdüng- / ten Feldern dieser Wirtschaft, deren jeweilige / Besitzer nicht nur diesen Anbau, mit seinem Viehe / und Arbeit zu bestreiten, sondern auch weiter / schuldig sein wird, ihr eben bis zu ihrem Ableben / eine Melkkuh und Mutterschaf mitten unter sei- / nem Viehe, in seinem Futter, Waide, Grase- / rei und Streu auszuhalten, oder falls sich in / Güte nicht vertragen sollten, statt der gemein- / schaftlichen Futterung für die Kuh und Schaf / jährlich 4 Cent. Heu und 4 Cent. Gromet, 30 Bund / Roken und 30 Bund Haferstroh 17 Str. per / Bund zur Graserei einen Antheil vom Garten / und zwar bei der Flusshütte von der hintern / Mauer angefangen bis zum 3ten Kirschbaum / und von diesem aufwärts bis zum Felde, so / auch die unentgeldliche Mitweide Sommerszeit / mit dem Viehe der Wirtschaftsbesitzer. Zur / Aufbewahrung des Strohs und Heus die Schupfe v(on) / den Stalboden, die Benützung des kleinen Kel- / lers, den sechsten Theil vom jährlichen Obste / dann alle nöthigen Fuhren.

In Betreff der unter den Braut-naherigen / Eheleuten sich ereignen? mögenden Sterbfäl- / len, wurde Bedinungen, und fest gesetzt, dass falls

4tens Die Braut Barbara Gaschler ihren Bräutigam / und künftigen Ehemann Jakob Kral, über kurz / oder lang ohne vorhandenen Erben aus dieser / Ehe vorstärben würde, dem hinterbliebenen / Ehegatten sowohl das ererbende oder er- / worbene Vermögen, als auch von dem zu ge- / brachten Heirathsgut ein Betrag per 120 fl. / C. Mze. als eine Entschädigung und Vergütung des / derselben versicherten und verheuratheten Beithums / zu seinem Eigenthume zu zufallen, und zu ver- / bleiben habe, und er ist einzig gehalten, an die näch- / sten Anverwandten der vorgestorbenen Ehegattin einen Betrag per 300 fl. C. Mze. sei auszuzah- / len. Würde aber

5tens Der Bräutigam Jakob Kral seine Braut und / künftigen Ehegattin Barbara Goschler eben über / kurz oder lang ohne vorhandenen oder hinterbliebe- / nen Ehegattin der vorwärts im 3ten Absatze / ausgeführte Ausgeding zur Gänze, dann von ih- / rem zu gebrachten sämtlichen Heiratsgut, blos / der Betrag von 300 fl. C. Mz. nach ihren Gebrauche / in angemessenen Zahlungsterminen zuzufallen / und auszubezahlen. Sollten aber

6tens nach Absterben eines oder des andern Theils die- / ser Braut- nachherigen Eheleute wann immer Kin- / der aus dieser Ehe vorhanden, oder anzuschaffen / sein so hat bei Vorsterben der Braut ihr sämt- / lich zugebrachtes Heirathsgut per 420 fl. C. Mz. / und bei Vorsterben des Bräutigams als ein / väterlicher Erbtheil 400 fl. C. Mz. unter die / vorhandener aus dieser Ehe erzeugten Kinder / in gleiche Theile zu fallen, ohne dass der über- / lebender Ehetheil gehalten sei, an die nächsten / Anverwandten des vorgestorbenen Ehetheils / etwas rückzubezahlen, ? wurde. /

7tens Bedinugen, dass bei vorsterben des Bräuti- / gams seine Braut Barbara Gaschler mit hin- / terlassung ein oder mehreren Kinder aus die- / ser Ehe, der hinterbliebenen Wittwe wegen der / Unterkunft, Ernährung, Kleidung und Er- / ziehung der Kinder nach obervormundsch(aftlichen) Erkentniss auch ein weit grösserer Ausge- / ding von der Wirtschaft Nr. C. 9 zu Hor- / zakow zu verabreichen und zu erfolgen sein / wurde. Endlich

8tens wird nur noch unter einem beschlo- / ssen und festgesetzt dass, falls sich über / kurz oder lang der Fall ereignen sollte, dass nach / Absterben ein oder des andern Theils dieser Braut- / nachherigen Eheleuten Kinder aus dieser Ehe vor- / handen oder anzuhoffen seien, diese

letztern vor / ihrer Versorgung oder Vereheligung abermals / dem überlebenden Ehetheil vorstärben würden / es bei dem in 4ten und 5ten Absätzen ausgeführten Be- / dingnissen und Verbindlichkeiten zu verbleiben / habe.

9tens Setzt Jakob Kral zur Sicherstellung sowohl / dieses zugebrachten Heirathsguts, als auch des / zugesicherten Ausgedings seiner Braut und / künftigen Ehegattin Barbara Gaschler seine / Bauwirtschaft Nr. C. 9 in Horzakow mit dem / Beisatze ein, dass gegenwärtiger Heirathsver- / trag nöthiger Falls auch grundsbücherlich einver- / leibt, und da wo gehörig ausgezeichnet werde.

So geschehen zu Drosau am 30ten Mai 1843

Jakob Kral ženich +++ Barbara Král
Peter Janda als / anstatt ihrer Unter- / schreiben ich Joseph /
Zeug Pechinger, und zugleich /
Michael Kopp als Zeug als Zeug

Gegenwärtiger Heiratsvertrag wird zur /
grundbücherlichen Einverleibung und Aus- /
zeichnung Behufs der Sicherstellung, der /
in diesem Kontrakt enthaltenen beidersei- /
tigen Verpflichtungen, hiemit bewilligt.

Ortsgericht Podoll am 10. Jänner 1844

Appeltauer m. p. Justiziär

1903-1904

Deníkové záznamy Rosiny Czernínové, později provdané Schönbornové[111]

Samstag, 16. V. 1903

Und wieder sehr froh als ich gestern per Rad nach Klattau fuhr. Denn ich hoffe jemand zu sehn. Gaben unsere Räder auf die Bahn- Haltestelle und gingen in die Stadt…

26. VI. 1903, Hořakov

Vorgestern und gestern spielte ich in Klattau Tennis. Es war beidemal sehr lustig und gemütlich…

8.IX. Zu Mittag kam 1 Telegramm, kommen 4 Personen per Wagen…. Ich war ganz fürchterlich aufgemischt und neugierig. Ganz aufgepulvert und mit einem Ohr hab ich immer gehofft er wird Graf A(da) dabei sein. Wartete um halb 3 bei Gartenthierl versteckt kann und schon kamen 3 Wägen es war Therese, Graf Zdenko, Grafin Zdeni und Jugenhaft!! (Ada)

24. IX, 1904, Hořakov

Am 19 Abends kam Zdenko (Schönborn) und Therese (Schönborn). Ich war wieder bisl slecht und verlegen aber nicht lang. Nach dem Souper spielten wir Angehn und lachten sehr viel über die Patronen die Mimi trug. Zdenko war sehr lustig, ich lachte menge. Um 11 Uhr gingen wir schlafen. Dienstag Hořákover Jagd. Therese und ich um 12 Uhr mit Papa und den Ponys nach Kusy gefahren. .. Hinter Kusy war das Frühstück Teta und ich gaben unsern Brüdern… dann wollte Zdenko dass ich seinen Hund führe da ich ja so mit ihm gehe. Ich sträubte mich…. Ging fort mit Zdenko – erst stellten wir uns vor – und da schoss er weit I Huhn was der Hund lang suchte.

27.X., Lukavic…. und in Hořakov am gemütlichsten. Ich mochte Hořakov so gern im Schnee sehn – da ich den zu Weihnachten hin zu gegen und es von mir grüssen.

[111] Soukromá sbírka Davida Konečného.